

Het dialect van

HET LAND VAN RAVENSTEIN

in het bijzonder van

UDEN en ZEELAND

Arnold Zegers

Voor Bart, Arjan en Neeltje

Voorzijde: Detail van een kaart uit 1739.

Inhoudsopgave:

Voorwoord:	blz. 4
Inleiding:	- 6
Deel 1 Dialect – Nederlands	- 9
Deel 2 Nederlands – Dialect	- 133
Geraadpleegde literatuur	- 216

Voorwoord

Wat beweegt iemand om een dialectwoordenboek samen te stellen en dan met name over het dialect van Uden en Zeeland?

Om met de eerste vraag te beginnen; taal heeft altijd mijn bijzondere interesse gehad en het boeit me nog steeds om met die taal in al haar facetten om te gaan. Het dialect als onderdeel van deze taal, of zo u wilt als een geheel eigen taal naast de Nederlandse taal, heeft daarbij een speciaal plekje in mijn hart. Het is immers de eerste taal waarmee ik in aanraking kwam. In de omgeving waar ik geboren ben werd niets anders dan ‘Zèllands’ gesproken en het kwam zodoende als het ware met de moedermelk mee naar binnen. Het Nederlands werd pas veel later, als tweede taal, aangeleerd.

Hoewel we tegenwoordig een groeiende belangstelling voor de streektaalen bemerken, zijn er toch steeds minder mensen die het nog echt spreken of zelf tijdens hun jeugd gehoord hebben. Dat is ook een beweegreden geweest om het aan het papier toe te vertrouwen; ook zij die na ons komen vinden het wellicht interessant om te weten hoe men in deze streken sprak. En dat brengt me bij het tweede deel van de vraag die ik aan het begin stelde: waarom over het Udens en het Zeelands dialect. Allereerst moet ik iets vertellen over het land van Ravenstein. Het lag in het noordoosten van het hertogdom Brabant en werd omgeven door de Meijerij van 's-Hertogenbosch, het graafschap Megen, het land van Cuijk en de Commanderie Gemert. Het bestond uit de stad Ravenstein en de dorpen Deursen, Demen, Dennenburg, Huisseling, Langel, Herpen, Schaijk, Reek, Velp, Boekel, Uden en Zeeland. Momenteel bestaat dit gebied uit de gemeenten Ravenstein, Landerd, Uden, Boekel en een deel van Grave (Velp). In het hele land van Ravenstein heeft zich, als gevolg van het toch jarenlang onafhankelijk zijn binnen de opkomende Nederlandse gewesten, een geheel eigen taal ontwikkeld. Die is erg afwijkend van die van de omliggende gebieden; het dialect uit het land van Cuijk bijvoorbeeld vertoont veel meer gelijkenis met dat uit het Rijk van Nijmegen en zelfs met Duitse dialecten. Naast de grote gelijkenis en overeenkomsten binnen de dialecten in het land van Ravenstein, bestaan er tussen de diverse plaatsen toch te veel verschillen in uitspraak en, voor zover vastgelegd, in schrijfwijze om duidelijk over een zelfde streektaal te kunnen spreken. Uden en Zeeland en de vlak daarbij gelegen dorpen, hebben echter zo veel overeenkomsten dat men wel van een zelfde dialect kan spreken. Over de verschillen daarin kom ik in de inleiding terug. Wat betreft de naastgelegen dorpen moet een uitzondering worden gemaakt voor Langenboom en Mill als buurdorpen van Zeeland. Hier ligt duidelijk hoorbaar de taalgrens tussen het dialect van

het land van Ravenstein en dat van het land van Cuijk. Over de ‘*Scheiwal*’ heen spreekt men van ‘*huus*’ en ‘*thuus*’ en ze hebben daar nog wel eens last van ‘*pien in d’n buuk*’.

Wat is nu de directe aanleiding geweest om dit boekje te schrijven? Enige jaren geleden kwam ik in het bezit van (kopieën van) het tijdschrift ‘Onze Volkstaal’ uit de eindjaren van de 19^e eeuw. Daarin schreef een zekere Brabantius over het dialect van Oost-Brabant. Brabantius bleek het pseudoniem te zijn van de op 6 maart 1857 in Zeeland geboren en getogen Hendrikus van den Brand, die op diverse plaatsen in Noord-Brabant als onderwijzer werkzaam was en op 5 april 1885 in Zeeland is overleden. Tijdens zijn vrije uren maakte hij uitvoerige studies van, vooral Brabantse, dialecten en publiceerde daarover in het genoemd tijdschrift. Hij baseerde zijn onderzoeken op het ‘Winkler’s Dialecticon’ en de verzameling ‘Van de Schelde tot de Weichsel’ van Joh. A. en L. Leopold. De woordenlijst die Brabantius publiceerde is voor mij de aanzet geweest om tot een verder onderzoek over te gaan. Deze lijst leverde 1088 woorden op. Verschillende woorden die in het eind van de 19^e eeuw nog gebruikt werden, kwamen na de 2^e wereldoorlog al niet meer voor en vele andere zijn er weer voor in de plaats gekomen. Een andere belangrijke bron is geweest de woordenlijst die door lezers van ‘t Rookelijzer’ in het voorjaar van 1979 is samengesteld. Dat leverde zo’n 1270 bruikbare woorden op. Het merendeel van de woorden kon evenwel geput worden uit eigen herinnering en vele daarvan worden nu nog regelmatig gehoord. Dit bracht het totaal in dit boekje aanwezige dialectwoorden op 3932. Men zegt dat je een taal kent als je er 1000 woorden van spreekt..... Ter completering en om een indruk te krijgen van de sfeer in het verleden, werden verschillende boeken geraadpleegd, waarvan achterin een lijst is opgenomen.

Een taal is nooit af. Ook een streektaal, zelfs al wordt deze niet veel meer gebruikt, is nooit af. Er verdwijnen woorden, er komen woorden bij. Je zou dan ook eindeloos door kunnen gaan met het verzamelen van woorden, maar dan was dit boekje er nooit gekomen. Hoewel ik heb gestreefd naar volledigheid, ben ik me er van bewust dat er ongetwijfeld woorden en uitdrukkingen zullen ontbreken. Voor opmerkingen en aanvullingen houd ik me dan ook vanzelfsprekend van harte aanbevolen.

Ik wens u veel leesgenoegen met dit boekje.

Uden, 9-9-1999
Arnold Zegers.

Inleiding

Het kenmerk van een dialect is dat het behalve een streektaal, ook een spreektaal is. Een probleem ontstaat echter wanneer iemand dat dialect in een boekje wil vastleggen en de diverse klanken in begrijpelijke leesbare tekens wil gaan omzetten.

Een dialect heeft zo veel variaties aan klanken dat die nauwelijks door de gangbare Nederlandse tekens zijn vast te leggen. Diverse deskundigen op dialect- en taalgebied, die ik geraadpleegd heb, zijn het op dit gebied vaak niet echt met elkaar eens; een eenheid schijnt men vooralsnog moeilijk tot stand te kunnen brengen. Bovendien is er soms enig verschil in uitspraak van dezelfde woorden; het komt voor dat eenzelfde woord op het Oventje soms geheel anders wordt uitgesproken dan op Bedaf, of dat een woord dat heel gebruikelijk is op de Graspeel of op Knipperdul, op Nabbegat of op de Trent nauwelijks gesproken wordt. Ik heb een poging gedaan om de diverse klanken middels een of ander teken gestalte te geven, daarbij zo veel mogelijk uitgaand van de al bekende Nederlandse klanken en tekens.

Uitgangspunt was dat het gebruik van leestekens de leesbaarheid niet mocht belemmeren. Soms moest dan ook een compromis gesloten worden om deze leesbaarheid geen geweld aan te doen. De keuze voor het ene of juist dat andere teken was dan ook vaak een kwestie van gevoel; een ander zou wellicht ook mogelijk zijn geweest.

Als hulp bij het uitspreken van de woorden ben ik gekomen tot de onderstaande leidraad.

Algemeen: een streepje naar links, zoals op de ò, verkort de klank; een streepje naar rechts, zoals op de é, verlengt de klank.

à	korte, scherpe klank.
áá	langgerekt als in het engelse <i>cast</i> .
aò	zoals in <i>Ollie B. Bommel</i> .
aó	als boven maar langgerekt.
è	korte scherpe e-klank zoals in <i>pet</i> .
èè	zoals in <i>pet</i> , maar langgerekt
ée	klinkt naar <i>iej</i> toe.
éi	langgerekte <i>ei</i> .
eú	langgerekt, zoals in <i>deur</i> .
i	korte klank, zoals in <i>ik</i> .
ie	korte klank, zoals in <i>ziet</i> .
ié	lange ie zoals in <i>mier</i> .
oé	lange oe, zoals in <i>boer</i> .

ou	zoals in <i>zout</i> .
ouí	als in <i>zout</i> , maar langgerekt.
ò	als in <i>komma</i> .
ó	als in <i>bom</i> .
ö	zoals in het duitse <i>öffnen</i> .
óó	klinkt naar <i>oew</i> toe.
u	kort, zoals in <i>put</i> .
ù	klinkt kort, zoals in het engelse <i>sir</i> .
ùi	korte <i>ui</i> -klank.
úi	lange <i>ui</i> -klank.
uu	klinkt zoals in <i>vuur</i> .

Wordt een woord in de tekst cursief gedrukt, dan is dit een verwijzing naar een dialectwoord of een omschrijving daarvan.

Deel 1 bevat de lijst met 3932 woorden van het ‘*Ujes*’ en het ‘*Zèllands*’ dialect.

Veel woorden worden omschreven in een zinsverband of uitdrukking om de betekenis beter uit te laten komen.

De gebruikte afkortingen zijn:

bijw.	bijwoord
ev.	enkelvoud
mn.	mannelijk
mv.	meervoud
nedl.	Nederlands
spreekw.	spreekwoord
verkl.	verkleinwoord
vgl.	vergelijk
voorz.	voorzetsel
vrl.	vrouwelijk
ww.	werkwoord

Sommige mensen willen voor een Nederlands woord het dialectwoord weten. Voor dat doel is deel 2 samengesteld. Daarin wordt uitgegaan van het Nederlandse woord (3305), met daarachter het woord in het dialect. Hoewel het Udens en het Zeelands veel met elkaar gemeen hebben, is er toch een tweetal opmerkelijke verschillen. Ten eerste is dat de uitspraak van de ‘sch-’. Terwijl deze letters in Zeeland ‘gewoon’ als ‘sch-’ zoals in ‘*school*’ worden uitgesproken, zegt men in Uden en Volkel ‘*skool*’.

Een tweede klank waarin het Udens zich onderscheidt van het Zeelands is de 'ui'-klank, zoals die in '*huis*' wordt uitgesproken. In Uden zegt men '*hous*' en '*mous*'.

Buiten deze twee uitzonderingen kan men spreken van een grote gelijkheid tussen deze twee dialecten.

Na deel 2 vindt u nog een lijst van geraadpleegde literatuur.

Deel 1.

Dialect / Nederlands

A.

Aachje	biertonnetje van 17½ liter.
Aacht	acht.
Aachter	achter, achterhuis.
Aachteraf	afgelegen. <i>hij weùnt wijd aachteraf</i> , hij woont erg afgelegen.
Aachterum	achterom. <i>aachterum is 't kermis</i> , kom maar achterom.
Aaf	naaf van een wiel.
Aals	een als kruid gebruikte plant. ook <i>aalst</i> .
Aánder	ander. <i>hèdde gèn áánder dinge?</i> , heb je geen andere kleren?
Aar	links, bij het mennen van een paard. <i>Hot en aar</i> , rechts en links.
Aásse	as uit een kachel.
Aássekruiske	askruisje. Op aswoensdag zet de priester een askruisje op je voorhoofd. Het begin van de veertigdaagse vastentijd.
Aássenbak	asbak, waarin men met de <i>áássenschup</i> de as uit het haardvuur deponeert.
Aássenschup	schopje om de as uit het haardvuur te halen en in de <i>áássenbak</i> te doen.
Aauw	oud. <i>unnen aauwen mins</i> , een oude man. <i>d' aauw nonnen</i> , zusters Birgittinessen, de eerste zusterorde in Uden. Toen er zich andere zusters vestigden, werden ze dan ook de <i>aauw nonnen</i> genoemd.
Aauwer	ouderdom.
Aauwers	ouders.
Aauwlui	ouders
Aauwverwetst	ouderwets.
Abuus	abuis. <i>ge hèt abuus!</i> je vegist je.
Achterboks	tuig achter op het paard.
Achterèn	meteen.
Achtermekare	1) achter elkaar; 2) meteen. zie ook <i>mee</i> .
Addàm	Adam.
Advokoot	advocaat.
Afblèkken	pellen, van een sinaasappel, of een ei.
Afbliken	afkijken. <i>mèster, Jèntje zit af te bliéke!</i> , meester, Jantje kijkt af!
Afblotten	1) schors verwijderen; 2) bladderen (van verf).
Afdoen op	gaan naar. <i>waor doet'op af</i> , waar ga je naar toe?
Afhaolen	afruimen. <i>we gaon de taofel afhaolen</i> , we gaan de tafel afruimen.
Afheffen	afpakken.

Afhelpen	bedienen. <i>een klant afhelpen</i> , een klant bedienen.
Aflaot	kerkelijke kwijtschelding van straffen. Een tijdelijke aflaat zorgde voor verkorting van de vagevuurtijd; een volle aflaat gaf direct toegang tot de hemel. Vooral Allerzielendag (2 november) was een uitgelezen dag voor het verdienen van aflaten door te gaan <i>persjonkelen</i> .
Aflassen	afgelasten: <i>deur 't kooi weer moesse ze de persessie aflassen</i> . vanwege het slechte weer moest men de processie (optocht) afgelasten.
Afleyen	afleiden.
Afmaken	omheining plaatsen.
Afpengelen	afdingen.
Afpikken	sterven.
Afprooten	afspreken. <i>iets afprooten</i> , iets afspreken.
Afrössen	afslaan, afranselen: <i>die jong van 't Uiventje wieren op de Graspèl flink afgerost</i> . Zie ook <i>afsloon</i> .
Afscheien	ophouden. <i>ik schei 'r af</i> , ik houd ermee op.
Afschiéten	betalen.
Afslaon	weigeren. <i>dè sloi ik nie af</i> , dat kan ik niet weigeren.
Afsloon	1) afranselen; 2) afdraaien, een zijweg ingaan.
Afslappen	minder worden, verminderen.
Afsluiter	lichtschakelaar.
Aftands	paard ouder dan 8 jaar.
Aftrekken	droogtrekken: de vloer met een wisser drogen.
Aftroefelen	ontfutselen.
Afuieren	minder worden.
Afvatten	afpakken. <i>ze hebbe mènne sèpsteel afgevat</i> , ze hebben mijn dropsteel afgepakt.
Afwinnen	het eerste zijn.
Afzetten	plassen. <i>ik goi efkes afzette</i> , ik moet eventjes plassen.
Akker	hoog gelegen bouwland.
Akkerdéren	overweg kunnen met elkaar. <i>die twéé, da akkerdeert glad nie</i> , die twee kunnen helemaal niet met elkaar overweg.
Akkermènneke	witte kwikstaart. zie ook <i>ploegdrijverke</i> .
Aks	grote bijl.
Alderschònste	allermooiste.
Aldetiend	oude tiend; gebieden die al in cultuur gebracht waren voor de instelling van de tienden. zie ook <i>tiend</i> .
Alkoof	slaapplaats. zie ook <i>bedsteej</i> .
Alla	vooruit. <i>Alla, doe's vòrt</i> , vooruit, schiet eens op.
Alléen	alleen. zie ook <i>allènnig</i> .
Alleman	iedereen.

Allemaol	allemaal. zie ook <i>ammaol</i> .
Allèngskes	langzamerhand.
Allènnig	alleen.
Allergedachten	zeer waarschijnlijk.
Allerheiligen	allerheiligen. (1 november).
Allicht	gemakkelijk, natuurlijk.
Alt	altijd.
Alteit	altijd. met de klemtoon op de eerste lettergreep: steeds, maar met de klemtoon op de tweede: minstens, ten minste, althans. ook aoltèd.
Alter	altaar. zie ook <i>autoor</i> .
Alzeleven	altijd. <i>hij litter alzeleven te vraelen</i> , hij is altijd aan het vervelen.
Ammaol	allemaal.
Andersum	andersom.
Aojem	adem. <i>hij hai gènnen aojem mèr</i> , hij snakke naar adem.
Aokelig	akelig, naar.
Aoling	heel, helemaal. <i>Hèdde gij dè aoling alléén gemaakt?</i> , heb jij dat helemaal alleen gemaakt?
Aollie	jullie: <i>waor is aollieje vadder?</i> , waar is jullie vader? vgl. <i>b'ons</i> , <i>b'aollie en b'alle mense</i> : bij ons, bij jullie en bij alle mensen.
Aon	aan: <i>daor kumt iemant aon</i> , daar komt iemand aan.
Aonbetaolen	aanbetalen.
Aonbráánden	aanbranden.
Aonbreken	aanbreken
Aonèrven	aan komen lopen (van een hond).
Aongaon	1) beginnen: <i>de school ging aon</i> , de school begon; 2) tekeer gaan: <i>ge moet nie zo aongaon</i> .
Aongemaakt	opgescheept zitten met.
Aonhebben	aanhebben, van kleren.
Aonholleperen	Rennen.
Aonieveren	moed geven.
Aonkéren	naar zich toehalen, van zich afbijten. <i>zunne kant aonkéren</i> .
Aonleggen	aanleggen.
Aonlópen	1) beginnen te lopen; 2) ergens naar toe gaan.
Aonnemen	aannemen.
Aonpáássen	aanpassen. zie ook <i>páássen</i> .
Aonpraoten	aanspreken.
Aonraken	aanraken.
Aonrecht	aanrecht.
Aonroojen	iets aanraden. zie ook <i>rojen</i> . <i>wa kunde mèn aonroojen?</i> , wat kun

	je mij aanraden?
Aonsmeren	iemand iets aansmeren
Aonstalten	aanstalten.
Aonstoken	aansteken. <i>die hè z'n eigen hut aongestokt</i> , hij heeft zijn eigen huis in brand gestoken.
Aontellen	1) beginnen met voorbidden; 2) in verwachting raken.
Aontrekken	aankleden. <i>z'n eigen aontrekken</i> , zich aankleden.
Aònuieren	meer worden.
Aonvangen	uithalen.
Aonvatten	aanpakken.
Aonwensel	gewoonte.
Aonwérk	aanstalten maken. <i>ge moet 's onderháánd aonwérk maken</i> , je moet eens zoetjesaan aanstalten maken. zie ook <i>apperensie</i> .
Aonzeggen	<i>bidden aonzeggen</i> : de buurt uitnodigen om gezamenlijk de rozenkrans te bidden ten huize van een overledene.
Aop	aap, verkl. <i>èpke</i> .
Aorden	<i>den aort krijgen</i> : <i>hij is er goet geaort</i> , hij voelt er zich goed thuis.
Aorend	arend.
Aorig	1) aardig; 2) vreemd, raar, in ongunstige betekenis. <i>Dè's zò'n aorig mènneke</i> , dat is zo'n vreemd mannetje.
Aort	1) geaardheid, inborst; 2) het fijne, de aardigheid van een zaak: <i>hij zonk dè't unnen aort hai</i> , hij zong dat het een lust was; 3) <i>ik kan er d'n aort nie krijge</i> , zegt iemand die zich in een nieuwe omgeving niet thuis voelt.
Aos	aas. mv. <i>eus</i> of <i>aozen</i> , in het kaartspel.
Aovend	avond, <i>unnen goeien aovond!</i> , goede avond! <i>ge moet veur d'n aovend thuis zen</i> , je moet voor het donker thuis zijn. <i>t'aovend</i> , vanavond. <i>bende t'aovend thuis?</i> , ben je vanavond thuis?
Appel	appel. mv. <i>appel</i> ; verkl. <i>èppelken</i> .
Apperensie	aanstalten.
Appeteek	apotheek.
Arbeier	arbeider.
As	1) als, <i>as't goet is kom ik mèèrgen</i> , als het goed is kom ik morgen; 2) dan, <i>hij hè meer as ik</i> , hij heeft meer dan ik.
Asda	dat. <i>ge moet zörgen asda ge op tijd klaor zijt</i> , je moet zorgen om op tijd klaar te zijn.
Asof	alsof.
Astman	astma.
Astrantie	verzekering, <i>ze komme geld ophaole vèur de brandastrantie</i> , ze komen het geld voor de brandverzekering ophalen.
At	vader. zie ook <i>vaoder</i> .

Aut	oud.
Autoor	altaar. <i>de karse stòn op d'n autoor</i> , de kaarsen staan op het altaar.
Auws	links: <i>de ausse hàànd</i> ; averechts: <i>aus bréien</i> .
Auwsum	andersom, verkeerd om: <i>ge hèt oewen sok auwsum aon</i> , je hebt je sok verkeerd om aan.
Avvaneeren	opschieten.
Avveseren	opschieten.

B.

Baaien hemdrok	onderrok, gemaakt van dikke stof, voor in de winter.
Báánd	band. mv. <i>bèènt</i> . <i>De bèènt</i> , twijgen, wilgetenen. <i>Unnen bàànd en unnen wis, die haolde daor 'tie is</i> , boerengeriefhout mag je overal kappen.
Baar	<i>in de baare klompen</i> , zonder kousen in de klompen.
Babbel	toffee.
Badhandschoentje	washandje.
Baej	allebei.
Bag	big. verkl. <i>bègske</i> . zie ook <i>koer</i> .
Baggebèkske	kleine varkenstrog.
Baggemáánd	biggenmand. platte mand waarin de biggen naar de <i>baggemèrt</i> werden vervoerd.
Baggemèrt	biggenmarkt, markt waar de biggen worden verhandeld. In Uden was een levendige biggenhandel.
Baggetèngske	biggentangetje. <i>mè 't baggetèngske wiere de tèndjes geknipt</i> , met het biggentangetje werden de tandjes geknipt; zodat de biggetjes de zeug geen pijn deden bij het zogen.
Bak	1) koffiekop; 2) gevangenis.
Bakkes	gezicht.
Balduinen	ravotten.
Balken	hooizolder. zie ook <i>hòizulder</i> . <i>ge meut nie op de balken speulen</i> , je mag niet op de hooizolder spelen.
Bàllie	iemand die over een ander praat. <i>dè's 'n gróóte bàllie</i> , dat is een grote roddelaarster.
Balliweengt	ruwe wind.
Bamboes	harde bezem. <i>keert d'n hèrd mar 's uit mè d'n bamboesen bèssum</i> , veeg de keuken maar eens uit met de harde bezem.
Bamis	1 oktober, vervaldag van de pacht.
Bangescheitert	bangerik. <i>wa bènde gij toch unnen bangescheitert</i> , wat ben jij toch een bangerik.

Bangmaker	vogelverschrikker.
Bank	bank, verkl. <i>bènkske</i> .
Baolie	wild lopend vrouwspersoon.
Baoliën	zwaaien, wild, onachtzaam lopen. <i>gòt mar aon de kant, d'r kumt 'r ènne aongebaoliet</i> , ga maar opzij, want daar komt iemand wild aangelopen.
Baon	1) baan, betrekking; 2) weg: <i>de Bosse baon</i> .
Baort	1) baard, 2) afval van vlas.
Baòs	baas. mv. <i>baós</i> of <i>baoze</i> . ook wel de vader, of gezinshoofd. <i>Is d'n baòs òk thuis?</i> , Is het gezinshoofd ook thuis?
Baòske	jongetje.
Baren	kinderspel, soort vangertje en verlos.
Barm	opgehoogde kant. ook <i>berm</i> .
Baseloën	werkkie. zie ook <i>boezeroen</i> .
Bats	grote afgeronde schop.
Batteren	slaan; <i>afbatteren</i> , afranselen.
Bè	1) wel. <i>Bè ja</i> , wel ja. <i>Bè foei toch èvvel!</i> ; 2) bij. <i>bè wie bende gewist?</i> , bij wie ben je geweest? <i>Bè, bè d'n Dries</i> , wel, bij Driessen.
Bedaf	veraf gelegen, achteraf.
Bediénen	het sacrament der stervenden toedienen.
Bedplank	plank achter in de <i>bedsteej</i> waar de lamp en de pispot op staat.
Bedrukt	ernstig. <i>wa kèkte bedrukt</i> , wat kijk je ernstig.
Bedruofd	bedroefd.
Bedsteej	ingebouwde slaappleats.
Beduien	aanduiden.
Béén	been. mv. <i>been</i> . verkl. <i>bintje</i> .
Beer	1) braambes. mv. <i>beren</i> , <i>brombeer</i> ; 2) mannelijk varken. mv. <i>birren</i> .
Bèèrg	berg. <i>d'r lag unnen bèèrg záánd op de misse</i> , er lag een berg zand op het erf.
Beergelt	dekrijpe zeug.
Beest	<i>d'n beest uithange</i> , zich onbehoorlijk gedragen.
Beevert	bedevaart.
Beezen	rondrennen. <i>wa ligge die koei toch te beezen!</i> , het rondrennen van de koeien met opgeheven staart. <i>As d'een ków beest, stikt d'áánder den stàrt umhòg</i> , spreekw.: men aapt elkaar na.
Begaojen	1) mishandelen, toetakelen, er slecht uitzien: <i>o, hij zag er zo begaoit uit</i> . 2) verbruïen, grof maken: <i>jonge, jonge, wa hèddet toch begaoit!</i> wat heb je je toch slecht gedragen!
Begènkennis	drukte, feestelijkheid.
Begèrren	verkiezen: <i>da begèr ik nie te doen</i> , dat verkies ik niet te doen.

Begèrrig	begerig.
Begos	't <i>begos</i> , het begon. 't <i>waar al kaauw</i> , en 't <i>begos òk nog òk te regenen</i> , het was al koud, en tot overmaat van ramp begon het ook nog te regenen.
Begraffenis	begravenis
Begraffenisbidder	iemand die komt uitnodigen voor de begravenis.
Begraoven	begraven.
Behaauwen	behouden. <i>de ków hè nie behaauwe</i> , de koe is niet bevrucht.
Beheimd	stiekem. <i>wa ligde dòr beheimd te doén?</i> , wat ben je daar stiekem aan het doen? zie ook <i>foezelen</i> .
Béi	beide.
Bekanderen	elkaar. zie ook <i>malkander</i> .
Bekant	bijna. ook <i>bekanst</i> .
Bekeukelen	begoochelen; <i>ogen bekeukelen</i> , het gezicht bedriegen, goochelen.
Bekoenkelen	iets in het geheim afspreken.
Bekruizen	zwart maken, vooral met houtskool (<i>kruiskool</i>), of met roet van een ketel.
Bèkske	bakje, kop om koffie uit te drinken. zie ook <i>tas</i> .
Belaoitaofelen	bedriegen. <i>ge bent belaoitaofeld</i> , je bent bedrogen.
Beloken	<i>beloken Paosen</i> , de zondag na Pasen.
Belommert	betrokken lucht, tegen onweer.
Bèls	Belgisch trekpaard. <i>d'n Bèls duuter zonnen tijd ovver</i> , het Belgisch trekpaard neemt er de tijd voor.
Beluchtdrager	de naaste buurman die bij een begravenis alles regelt en in de stoet voorop loopt.
Bèmmel	reep stof.
Bèmmelen	bengelen, slenteren. <i>hij bemmelt mar langs de stroot</i> , hij slentert maar doelloos rond.
Bèn	mand.
Benadeilen	benadelen.
Bènd	wilgetakken om rijsbos mee samen te binden.
Benejen	beneden.
Bèngel	band; <i>hoosbèngel</i> , kousenband.
Bensletter	doek tussen knieën en enkels, ter bescherming van kleding bij het mesten.
Beren	inwoners van Erp.
Berg	1) Aanduiding voor een opgestoven hoogte van mager <i>klapzand</i> . Zo ontstonden de benamingen <i>Bedafse bergen</i> , <i>Bergmaas</i> , <i>Kreitsberg</i> , <i>Nabbegatse berg</i> , <i>Raktse bergen</i> , <i>Reekse bergen</i> , <i>Steenbergen</i> , <i>Trentse bergen</i> , <i>Zevenbergen</i> . (Deze laatste benaming is misschien ook wel afkomstig van de zeven

	grafheuvels, die er gevonden zijn); 2) hooiberg.
Bergmaos	Bergmaas. gebied in Zeeland.
Berhook	pikhaak (bij een <i>zicht</i>).
Berremiet	soepketel.
Bèrrevoets	blootsvoets. vgl. <i>baar</i> .
Bèrrig	de zeug wil naar de beer.
Bèrtha	Gijsbertina, Lambertina.
Bèrtus	Gijsbertus, Lambertus.
Bescheert	beschoren, door het noodlot toegedacht.
Beschèit	bericht: <i>hedde al beschèit gekrigge van d'n dokter?</i> , heb je de uitslag al gekregen van de dokter? <i>hij wit goed van beschèit</i> , hij weet veel. <i>we hebben dè d'r goed bij beschéien</i> , die voorwaarden hebben we duidelijk gesteld.
Beschiéten	voldoen, 't <i>beschiét 'r nie aon</i> ', het is niet voldoende.
Beslag	beroerte.
Beslagbijl	bijl om een boomstam tot balk te hakken.
Besniéten	bezuren, ervoor boeten, ontgelden. zie ook <i>misniéten</i> . <i>mè de kooi, moeten 't òk de goei besniéten</i> , samen met de slechten, moeten het ook de goeden bezuren.
Besnijen	besnijden, castreren. Een mnl. big wordt m.b.v. een <i>schars</i> ontdaan van zijn zaadballetjes en wordt daarna <i>burcht</i> genoemd.
Bèssum	bezem. <i>d'n bèssum stè buite, ze hebbe vrijhof</i> , de bezem staat buiten, ten teken dat de ouders van huis zijn.
Bèssumen	haastig lopen. <i>Ze bèssumde ovver de stroot</i> , ze liep haastig over straat.
Bèst	1) beest. mv. <i>biste</i> . verkl. <i>bisje</i> ; 2) <i>z'n best</i> , flink: <i>ze zijn z'n best aon het werken</i> .
Beste	w.c., toilet. zie ook <i>biste</i> .
Besteken	schenken: <i>iemand mè 'ne koek besteken</i> , iemand een koek schenken.
Bestelleke	gedoetje.
Bestèlleke	anijsbol.
Bestellen	zwanger zijn. <i>ze hi wa besteld</i> , zij is zwanger.
Bestillen	bestelen.
Bestuiten	complimenteren. zie ook <i>stuiten</i> .
Bèt	Elizabeth.
Betaolen	betalen.
Betaomelijk	betamelijk, passend.
Betaomen	passen, behoren. <i>da páást nie</i> , dat hoort niet.
Betazzie	stamppot. zie ook <i>petazzie</i> .
Bèts	Elizabeth, Lamberta.
Bètter	beter.

Beugel	ijzeren band om de hals van de koe, waarmee ze getuierd staat. zie ook <i>halsbeugel</i> .
Beugelbaon	ruimte waar men kan <i>beugelen</i> .
Beugelen	spel waarbij een houten bal door een ijzeren ring (beugel) gerold wordt. zie ook <i>sleger</i> .
Beuren	nog tegoed hebben van slaag: <i>ge zult ze nog beuren!</i>
Beus	boos.
Beveurbild	bijvoorbeeld.
Bewaarschool	kleuterschool. zie ook <i>kakschool</i> .
Bewaoren	bewaren.
Bezetsel	bandje aan een zoom. zie ook <i>stootkant</i> .
Bezetting	grote benauwdheid op de borst, longontsteking.
Bezij	verstand.
Bezije	naast. <i>d'n bòm stè bezijen 't huis</i> , de boom staat naast het huis.
Bezunder	bijzonder.
Bezwoai	eerbetoon. <i>de néije pestóór wier mè gróót bezwoai ingehòld</i> , de nieuwe pastoor werd met gróót eerbetoon ingehaald.
Bezzig	bezig. zie ook <i>bizzig</i> . <i>wòr bènde mi bezzig?</i> , waar ben je mee bezig?
Bidden	bidden. (<i>bidde, gebid</i>). <i>d'r wier vruuger veul méér gebid as tiggewòrrig</i> , er werd vroeger veel meer gebeden dan tegenwoordig.
Bieboer	imker. zie ook <i>bieman</i> .
Bieman	imker.
Bies	lang oevergewas. gedroogd wordt het gebruikt om stoelen en matten te vlechten. zie ook <i>biézen</i> .
Biest	eerste melk van een koe die gekalfd heeft. Soms werd witbrood ook met biest gebakken.
Biesthoek	gebied waar veel biezen groeien.
Bietje	beetje. zie ook <i>bitje</i> .
Biézen	<i>unnen biézen stoél</i> , een stoel met een van biezen gevlochten zitting.
Bij	goed. <i>de klok stè nie bij</i> , de klok staat niet goed op tijd.
Bijdrijven	toegeven.
Bijnen	binden: <i>ze zèn de rog aon 't bijnen</i> , ze zijn rogschoven aan het binden. zie ook <i>bingen</i> .
Bijs	Gijsbertus.
Bijster	<i>'t is te bijster</i> , 't is wat te zeggen.
Bikken	eten.
Bil	hamer om molensteen te scherpen. zie ook <i>bilhammer</i> .
Bild	beeld, <i>'t Hèllighartbild is van 't tróntje gedonderd</i> , het Heilig- Hart-beeld is van zijn staanplaats gevallen. verkl. <i>bildje</i> .

Bilhammer	hamer om molensteen te <i>billen</i> , te scherpen.
Billen	scherp maken van een molensteen.
Bimbees	koolmees. verkl. <i>bimbiske</i> . zie ook <i>biymeas</i> .
Bimd	laag, vochtig weiland.
Bingen	binden.
Binnenèest	binnenkant van een huis.
Binnetès	binnenzak. <i>hij hè 'nen tiek in z'n binnetès</i> , hij heeft een knikker in zijn binnenzak.
Biste	w.c.
Bitje	beetje.
Bitsek	Bitswijk.
Bitsen	bijten, verdelen.
Bitswijk	een gebied dat verdeeld is.
Biy	bij. mv. <i>biyen</i> .
Biyen	bieden. (<i>biy, biyt, bòide, gebòjen</i>), bij een verkoop, of het kaartspel: <i>wa biyde?</i> , wat bied je?
Biymeas	koolmees. verkl. <i>biymiske</i> .
Bizzig	bezig.
Blad	blad. mv. <i>blaoi, blaojer</i> . verkl. <i>blaoike, bleeike, blèdje</i> .
Blak	<i>'t sti glijk blak</i> , alles staat blank; <i>blak wàtter</i> , niets dan water; <i>ten blakke kommen</i> , te voorschijn komen.
Blaoieren	bladeren. <i>hij blaoiert in d'n Engelbewaarder</i> , hij bladert in 'De Engelbewaarder' (een katholiek jeugdtijdschrift).
Blauwlegger	heggenmus.
Blauwverver	katoendrukker, iemand de schorten van zelfgesponnen linnen bont verfde.
Blèdje	blad, tijdschrift. <i>Hij blaoiert in 'n blèdje</i> .
Bleik	bleekveld: grasveldje bij het huis, waar de was op gelegd wordt om te bleken.
Bleiken	bleken.
Blind	blind.
Bleindaos	daas.
Blèk	1) blik. <i>'n blèkken trummelke</i> , een blikken trommeltje; 2) schors van een boom.
Blèkken	afpellen van een ei of sinaasappel.
Blèkschup	ijzeren schopje om de bast van een boom af te halen.
Blèren	blaten.
Bleui	verlegen.
Bleur	blaarkop: koe met witte kop.
Blevven	blijven.
Blièken	gluren, stiekem of nieuwsgierig kijken. <i>wa stòdder toch te blièken</i> , wat sta je toch nieuwsgierig te kijken; <i>hij blièkt van de</i>

	<i>kaauw</i> , hij ziet wit van de kou.
Bliékerd	gluurder.
Blijven	blijven. (<i>blijf, blijf, geblivven</i>).
Bliksem	ook <i>blitsem</i> , scheld- of vloekwoord. zie ook <i>wirlicht. heten bliksem</i> , appelstampot.
Bloeien	bloeden. 't <i>bloeit verrèkkes</i> , het bloedt ontzettend erg.
Bloem	verkl. <i>bluumke</i> .
Bloken	blaken, walmen. <i>de lamp blòkt, dreit 'm 's wà lègger</i> , de (olie)lamp walmt, draai hem eens wat lager.
Bloojer	blaar.
Blook	walm, rook.
Bloos	1) (varkens)blaas. zie ook <i>foekepot</i> ; 2) domme vrouw.
Bloospijp	pijp om het vuur aan te blazen.
Blozen	ook <i>blaozen</i> , blazen: <i>bloost de kàrs màr uit!</i> , blaas de kaars maar uit!
Bluien	bloeien; <i>wa bliuen de kruinagels toch schòn</i> , wat bloeien de seringén toch prachtig.
Bluimònd	mei
Bluisteren	<i>een gebluisterd gezicht</i> , een met uitslag, puisten of blaren bedekt gezicht.
Bocht	1) kromming in de weg; 2) nageboorte van een koe; 3) tuig, waardeloos spul; 4) onkruid.
Boek	boek. mv. <i>boeken</i> of <i>búúk</i> . verkl. <i>buukske</i> .
Boekendekoek	boekweitkoek. <i>boekendekoek dorsen</i> , hiermee wordt het met de knuppel dorsen besloten; men slaat dan niet beurtelings, maar met alle vlegels tegelijk.
Boekent	boekweit.
Boelslichter	degene, die de erfenis moet afhandelen.
Boembakkes	masker. zie ook <i>moembakkes</i> .
Boenhej	gróót leven om niets.
Boer	boer, oprisping. <i>gift diejen boer ok 'ne stoel</i> , zegt men als iemand een boer laat. zie ook <i>búúken</i> .
Boeremoes	boerenkool.
Boest	bolster van een walnoot.
Boesten	walnoten van de bast ontdoen.
Boetsen	stoten.
Boezeroen	werkkie. ook <i>boezeloen</i> .
Bòg	boog. mv. <i>beug</i> . verkl. <i>beugske</i> .
Bòjjem	bodem. <i>schraapt d'n bòjjem d'r nie uit</i> , zegt men als iemand heel hard door de pan krabt.
Bok	1) bok. verkl. <i>bùkske</i> ; 2) stuiver.
Bòkken	1) bukken; 2) schelen: 't <i>kan me nie bòkken</i> .

Bokpool	A-paal, waar de elektriciteitsdraden aan hangen.
Bòks	broek. verkl. <i>bukske</i> .
Bòksetès	broekzak.
Bòksenbáánd	riem.
Bòm	boom. mv. <i>beúm</i> . verkl. <i>bùmke</i> . 't kan bètter van d'n bòm as van d'n tak, zij die het meeste hebben, kunnen ook het meeste geven.
Bòmeerd	binnenste van een holle knotwilg, gebruikt om planten in te zetten.
Bòn	boon. mv. <i>bònne</i> : <i>hij is in de bònne</i> , hij is in de war. <i>gruun en witte bònne</i> , groene snijbonen gemengd met witte bonen
Bonk	paard.
Bont	Brabants Bont, de rood-wit geblokte Brabantse vlag.
Bònnestaak	bonenstaak, stok waarlangs bonen groeien.
Boogerd	boomgaard. In Uden lagen vroeger veel <i>kersenboogers</i> .
Booi	postbode.
Boor	draagbaar.
Bóót	boot. verkl. <i>bùtje</i> .
Bos	bos (bloemen), bundel; struik. verkl. <i>buske</i> .
Bòs	bos. verkl. <i>buske</i> . <i>Den Bòs</i> , 's-Hertogenbosch..
Boskriek	wilde kers.
Bossen	schatten. Bij de verkoop van een boerderij werd de hoeveelheid hooi of stro op de <i>balken</i> of in de schuur <i>gebost</i> .
Bot	1) niet scherp; 'n <i>botte hiép</i> ; 2) been. verkl. <i>bùtje</i> ; 3) boterham.
Bòtter	boter.
Bòtteram	boterham. mv. <i>bòtteramme</i> .
Bòtterbloem	boterbloem.
Bòtteren	overweg kunnen. <i>die twéé, dè bòttert nie</i> , die twee kunnen niet met elkaar overweg.
Bòtterfebriek	boterfabriek. In Uden stond melk / boterfabriek H. Henricus, in Zeeland boterfabriek St. Jacobus.
Bòtterkletser	1) grote platte lepel om boter mee te maken; 2) botermaker.
Bòtterùmgang	jaarlijkse omgang om boter op te halen voor de pastoor. zie ook <i>ùmgang</i> .
Botterpot	botervloot.
Bòtterprent	versiering op de boter.
Bòttertelder	beslagkom.
Bóúwen	ploegen. zie ook <i>eren</i> .
Bovenèrmens	<i>van bovenèrmens</i> , diep.
Bovvene	boven.
Bráánd	1) brand; 2) gerooide plek in het bos. Tussen Uden en Zeeland ligt het ' <i>Bráánds heike</i> ', dat vroeger als vuilstortplaats gebruikt

	werd. zie ook <i>rooi</i> .
Bráánder	lampje, peer.
Brabbant	braakliggend, afgebakend gebied.
Brak	1) klein, oud huis, barak; 2) schakel van een ketting.
Braof	braaf.
Brats	modderpoel. zie ook <i>drats</i> .
Brééd	breed. <i>unnen breje weg</i> , een brede weg.
Breekgoéd	aardewerk, porselein. zie ook <i>breekwaor</i> .
Breekwaor	serviesgoed.
Breem	braamstruik.
Brei	balkenbrei.
Breijzer	breinaald.
Breken	1) breken. (<i>breek, brikt, braak, gebroken</i>); 2) verspreiden. <i>mèèst breken</i> , mest verspreiden.
Brèmbeer	braambes. mv. <i>brèmbeeren</i> .
Brembèzzem	braambes. mv. <i>brembèzzemen</i> of <i>brèmbèssums</i> .
Bret	losse plank, voor op de kruiwagen.
Breukrand	Door en langs Uden loopt de Peelrandbreuk. Langs breuken in de aardkorst kunnen aardbevingen plaatsvinden, zoals op 28 november 1932 in Uden, die minieme schade aanrichtte. Het hoog gelegen deel, waar Uden op ligt, heet <i>horst</i> , het lage deel <i>slenk</i> .
Briensen	hinniken.
Brier	barrière, tolboom. <i>bij de Gèffese brier moete tol betaolen</i> , bij de Geffense barrière moet je tol betalen. zie ook <i>tol</i> .
Brik	gesloten rijtuig met vier wielen.
Brillen	lelijke gezichten trekken.
Brobbelbiés	moerassig gebied, tussen Zeeland en Nistelrode.
Broek	laag, drassig land.
Broekstéén	afgezette ijzerdeeltjes die samenklonteren en zo ‘stenen’ vormen, waardoor de doorstroming van het water wordt bemoeilijkt. zie ook <i>wijst</i> .
Broelie	ravage, troep.
Brokkepap	melk met daarin brood gebrokkeld.
Bronòllie	petroleum. ook <i>bromòllie</i> .
Bróód	brood. meestal bedoeld <i>roggebróód</i> , dit in tegenstelling tot <i>mik</i> . Omdat men <i>roggebróód</i> gezonder vond, maar ook wel uit zuinigheid, zei men: <i>van bróód worde gróót, van mik worde dik</i> . mv. <i>breuj</i> . verkl. <i>breuike</i> .
Broojen	braden.
Bröske	sierspeld.
Brouwer	bierbrouwer. <i>Jaonus, gôdde gij bij d’n brouwer ’s een tünneke</i>

	<i>Faro-bier haolen</i> , Jan, ga jij bij bierbrouwer van de Ven eens een vaatje Faro-bier halen.
Brujen	broeden.
Brujer	broeder.
Brullen	huilen.
Brulluft	bruiloft. <i>brulluft</i> en, bruiloft vieren. <i>ik kom oe verzuuke op de brulluft</i> , ik kom je uitnodigen voor de bruiloft.
Brusselen	kruimelen, brokkelen.
Brustig	branstig, van schapen.
Bruur	broer. mv. <i>bruurs</i> . verkl. <i>bruurke</i> .
Buigen	buigen. (<i>buig, bog, geboggen</i>).
Buij	regenbui.
Buil	(papieren) zak. verkl. <i>bùileke</i> .
Buisman	zie <i>cichrei</i> .
Buiten	vergeleken met. <i>'t is vandaag mar kaauw, 't schilt veul buiten gisteren</i> , het is vandaag maar koud, het is een heel verschil vergeleken met gisteren.
Buitenbins	buitenbeentje, tegendraads. <i>da jong is aolling buitenbins</i> , die jongen is helemaal tegen de draad in.
Buj	beu, genoeg.
Bukkem	bokking (gerookte haring).
Buksen	boeren, een boer laten.
Bùlken	schreeuwen. <i>wa ligder toch te bùlken</i> , wat ben je toch aan het schreeuwen.
Bulling	1) een zekere lekkernij: een mengsel van boekweitmeel en spek, als worst in de dikke darm gestopt, daarna koud geworden, tot schijven gesneden en gebakken in de pan; 2) ingewanden van dieren.
Bult	1) bult, bochel; 2) heiturf, die van de bulten (hoogten) afgestoken wordt.
Bultekuil	kuil, waaruit je turf kunt steken.
Bunt	1) helm-, duingras; 2) gebied met deze begroeiing. <i>hij vaort mè mèèst d'n Bunt in</i> , hij rijdt met een kar mest naar dat land.
Buntbèssum	bezem gemaakt van de wortels van buntgras.
Bùrt	beurt. <i>umstebùrt</i> , om de beurt.
Bùrd	etensbord, <i>ge it diejen bùrd leeg!</i> , je moet dat bord leegeten. zie ook <i>telder</i> .
Bùrg	borg.
Bùrgemèster	burgemeester. ook wel <i>burgemister</i> of <i>d'n bùrger</i> .
Burgerij	elite van het dorp.
Bùrgt	gecastreerd varken.
Burremiel	koperen pot waar soep in gekookt werd. zie ook <i>moor, moer</i> of

	<i>berremiet.</i>
Bùrrie	burries van een kar, waar het paard tussen staat; draagbaar van een kruiwagen.
Bussel	ronde, rieten mand. In deze manden, met een doorsnee van 50-60 cm, werden de kersen naar de veiling gebracht.
Bussener	Bosschenaar.
Buten	verstoppertje spelen.
Buts	deuk. zie ook <i>duts</i> .
Butsel	pukkel. mv. <i>butselen</i> .
Butsen	indeuken, van vruchten en metalen voorwerpen.
Buuk	beuk.
Búúken	boeren.
Buunder	1) boender, schrobber, gemaakt van heide, om b.v. klompen, melkbussen of pannen mee schoon te schuren; 2) een hectare land.
Buunderen	boenen, schrobben.
Bùùrt	aantal huizen, dat bij elkaar in de buurt ligt. zie ook <i>nobèr</i> , <i>noberschap</i> en <i>gebuurt</i> of <i>geboert</i> .
Bùùrten	kletsen. <i>ze dinne vruuger veul buurten</i> , vroeger werd er met elkaar veel gezellig gekletst.
Buut	doel, bij verstoppertje.

C.

Calvarie	afbeelding van Christus aan het kruis op de Calvarieberg.
Canidas	populier.
Capecijn	1) Capucijner pater. <i>de Capecijn hielt unnen donderpreek</i> , een paar keer per jaar kwam een Capucijner pater preken voor de missie: een soort bezinningstijd; 2) soort boon.
Cefiel	amper.
Centuur	ceintuur.
Cichrei	cichorei, koffiesurrogaat bereid uit de gedroogde en daarna gemalen wortel van de cirocheiplant. (Buisman).
Cijns	belasting.
Cis	Franciscus.
Cisca	Francisca.
Coenjac	cognac.
Contrebutie	contributie.
Coperatie	coöperatie.
Coppesmeulen	molen in de Kerkstraat te Zeeland.
Cornètbief	corned beef, ingeblikt rundvlees.

Coyboy	cowboy: <i>ze speule coyboy en indiaan.</i>
D.	
Da	dat. zie ook <i>dè</i> .
Dauw	dauw.
Dabben	1) met handen of voeten door een zachte substantie gaan; <i>dur de modder dabben</i> ; 2) eten prakken. zie ook <i>debberen</i> .
Dag	dag. mv. <i>daag</i> .
Daluk	dadelijk. <i>dè doe 'k daluk wel</i> , dat doe ik dadelijk wel.
Daogeluks	dagelijks.
Daolder	daalder, 150 cent.
Daolen	1) dalen; 2) ijlen. <i>wa littie 'r toch te daolen</i> , wat is de zieke toch aan het ijlen.
Daorveur	ervoor.
Daos	daas, steekvlieg.
Daozen	zeurderig blijven praten over hetzelfde.
Dartien	dertien.
Dartig	dertig.
De	je, als achtervoegsel veel gebruikt: <i>doede</i> , doe je, <i>gòdde</i> , bende, <i>hedde</i> .
Dè	dat. <i>ditten en dètjes</i> , niemendalletjes. <i>Dè's net ènder</i> , dat is om het even.
Debberen	eten prakken.
Deel	voorstal. <i>dorsdeel</i> , dorsvloer.
Dèèrm	darm. mv. <i>dèèrm</i> .
Dees	dit, deze.
Deger	schoon, zuiver. <i>De sneuùw is deger weg</i> , de sneeuw is helemaal weg.
Déilen	delen. (<i>déil, déilt, dilde, gedéild</i>). <i>as ge verjeurt meud' op school snuupkes déilen</i> , als je jarig bent, mag je op school snoepjes uitdelen.
Dek	deksel.
Dekker	rietdekker.
Dekliér	ladder van de rietdekker.
Dèl	1) deel, <i>'n dèl appel</i> , een hoeveelheid appels; 2) laagte in de grond, ven. <i>de Smèrdèl</i> , een poel in de Nabbegatse bossen bij Zeeland. mv. <i>dellen</i> ; 3) gek, dwaas, (vooral van vrouwen).
Dèmpig	kortademig.
Denken	denken. (<i>daocht, gedaocht</i>). <i>ik daocht toch èècht dagge kwáámt</i> , ik dacht toch echt dat je zou komen.

Den	openbare dorsplaats.
Dèr	wordt gezegd als men iets onvrijwillig geeft: <i>dèr, dor heddet!</i> daar heb je het!
Derf	neerslag in eigengebakken roggemik.
Det	stemloze e, zoals in 'je' of 'het', als achtervoegsel veel gebruikt: <i>doedet</i> , doe je het, <i>meudet</i> , enz.
Deur	1) door, doorheen. <i>daor kùmt 't deùr</i> , daar komt het door, <i>daor kùmt 't deúr</i> , daar komt het doorheen; 2) mv. <i>dùrre</i> , deur. verkl. <i>deùrke</i> . zie ook <i>dur</i> .
Deùrgebont	deurkozijn.
Deurgoon	doorgaan, verdergaan. <i>'t moet wel deurgoon</i> , het moet wel door gaan, verder gaan. zie ook <i>dùrgaon</i> .
Deurhaolen	<i>hij wier d'r flink deurgehaold</i> , hij werd goed voor de gek gehouden.
Deùrloop	diarree.
Deùrslag	vergiet. <i>Leentje, wáást de flodderbònne efkes in d'n deùrslag?</i> , Lenie, wil je de tuinbonen even wassen in de vergiet?
Deùrrokerke	stenen pijpje.
Deuzig	verdwaasd. <i>wa duu dè keind toch deuzig</i> , wat gedraagt dat kind zich verdwaasd.
Devossie	eerbied.
Di	dit.
Dieje	diegene, <i>d'n dieje, die moet ik nie!</i> , hem moet ik niet.
Dien	Lamberdina
Dienen	1) werken. <i>d'n boer gaon dienen</i> , bij een boer gaan dienen als meid of knecht; 2) niet anders kunnen. <i>dè zou wel dienen</i> , dat kan niet anders.
Dijk	weg, straat.
Dijsel	1) dissel; 2) distel.
Dijstel	distel.
Dik	dikwijls. zie ook <i>duk</i> .
Dikkels	dikwijls.
Dikkop	kikkervisje. verkl. <i>dikköpke</i> . zie ook <i>kwab</i> en <i>pannelekker</i> .
Dikstentijd	vaak.
Diksentijds	dikwijls. zie ook <i>duksentijds</i> .
Dinde	deed je.
Ding	meisje. mv. <i>dingen</i> en <i>dinger</i> . Het laatste mv. gebruikt men als met minachting over een meisje wordt gesproken.
Dingen	ding. heeft een ruime betekenis zonder goed nedl. alternatief. <i>'t dingen sti schòn te vèld</i> , het veldgewas staat er goed bij. <i>doet oe kooi dingen aon</i> , doe je oude kleren aan. <i>'t is goei dingen, dèt ie verkùpt</i> , hij verkoopt goede waar.

	<i>hij wit z'n dingen goed te doen, hij doet zijn werk goed.</i>
Dis	hierheen; <i>kom 's dis op aon.</i>
Dissel	hakbijl om zijkanten van een balk glad te hakken.
Diy	die.
Dizze	deze.
Dizzember	december.
Dobbel	dubbel. <i>Verdobbelen</i> , verdubbelen.
Dobben	aardappels zoeken op een reeds gerooid land, nalezen.
Dobbel-aauw	In Veghel gebrouwen bier.
Docus	Jodocus.
Doddoener	iemand waar niets van uitgaat.
Doede	doe je.
Doek	doek. mv. <i>doeken</i> of <i>dúúk</i> . verkl. <i>duukske</i> .
Doel	handboogschutterij. <i>d'n doel</i> .
Doén	<i>(ik doeï, hij duu, ik din, wij dinnen, gedaon.)</i> Wordt vaak gebruikt voor een ander werkwoord; <i>ik doeï schrijve</i> , ik ben aan het schrijven; <i>hij duu lezen</i> , hij is aan het lezen; <i>ze dinnen zingen</i> , <i>tòw ik binnenkwáám</i> , toen ik binnenkwam, waren ze aan het zingen. Veel gebruikt is de vraag <i>duuget?</i> (doet het) is het zo? en <i>duuget nie?</i> is het zo niet? nietwaar? <i>'t is laot, duuget nie?</i> het is al laat, nietwaar? <i>dè duu me nie</i> , dat doet men niet, dat hoort niet. <i>hij duu lillijk</i> , hij moppert. <i>wa doede?</i> , wat ben je van plan? <i>dè's gèn doen</i> , dat is ondoenlijk. <i>wa duu 'ta?</i> , wat geeft dat? <i>ik doeï op huis aon</i> , ik ga naar huis. <i>hij duu-t-em niks</i> , hij doet hem niets. <i>doe's vort</i> , schiet eens op. <i>ze duuget 'r um</i> , ze doet dat met opzet. <i>doe mar hènne</i> , ga zo maar door.
Doerak	ondeugend persoon.
Doet	<i>zo ge doet, zo worde gedoet</i> , wie kaatst moet de bal verwachten.
Dòf	doof.
Doffen	stompen.
Dòien	dooien. <i>'t doit</i> , het dooit.
Dòit	duit. verkl. <i>doitje</i> .
Dòjjer	dooier van een ei.
Dol	1) tol. Er zijn <i>ijs-</i> of <i>pin-</i> en <i>drijfdollen</i> . De eerste twee hebben een ijzeren pin, de laatste wordt met een zweep gedreven; 2) duizelig.
Donderen	<i>'t hi gedonderd op unnen kaolen bòm</i> , als het al vroeg in de lente onweert, is dat een teken voor een slecht jaar.
Donderschoer	onweersbui. zie ook <i>schoer</i> . <i>'t kwam as 'n donderschoer</i> , het kwam erg onverwachts.
Donk	hooggelegen gebied.

Donkere	<i>vèur d'n donkere thuis zèn</i> , voordat het donker is moet je thuis zijn.
Dòns	1) bloem van meel; 2) donsveren.
Dood	daad. mv. <i>daoï</i> .
Dóód	dood. <i>unnen dóójen</i> , een saai persoon.
Doodbidden	1) uitnodigen voor de begrafenis; 2) gezamenlijk gebed bij een overledene. <i>We gaon tante Trui doodbidden</i> .
Door	Thedora.
Dóór	daar.
Dóós	1) doos; 2) simpel vrouwspersoon, gans. verkl. <i>deuske</i> .
Döppen	doppen, de schaal eraf halen. <i>we moesse d'n aollingen middag erte döppe</i> , we moesten de hele middag erwten doppen.
Dòr	daar. <i>dòr liggut</i> , daar ligt het; nadrukkelijk aanwijzen: <i>dóór!</i>
Dòraon	daaraan. <i>wa hedde dòraon?</i> , wat heb je daar aan?
Dòrbij	daarbij.
Dòrde	derde.
Dòrin	daarin.
Dòrgins	daarginds.
Dòrmi	daarmee.
Dòrre	'n <i>dòrre heg</i> : een (mei)doornen haag.
Dorshout	sprokkelhout.
Dortiende	dertiende.
Dortigste	dertigste.
Douwen	duwen.
Draèi	draai, bocht. <i>'t pèrd kan d'n draèi nie vatten</i> , het paard kan de bocht niet nemen.
Draèjen	draaien.
Draèjörgel	draaiorgel.
Drankmesjien	ketel voor het koken van voer voor het vee. zie ook <i>vèèrkesmesjien</i> .
Drats	modder, smeerbeol.
Dreef	weg waarover het vee gedreven werd. mv. <i>dreven</i> . <i>De schoop gongen ovver d'n Ujesen dreef</i> , de schapen liepen over de Udense dreef.
Dreej	Andreas.
Drèggen	plagen, treiteren. zie ook <i>ezelen</i> .
Dreug	droog. <i>dè 's unnen dreuge</i> , dat is een saai iemand. <i>'n dreug ków</i> , een koei die geen melk meer geeft. <i>staon de koei dreug?</i> , zegt men wel eens als er geen melk bij de koffie is.
Dreugen	drogen.
Driek	Hendricus.
Drieka	Hendrika.

Dries	1) weiland, aan de boerderij grenzend; 2) Andreas.
Driy	drie.
Driyèvventer	langere èvventer voor 3 paarden.
Driykunningen	Driekoningen. <i>d'n zesden janewarie gaon ons jong as driykunningen roond</i> , op 6 januari gaan onze kinderen verkleed als de drie koningen de deuren langs, om te zingen en wat geld of snoep te verdienen.
Driymel	drie maal.
Driyslag	manier om (onvruchtbare grond) toch enigszins rendabel te bewerken: Het eerste jaar werd er tarwe of rogge als wintergraan verbouwd, het tweede jaar werd gerst of haver als zomergraan gezaaid en in het derde jaar lag het land braak. Later liet men de grond niet meer braak liggen, maar zaaide men klaver, dat de akker veel vruchtbaarder maakte.
Driyspeen	koe, waarbij een speen geen melk geeft.
Droot	draad mv. <i>dreui</i> of <i>drooi</i> .
Drop	druppel. zie <i>drùppel</i> . <i>d'n lèesten drop is de bòtterknop</i> , de laatste druppel melk levert de vetste boter op; een aansporing om de koe helemaal leeg te melken.
Drossent	drossaard, vertegenwoordiger van de landheer.
Druivevijger	druivestruik, wingerd.
Drùllen	rollen. <i>hij drùlt van d'n Bloten kont af</i> , hij rolt van de Blote kont af. (een van de Bedafse Bergen).
Drumhinne	eromheen.
Drùp	het druppen: <i>van de regen in d'n drùp</i> .
Drùppel	druppel.
Druvig	droevig.
Dùbbelen	dobbelen.
Dùbbeltje	dubbeltje.
Dùbben	Aardappels zoeken op een gerooid land.
Duffel	dikke winterjas.
Duget	doet 't.
Duien	(<i>duide, geduit</i>), duiden. <i>Uitduien</i> , verklaren.
Duiker	watergang, onder een weg door.
Duim	ongeveer 2½ cm.
Duits lijntje	spoorlijn van Boxtel naar Wesel.
Duk	vaak. <i>dè heb ik duk zat gedaon</i> , dat heb ik vaak genoeg gedaan. maar: <i>hij is duk zat</i> , hij is vaak dronken.
Duksentijds	dikwijls.
Dùlper	dorpel. zie ook <i>dùrpel</i> . <i>hij stùlpert ovver d'n dùlper</i> , hij struikelt over de drempel.
Dunder	dunner, slanker. <i>d'een meid waar nog dunder dan d'aander</i> , het

	ene meisje was nog slanker dan het andere.
Dunnen	<i>hij is aon d'n dunnen</i> , hij heeft diarree. zie ook <i>spèllen</i> .
Dùp	simpel manspersoon.
Dùppen	1) <i>centje dùppen</i> , een spel waarbij men op een steen gelegde centen laat omwippen door er een knikker op te laten vallen. De centen krijgen hierdoor langzaam de vorm van een dop.; 2) <i>erten dùppen</i> : doperwten uit de peul halen, doppen.
Dur	door.
Dùr	dor. zie ook <i>dòrre</i> .
Durgaon	doorgaan. <i>zal 't durgaon?</i> , zal het doorgaan?
Dùrp	dorp.
Dùrpel	dorpel.
Durre	haar. <i>is dè durre vrijer?</i> , is dat haar verloofde?
Dùrrum	daarom. <i>Wùrrum? Dùrrum!</i>
Dùrske	meisje. <i>dè's 'n schòn dùrske</i> , dat is een knap meisje.
Duts	deuk.
Dutsel	van de wijs. <i>hij is aon d'n dutsel</i> .
Dutselen	dommelen, suffen, van oude mensen gezegd: <i>hij is aon d'n dutsel</i> .
Duvel	duivel.
Duzend	duizend.
Dwael	dweil.
Dwèrs	dwars. <i>de zatlap viel dwèrs deur de dòrre heg</i> , de dronkaard viel dwars door de doornen haag.
Dwèrsbòmmen	tegenhouden.
Dwèrsliggers	dwarsliggers. <i>we speulden op de dwèrsliggers van 't spoor</i> , we speelden op de dwarsliggers van de spoorlijn.
E.	
Eècht	echt.
Eefkes	eventjes. zie ook <i>efkes</i> .
Eegt	eg. mv. <i>eegden</i> . <i>Onzen Theej is mè d'eegt naor d'n bunt</i> , onze Theo is met de eg naar het land in de Bunt.
Eek	azijn.
Eén	een. <i>hij zinner gènnen ènnen</i> , hij zei helemaal niets.
Eenen	dit woord wordt vaak gebruikt in de betekenis van <i>men</i> ; <i>ge zout eenen bang maken</i> , men zou bang van je worden.
Eer	voordat, vooraleer. <i>'t zal regenen eer ik op de Knipperdul ben</i> , het zal gaan regenen voordat ik op Knipperdul ben.
Eerbiejig	eerbiedig. <i>in de kerk moesse de jong eerbiejig de pet afdoén</i> , in

Eerd	de kerk moesten de jongens eerbiedig hun petje af zetten. aarde. <i>D'Eerd</i> , Eerde, bij Veghel. <i>boven d'eerd staon</i> , tijd tussen dood en begrafenis.
Eerde	Oivers.
Eèrg	erg, in de gaten. <i>hij hètter gèn èèrg in</i> , hij heeft niets in de gaten, <i>hij is zonder èèrg</i> , hij is erg onnozel.
Eèrm	arm. mv. <i>èèrm. mè unnen krommen èèrm</i> , met een cadeau op bezoek komen
Eèrme	arme. mv. <i>ermen</i> , arme mensen.
Eèrmoei	armoede. <i>dòr is 't èèrmoei troef</i> , daar is het een armoedige boel.
Eèrmoeien	ploeteren.
Eèrmujig	armoedig.
Eet	<i>d'n eet</i> , het eten. <i>komd'op d'n eet?</i> , kom je bij ons eten?
Efkes	eventjes. zie ook <i>èkkes</i> .
Egel	bloedzuiger.
Eghook	om de eg te schudden.
Egpors	ketting om de eg mee vooruit te trekken.
Eigen	<i>m'n eigen, oew eigen, z'n eigen</i> : <i>hij hè z'n eigen gestoten</i> , hij heeft zich gestoten. <i>hij viel van z'n eigen</i> , hij raakte bewusteloos.
Eiges	zelf. <i>commandeert d'n hond en blaft eiges!</i> , doe het zelf maar!
Eijen	aaïen.
Eijer	eieren.
Eijerkurf	eiermand. <i>mè d'n eijerkurf kommen</i> , op kraamvisite komen.
Eijerùmgang	jaarlijkse omgang om eieren op te halen voor de pastoor. zie ook <i>eierwezels</i> .
Eijerwezel	wezel.
Eijerwezels	vrouwen, die in het voorjaar eieren ophaalden (voor de pastoor).
Eint	1) einde. mv. <i>einder</i> . <i>zij het 'm aon z'n eint gebrocht</i> , zij heeft hem tot aan zijn dood verzorgd; 2) stuks vee: <i>dezen boer hè tien einder</i> , deze boer heeft tien stuks vee. zie ook <i>engt</i> .
Eiselik	ijselijk.
Eizen	ijzen, rillen van schrik.
Ekker	akker.
Ekkes	eventjes. <i>kommes èkkes</i> , kom eens eventjes.
Ekstrant	onbeschaamd, vrijpostig. zie ook <i>strant</i> .
El	ongeveer 68 cm.
Ellemaat	stok van die lengte om lappen stof e.d. af te meten.
Ellewaar	manufacturen.
Elper	aardappel. mv. <i>elper</i> . zie ook <i>erpel</i> . <i>De elper afgiete</i> , gaan plassen.
Elver	armvol. zie ook <i>ervel</i> .

Elveren	een grote hoeveelheid dragen.
Elvert	hoeveelheid. <i>brengt unnen elvert hoi mee</i> , breng wat hooi mee.
End	1) eend; 2) eind. <i>iemand aon z'n end brengen</i> , verzorgen tot aan de dood. zie ook <i>engt</i> .
Ender	<i>dè's net ender</i> , dat is toch om het even. <i>dè's fel ender</i> , dat is hetzelfde.
Engel	<i>D'n Engel des Heren</i> ; als de kerkklokken om 12 uur 's middags dit gebed luiden, staakt men even het werk om te bidden.
Engt	einde.
Ens	eens. <i>ik ben 't mè ouw ens</i> , ik ben het eens met je. zie ook <i>ins</i> .
Eppor	een paar.
Er af	<i>hij is 'r af</i> , hij is de kluts kwijt.
Erbeier	arbeider.
Erdbeer	aardbeien. mv. <i>erdbeere</i> . <i>roeij en zwarte beren</i> , rode en zwarte bessen.
Erder	eerder. <i>da haide erder moete zeggen</i> , dat had je eerder moeten zeggen. zie ook <i>irder</i> .
Erdgal	paardebloem.
Erdhóóp	hoop zand.
Erdkar	korte kar, om zand mee te vervoeren.
Erdweg	zandweg.
Eren	ploegen.
Erfhuis	openbare verkoop van een nagelaten boedel.
Erft	1) opperhuid, nerf; 2) de zode van het weiland.
Ergent	ergens. zie ook <i>erges</i> .
Erges	ergens. zie ook <i>ernte</i> .
Erlijk	eerlijk. <i>ge moet 't erlijk zeggen</i> , je moet het eerlijk zeggen.
Ermboog	elleboog.
Ernte	ergens. zie ook <i>errest</i> .
Erpel	aardappel. mv. <i>erpel</i> .
Erpelkelder	aardappelkelder.
Erpelpoter	pootstok voor aardappels.
Erpelriek	riek met platte tanden, of tanden met een verdikking aan de uiteinden, zodat de aardappels bij het opscheppen niet beschadigd worden.
Erpelschoep	schop waarmee aardappels opgeschept kunnen worden, zonder dat ze beschadigen.
Errest	ergens.
Errup	Erp.
Ers	aars.
Ert	erwt.
Ertesoep	erwtensoen, snert. <i>Bij hitte en vorst, erwtensoen bij van Dorst</i> .

Ervel	armvol.
Esteren	Escharen.
Eten	eten. (<i>eet, it, aat, geëten</i>).
Euken	jeuken.
Eùw	eeuw.
Eùwsel	een reeks grasvelden, hooiland.
Euzen	1) water hozen; 2) mv. het onderste van het dak, waar het water afvloeit.
Euzendrùp	het druppelen van het water van het dak; <i>blèft nie onder d'n euzendrùp stòn</i> , blijf niet onder de druppelende dakrand staan. zie ook <i>neuzendrùp</i> .
Evangellie	evangelie. <i>da's een aorig evangellie</i> , dat is een vreemd verhaal.
Eve	1) oud koren; 2) lichte haver.
Evvan	een van. <i>Evvan die jong hait gedòn</i> , een van die jongens had het gedaan.
Evvel	evenwel, toch. <i>wild'èvvel</i> , wil je wel.
Evventer	1) hieraan konden twee handknuppels vastgemaakt worden om b.v. met twee paarden tegelijk te kunnen werken; 2) evenaar.
Ezel	schraag om was op te hangen. zie ook <i>wasezel</i> .
Ezelen	plagen.

F.

Faai	vader.
Fallie	lange zwarte doek, voor in de rouw. ook <i>falie</i> .
Faolie	<i>op z'n faolie krijgen</i> , een pak slaag krijgen.
Faoliekant	mis, verkeerd: <i>dè ding kumt faoliekant uit</i> , die zaak heeft niet de verwachte afloop; <i>ge heggut faoliekant mis</i> , is eigenlijk dubbelop.
Faro	het befaamde <i>Zellands bier</i> . het kostte 6 ct per halve liter. Het werd gebrouwen in bierbrouwerij De Roode Leeuw van v.d. Ven.
Febriek	fabriek.
Feej	fee.
Feeng	fijn.
Fel	ongeveer, praktisch, bijna. <i>dè's fel ènder</i> , dat is praktisch hetzelfde.
Femilie	familie.
Fesoen	fatsoen. <i>houd oe fesoen</i> , gedraag je netjes.
Fesoenlijk	fatsoenlijk.
Fèst	feest. zie ook <i>fist</i> .

Fèsten	feest vieren.
Fezant	fazant.
Fibberwarie	februari.
Fielepienen	lupinen.
Fiets	taptemelk of ondermelk, overblijfsel na de boterbereiding.
Fietspinneke	uitstekend ijzeren pinnetje aan de achteras van de fiets, om het opstappen te vergemakkelijken.
Fijl	veiling.
Filesoof	filosoof.
Fimelen	met de vingers treuzelwerk doen.
Fink	vink.
Fip	tussen gróót en klein, <i>tussen de fip en de fallie</i> .
Fist	feest.
Fistelijk	feestelijk.
Flapper	2½ cent.
Flats	koeienvla.
Flatsen	ook <i>flansen</i> : iets weggooien.
Fleer	klap, oorvijs. <i>moete 'n fleer hebben?</i> , moet ik je een klap geven? zie ook <i>muilpeer</i> .
Flès	fles.
Fleter	zie <i>Heter</i> .
Fliciteren	feliciteren.
Flier	vlierstruik.
Flieren	1) van vlier. <i>flierefluter</i> : vrolijke nietsdoener; 2) ondegelijk, halfbakken: <i>unnen flieren metseler</i> , een metselaar, die zijn ambacht niet goed verstaat.
Flikkeren	gooien. <i>hij flikkerde z'n fiets op de grond</i> , hij gooide zijn fiets op de grond.
Flirmuis	vleermuis.
Flodderbòn	tuinboon. <i>hèdde de flodderbònne al gepòt?</i> , heb je de tuinbonen al gepoot?
Floer	vloer.
Floere mik	raar iemand.
Foek	Ook <i>foep</i> : veerkracht (van zaken), moed, geestkracht (van personen). <i>De foep is uit die veer</i> , die veer is slap; <i>de foek is uit hum uit</i> , hij mist alle moed.
Foekepot	Rommelpot voor <i>vastelaovend</i> . Aan een gedroogde varkensblaas werd een stevige rietstengel vastgebonden. Daarna werd de varkensblaas over een pot of conservenblik gespannen en stevig vastgebonden. Door met een bevochtigde hand (bijvoorbeeld met <i>spoúw</i>) een glijdende beweging over de rietstengel te maken, werd een laag rommelend geluid

	voortgebracht, waarbij men liedjes zong. b.v.: <i>foekepottierij, foekepottierij, geef me 'ne cent dan gaa 'k voorbij.</i>
Foepp	dennenappel.
Foewelen	liefkozen.
Foezelen	stiekem iets doen.
Foi	fooi.
Fornuiskettel	ketel voor het koken van de was of voor het varkensvoer. zie ook <i>sopkettel</i> .
Förtsen	tikkertje.
Fosweer	benauwd vochtig weer.
Fraoi	meestal omgekeerd bedoeld: <i>'t is fraoi!</i> , dat is niet zo mooi.
Fratsen	rare kunsten.
Freeën	afrasteren.
Friemelen	krioelen.
Friemelmuis	tol.
Frotkont	treuzelaar.
Frotten	prutsen, <i>wa bende toch aon 't frotten</i> , wat ben je toch aan het prutsen, in elkaar aan het knutselen.
Frutje	fopspeen.

G.

Gáálge	bretels.
Gaap	sufferd, domme vrouw.
Gááperd	domoor. ook <i>gaapmuts</i> .
Gáárd	omheinde tuin.
Gáást	1) gast. mv. <i>gaest</i> . verkl. <i>gaestje</i> ; 2) vier of zes tegen elkaar opgezette korenschoven.
Gáásthuis	bejaardenhuis.
Gauw	gauw.
Gank	1) gang. mv. <i>gèng</i> . verkl. <i>gèngske</i> ; 2) manier van lopen.
Gankig	<i>hij is weer gankig</i> , hij kan weer goed lopen.
Gankvèrrig	klaar om te gaan.
Gaojing	gading.
Gaór	gaar.
Gaóren	gaar worden.
Gaòren	garen, om te naaien of te breien. zie ook <i>garre</i> .
Gaós	gaas.
Gapen	geeuwen.
Gaperd	sufferd, domme man.
Garf	korenschoof. mv. <i>gerven</i> . zie ook <i>gèèrf</i> .

Garre	garen.
Garrewijnder	apparaat om garen op te winden.
Garst	gerst. <i>de garst is glijk platgewaeid</i> , de gerst is door de harde wind helemaal plat gaan liggen.
Gárst	ranzig (van spek).
Gaspel	gesp. zie ook <i>geps</i> .
Gat	gat. mv. <i>gaoter</i> , verkl. <i>gètje</i> .
Gavel	tweetandige hooivork. verkl. <i>gèvvelke</i> .
Gawwer	gauwer, sneller. <i>hoe gawwer hoe bètter</i> , hoe sneller hoe beter.
Gè	jij. zie ook <i>gij</i> .
Gebaor	gebaar.
Gebèkzak	grote linnen zak om graan in te laten malen.
Geboert	buurtschap. zie ook <i>gebuurt</i> .
Gebont	1) deurkozijn; 2) houten constructie van een boerderij. ook <i>gebint</i> .
Gebooi	het aflezen van de beslissingen van de gemeenteraad, officiële publicaties, huwelijksaankondigingen enz. <i>Die twiej staon onder de gebooi</i> , ze zijn in ondertrouw. zie ook <i>roep</i> .
Gebòrrren	geboren.
Gebòrte	geboorte.
Gebruurs	broers.
Gebuurt	buurtschap. <i>we hebben 'n goei gebuurt</i> , we wonen in een fijne buurtschap.
Gedaonte	gedaante.
Gedèlte	gedeelte.
Gedoe	drukte. <i>dès 'n héél gedoe</i> , dat is een heel gedoe.
Gedoei	boerderij.
Gedoentje	boerderij.
Gedurig	steeds. ook <i>geduurend</i> of <i>geduriges</i> .
Gedwas	vreemde praat.
Gedwassen	woorden, handelingen, die aanduiden dat iemand een verkeerde daad wil plegen.
Geef	1) gaaf, niet ruw, glad, 2) niet slordig, niet vuil: <i>hij hi geef kleeaon</i> , zijn kleren zien er fatsoenlijk uit, 3) knap: <i>'n geef durske</i> , een knap meisje.
Geehonger	geeuwhonger.
Géén	rij garven.
Geeneind	daarginds.
Geer	graag. <i>geer of nie</i> , graag of niet.
Geerd	tak. mv. <i>geerden</i> , lange dunnen tak. verkl. <i>gèrtje</i> .
Geeren	spits toelopende stukken land.
Geerend	spits toelopend.

Gèèrf	korenschoof.
Geest	hooggelegen land.
Gef	gaaf, vlak.
Geheng	scharnier.
Gek	grap. <i>hij zinnut mè 'ne gek</i> , hij zei het voor de grap.
Gekken	1) jokken, <i>ge gèkt</i> is meer <i>ge vergist oe</i> , terwijl <i>ge liégt</i> meer beledigend is bedoeld; 2) voor de gek houden..
Gèl	geel.
Gelent	afrastering. zie ook <i>gelint</i> .
Geleuven	geloven: <i>ik geleuf 't wel</i> , ik hou het voor gezien, <i>en gij geleuft dè?</i> , en jij gelooft dat?
Geliérd	<i>een geliérd vèèrken</i> , een geslacht varken, dat aan de ladder hangt.
Gelint	afrastering.
Gellie	jullie. zie ook <i>gullie</i> .
Gelog	gelag.
Gelóóf	geloof.
Gèlt	vrl. varken. mv. <i>gèlten</i> .
Gemèèrrege	goedemorgen.
Gemekkelijk	gemakkelijk.
Gemènte	gemeente.
Gemèntehuis	gemeentehuis.
Gemujiig	zacht, lenig.
Gèn	geen, zie ook <i>gin</i> .
Geneem	aangenaam: <i>'t is geneem wèrke</i> , het is lekker weertje.
Geneúk	vervelende handeling van een ander. zie <i>neúken</i> .
Genòg	genoeg.
Genugen	genoegen.
Gepot	kapot. zie ook <i>kepot</i> .
Geps	gesp.
Geràkt	gepikeerd: <i>gij bent ók gaúw geràkt</i> , jij bent ook snel gepikeerd.
Geràmte	geraamte.
Gerèècht	rechtbank.
Geregeld	steeds, regelmatig.
Gerfkammer	sacristie.
Geridschap	gereedschap.
Geroojen	geraden; <i>'t is oe geroojen</i> , het is je aan te raden.
Geroos	geraas.
Gert	Gerard.
Gerust	wel. <i>dè kunde gerust</i> , dat mag je wel doen.
Geschéid	grens, scheiding: <i>de Scheiwal li op 't geschéid tussen Zeland en Langenbòm</i> , de Scheiwal (waterloop) ligt op de grens tussen

	Zeeland en Langenboom.
Gesèmmel	gezanik.
Geslacht	het geslachte (varken).
Gèst	geest.
Getijd	van plan zijn: <i>hedde 't nog getijd?</i> , ben je het nog van plan? <i>'k hai getijd om mèèrge te kòmme</i> , ik was van plan om morgen te komen.
Getoelie	muziek.
Geut	1) dakgoot; 2) de plaats in de boerderij waar de <i>gùtsteen</i> staat, de keuken.
Gevoor	gevaar. mv. <i>gevoren</i> .
Gevorlijk	gevaarlijk. <i>doe 's nie zo gevorlijk</i> , doe eens niet zo gevaarlijk.
Gevricht	gewricht.
Gevuul	gevoel.
Gevulig	gevoelig.
Gewaor	gewaarworden, doorhebben. <i>wordet haost gewaor?</i> heb je het bijna door?
Gewééten	geweten.
Gewònlijk	gewoonlijk.
Gewònte	gewoonte.
Gewood	gewaad.
Gewùrmt	lastige vliegende insecten zoals muggen, vliegen enz.
Gezoetel	getreuzel.
Gezwad	rij afgemaaid gras, zwad.
Giebel	giechelaar.
Giebelkont	giechelend meisje.
Giel	Michiel.
Gieps	dunnen roe, karwats of zweep.
Giepsen	met een <i>gieps</i> slaan.
Gierigerd	gierigaard.
Gigget	gaat 't.
Gij	jij, u.
Gild	het (schutters)gilde. zie ook <i>guld</i> .
Gin	geen. <i>ik heb 'r ginnen inne</i> , ik heb er niet een, ik heb geen geld.
Ginderwijd	ginds in de verte. zie ook <i>ginter</i> .
Gineind	ander eind.
Ginins	niet eens.
Gins	ginds.
Ginsop	naar die kant, daarheen.
Ginter	daarginds.
Gist	geest.
Gistelijk	geestelijk.

Gistelijkheid	geestelijkheid.
Glad	helemaal. <i>ik ben 't glad vergeten</i> , ik ben het helemaal vergeten.
Glas	glas. mv. <i>glaos</i> of <i>glees</i> : <i>glaos</i> zijn vensterglazen, <i>glees</i> drinkglazen. verkl. <i>gleeske</i> .
Glattig	glad.
Glattigheid	gladheid.
Glijk	alles, allemaal; <i>hij wil 't glijk</i> , hij wil het allemaal.
Gloeiende	antwoord bij bepaald (bal)gooispeel: op de vraag: <i>knijp?</i> , volgt bij toestemming het antwoord: <i>de gloeiende!</i> , waarop gegooid wordt.
Glöjen	gloeien.
Gòdde	ga je. <i>Gòdde mee naor tante Til?</i> , ga je mee naar tante Mathilde?
Godsamme	uitroep van teleurstelling.
Gòdsename	<i>in de Gòdsename</i> , op hoop van zegen.
Goéd	goed. <i>hij trekt z'n goei dingen aon</i> , hij trekt zijn beste kleren aan. <i>wa hebbe we 't toch goéd</i> , wat zijn we toch gelukkig.
Goei	goed. <i>de goei kamer</i> , de zitkamer waarin men alleen tijdens feestelijke gelegenheden zit.
Goeiekóóp	goedkoop.
Goeiig	goedig.
Goeilijk	goed van hart.
Goert	Godefridus.
Goi	<i>unnen goi</i> , niet ver.
Gòjen	gooien. (<i>gòì, gòit, gòiden, gegòid</i>).
Golger	gorgel.
Gon	Allegonda.
Goon	gaan. (<i>gaoi, gi, gùt, gòn, gonk, gingen, gegaon</i>).
Goor	moerassig gebied.
Gordju	vloek.
Gordulleme	verdorie.
Gòrs	uitroep, zoiets als verdorie! ook <i>gorts</i> of <i>gòs</i> .
Graaf	1) sloot; 2) <i>De Graaf</i> , de stad Grave. <i>hij moet òm zeggen tegen de Graafse brug</i> , zegt men als iemand te nieuwsgierig naar een familierelatie informeert.
Graarus	Gerardus.
Grad	Gerardus.
Grada	Gerarda.
Graft	graf. mv. <i>graftern</i> .
Graorus	Gerardus.
Graozen	steeds over hetzelfde doorzeuren.
Grasmònd	april

Graspèl	<i>De Graspèl, De Graspeel.</i>
Greeg	gretig, gulzig, schraapzuchtig.
Grei	gereedschap; <i>wa's dà vèur grei?</i> , wat is dat voor spul?
Grein	65 mg.
Gribbelen	te grabbel gooien.
Griebelgroúwen	schemering. ook wel <i>groúwen</i> .
Griesel	hark.
Grieselen	harken. <i>ge moet de misse nog grieselen</i> , je moet het erf nog harken.
Griet	Margareta.
Grif	meer dan. <i>'k heb grif zat bôtterammen um mee te nemen</i> , ik heb meer dan genoeg boterhammen om mee te nemen.
Griffie	griffel.
Grijzen	mopperen. ook <i>gringzen</i> .
Grijnzerd	mopperpot.
Grip	afwateringsgeultje.
Groep	goot achter de koeien, voor de mest.
Groés	het gezamenlijk gras van het weiland. verkl. <i>gruuske</i> .
Groepstal	stal met mestgoot achter de koeien. Deze goot wordt iedere dag leeggemaakt en de mest wordt buiten bewaard op de <i>mestvaalt</i> . zie ook <i>potstal</i> .
Groeskant	berm van de weg.
Groesplak	met gras begroeid land.
Groézen	veel groene (ongekookte) vruchten eten.
Grof	<i>'t is grof</i> , het is erg.
Grond	zand. <i>de grond indoen</i> , een zandweg inslaan.
Gròniejen	1) hinniken; 2) huilerig zeuren.
Groof	graaf.
Gróót	graad.
Gróót	gróót.
Gróótveld	gemeenschappelijke akkers.
Grötter	groter.
Gròtmoeder	gróótmoeder. zie ook <i>grùtje</i> en <i>grùtmoeder</i> .
Gròtvadder	grootvader. zie ook <i>grùtvadder</i> en <i>uttevan</i> .
Groúwen	schemering.
Grùjen	groeien, meer bepaald: vet worden. <i>Erges in grùjen</i> , leedvermaak hebben.
Grùp	gretig persoon. <i>dè's 'n gróóte grùp</i> , dat is een gretig iemand, hij wil altijd alles hebben.
Grùppig	gretig.
Grùtje	oma.
Grùtmoeder	grootmoeder.

Grùtvadder	grootvader.
Grùts	verwaand.
Gruun	1) groen; 2) ongekookt, rauw: <i>gruun spek</i> ; 3) groenknollen: <i>onze vād is gruun aon 't plukke</i> , mijn vader is groenknollen aan het plukken; 4) onrijp. gezegde: <i>as 'n zwarte bes róód is dan issie nog gruun. Hij is nog gruun achter z'n òrre</i> , hij is nog onervaren.
Gruunsel	groenling.
Gruunsig	groenachtig.
Gruuntes	groenten.
Gùgget	gaat het.
Guit	geit. <i>de guit melken</i> , de klok luiden.
Guld	gilde.
Gullie	jullie.
Gùlp	gulp. <i>oe gùlp stè open</i> , je gulp staat open.
Gungzen	het geluid dat een koe maakt als ze gevoerd wordt.
Gùrgel	gorgel.
Gùtsteen	gootsteen.
Gùtwatter	afwaswater.
H.	
Haam	halsjuk van een paard. <i>een open haam</i> : een open onderbroek, met linten om dicht te strikken.
Háánd	hand. mv. <i>háánd</i> . verkl. <i>hèndje</i> . <i>Ik wil 'r m'n háánd nie um verdraejen</i> , het is mij volkomen onverschillig. <i>Ik goi 'm 'n háánd geven</i> , gaan plassen.
Haarop	naar links.
Haarrekant	linkerkant.
Haauwkeind	kind dat bij andere mensen wordt opgevoed.
Hacht	ketting waarmee het paard voor de kar gespannen wordt
Hàdde	had je. Vgl. <i>haide</i> .
Haffel	handvol. mv. <i>haffelen</i> en <i>haffels</i> . <i>een haffel kersen</i> , een kleine hoeveelheid, een bundel, die men met de hand omvatten kan: bij het vlasbraken wordt het vlas in <i>haffelen</i> genomen. <i>'n haffel mensen</i> , een verschillend aantal mensen. verkl. <i>hèffelke</i> .
Haffelen	steeds in de handen nemen: <i>die jong haffelen geduurig mi de kat</i> ; <i>verhaffelen</i> , door veel in de handen te nemen vuil maken, verfrommelen: <i>'n verhaffelt klééd</i> ; <i>wa ziet 'r dè keind verhaffelt uit</i> , wat zitten zijn kleren slordig.
Haffelkat	poes die veel gepakt wordt.

Hagget	had 't.
Hagt	treksetting aan de haam van een paard.
Haide	had je. <i>haide gij geheurd wà'k zèn?</i> , had je gehoord wat ik zei?
Haik	had ik.
Ha'k	had ik. <i>ha'k 't mar gedaon</i> , had ik het maar gedaan. <i>da ha'k in munne kop hangen</i> , dat meende ik toch echt.
Haksel	kort gesneden stro.
Hakselen	stro kort snijden. zie ook <i>hekselen</i> .
Hallef	half.
Hals	<i>dè's unnen èèrmen hals</i> , hij is te beklagen.
Halsbeugel	ijzeren beugel om de koe of de geit te <i>tuieren</i> .
Halte	stopplaats voor de trein. Op de Trent had je Halte Zeeland, een stopplaats van het <i>Duits lijntje</i> . Waar nu de Losplaats ligt bij de Dico, lag het station van Uden.
Hammer	hamer. zie ook <i>hèst</i> .
Hân	hadden. <i>we hân getijt um te kòmme</i> , we waren van plan (we hadden het plan) om te komen.
Hândel	Handel. <i>We gaon op beevert naor Hândel</i> , we gaan op bedevaart naar Maria in Handel.
Handknuppel	balk achter het paard waar de hagten aan vast zitten.
Handsekant	linkerkant van een paard.
Handwijzer	wegwijzer.
Hangen	hangen. (<i>hang, hing, hong, gehongen</i>).
Hanghout	hout om het geslacht varken aan te hangen. zie ook <i>hangknuppel</i> .
Hangknuppel	hout om het geslacht varken aan te hangen. zie ook <i>geliêrd</i> .
Hanne	Johanna.
Hannes	1) sukkel; 2) fluweelboom; 3) mannelijk konijn; 4) Johannes.
Hannik	ekster.
Hansop	wijd nachthemd.
Hansopboks	broek met achterklep.
Haol	hangijzer, waaraan een ketel hangt boven het vuur. zie ook <i>heug</i> of <i>zaagijzer</i> .
Haolen	halen. (<i>haol, haolde, gehaold</i>).
Haon	haan.
Haonekáám	1) hanekam, 2) varenplanten.
Haonekreij	gerecht dat gemaakt werd nadat een varken was geslacht: gehakt in de pan met hersenen erbij.
Haonenbalk	bovenste balk in de <i>nôld</i> van de boerderij.
Haoneschréi	hanenstap, in het versje: <i>Sunte Lucéi, Dan lengt d'n téi, Alle daag ènnen haoneschréi</i> . Na St. Lucia (14 december) beginnen de dagen te lengen. Het versje dateert dus van voor de

Gregoriaanse kalender. (Paus Gregorius XIII hervormde in 1582 de kalender door te besluiten dat na 4 okt. meteen 15 okt. zou volgen.)

Haoren	de zeis met <i>d'n haorhammer</i> scherp maken.
Haorgetouw	<i>haorhammer</i> en <i>haorkruin</i> samen, om de zeis te scherpen
Haorhammer	hamer, waarmee de zeis scherp geslagen wordt op de haorkruin.
Haorkruin	ijzeren pin die in de grond geslagen wordt, met daarop een ijzeren plaat die als aambeeld dient, om de zeis te scherpen.
Haormik	stok met een v-vorm, om de zeis in te hangen, wanneer deze gescherpt wordt.
Haos	haas.
Haost	1) bijna, <i>'t is haost Sinterklòs</i> , het is bijna Sinterklaas. zie ook <i>hòst</i> ; 2) haast, <i>wa hà d'n dokter wir veul haost</i> , wat had de dokter weer veel haast.
Haostig	haastig.
Haot	haat.
Haotelijk	hatelijk.
Haoten	haten.
Hapsel	ook <i>hepsel</i> , haspel.
Hardheurig	doof.
Hàrt	hart, lef. <i>Hèt 't hàrt 's um dè te doén</i> , heb het lef eens om dat te doen.
Hartsteken	<i>hartsteken dóód</i> , morsdood.
Hàs	1) Johannes; 2) hoofd, gezicht.
Haspelen	moeizaam werken.
Hauwkes	peulachtige vrucht.
Hè'k	heb ik.
Hebben	hebben. (<i>heb, hi, hèt, haj, hajjen, gehad</i>).
Hedde	heb je. <i>da hè'k</i> , dat heb ik. <i>hedde 't gedaon?</i> , heb je het gedaan?
Héél	heel. zie ook <i>hil</i> .
Heenkomen	<i>daor komme wij nie van hin</i> , dat ligt niet in onze aard.
Héér	heer. <i>dè's unnen hóógen héér</i> , dat is een belangrijk heerschapp, mv. <i>hirren</i> of <i>hèrren</i> : <i>dè zèn hóóg hèrren</i> . zie ook <i>hòg</i> .
Hees	kreupelhout.
Heeze	heideveld met moeras.
Heffen	weglopen. <i>hij gè heffen</i> , hij gaat er vandoor.
Hèft	handvat van een mes.
Hegweùw	ongehuwde moeder.
Héi	heide; onontgonnen, woeste grond. <i>Ge moet gèn héi roepe vèurda ge d'r over bent</i> , je moet niet te vroeg juichen.
Heibèssum	bezem, gemaakt van heipollen, die gebruikt werd op de stal.
Heibuunder	borstel, gemaakt van hei om b.v. melkbussen te schuren.

Heikant	het deel van het land van Ravenstein bestaande uit Boekel, Uden en Zeeland.
Heikantsgericht	rechtbank van Boekel, Uden en Zeeland.
Heikneuter	kneu.
Heikrikkels	Mariaheide.
Heimelijk	stiekem.
Heiningspool	weipaal.
Hèit	hitte. <i>deur de hèit waar alle ròmmen zoer geworren</i> , door de hitte was de melk zuur geworden.
Hèiten	1) (<i>hiet, gehèiten</i>), heten. <i>hoe hèite gij?</i> , hoe heet jij? zie ook <i>hiéten</i> ; 2) verwarmen, zich warmen. <i>hij hèit z'n eigen bij de kachel</i> , hij warmt zich bij de kachel.
Heivlaggen	heiplaggen.
Heizicht	korte zeis, om heidestruiken af te maaien.
Hekel	bord met tanden om vlas te zuiveren.
Hèkke	hek. mv. <i>hèkkes</i> .
Hekkelemeulen	kleine dorsmachine.
Hekkenbèssum	grote ruwe tak om de schuur bij te vegen.
Hekkeslag	ingang tot het weiland. zie ook <i>slag</i> .
Hekselen	kort snijden van stro.
Hekselmachine	werktuig om stro kort te snijden.
Heksen	opschieten. <i>ik kan nie heksen</i> , ik kan het niet zo snel.
Hel	levendig, flink: <i>'n hel dùrske</i> , een flinke meid.
Hèl	hel. <i>himmel, hèl en vagevuur</i> , hemel, hel en vagevuur.
Hèlle	hele.
Hèllemaol	helemaal.
Hèlilig	heilig. <i>Hij krijgt d'n hèlligen òllie</i> , hij wordt bediend.
Hèliligendag	feestdag van een heilige, of kerkelijke zondag.
Hèlliske	prentje met een heiligenafbeelding.
Helster	halsriem voor een paard.
Hemmelzood	bladluizen.
Hemmen	hebben. <i>we hemmen 't genug</i> , wij hebben genoeg.
Hemsmouwes	sporthemd.
Hemsrok	borstrok.
Hen	kip. <i>hij's de henne voejere</i> , hij is de kippen aan het voeren.
Hèn	ook <i>hin</i> , heen. <i>waor issie hèn?</i> , waar is hij naar toe? <i>doe mar hin</i> , ga maar door.
Hèndig	gemakkelijk. <i>dè's hèndig zat</i> , dat is heel gemakkelijk. <i>dè's gennen hendige</i> , daar ga je niet gauw mee lachen.
Hennegat	kippenuitgang in de staldeur. zie ook <i>kiepegat</i> .
Hènt	Harrie of Hendrik.
Herberg	café.

Hèrboer	deftige, rijke boer.
Hèrbruur	broer die priester is.
Hèrd	1) haard, stookplaats; 2) het vertrek waarin de stookplaats is, de keuken, het woonvertrek in boerenhuizen; 3) huisvloer, <i>erges veul ovver d'n hèrd kommen</i> , iemand veel bezoeken; 4) koewachter. Ook wel gebruikt in de samenstelling <i>koei-</i> of <i>koehèrd</i> . mv. <i>hèrden</i> .
Hèrdkèrsel	zand wat de kamer uitgeveegd wordt.
Herfsthaoon	oude vrijgezel.
Herfsthaoenen	opgeschoten jeugd.
Herfstmònd	september
Hèrmenie	harmonieorkest.
Hèrneef	neef die priester is.
Hèrring	haring.
Hèrròm	oom die priester is.
Hert	hart. mv. <i>herten</i> .
Hèrzoon	zoon die priester is.
Hès	1) Heesch; 2) hees, schor.
Hèst	hamer.
Heter en fleter	<i>de wirlicht hi d'n bòm tòw heter en fleter geslagen</i> , de bliksem heeft de boom in duizend splinters geslagen.
Heùbeùrt	plank, voor en achter op een wagen. zie ook <i>hubburd</i> .
Heuen	opjuttten.
Heufke	hofje, klein tuintje.
Heug	1) feestpartij bij een ondertrouw; 2) haal om ketel boven het vuur aan op te hangen. zie ook <i>zaagijzer</i> .
Heuien	met de koe de bermen langs om te laten grazen.
Heuj	<i>te heuj</i> , omhoog.
Heulen	uithollen.
Heur	haar. <i>Die néi fiets is van heur</i> , die nieuwe fiets is van haar.
Heuren	horen.
Heurs	horzel. <i>leg 't nèt mar ovver 't pèrd, want d'r zitten veul heurs</i> , hang het vliegennet maar over het paard, want het heeft veel last van horzels. zie ook <i>hoorz</i> .
Heut	hoofd.
Heutenèind	hoofdeinde.
Heuven	tuinieren, in de hof (tuin) werken.
Hevel	restant van deeg gebruikt als zuurdesem voor volgend baksel, zuurdeeg.
Hibbik	hik.
Hiep	kleine bijl, hakmes.
Hieten	heten.

Hijzel	ijzel, rijp. <i>trekt mar 'n par kousen ovver de klompen, want 't hijzelt</i> , trek maar een paar kousen over de klompen, want het ijzelt.
Hijzelen	ijzelen.
Hiksik	hagedis. <i>d'n hiksik hè zonnen start verlorre</i> , de hagedis is zijn staart kwijtgeraakt.
Hil	heel.
Hille	hele. <i>dè's al unnen hille kèl</i> , dat is al een flinke knaap.
Hillemaol	helemaal.
Hillen	helen, genezen.
Hilt	bikkel.
Himmel	hemel.
Himmelen	(<i>himmel, himmelt, himmelde, gehimmeld</i>) sterven. <i>Miekemoèt gè himmelen</i> , tante Miek ligt op sterven.
Himmelrijk	nederzetting nabij een langgerekt bosgebied.
Himmels	hemels. <i>hij wit zich gènnen himmelsen rood</i> , hij is radeloos.
Himmelvaortsdag	Hemelvaartsdag.
Hinderman	twee eetpannen aan elkaar. zie ook <i>inkerman</i> .
Hin	weg. <i>wanneer doen ze wir hin?</i> , wanneer gaan ze weer weg?
Hinne	heen, naar toe. ook <i>hin</i> . <i>waor gòdde hin?</i> , waar ga je heen?
Hinsloeriën	heen doen.
Hissen	1) ophitsen (b.v. een hond); 2) opjagen; 3) op hopen drijven (b.v. van sneeuw). <i>de weind hè de sneùw aolling ovver de heg hèn gehist</i> , de heg ligt bedolven onder de opgehoopte sneeuw.
Hissneùw	bijeen gewaaide sneeuw.
Hit	klein soort paard.
Hittekar	kar getrokken door een <i>hit</i> .
Hivvig	hevig.
Hoéd	hoed. mv. <i>húúj</i> . verkl. <i>húújke</i> .
Hoéf	hoeve. mv. <i>húúf</i> , pachthoeve. verkl. <i>hùúfke</i> .
Hoefslag	het pad, waarop het paard loopt, tussen de karresporen.
Hoek	buurtschap.
Hoempen	mank lopen. zie ook <i>hompen</i> .
Hoest	1) schep om varkensvoer kort te maken. zie ook <i>oest</i> ; 2) <i>kooien hoest</i> , kinkhoest.
Hoeve	oppervlaktemaat; zoveel land, als nodig is voor een boerenbedrijf.
Hoeveul	hoeveel.
Hof	hof. m.v. <i>héuf</i> , tuin; ook pachthoeve. <i>Prinsenhof</i> , domeinhoeve. verkl. <i>höfke</i> .
Hòg	1) hoog. <i>Goit diejen bal màr 's umhòg</i> , gooi die bal maar eens omhoog; 2) verwaand. <i>zij hèggut nogal hòg</i> , ze is behoorlijk

	verwaand.
Hògkar	hoge kar.
Hògmis	hoogmis, plechtige mis, soms wel <i>mè driy hère</i> : met drie priesters, meestal <i>een zingende mis</i> , waarin door het koor gezongen werd; dit in tegenstelling tot <i>een stille mis</i> .
Hòi	1) hooi; 2) begroeting.
Hòiberg	hooiberg.
Hòien	hooien.
Hòihof	gebied waar veel gehooïd werd.
Hòilèrke	trap om op de hooizolder te klimmen.
Hòimònd	juli
Hòireif	houten hooihark.
Hòirep	ruif.
Hòiwagen	1) wagen om hooi te vervoeren; 2) langpotig, spinachtig dier.
Hòizulder	hooizolder.
Hoken	garven aangeven door het hookgat.
Hokkeling	jong kalf van $\pm 1\frac{1}{2}$ jaar oud.
Hòks	haaks, rechthoekig. <i>Houd'oe hòks</i> , houd je goed.
Holen	een knecht of meid 'installeren'. De knechten en meiden uit de buurt verzamelen zich 's avonds in het huis van hem of haar die in een nieuwe dienst gekomen is (meestal rond 24 februari, Sint Mathijs); men leidt ze het huis rond om hen de voorwerpen, die bij hun werk nodig zijn, te tonen; men brengt de knecht naar de paardenstal en hakselkist, men wijst de meid waar het melkgereedschap en de bezem enz. staat. Vervolgens wordt er gedanst en de nieuwe knecht en meid schenken jenever.
Hollen	<i>'t is bij hum hollen of stiltoon</i> , dan weer werkt hij heel hard, dan weer doet hij niets.
Hom	zijdelings verplaatsen van een paard.
Hommig	hooghartig.
Hompen	kreupel lopen.
Hónd	hond. m.v. <i>heúnd</i> . verkl. <i>hùndje</i> .
Hóndsblooier	omloop (soort ontsteking aan een vinger).
Hóndsgezeik	heel vaak, in de uitdrukking: <i>ieder hóndsgezeik</i> .
Hongerfluit	<i>op de hongerfluit speulen</i> , iemand die klaagt van de honger.
Hònning	honing.
Hónskoi	1) hondenkooi; 2) cylinderhoed. Spottenderwijs vraagt men aan iemand, die bij een plechtige gelegenheid zo'n 'hooge zéije' draagt: <i>Mag vandaag d'n hónd loslóopen?</i>
Hóóg	hoog. <i>Hij wònt op 't hóóg</i> , hij woont op een hooggelegen stuk land. zie ook <i>hòg</i> .
Hóógkar	hoge kar.

Hóógkóór	priesterkoor.
Hóóglievrouw	Maria ten hemel opneming (15 augustus). zie ook <i>Lievrouw</i> .
Hook	haak. mv. <i>heuk</i> . verkl. <i>hökske</i> .
Hookgat	opening naar de balken, van buitenaf te bereiken.
Hookstaak	ijzeren pin, waar de koeien mee getuierd staan.
Hoolijs	zwak ijs, waar water onder zit.
Hóóp	hoop. mv. <i>heúp</i> . verkl. <i>hùpke</i> .
Hoor	haar. mv. <i>hoor</i> , (op je hoofd), haren. verkl. <i>hörke</i> .
Hoord	stok.
Hoordresser	kapper.
Hoorènder	precies hetzelfde. <i>die twee lijken hoorènder op mekaar</i> , die twee personen lijken precies op elkaar.
Hoorz	horzel.
Hoorzen	stormgeluid.
Hoos	kous. mv. <i>hoos</i> of <i>hozen</i> .
Hoosbender	kousophouder.
Horènkelen	tijdens het lopen met de enkels tegen elkaar slaan.
Hörken	uithoren, ergens naar vragen. zie ook <i>uithörken</i> .
Horre	hoorn. mv. <i>horres</i> , hoorn van een koe.
Horst	1) hoogte in het land, <i>d'n bèrrenboer wònt op d'n Heihorst</i> . vgl. ook <i>Maashorst</i> , <i>Venhorst</i> ; 2) schoorsteen, in het vastenavondliedje: <i>In diy hoog horsten, Daor hangen diy laang wóórsten</i> .
Hort	1) een poos, korte tijd. verkl. <i>hörtje</i> . zie ook <i>stoot</i> ; 2) staken, latten, voor kippenslaapplaats, zie ook <i>veeke. de hort op</i> , naar bed.
Hosbalken	hanebalken.
Hòst	bijna. <i>dè kóóst hòst niks</i> , dat kost bijna niets.
Hot	rechts.
Hottekant	rechterkant.
Hotten	schiften van melk.
Hottie	bit voor het paard, voor een enkele teugel. zie ook <i>stang</i> en <i>trens</i> .
Hottum	naar rechts.
Hou hou	ho ho.
Houdoe	tot ziens.
Hous	huis, en <i>thous</i> , thuis. (Uden) Algemeen: in Uden wordt de ‘ui’, (huis, muis, enz.) vaak als ‘ou’ uitgesproken.
Hout	hout. mv. <i>houter</i> , struikgewas. Het verkleinwoord <i>höltje</i> is te vinden in de uitdrukking <i>op z'n eigen höltje</i> , op eigen gezag.
Houteren	houten, van hout. <i>Houteren lóód</i> , de latten, waartussen de vensterglazen staan. Toen het lood, waarin vroeger de ruiten

gevat waren, door hout werd vervangen, behield men daarvoor de naam *lóód*, maar nu met bijvoeging van *houteren*. *Houteren beevert*, ter bedevaart gaan zonder gebiecht te hebben.

Houtkers	wilde kers.
Houtvennen	bosgebied, dat in het najaar overstroomt.
Hóuwen	1) (<i>houw, hieuw, gehóuwen</i>), houden; 2) (<i>houw, houwde, gehóuwen</i>), hakken.
Houwes	<i>Is 't vèur houwes of speule we vèur sles?</i> , spelen we voor echt of niet?
Hóuwmóuw	dwarrelwind, wervelstorm.
Hóuwpost	blok hout om kachelhout op te hakken.
How	1) ho, stop, van een paard. zie ook <i>huui</i> ; 2) hoe.
Hù-ù	bevestiging, wordt soms in plaats van <i>ja</i> gezegd.
Hubburd	verticale plank, voor en achter op een kar.
Huif	stoffen overspanning voor de lange kar.
Huiken	op de hurken zitten. zie ook <i>hulken</i> .
Huis	huis. mv. <i>huis</i> . verkl. <i>hùiske</i> .
Huisgezin	voorloper van het Brabants Dagblad.
Huishaauwe	huishouden, gezin.
Huiske	w.c.
Hujen	hoeden (van vee).
Hulken	hurken, op de hurken gaan zitten.
Hullie	zij, hun. mv.
Huls	peul.
Hult	laagte in het land (van hol). In de uitdrukking: <i>over hult en bult</i> , over ongebaande weg. vgl. <i>holderdebolder</i> .
Hum	hem.
Hupsel	twee handen vol, twee <i>haffels</i> .
Hurk	scherpe hoek.
Hurre	haar.
Hutselen	mengen. ook <i>husselen</i> .
Huufke	1) eerste korst van het brood; 2) kleine boerenhoeve.
Huufkens	buurtschap tussen Zeeland en Reek.
Huui	ho, stop.
Huukes	hoeken.
Huutvlès	hoofdkaas, zult.
Huuvender	pachtboer.

I.

Ie hij.

Ielk	elk.
Ielken	iedereen. <i>ielken diejen moet 'r zonnen zegen ovver sloon</i> , iedereen bemoeit er zich mee.
Iemes	iemand, ook <i>iemest</i> .
Ies	Isidorus.
Iet	1) iets; 2) Ida.
Ietskes	beetje. <i>gò 's ietskes trug stoon</i> , ga eens een beetje naar achteren.
Iever	ijver.
IJment	naweide (eimaat). zie ook <i>lèkeimund</i> .
IJspin	ijspegel. mv. <i>ijspinnen</i> . zie ook <i>krekel</i> .
Ikke	ik. <i>ikke ikke en de rest kan stikken</i> .
Immaol	eenmaal.
Immigreren	emigreren, naar het buitenland verhuizen.
Inbeinden	inbinden, ophouden. <i>ge moet 's 'n bietje inbeinden</i> , je moet eens een beetje ophouden. <i>tów bond ie toch wel in</i> , toen hield hij toch wel op.
Inbilden	inbeelden, zich voorstellen.
Inbiding	inbeelding, verbeelding. <i>ge hèt nogal wa inbiding</i> , je hebt nogal wat verbeelding.
Inèns	ineens. zie ook <i>inins</i> .
Ing	akker.
Inhaolen	1) iemand inhalen, huldigen. <i>de neije pestóór wier mi gróót bezwaoi ingehaold</i> , de nieuwe pastoor werd met veel eerbetoon ingehaald; 2) binnenhalen van de oogst.
Inins	ineens.
Inkerman	pan met twee vakken er in en een deksel erop, waarin dagloners hun middageten mee naar het werk nemen.
Inkòmmende	inkomen. <i>hij hè 'n goei inkommende</i> , hij heeft een goed inkomen.
Inkóópen	bevallen.
Inktlap	op elkaar genaaide lapjes om de (kroontjes)pen aan af te vegen.
Inmaken	groenten enz. wekken. <i>unnen ingemakte</i> , een egoïst.
Innig	enig.
Innige	enige.
Innigst	enigst. <i>hij is innigst keind</i> , hij is het enigst kind.
Inpiepen	kleren aantrekken, bij kleine kinderen.
Ins	eens.
Inspannen	opstappen. <i>We spannen mar wèr 's in</i> , we stappen maar weer eens op.
Int	inkt.
Introuwen	na het huwelijk bij iemand, meestal een van de schoonouders, gaan inwonen.

Irder	eerder. <i>hàttà irder gezeed</i> , dat had je eerder moeten zeggen.
Irlijk	eerlijk.
J.	
Jaan	Johanna.
Jagen	hard rijden. <i>hij jaagt al wàttie kan op Nisseroi aon</i> , hij rijdt heel hard naar Nistelrode toe.
Jak	strakke bloes.
Janken	huilen.
Jannewarie	januari.
Jannus	Johannes.
Jans	Johanna.
Janus	Christianus, Johannes.
Jao	ja. zie ook <i>jè</i> .
Jaogen	jagen.
Jaommer	jammer, erg, medelijden. <i>Daor hoefde gènne jaommer mè te hebben</i> , dat hoef je niet erg te vinden..
Jaonus	Johannes.
Jas	Johannes.
Jatten	1) handen; 2) iets stelen.
Jè	ja.
Jeger	rond ijzer op de zeis-boom.
Jepon	jurk.
Jet	Henriëtte.
Jettemeulen	molen op Moleneind te Uden.
Jeu	het paard aansporen.
Jeuk	beekje, dat na kanalisatie de Leigraaf werd genoemd.
Jizzus	Jezus.
Jòd	1) jood; 2) sjacheraar.
Jòddenvét	soort snoep.
Joekeren	janken van een hond. ook <i>joenkelen</i> of <i>joenkeren</i> .
Joffer	juffrouw.
Jóng	kinderen. <i>die verrèkte jóng luisteren òk nòit</i> , de verdraaide kwajongens luisteren nooit.
Jóngen	1) jongen. mv. <i>jónges</i> . Het mv. <i>jónges</i> wordt ook gebruikt bij het aanduiden van kinderen in het algemeen. zie ook <i>jóng</i> . verkl. <i>jungske</i> ; 2) jongen werpen, bij dieren. <i>d'n hond moet alwèr jongen</i> , de hond krijgt al weer puppies.
Jónk	jong. <i>jónk zijn</i> , geboren worden. <i>waor bende gij jónk gewi?</i> , waar ben jij geboren?

Jônnus	Johannes.
Jòntje	Johanna.
Joon	Adriaan.
Joor	jaar. mv. <i>jòrre</i> . verkl. <i>jörke</i> . <i>hij werkt al twèntig joor vèur diejen baos</i> , hij werkt al twintig jaar voor die baas.
Jôp	Jacobus.
Jòpik	Jacobus.
Jorlijks	jaarlijks.
Jortal	jaartal. <i>We moesse van de mèster veul jortallen lééren</i> , we moesten van de onderwijzer veel jaartallen leren.
Jòzzef	Jozef. ook <i>Jozep</i> .
Juffer	juffrouw. verkl. <i>jufferke</i> .
Juin	ui, ajuin. Uitdrukking: <i>zò gek as unnen juin</i> , heel erg gek.
Juinpèpkes	bieslook.
Jut en Jul	spottende aanduiding van een niet al te snugger (echt)paar.

K.

Kaam	kam. mv. <i>kèèm</i> . verkl. <i>kèmke</i> .
Kaar	kar.
Káást	kast. <i>de stölp mi Tresia stè op de káást</i> , de stolp met het beeld van de H. Teresia staat op de kast.
Kaat	Catharina.
Kaauw	koud, koude. <i>d'r stè unnen kaauwe weind</i> , er staat een koude wind. <i>hij is van de kaauwe kant</i> , hij is aangetrouwd.
Kaauwkrimper	koukleum. <i>wa bende gij toch unnen kaauwkrimper</i> , wat ben jij toch een koukleum.
Kaauwschöttel	koude schotel.
Kabas	boodschappentas. zie ook <i>karbas</i> .
Kachelgruis	sintels, as.
Kademmer	persoon. <i>wa 's dè vèur unne kademmer</i> , wat is dat voor een persoon.
Kaf	omhulsel van de graankorrel. Door te wannen werd het kaf van het koren gescheiden. Dit werd veel gebruikt als vulling voor het matras. Haverkaf had daarbij de voorkeur.
Kak	verwaandheid. <i>die hè veul kak</i> , die beeldt zich heel wat in.
Kakkemom	blinddoek.
Kakkemommen	blindemannetje spelen.
Kakschool	kleuterschool.
Kakstoel	kinderstoel, vaak met uitsparing in het zitvlak voor de po.
Kammer	1) kamer; 2) afgepaald perceel.

Kammerood	kameraad, vriend. mv. <i>kammerooi</i> . <i>ik goi mè m'n kammerooi naor de kermis</i> , ik ga met mijn vrienden naar de kermis.
Kamwiel	tandwiel.
Kan	1) melkbus. <i>doe 's vòrt mè de kanne, daor hèdde de romboer al</i> , schiet eens een beetje op met de melkbussen, daar komt de melkophaler al aan; 2) korenmaat, inhoud 1 liter.
Kanijn	konijn. zie ook <i>knijnt</i> .
Kantóór	kantoor. <i>diejen deftigen héér werkt op 'n kantóór</i> , die deftige heer werkt op een kantoor.
Kaol	1) kaal. <i>Hij hè unnen kaolen hàs</i> , hij heeft een kaal hoofd; 2) helemaal, <i>hij hèggut kaol verspùld</i> , hij heeft alles verloren.
Kaorten	het kaartspel spelen.
Kaorten sloon	soort loting door middel van het omdraaien van speelkaarten.
Kaos	kaas. zie ook <i>kees</i> .
Kaoter	kater.
Kaotsen	het kaatsspel spelen (een bepaald slagbalspel).
Kaotsenbal	kaatsbal.
Kapmantel	mantel zonder mouwen, die tot bijna op de grond hangt.
Kapmuts	gebreide muts met kraag, onder de kin gebonden.
Kappeloon	kapelaan. (priester die samen met een pastoor op de pastorie woont. Ook wel eens 'herdershond' genoemd)
Kappertje bier	glaasje met een voet.
Kappetunie	kaft van een boek. <i>de kappetunie li aolling van de kàttechismus af</i> , de kaft van het katechismusboekje is helemaal stuk.
Karbas	handtas. ook <i>karbats</i> .
Kardóns	<i>deur de kardóns moeten</i> , tussen twee rijen jongens doorlopen, die dan naar hartelust mogen slaan, spitsroeden lopen. fig. door een zure appel heenbijten.
Karhengst	dom mens.
Karmenaai	karbonade. <i>Jungske, brenge gij de karmenaai mar 's naor de pestóór</i> , jongen, breng jij deze karbonade maar eens naar de pastoor.
Karnallie	wijf. <i>wa 's dè 'n aorig karnallie</i> , wat is dat een raar vrouwspersoon.
Karnarrie	kanariepiet.
Karploeg	soort ploeg met 2 voorwielen, ook <i>stellingploeg</i> genoemd. zie ook <i>rolploeg</i> .
Karrad	karwiel.
Karréép	houten beugel waarover de huid gespannen wordt. mv. <i>karréépe</i> .
Kars	kaars.
Karweg	zandweg waarop karren rijden.
Karwip	een steun, onder de kar gezet, om de as te kunnen smeren.

Kasgenade	zwetserij, verbeelding. <i>kasgenade maken</i> , opscheppen.
Kat	kat. verkl. <i>kètje</i> .
Kàtsen	kaatsenballen.
Kàtoul	uil.
Kàttechismus	katechismus, boekje met voorschriften en regels voor de katholieke kerk.
Kattekop	gierpomp.
Kàtteliek	katholiek.
Katten	soort kaartspel.
Kattenhool	woest, spookachtig gebied.
Kaveleuter	kleine jongen.
Kazineel	vierkante versierde wollen doek, opgerold gedragen als das door mannen. ook <i>kazenee</i> of <i>kazienee</i> .
Kebbelen	druk praten, babbelen.
Kedaster	kadaster.
Kedaver	kadaver.
Kedaverhùiske	Gebouwtje, waar de kadavers van koeien en varkens tijdelijk werden bewaard. Tussen Uden en Zeeland stond vroeger een <i>kedaverhùiske</i> .
Kedemmer	rare snijboon.
Keduuk	kapot, bouwvallig.
Kee	Cornelia.
Keek	kijk. <i>zullie hen 'r keek op</i> , zij hebben er kijk op.
Keeken	in Uden: kijken. <i>Kom toch 's ekkus keeken</i> : kom toch eens eventjes kijken. In Zeeland niet zo gebruikt, wel weer de vervoeging <i>kik</i> , <i>gekeeken</i> : <i>kik daor nou</i> , kijk daar nou. <i>kijken offie kikt en assie kikt nie keeken</i> , kijken of hij kijkt en als hij kijkt niet kijken.
Keel	1) een kiel van blauw linnen, het kledingstuk van kooplui en marktangers; 2) laagte tussen twee heuvels.
Keelen	raapstelen.
Keelestreupers	inwoners van Reek.
Keer	1) karnton; 2) de kern, het binnenste van een boom.
Kéér	keer. mv. <i>kèrre</i> of <i>kèrres</i> . <i>Te kéér goon</i> , razen tieren. Ook wel <i>te kóór goon</i> , waarbij men kan denken aan een koordienst door kloosterlingen. <i>Ik zeg 't mar ènne kéér</i> : Ik zeg het maar een keer, <i>hoeveul kèrres hek 't nou al gezeed</i> : hoe vaak heb ik het nu al gezegd.
Kees	kaas. <i>Hij löt de kees nie van zonne mik eten</i> , hij laat de kaas niet van zijn brood eten. <i>door komme we binnekort aon de kees</i> , daar is binnenkort een sterfgeval.
Kéés	<i>Cornelis, Knèllis, Knillis, Krillis, Neel, Neelis</i>

Kefee	café.
Kéi	vaak gebruikt voorvoegsel, in de betekenis van heel, erg: <i>da's kéischòn</i> : dat is heel mooi, <i>da hék al kéiduk gedaon</i> : dat heb ik al heel vaak gedaan. <i>kéigróót, kéilang, kéimoi, kéiveul</i> , enz.
Kéienschijters	oude scheldnaam van Udenaren en ook van de inwoners van Ravenstein.
Keind	kind. mv. <i>keinder</i> . ook <i>kingd</i> , mv. <i>kingder</i> . verkl. <i>kiéntje</i> en <i>kiéneke</i> . <i>Hij hoempt al van keindsafaon</i> , hij loopt al van kinds af aan mank. <i>Zes keinder hà ze, drie platte en drie natte</i> , zes kinderen had ze, drie dochters en drie zonen.
Keinderéchtig	kinderachtig.
Keinds	dement. <i>Driekòm is al aolling verkeindst, daor kunde niemer mi proten</i> , Oom Hendrik is al helemaal dement, daar kun je geen gesprek meer mee voeren.
Keindskeinder	kleinkinderen.
Keisterweind	storm.
Keken	kijken. (<i>kik, kikt, gekeken</i>).
Kèl	kerel, man.
Kelderketrallie	kelderraam. <i>de pudding stont vèur het kelderketralie</i> , de pudding stond voor het kelderraam (om af te koelen).
Kelderzog	pissebed.
Keljas	werkjas.
Kèllen	ziek worden van de koude handen.
Kelling	Keldonk.
Kelmaánd	grote mand om aren in te dragen.
Kelver	kervel.
Kèmmen	kammen.
Kenber	kenbaar.
Kenf	koebeugel, die om de hals werd gedragen.
Kennip	hennep. <i>Hennip</i> heten de niet zaaddragende planten.
Kepèl	kapel.
Kepèlse lof	lof in de kapel.
Kepi	soldatenpet.
Kepot	kapot.
Kèps	alle speelgeld verloren hebben, platzak.
Keren	1) vegen. <i>Gij moet van onze vad d'n hèrd uitkeren</i> , jij moet van vader de keuken uitvegen; 2) tegenhouden. <i>dè kunde nie keren</i> , dat kun je niet tegenhouden.
Kerk	<i>bende gij in de kerk gebòrre?</i> , zegt men als iemand de deur open laat staan. <i>hij kwam onder de kerk</i> , hij kwam op bezoek terwijl we in de kerk zaten.
Kerkgang	ritueel bij het weer ter kerke gaan van een vrouw die bevallen

	was.
Kerkmèster	lid van het kerkbestuur.
Kerkvolk	<i>hij duugget vèur 't óóg van 't kerkvolk</i> , hij doet het niet uit overtuiging, maar om slechte praat te voorkomen.
Kermeulen	apparaat om te karnen.
Kermisbloem	in Zeeland een flox. Elders afhankelijk van het tijdstip van de kermis.
Kernen	karnen. zie ook <i>kèrren</i> .
Kèrren	karnen. (<i>keerde, gekeerd</i>).
Kersenbòm	kersenboom. zie ook <i>korsenbòm</i> .
Kersenboogerd	kersenboomgaard. zie ook <i>korsenboogerd</i> .
Kerwats	karwats, rijzweep.
Kerwei	karwei.
Kestanje	kastanje.
Kesteel	kasteel.
Ketier	kwartier. <i>'t Brabants ketierke</i> , de gewoonte om een kwartier later te beginnen.
Kètjes	wilgenkatjes. zie ook <i>poeskes</i> .
Ketoen	katoen.
Ketoo	Catharina.
Ketrallie	tralie.
Kètsen	kaatsen.
Kettel	ketel. zie ook <i>kittel</i> .
Kettelbuter	ketellapper. Meestal in de uitdrukking <i>vloeken of liégen as unne kettelbuter</i> .
Kettingkáást	kettingkast.
Keukelen	duikelen. <i>kùpke keukelen</i> , kopje duikelen.
Keulse pot	aardewerken pot, grauwgrijs geglazuurd met blauwe versieringen, om snij- of sperziebonen in te bewaren. deze pot was vaak mooier versierd dan een <i>kronenpot</i> .
Keùning	koning. zie ook <i>kunning</i> .
Keur	wetgeving.
Keut	varken, zeug.
Keuterij	kleine boerderij.
Kezuifel	kazuifel.
Kiep	kip, hen.
Kiepegat	gat in de staldeur, waardoor de kippen en en uit gaan.
Kiepekoi	kippenkooi.
Kiest	kist.
Kietelkeike	rond glad steentje.
Kieuw	1) woord, gebruikt om iemand in de verte te roepen, te <i>kieuwen</i> ; 2) varkenskaak.

Kieviet	kievit.
Kiézen	kiezen.
Kift	afgunst. <i>'t is de kift</i> , ze zijn afgunstig.
Kijken	kijken. (<i>kijk, kikt, keken, gekeken</i>). <i>kik nao tog 's</i> , kijk nu toch eens.
Kijven	schelden (<i>kif, gekivven</i>).
Kijves	gemopper. <i>Hij krig kijves</i> , er werd op hem gemopperd.
Kikkerd	kikker.
Kikvors	kikker. mv. <i>kikvorsen</i> .
Kimmel	kameel.
Kinnebak	onderkaak.
Kir	keer. mv. <i>kirres</i> .
Kis	Cornelius.
Kisjesvolk	marskramers.
Kitsen	braken.
Kittel	ketel.
Kittig	gauw boos.
Klabaa	iemand die van iedereen iets weet te vertellen.
Klad	klad, restje. verkl. <i>klèdje</i> .
Kladderpad	slecht begaanbaar pad.
Kladkoek	laatste koek uit de pan.
Klant	verbastering van Kalland, land van Karel de Grote.
Klaos	Nicolaas.
Klapbes	sneeuwbes.
Klaplóóper	nietsnutter.
Klapzáánd	onvruchtbaar stuifzand.
Klapzweper	dunne, benige vrouw.
Klaveren	klauteren.
Klazineren	druk praten.
Klèdje	kladje.
Klééd	kleed. mv. <i>kléér</i> of <i>klier</i> . verkl. <i>klééike</i> .
Kléér	kleren. <i>wa hedde schòn kléér aon</i> , wat heb je mooie kleren aan.
Kléérkáást	klerenkast.
Klééver	klaver. <i>Jungske, gao 's wa klééver haolen vèur de knijnt</i> , jongen, haal eens wat klaver voor de konijnen.
Klééverblad	kachel met 3 gaten, brandopeningen.
Kléin	ook <i>klèng, kléén</i> , klein.
Kleinveld	particuliere akkers.
Klem	speld. verkl. <i>klèmke</i> .
Klemvogel	sperwer.
Klennigheid	kleinigheid.
Klep	mond. <i>houd'oe klep</i> , hou je mond.

Klepboks	broek met voor, en soms achter, een klep.
Kleppen	roddelen.
Klerazie	kleren.
Kleúf	kloof, spleet.
Kleufbeitel	beitel om hout te kloven.
Kleufbijn	bijn om hout te kloven.
Kleuteren	napraten. zie ook <i>kloteren</i> .
Kleúven	kloven.
Klèvveren	klaveren. <i>wie hètter klèverren aos?</i> , wie heeft klaveren aas?
Klibber	dril. <i>d'r li veul klibber in de slóót</i> , er ligt veel kikkerdril in de sloot.
Klieken	spuwen. <i>wie kan d'r 't weidste klieken?</i> , wie kan het verste spuwen?
Kliéven	kleven.
Klinkriemen	nietsnuten. <i>wa ligder toch te klinkrieme</i> , wat ben je toch aan het nietsnuten.
Klippel	knuppel.
Klirmaker	kleermaker.
Klócht	troep (vogels).
Kloek	1) klokken; 2) flink, gezond.
Kloeken	klokken, als een kloek, of als water, dat uit een fles gegoten wordt.
Kloekendooier	sufferd. <i>wa bende toch unnen kloekendooier</i> , wat ben je toch een sufferd.
Kloeters	opgedroogde mest.
Klompèls	priem.
Klomppin	klein houten pinnetje om de leren riempjes mee vast te staan bij een kapotte klomp. Meestal van <i>pinhout</i> , de vuilboom, gemaakt.
Klont	klont, verkl. <i>kluntje</i> . <i>Vat 's 'n kluntje bötter</i> , pak eens een klontje boter.
Kloon	clown.
Kloor	1) klaar, helder, onvermengd; 2) gereed, af. <i>As de koffie kloor is, is ie nog nie kloor</i> .
Kloot	dit woord wordt in veel betekenissen gebruikt: <i>da kan me gèn klote schille</i> , dat kan me helemaal niets schelen; <i>dè's gèn klote werd</i> , dat is niets waard; <i>dès unne goeie kloot</i> , dat is een goede kerel; <i>klôt 'r mi hinne</i> , ga er rustig mee verder; <i>hij schupt 'm tigge z'n klote</i> , meestal niet letterlijk toegepast: hij schopt hem eens flink tegen zijn achterste; <i>lòpt nor de klote</i> , loop naar de pomp; <i>wa ligd'r toch te klote</i> , wat ben je toch aan het klungelen.
Kloris	sul, deugniet.
Klòs	Klaas (Vaak). <i>unnen houteren Klòs</i> , een houten Klaas;

	<i>Sinterklòs</i> , Sint Nicolaas.
Klossen	door het water lopen.
Klòster	klooster.
Klot	zwarte turf; klont. verkl. <i>klötje</i> .
Klòtdùrske	aankomend meisje.
Kloten	iemand vervelen, lastig zijn. <i>Wa ligd'r toch te kloten</i> , wat ben je toch vervelend. zie ook <i>vraelen</i> .
Kloteren	napraten.
Klòtjong	lastige kinderen.
Klòtveger	snotaap.
Knaak	rijksdaalder.
Knaap	handvat op een zeisboom.
Knapzaak	jongen.
Knarrie	vervelend persoon.
Knáuwen	1) stevig kauwen; 2) blijven zeuren.
Knèchtje	jongen.
Kneúp	knoop, mv. <i>kneúp</i> , verkl. <i>knupke</i> . zie ook <i>knup</i> .
Kneúpen	knopen.
Kneut	rommel.
Kneuter	kneu.
Knevel	snor.
Kniép	knipmes.
Kniepoten	vastbinden; lastige koeien werden met een touw aan horens en voorpoten vastgebonden, zodat ze niet konden weglopen.
Knijnt	konijn.
Knijp	Vraag bij bepaald (bal)gooispeel: Na de vraag: <i>knijp?</i> , volgt bij toestemming het antwoord: <i>de gloeiende!</i>
Knillis	Cornelius. <i>Sinter Knillis</i> , de bedevaart van de H. Cornelius in Zeeland, de eerste zondag in mei.
Knip	hij wònt op De Knip, hij woont in het buurtschap Knipperdul.
Knipbeurs	portemonnaie.
Knipke	wasknijper. mv. <i>knipkes</i> .
Knipknupke	drukknoopje.
Kniplichje	zaklamp.
Knipperdul	takkenbrug over een beekje.
Kniy	knie, mv. <i>kniy</i> of <i>kniejes</i> .
Kniybak	hakselbak, bak waarin groenvoer of stro gesneden werd.
Knoeperen	hoorbaar bijten.
Knoeris	varken. zie ook <i>kéienschieters</i> .
Knoerken	knorren van varkens.
Knoerpen	knarsen.
Knoersel	kraakbeen.

Knoét	kachel.
Knokel	bot. mv. <i>knokels</i> , been.
Knokevet	<i>dè kòòst knokevet</i> , dat kost veel energie.
Knol	paard.
Knolderapen	koolrapen.
Knöllekes	inwoners van Boekel.
Knook	1) noest in hout; 2) bot.
Knookerd	met riet begroeid land.
Knoors	knotwilgengebied.
Knóót	knotwilg. mv. <i>kneút</i> .
Knopstoel	veel voorkomende stoel met biezen zitting en rugleuning en aan de bovenzijde voorzien van twee knoppen.
Knots	lollie.
Knup	knoop in een touw.
Knuppen	een knoop leggen.
Knut	knot. <i>rolt diejen knut 's efkes op</i> , rol die knot eens eventjes op.
Kôba	Jacoba.
Kôbus	Jacobus.
Koeherd	koewachter.
Koejeneren	plagen.
Koek	koek, pannenkoek. verkl. <i>kuukske</i> .
Koekappel	appel voor in de pannenkoek.
Koekgat	nis in de brandmuur.
Koekoek	1) koning in een bepaald kaartspel; 2) golving in een slecht <i>gehaorde zeissie</i> .
Koenkel	stok waaromheen vlasvezels worden gedraaid om gesponnen te worden.
Koenkelen	1) slinkse plannen smeden; 2) draaien.
Koenkelfoézen	zie <i>koenkelen</i> .
Koer	varken. verkl. <i>koerkes</i> , <i>kutjes</i>
Koerlig	chagrijnig.
Koételen	vals spelen (b.v. bij kaarten).
Koeveréren	<i>èrges op koeveréren</i> , bekomen, vooruitgaan.
Koffiedrinken	<i>we gaon koffiedrinken</i> , de broodmaaltijd gebruiken.
Koffiën	koffiedrinken.
Koffietöffel	uitgebreide broodmaaltijd.
Koi	kooi.
Kòkker	koker.
Kòl	kool. mv. <i>kòlle</i> .
Kolbender	nietsnutter.
Koldert	bolle akker.
Koljekker	aansteller.

Kollus	licht gekleed.
Kom	kop, beker. verkl. <i>kumke</i> .
Komaf	afkomst.
Kommen	komen. <i>kom mar tèn</i> , kom maar hier.
Kommende	volgende. <i>kommende week is 't kermis</i> , volgende week is het kermis.
Konde	kon je.
Kónkel	vrouw, die veel van koffie houdt; die niet zuinig genoeg huishoudt.
Kónkelen	koffiedrinken, de buurvrouwen heimelijk op de koffie vragen, op verkwistende wijze huishouden.
Kont	achterwerk. <i>ze kijken oe mè de kont niet aon</i> , ze negeren je helemaal.
Kood	kwaad, 't <i>kos koier</i> , het kon slechter.
Kooi	1) kaan. mv. <i>kojen</i> , verkl. <i>kooikes</i> , kanen uit gesmolten vet; 2) slecht. <i>da's een kooi vrouw</i> , dat is een slechte vrouw. <i>doet oe kooi dingen aon</i> , doe je oude kleren aan. <i>hij hè kooi zin</i> , hij is boos; 3) kerkbank. mv. <i>kooie</i> . <i>we hemme driy plàtse in de kooie gepáácht</i> , we hebben drie zitplaatsen in de kerkbank gepacht.
Kooikes	kaantjes.
Kóópen	kopen. (<i>kóóp, kùpt, kóócht, gekóócht</i>).
Kóóper	iemand die koopt.
Kóór	zangkoor, priesterkoor.
Koort	dun touw. mv. <i>koorden</i> . verkl. <i>keùrtje</i> .
Kòòst	kost. mv. <i>kòòsten</i> . <i>gij hèt de kòòst wel verdiend</i> , je hebt flink gewerkt.
Kòplui	kooplieden.
Kòpman	koopman.
Kòpper	koper (metaal). <i>De kòpperen brulluft</i> , een 12½ jarig huwelijk.
Koppingt	hoofdpijn.
Kòpschouw	kopschuw. <i>Dà pèrd is noggal kòpschouw</i> , dat is een schichtig paard.
Kopziekt	bepaalde runderziekte met kramp.
Körf	korf.
Kòrren	1) korrel; 2) koren.
Kòrreschoep	houten schep voor koren.
Kors	kers. mv. <i>korsen</i> .
Korsenbòm	kersenboom.
Korsenboogerd	kersenboomgaard.
Korsmis	kerstmis. ook <i>korsemis</i> .
Kort	1) met of in weinig water: <i>De koffie kort zètten</i> . <i>De èrpel kort koken</i> ; 2) klein vlees van het varken, ribkes enz

Kortòrre	kleine kinderen. <i>door lóópen driy kortòrre roond</i> , daar lopen drie kleine kinderen rond.
Korts	1) koorts; 2) pas geleden; 3) binnenkort.
Kos	't <i>kos</i> , het kon. 't <i>kos mar nèt</i> , het kon maar net.
Köster	koster.
Kots	braaksel.
Kotter	mes op een ploeg, om de zode te snijden, bij het grasland ploegen. zie ook <i>kouter</i> .
Kousenbengel	elastieken band om de kousen op te houden.
Kouter	mes op ploeg, bij grasland ploegen.
Ków	koe. mv. <i>koei</i> . verkl. <i>kuuske</i> , <i>kèlfke</i> .
Krabben	bijeengaren van <i>strauwsel</i> , met behulp van een <i>krabzeissie</i> .
Krabzeissie	kantenkrabber voor sloten of heggen.
Kraej	dam in een beek.
Kral	bes, kraal. mv. <i>krallen</i> , (<i>vlier-</i> of <i>lijsterkral</i>).
Krats	een beetje.
Kreij	kraai. mv. <i>kreijen</i> .
Kreijen	kraaien, van een baby.
Kreijenbek	klein tangetje.
Krèk	juist, precies. <i>krèk wa 'k wou</i> , precies wat ik wilde.
Krekel	ijspegel.
Krekelhuis	knekelhuis.
Krekelskont	vervelend iemand.
Krèmmer	1) marskramer, zie ook <i>teut.</i> ; 2) pijn in de rug.
Krèmmig	stram, reumathiek.
Krempvogel	roofvogel.
Krèp	1) insnijding, kerf; 2) aars, achterste; 3) stuk rookvlees.
Krèppenéind	laatste stukjes gerookt vlees, die aan behoeftigen werden uitgedeeld.
Krets	schurft.
Krib	bed.
Kriek	soort kers.
Kriekel	muggezifter.
Krienselen	heel druk bewegen (van kinderen).
Krijgen	krijgen. (<i>krig</i> , <i>gekriggen</i>).
Krijt	strijdperk.
Krijten	1) strijden; 2) huilen.
Krijtsberg	buurtschap in Zeeland.
Krint	krent.
Krintemik	krentenbrood.
Krintenbaord	gezicht met veel puistjes.
Kroep	difterie.

Kroesel	kruisbes. mv. <i>kroeselen</i> of <i>kroesels</i> .
Kroeselbos	kruisbessenstruik.
Krolhoor	krulhaar.
Krombos	los stro wat op een ronde bos gebonden is.
Kromme slip	kado voor kraamvrouw.
Krommenhoek	weg tussen Voederheil en Nabbegat.
Kronenpot	hoge aardewerken inmaakpot, vaak bruin geglazuurd, voor groenten, b.v. snijbonen. ook <i>steile pot</i> genoemd. zie ook <i>Keulse pot</i> .
Kroom	marktkraam, kraambed, bevalling. <i>Dè kunt in zonne kroom te páás</i> , dat is koren op zijn molen
Kroon	kraan. <i>de kroon drùpt</i> , de kraan drupt.
Króós	1) klokhuis van appels enz.; 2) kleine soort pruim.
Kröppen	in de krop of slokdarm blijven steken.
Krots	1) boomvrucht die haar natuurlijke grootte niet bereikt; 2) klein persoon.
Krotsen	overgeven.
Kruchen	geluid, bij grote krachtsinspanning; zich pijnlijk of onwel voelen.
Kruigen	kruiwagen.
Kruinagels	seringen.
Kruisbèld	kruisbeeld.
Kruishirren	Orde van de Kruisheren, die in Uden een klooster met Latijnse school beheerden. Nu nog een klooster aan het Lievevrouweplein..
Kruiskolen	houtskool.
Krulhoor	krulhaar.
Krullen	<i>'t krult 'r wir</i> , het gaat er weer heftig aan toe.
Krummel	kruimel. verkl. <i>krummelke</i> .
Krummelen	kruimelen.
Krups	tegendraads.
Kruts	dennenappel. verkl. <i>krutske</i> .
Kuieren	rustig lopen.
Kuil	hoop met bieten of aardappels.
Kuiper	kuipenmaker.
Kulder	bloes zonder mouwen, die mannen onder de <i>boezeroen</i> dragen.
Kulderij	grappenmakerij.
Kullen	voor de gek houden. <i>hij hè me gekuld</i> , hij heeft me voor de gek gehouden.
Kummelijk	1) lastig van humeur, vervelend; 2) zwak. <i>hoe is 't 'r mi? nou, 't is mar kummelijk</i> , hoe gaat het er mee? nou, ik voel me niet zo best.

Kunde	kun je. <i>wa kunde? niks kunde, dè kunde</i> , je kunt ook helemaal niets.
Kunnigin	koningin.
Kunning	koning.
Kunstzéép	soda.
Kuntje	afgesneden onderste stompje van een champignon.
Kursjet	korset.
Kustrùpke	kussensloop.
Kùster	koster. <i>de kùster luidt d'n Engel des Heren</i> , de koster luidt het twaalfuur gebed.
Kuulen	koelen.
Kuus	kalf.
Kuusen	inwoners van Veghel.
Kwaap	pasgeboren kuiken.
Kwab	1) moeras; 2) kikkervisje.
Kwak	kleine hoeveelheid, verkl. <i>kwekske</i> .
Kwakkelocht	veranderlijk weer.
Kwakken	1) met de stoel op en neer gaan; 2) iets neergooien. <i>kwak 't door mar in d'n hoek</i> , gooi het daar maar in de hoek.
Kwaolik	kwalijk, kwaadaardig.
Kwats	onzin. <i>wa lulde toch unnen hóóp kwats</i> , wat vertel je toch een boel onzin.
Kwattarómme	chocolodemelk.
Kwattawàtter	chocoladedrank, met water i.p.v. melk.
Kwebs	slap, ziek.
Kweek	schreeuwerig vrouwspersoon.
Kweken	roepen, schreeuwen.
Kwekerd	schreeuwerig manspersoon.
Kwellik	1) nauwelijks. <i>zunne vadder hättum nog mar kwellik gewòrschouwd of Jèntje donderde mè zunne stoel achterover</i> , zijn vader had hem nog maar nauwelijks gewaarschuwd, of Jantje viel met stoel en al achterover; 2) bezwijmd, <i>kwellik worre</i> , onwel worden.
Kweps	blut.
Kwidammer	aansteller.
Kwijt	even (in een spel): <i>we zèn kwijt</i> , we staan quitte, we hebben even vaak gewonnen.
Kwikken	wikken, op het gevoel wegen. zie ook <i>ópkwikken</i> .
Kwikriem	buikband voor een paard, dat voor de kar staat.
Kwipselen	kwispelen.
Kwool	kwaal, ziekte.
Kyrië	soort slingerspelletje.

L.

Laam	lam, kreupel.
Láánd	land. <i>D'n boer is 't láánd aon 't boúwen</i> , de boer is de akker aan het omploegen.
Laar	open veld, open plek in het bos.
Láást	ruimte in de schuur.
Láástig	lastig, vervelend. <i>wa waare die verrèkte jong vandaag wir láástig</i> , wat waren die kinderen vandaag weer vervelend.
Làbòn	tuinboon.
Laejen	leiden. <i>hij laeit 't pèrd naor d'n dries</i> , hij leidt het paard naar het weiland.
Lam	lam, verkl. <i>lèmmeke</i> .
Lamenteren	klagen.
Lammar	laat maar.
Lammerdien	Lamberdina.
Lamp	lamp. <i>Stikt de lamp 's aon, dan zien we wa we zeggen</i> , doe de lamp eens aan, dan zien we het beter. verkl. <i>lèmpke</i> .
Lampampus	sukkelaar.
Lampegat	opening tussen d'n hèrd en de stal om een lamp in te zetten zodat men ook op de stal wat kon zien. zie ook <i>vizierhool</i> .
Lampteur	stallamp.
Lamzak	vervelend persoon.
Lander	landweer, een opgeworpen aarden dam met aan weerskanten een diepe sloot.
Landschrijver	secretaris voor het uitschrijven van akten.
Langenbòm	Langenboom.
Langs	naast, <i>ze lùpt langs mèn</i> , zij loopt naast mij, <i>komt 's unne kéér langs</i> , kom eens een keer op bezoek.
Langsam	langzaam. ook <i>lansam</i> .
Langsdeur	overlangs, van voor naar achter.
Langstrekke	lange benen.
Lank	lang.
Lansam	langzaam.
Lantarn	lantaarn. ook <i>lanteer</i> of <i>lanteere</i> , mv. <i>lanterres</i> . zie ook <i>strootlamp</i> .
Lantarnpool	lantaarnpaal.
Laobes	goedzak.
Laoi	la uit een kast enz. mv. <i>laoi</i> .
Laoitaofel	tafel met lade, voor bestek enz.

Laojen	laden. (<i>laoj, laojde, gelaojen</i>).
Laot	laat.
Laoten	laten. <i>laot da mar liggen</i> , laat dat maar liggen.
Laoter	later. zie ook <i>latter</i> .
Lap	lap, doek. verkl. <i>lèpke</i> .
Laplocht	buiig weer.
Lapmànd	lap-, voddendam. <i>In de lapmànd zèn</i> , ongesteld zijn.
Lappen	geld bijeen leggen.
Lapschaei	achteloos, vergeetachtig persoon. De <i>schaejen</i> (dwarshout) van een kar moeten uit een stuk zijn.
Làtter	later.
Lawijt	lawaaï, leven. <i>makt 's nie zòn lawijt</i> , maak eens niet zo'n lawaaï.
Lechter	leger van een haas.
Lééd	leed. <i>mè leed en èrremoei</i> , met veel pijn en moeite.
Leeg	leeg.
Léég	laag. <i>die wei lè léég</i> , dat weiland ligt laag. zie ook <i>lèg</i> .
Léégliedvrouw	feestdag van Maria geboorte, 8 september.
Leej	Leonardus.
Leen	Leonardus.
Leengt	teugel. zie ook <i>leint</i> .
Leentje	Leonarda.
Léér	leer. 'n <i>lèrre boks</i> , een leren broek.
Léeren	leren. (<i>léér, geléérd</i>), aanleren. <i>Ze moeten veul lééren van diejen mèster</i> , van die onderwijzer moeten ze veel leren.
Lèg	laag. <i>de weg löpt van hóóg naor lèg</i> , de weg loopt van hoog naar laag. <i>Dès lègge grond</i> , dat is een laaggelegen akker.
Leggen	leggen. (<i>leg, li, lin, linnen, gelééd</i>). <i>de kiepe leggen goéd</i> , de kippen leggen veel eieren.
Lèghen	legkip.
Lègt	laagte. <i>in die lègt stè duk wàtter</i> , in die laagte staat vaak water.
Lei	looprek. <i>zet ons Truuske mar efkes in de lei, dan kan ze róónd doén</i> , zet ons Truusje maar eventjes in het looprek, dan kan ze wat rond lopen.
Léi	1) dakbedekking; 2) schrijfbordje; 3) aanplakbord. <i>d'r hangen 'n par vèèrkes aon de lèi</i> , een paar varkens worden te koop aangeboden.
Leint	teugel, touw. zie ook <i>leengt</i> .
Leis	kerstlied.
Leisen	kerstliederen zingen.
Lèkeimund	laatste gras in de herfst.
Lek	zoals. zie ook <i>lik</i> .

Lèkken	likken. <i>de kiendjes lèkken aon durren knots</i> , de kinderen likken aan hun lollië.
Lékstéén	zoutblok voor het vee.
Lellijk	lelijk. zie ook <i>lillijk</i> .
Lennen	lendenen.
Lentemèèrgen	akker waar door de warme ligging de zaden al vroeg in het voorjaar ontkiemen.
Lentemònd	maart.
Lèppel	lepel. zie ook <i>lippel</i> .
Lèppen	drinken.
Lèrs	laars. mv. <i>lerzen</i> .
Lèssen	kalk blussen, <i>kalk lèssen</i> .
Lèst	1) laatst. <i>Lèste geven</i> , de laatste (klap) geven, krijgertje spelen. Degene, die de laatste klap heeft gekregen, wordt toegezongen: <i>Die de lèste moet léien, moet mee d'n diender z'n dochter</i> (of: <i>z'n kat</i>) <i>gaon vreijen</i> ; 2) leest.
Leulik	lelijk. zie ook <i>lillijk</i> .
Leúpes	akkermaat, 1/6 hectare. mv. <i>leúpesen</i> . Het was vroeger gebruikelijk, de grootte van een akker aan te duiden door de hoeveelheid koren op te geven, die nodig was om hem te bezaaien (zie ook <i>plak</i>). Zodoende kan <i>leúpes</i> ook als een korenmaat beschouwd worden, ongeveer 80 liter of 8 <i>schepel</i> .
Leùw	leeuw.
Leùwebèkske	leeuwebekje.
Leùwerik	leeuwerik.
Leùwieken	kortwieken.
Leven	leven, lawaai, herrie.
Lewie	Louis.
Lezen	lezen. (<i>lees, lest, leesde, gelezen</i>).
Lichelijk	waarschijnlijk, misschien. <i>hij kan nogal lichelijk</i> , hij kan gemakkelijk.
Lichtpool	lantaarnpaal.
Liddiekant	ledikant.
Lied	lied. verkl. <i>leejke</i> of <i>liedje</i> .
Liégen	jokken.
Lien	Helena.
Liér	ladder. mv. <i>liéren</i> . 'Ik kom de leer van God brengen', zei de rondtrekkende geloofsverkondiger. 'Zet 'm daor mar tegen d'n <i>bòm aon</i> ', zei de boer, 'dè's hèndig bij 't kèrse plukken'.
Liesent	Lieshout.
Liessent	natte drassige grond, begroeid met lissen.
Lievenhiér	1) Onze Lieve Heer, kruisbeeld; 2) raadgever; <i>zuster</i>

Lieverkuukskes	<i>Prudentiana is hurren Lievenhiér</i> , zij weet overal raad op. liever hebben. <i>lieverkuukskes worren hier nie gebakken</i> , zegt men als iemand om iets anders vraagt.
Lievermènnkes	duizendschoon.
Lievrouw	Lieve-Vrouw, Mariabeeld.
Lievrouwen- hènneke	lieveheersbeestje.
Liggen	liggen. (<i>lig, li, lag, gelegen</i>) <i>waor li da ding nou wir?</i> , waar ligt dat ding nu weer?
Ligt	lus, waar de <i>burries</i> door gingen.
Lijen	lijden. (<i>lij, leej, gelejen</i>), verdragen. <i>Lijde gij dè?</i>
Lijf	katoenen hemd.
Lijken	lekken. <i>d'n emmer lijkt</i> , 't zèkt 'r van alle kanten uit, de emmer lekt, het loopt er van alle kanten uit.
Lijndenbòm	lindeboom.
Lijnen	linnen. ook <i>lijnden</i> of <i>lingden</i> .
Lijnt	teugel. mv. <i>lijnden</i> , lijn van een toom. ook <i>lingt</i> , mv. <i>lingden</i> .
Lijnzènt	lijnzaad. ook <i>lingzènt</i> .
Lijs	man, die vrouwelijke arbeid verricht.
Lik	zoals. zie ook <i>likkus</i> .
Likkus	gelijk, zoals.
Lillijk	lelijk. <i>Hij duu nogal lillijk</i> , hij moppert nogal.
Lillijkerd	lelijkerd.
Limeneren	feestvieren. <i>ze hebben flink gelimeneerd</i> , zij hebben flink feestgevierd.
Linde	Maria ter Linde, het wonderbeeld dat zich bevindt in de kapel van de Kruisheren te Uden. Het schijnt gevonden te zijn in een lindenboom en uit notenhout gesneden te zijn, omstreeks het jaar 1500.
Lint	lint. mv. <i>linter</i> .
Lippel	lepel.
Lis	lelie. <i>beziën 't huis stonne schòn lisse</i> , naast het huis stonden mooie lelies.
Lit	1) lid, lidmaat. 'n ziekte onder de leei hebben, door een ziekte aangetast zijn. verkl. <i>leeike</i> ; 2) deksel: 't lit van 'n kan, van 't óóg. mv. <i>leei</i> .
Livveren	leveren, afleveren. <i>vande week kunnen we de eijer livveren</i> , deze week kunnen we de eieren leveren.
Lòcht	lucht. <i>d'r kumt 'n schoer aon, de lòcht wörd zo donker</i> , er komt een onweersbui aan, de lucht wordt zo donker.
Lòcht	luchtig: 'n lòchte kamer; niet zwaar: <i>lòcht wérk</i> ; ijl, niet dicht opeen: <i>de béum staon hier lòcht</i> ; niet vast: <i>lòchte mik</i> ;

	opgeruimd, luchthartig: <i>èrges lòcht ovver denken</i> ; van lichte zeden: <i>'n lòcht vròmmis, unnen lòchten timmer</i> .
Lodderig	vriendelijk.
Loeriën	veel drinken.
Loéter	verachterlijk (diefachtig of ontuchtig) vrouwspersoon. Ook gebruikt, als scheldwoord, voor snoeplustige katten.
Lof	korte middagdienst in de kerk. <i>de misdiender diende geer 't lof, want dan mog ie mè 't wieròksvat zwaaien</i> , de misdienaar diende graag tijdens de eredienst, want dan mocht hij met het wierooksvat zwaaien.
Lòf	loof.
Loi	lieden.
Lombakker	mestkalf van 100 kilo.
Loo	bos, open plek in een bos.
Lóód	1) lood. verkl. <i>lödje</i> ; 2) een half ons, 50 gram.
Loog	laag. <i>hij smeert 'n dikke loog bòtter op zunne mik</i> , hij smeert een dikke laag boter op zijn brood.
Looi	schors van de eikeboom.
Lóón	loon.
Lóóp	sloot.
Lóópen	lopen. (<i>lóóp, löpt, gelóópen</i>). <i>bitter unne kwaaië lóóp dan unne kwaaië kóóp</i> , beter voor niets gelopen dan dat je een miskoop hebt gedaan.
Lóóprek	looprek, box voor kleine kinderen.
Lóós	1) long. <i>lóóspijpen</i> ; 2) loos.
Lóóskist	lege kist, gebruikt bij lijkdiensten, wanneer het lijk, vanwege b.v. een besmettelijke ziekte, reeds begraven was.
Lóót	loot. mv. <i>lóóten</i> , boomscheut..
Lóóten	loten.
Löps	loops.
Lordje	<i>van lordje getikt</i> , van lotje getikt.
Lôrias	iemand die onverstandig handelt.
Lork	lariks.
Lossen	losmaken, lossen.
Lóssen	losraken.
Lot	vergeetachtig, onachtzaam.
Loten	laten. (<i>loot, lòt, liet, geloten</i>); aderlaten. <i>Lòt ze toch hèn doen</i> , laat ze toch hun gang gaan.
Lotflôri	vergeetal.
Lotskop	vergeetachtig iemand.
Lòtst	laatst.
Louw	niets, weinig.

Louw	lauw. <i>wa 'ne louwe slappe loerie</i> , wat een lauwe slappe koffie.
Louwen	(<i>louwde, gelouwd</i>), het 'louw' roepen tegen elkaar zoals de herders doen.
Louwmònd	januari.
Lòzzie	horloge. <i>Wa bende gij toch unne lozzie</i> , wat ben je toch een sufferd.
Luchten	lichten, bijlichten. <i>lucht 's èkkes bij</i> , licht eens eventjes bij. <i>hij kan 'm nie luchten of zién</i> .
Luchter	kandelaar.
Lúijen	luiden.
Luiwijvepap	melk met beschuit erin gebrokkeld.
Luiwijvesoep	soep uit een pakje.
Luizelèpke	scapulier.
Lukken	gelukken. <i>'t mag naauw lukken</i> , het is erg onwaarschijnlijk.
Lul	1) mnl. lid; 2) nietsnut. <i>wa bende toch unne lul</i> , wat ben je toch een nietsnut.
Lulboks	iemand die onzin vertelt. ook <i>lulfiep</i> .
Lullen	kletsen, onzin uitkramen. <i>ge moet nie zo lullen</i> , je moet niet zo'n onzin vertellen.
Lunning	leuning.
Luns	pin, in de as van de kar.
Lussen	lusten. (<i>lus, gelussen</i>) iets lusten. <i>zullie lussen dè nie</i> , zij lusten dat niet.
Lutske	poosje. <i>komt 's 'n lutske buurten</i> , kom eens een poosje buurten.
Luttel	klein, van weinig waarde.
Luuks	luxe. <i>'n luuks pèrd en een wèrkpèrd</i> , een rijpaard en een werkpaard.
Luwt	uit de wind.

M.

Maade	mag je.
Máánd	mand.
Máánsvolk	mannen. <i>'t máánsvolk záát aon de rechtse kant in de kerk</i> , de mannen zaten aan de rechterkant in de kerk.
Made	mag je. <i>made gij dè?</i> , mag jij dat?
Maejen	maaien.
Malder	1) merel, zie ook <i>merl</i> of <i>merling</i> ; 2) 8 vat, ongeveer 1,3 hectoliter. zie ook <i>mud</i> .
Malkander	elkaar. zie ook <i>mekandere</i> .
Mallemeulen	mallemolen.

Malleur	term uit het rikken (kaartspel).
Mangel	voederbiet. mv. <i>mangelen</i> .
Mangelen	ruilen.
Mangelmeulen	bietensnijder.
Manskèl	man.
Manus	Hermanus.
Maog	maag.
Maogd	maagd.
Maoi	made. mv. <i>maoi</i> .
Máoken	(<i>maok, makt, gemakt</i>) maken, repareren. <i>zo ge't makt zo heddet</i> , zoals je het maakt, zo heb je het ook.
Maolen	malen.
Maollóon	maalloon. De molenaar mocht als maalloon het achttiende deel van het te malen graan voor eigen gebruik houden.
Maonen	aansporen, aanmanen.
Maos	1) Maas; 2) moerassige grond.
Maoskant	het deel van het land van Ravenstein ten noorden van Zeeland.
Maoswool	Maas-Waal, de streek tussen Maas en Waal.
Maot	1) dienstmeid. mv. <i>meegs</i> , verkl. <i>mèdje</i> ; 2) hoeveelheid gras die door een man in een dag gemaaid kan worden. ook <i>mat</i> .
Mar	maar. <i>mar kan't wel</i> , maar kan het wel.
Mars	kistje met <i>negòssie</i> , op de rug gedragen door de <i>krèmmer</i> .
Marsen	op de rug dragen.
Mart	Martinus.
Mat	boodschappentas.
Mauwen	zeuren. <i>ge moet nie mauwen</i> , je moet niet zeuren.
Mechèster	manchester broek, geribd katoenfluweel. <i>'n mechèsterse bòks</i> , een manchester broek.
Medam	achterstelt onder de (lange) kar.
Medènne	meteen.
Mee	meteen. <i>hij duuget mee</i> , het doet het meteen.
Meepesant	tegelijk. <i>voejert meepesant de kiepen</i> , voer tegelijkertijd de kippen.
Meer	drassige, natte grond.
Mèèrgen	1) morgen, ochtend; 2) de volgende dag; 3) morgen, als landmaat; een hoeveelheid die op een morgen bewerkt kon worden, 84 are.
Mèèst	mest. <i>de kruige li op de mèèstvaalt</i> , de kruiwagen ligt op de mestvaalt.
Mèèstbreken	mest verspreiden.
Mèèsten	(vee) mesten.
Mekandere	elkaar.

Mestvaalt	bewaarplaats van de mest buiten de stal.
Meet	grens, schreef, als uitgangspunt bij een spel.
Meid	meisje, verkering. <i>ik gòì naor de meid</i> , ik ga naar het meisje waar ik verkering mee heb. verkl. <i>meidje</i> of <i>mèske</i> .
Meieren	zeuren.
Meimèrt	drukke markt in Uden, op de eerste maandag van mei.
Meimônd	meimaand.
Méinen	menen. ook wel <i>mèngen</i> . <i>Mèinde gij dè?</i> , meen je dat?
MeiSunterknillis	De eerste zondag in mei, feestdag van St. Cornelius in Zeeland, bechermheilige tegen kinderziektes.
Meizuuntje	madeliefje.
Mèkkelijk	gemakkelijk.
Mèlken	de koeien melken.
Melker	dwarshout om een deur te sluiten.
Melkstuuleke	melkstoel, met drie poten.
Melle	ontstaan uit <i>meer</i> en <i>lo</i> , drassig gebied.
Mèm	tepel, van een zeug.
Mèn	mij, mijn. <i>blèf af, dè's van mèn!</i> , blijf er van af, dat is van mij, <i>in mènnen tijd waar dè wel anders</i> , in mijn tijd was dat wel anders.
Menézie	balk, die rondgedraaid werd door een paard, om de dorsmachine aan te drijven.
Menier	1) manier; 2) meneer.
Mens	man; echtgenoot. In de kerk zaten de <i>mensen</i> rechts en de <i>vrouwen</i> links. zie ook <i>mins</i> . verkl. <i>mènneke</i> .
Menteneren	waarderen, verzorgen.
Mentie	<i>te mentie</i> , heden ochtend.
Mentig	dapper, flink.
Merketon	rode perzik.
Merkt	ook wel <i>mèrt</i> , markt. <i>We gaon naor de Ujese baggemèrt</i> , we gaan naar de Udense biggenmarkt.
Merl	merel.
Merling	merel.
Mèrt	1) maart; 2) markt.
Mèrten	naar de markt gaan.
Mèrtsel	een halve <i>mèèrgen</i> , dus zo'n 42 are. ook <i>mortel</i> .
Mertselen	aanstalten maken.
Merts veulen	groene specht.
Mesientje	petroleumstel.
Mèske	1) meisje; 2) mesje. <i>Ze zèn aon 't mèske pikken</i> , ze zijn landverovertje aan het spelen. (kinderspel op een stukje grond dat beurtelings d.m.v. een in de grond gegooid mes veroverd

	wordt).
Mèst	meest. <i>wie hèggut mèst</i> , wie heeft het meeste.
Mèstal	meestal. zie ook <i>mistal</i> .
Mèster	onderwijzer. zie ook <i>mister</i> . <i>dieje mèster hètter de weind goed onder</i> , voor die onderwijzer hebben de kinderen goed ontzag.
Metènne	meteen.
Metseler	metselaar.
Meude	mag je.
Meugelijk	mogelijk.
Meugen	mogen, (<i>mag, meut, maagt, gemeugen</i>).
Meui	moe. zie ook <i>muui</i> .
Meulen	molen.
Meulenstroot	Molenstraat.
Meulepèrd	zwaar persoon.
Meulewiek	molenwiek.
Meutel	houtworm.
Meutelen	1) vermolmen; 2) losraken, in beweging komen: <i>de schuts meutelt uit</i> , er breken stukjes uit de knikker; <i>'t begint er te meutelen</i> , de verlossing (van een kraamvrouw) nadert.
Meziek	muziek.
Mi	met. <i>waor hedde da mi gedaon?</i> , met wat heb je dat gedaan? ook <i>mee</i> .
Mie	Maria.
Miek	Maria.
Miel	Emilius.
Mieneke	geit.
Miep	Maria
Miér	muur, een plantensoort.
Mieren	met half toegeknepen ogen zien, scherp turen.
Mierzeiker	mier. zie ook <i>zeikmier</i> .
Mies	Marinus, Martien.
Miet	Maria.
Mieter	donder. <i>hij krig flink op z'n mieter</i> , hij krijg een flinke uitbrander. <i>d'r is gèn mieter te doen</i> , daar is niets te beleven, zie ook <i>sodemieter</i> .
Mieteren	weggooien.
Mieterig	niet lekker.
Mijntje	Wilhelmina.
Mijt	geordende stapel, <i>de hoimijt</i> , de hooimijt.
Mik	1) wit brood; 2) gaffelvormige stok.
Mikplaot	bakblik.
Mikvlóót	broodschaal, bak om deeg in te mengen.

Mildeur	deur tussen huis en stal.
Millij	medelijden. <i>hij hètter gèn millij mi</i> , hij heeft er geen medelijden mee.
Milt	melde, een schadelijk onkruid, ook wel <i>schijtmilt</i> genoemd.
Min	zwak. <i>Grof, grof, wa 'n minne kiendje</i> , 't is erg, zo'n zwak, klein kind; <i>de ziéke li héél min</i> , hij is heel ernstig ziek.
Mina	Wilhelmina.
Ming	mijn. <i>dè's van ming</i> , dat is van mij. <i>van ming dinge blijfde af</i> , van mijn spullen moet je afblijven.
Mingen	mijnen.
Minnig	menig.
Minnigte	menigte.
Mins	man, echtgenoot. verkl. <i>mènneke</i> .
Mipsel	mispel.
Mir	meer. <i>dè doede nie mir</i> , dat mag je niet meer doen.
Mirakel	wonder. <i>'t is 'n mirakel</i> , het verwondert me.
Mirhoek	nat gebied.
Mirlo	drassig bosgebied.
Misdiender	misdienaar.
Miskroom	miskraam.
Mismakt	mismaakt.
Misniéten	ontgelden. zie ook <i>besniéten</i> .
Misse	boerenerf.
Missie	1) bezinningstijd. Een paar keer per jaar kwamen paters, meestal Capucijnen, de gelovigen weer op het rechte spoor zetten; 2) een pater of non werd uitgezonden naar een vreemd land om het geloof te verkondigen en de mensen te helpen.
Missiebuske	collecte busje dat op menige winkeltoonbank stond.
Mist	mest.
Mistal	meestal.
Misten	(het land) bemesten.
Mistentèds	dikwijls.
Mister	meester.
Mòdde	mode. <i>dè's de nei mòdde</i> , dat is de nieuwe mode.
Modden	<i>èrgens in modden</i> , overhoop halen om het beste er uit te zoeken. zie ook <i>mòjiken</i> .
Moeien	zich bemoeien. <i>wòr moeid'oe eige mi</i> , waar bemoei je je mee.
Moejer	vrouwelijk konijn.
Moel	mond, gezicht. vroeger hoorde men op een schoolplein regelmatig de kreet, <i>héé jaa, op de moel!</i> , om de vechtersbazen aan te moedigen.
Moeltrom	mondharmonica.

Moembakkes	masker.
Moen	moeder. <i>waor is ons moen</i> , waar is mijn moeder.
Moer	1) moeras; 2) (koperen) waterketel.
Moes	boerenkool.
Moesappel	appel om appelmoes van te maken.
Moeskoppen	inwoners van Schaijk. ook <i>Moesstampers</i> .
Moesstamp	boerenkoolstampot.
Moét	1) moed; 2) opgewektheid, levenslust; 3) gemoed, in de uitdrukking <i>zunne moét schoot vol</i> , de aandoening overmeesterde hem. <i>Gemoét</i> wordt gebruikt in de uitdrukking <i>dè kos ie nie ovver z'n gemoét krijge</i> , dat kon hij niet van zich verkrijgen.
Moèt	1) moeder; 2) tante. verkl. <i>moètje</i> . Het woord wordt achter de naam geplaatst: <i>Hannemoèt</i> , tante Han. <i>We moete naor Miejemoète</i> , we moeten naar tante Marie. zie ook <i>mói</i> .
Moete	moet je.
Moetert	verplichting, noodzaak. <i>'t is gènnè moetert</i> , het is niet verplicht.
Moetje	oma.
Mof	handwarmer, van bont gemaakt, die aan het fietsstuur zit.
Móffel	mondvol, beet. verkl. <i>muffelke</i> .
Mòi	1) tante; 2) mooi, meestal omgekeerd bedoeld: <i>'t is mòì</i> , 't is niet zo mooi.
Mòier	mooier.
Mòjiken	1) onrijpe vruchten wegstoppen, om ze zacht te laten worden; 2) sparen, oppotten; 3) overhoop halen om het beste eruit te halen.
Mok	mist. verkl. <i>mökske</i> .
Mökele	slampampen, lummelen.
Mokkig	mistig. zie ook <i>mottig</i> .
Molbord	werktuig om zand te verplaatsen, om de akker gelijk te maken.
Mollen	illegaal slachten.
Mölmer	1) marmer; 2) knikker; 3) bolletje brood, ± 5 cm doorsnee. mv. <i>mölmers</i> .
Mómmer	voogd.
Mònd	maand.
Mòndag	maandag.
Mondmeziek	mondharmonicamuziek.
Mònnika	trek- of mondharmonica. <i>Hènt kan moi mònnika speulen</i> , Harrie kan mooi accordeon spelen.
Mònnus	Hermanus.
Mòns	per maand.
Mool	jonge koe. verkl. <i>mölke</i> .
Moon	maan. <i>Half moon</i> : raam in de vorm van een halve cirkel.

Moonzood	maanzaad, zaad van de papaver.
Moor	1) Moor; 2) ijzeren waterketel. verkl. <i>meürke</i> . ‘ <i>n eike in de moor doen</i> , een tabakspruim in de mond stoppen.
Moot	1) maat (meeteenheid); 2) kameraad. verkl. <i>mötje</i> .
Mop	koekje.
Morel	zure kers.
Moren	wroeten. <i>wa bende toch aon’t moren</i> , wat ben je toch (in de tuin) aan het werken. zie ook <i>vruuten</i> .
Mörg	merg.
Morkolf	vlaamse gaai. <i>d’r zaat unne morkolf in d’n kersenbòm te lachen</i> , er zat een vlaamse gaai in de kersenboom te lachen. zie ook <i>morkuus</i> .
Morkuus	vlaamse gaai.
Mormel	hond.
Mostert	mosterd. Als iemand op de vraag: ‘ <i>waor hède de gehaold?</i> ’ geen antwoord wil geven, scheept hij de vrager af met de weervraag: ‘ <i>waor haalde Bartel de mostert?</i> ’ Vgl. de uitdrukking: ‘hij weet waar Abraham de mosterd haalt’.
Mot	mist, motregen. b.v. in het versje: <i>’s oves vuur aon de pot, dè gift ’s mèèrges regen of mot, of d’n haon kapot.</i>
Moter	motor.
Mottig	mistig.
Mouwen	stuiven, stof opjagen.
Mozzik	drek.
M’rie	Maria.
M’riekuuske	droog, rond biscuitje.
Mud	ongeveer 1 hectoliter.
Muggelijk	mogelijk.
Muilpeer	klap.
Muizepeper	zwart op wit, salmiakpoeder.
Mùk	kalf.
Mùlder	1) molenaar; 2) meikever. Aan een draad gebonden vliegt zo’n dier in een cirkel, wat men <i>maolen</i> noemt.
Mùlk	karnemelk.
Mùlkepap	karnemelkseppap.
Mummelen	binnensmonds praten.
Munne	mijn.
Muntgrond	gemeenschappelijke grond.

Mussenèest	gebied met veel mussennesten. De overlast van mussen was soms dermate groot dat er ooit een ‘mussengilde’ bestond, waar men voor een of twee centen een jonge of oude mus kon inleveren.
Musterd	takkenbos.
Musterdmijt	stapel takkenbossen.
Muui	moe.
N.	
Naacht	nacht.
Naachtmis	nachtmis. <i>we gòn um vier uurre naor de naachtmis</i> , we gaan om vier uur naar de (kerst)nachtmis.
Naat Piek	schelm, die allerlei fratsen uithaalt in het Land van Ravenstein. Uit het gelijknamige boek van H. van den Heuvel, 1933. In Uden is het openluchttheater naar deze figuur genoemd.
Naauw	1) eng, <i>de boksepijpen waren te naauw</i> , de broekspijpen waren te eng; 2) kieskeurig, <i>hij is ‘r nogal naauw aon</i> ; 3) nauwgezet zijn, <i>kèk mar nie zò naauw</i> ; 4) nauwelijks, <i>‘t mag naauw lukken</i> , het zal wel niet lukken.
Naauwen	er is grote drukte, haast of levendigheid. <i>‘t naauwt ‘r</i> , men is er zeer druk; ook: er wordt hevig getwist. zie ook <i>spannen. dè naauwt ‘r niks</i> , dat heeft geen haast.
Nabbegat	buurtschap in Zeeland. <i>Hèdd’oit gehùrd van de heks van Nabbegat?</i> , heb je ooit gehoord van de heks van Nabbegat?
Nachtmaar	ook <i>nachtmeer</i> , nachtmerrie. Ter afwering daartegen plaatst men bij het naar bed gaan de pantoffels, schoenen of klompen omgekeerd, dus met de hakken naar het bed toe gericht. Het ineenvlechten van de paardenmanen schrijft men ook aan de <i>nachtmaar</i> toe.
Naejen	1) naaien; 2) iemand belazeren. <i>hij naejt um waor tie bijstè</i> , hij belazert hem waar hij bijstaat; 3) <i>d’r uitnaejen</i> , zich uit de voeten maken.
Naejster	naaister.
Nagel	spijker, nagel. mv. <i>negel</i> , verkl. <i>nèggelke</i> .
Nagelen	spijkeren. zie ook <i>nèggelen</i> .
Nakt	ook <i>naks</i> of <i>nakent</i> , naakt.
Nao	voorz., na of naar. zie ook <i>naor</i> .
Naodè	nadat.
Naodeel	nadeel.
Naoderhand	later.

Naold	naald. zie ook <i>nôld</i> .
Naor	naar.
Naorgelang	naargelang.
Naost	naast, dichtstbijzijnde. <i>we verzuuken de naoste buurt</i> , we nodigen de naaste buurtgenoten uit.
Naovenant	navenant. zie ook <i>nòvenant</i> .
Naozién	1) nakijken; 2) verzorgen.
Naozik	naadzak in een vrouwenrok, zijzak.
Nard	Leonardus.
Narus	Leonardus.
Natus	St. Donatus, beschermheilige tegen onweer en andere natuurrampen, vereerd in Reek op de tweede zondag in juli. <i>We gaon naor De Natus</i> , we gaan op bedevaart naar St. Donatus.
Nèggelen	nagelen, spijkeren.
Nèggende	negende. zie ook <i>niggende</i> .
Nèggentien	negentien.
Nèggentig	negentig.
Negòssie	koopwaar. <i>dieje krèmmer hè alderhande negòssie</i> , die marskramer heeft veelsoortig koopwaar.
Néi	ook <i>néit</i> , nieuw.
Neijoor	nieuwjaar.
Neijmòddes	nieuwe mode.
Néirink	vingerhoed.
Néis	nieuws.
Néischierig	nieuwsgierig.
Neit	nieuw.
Nèl	Petronella
Nemen	(<i>neem, nimt, naam, genòmmen</i>) nemen.
Nere	stal en schuur van een boerenhuis.
Nèrken	herkauwen. <i>de koei liggen glijk te nèrken</i> , de koeien liggen allemaal te herkauwen.
Nèrnte	nergens.
Nèrreste	nergens.
Net	Anthoinet
Nètènder	precies hetzelfde
Nètsen	plagen. <i>ligt 'r nie te nètsen</i> , hou eens op met plagen.
Netuurlijk	natuurlijk.
Neujen	uitnodigen.
Neuk	slag, stoot.
Neuken	1) een slag of stoot geven; 2) bezig zijn op een wijze, die anderen verveelt: <i>ligt 'r nie te neuken</i> , schei uit, doe niet zo vervelend.

Neuzendrùp	overhangende dakgoot.
Neùzik	omslagdoek. zie ook <i>tesneùzik</i> .
Neven	naast. <i>ik kom neven oe lopen</i> , ik kom naast je lopen.
Nie	niet. <i>dè kan nie</i> , dat kan niet.
Nieje	nee. <i>nieje, nieje, dè duu me nie</i> , nee, nee, dat doet men niet.
Niemes	niemand. ook <i>niemeste, niement</i> .
Niggende	negende.
Niggentien	negentien.
Niggentig	negentig.
Nijpen	knijpen.
Niks	niets. <i>dòr kunde gij niks aon doen</i> , daar kun je niets aan doen. <i>ik heb 't 'r niks op</i> , ik heb er geen vertrouwen in.
Nillus	Cornelius.
Nimwegen	Nijmegen. <i>we zèn in Nimwegen naor de V en D gewist en toen gonken we òk nog naor Vroom en Dreesman</i> .
Nippig	haastig, kortaf.
Nirkeken	neerkijken.
Nirkletsen	vallen.
Nirring	handel, kostwinning.
Nisseroi	Nistelrode.
Nittel	(brand)netel.
Nò	na, <i>nò de middag</i> , 's <i>nòmiddags</i> .
Nober	buurman. mv. <i>noberen</i> , naaste buur. Op de <i>noberen</i> rust bij sterfgevallen de plicht voor het afleggen, versieren en grafwaarts dragen van het lijk en voor het <i>aonzeggen</i> of 'bidden' ter begrafenis van de familieleden te zorgen; zij hebben het recht, bij huwelijken, geboorten en andere feestelijkheden afzonderlijk onthaald te worden. Eens of twee keer per jaar nodigt men de <i>noberen</i> of <i>naoste buurt</i> op de <i>koffietòffel</i> (een namiddagbroodmaaltijd). De meisjes uit de <i>noberschap</i> komen in het voorjaar op de <i>spinning</i> .
Noberen	ww. nabuur zijn, tot de naaste buurt behoren. <i>Wij noberen daor nie mèr</i> , dat huis hoort niet meer bij onze buurt.
Noberschap	nabuurschap, de <i>bùùrt</i> . Bij ieder huis hoort een bepaalde kring huizen, die wel willekeurig getrokken, maar toch onveranderlijk is. Al wat binnen die kring woont, hoort tot de <i>noberschap</i> .
Nòbij	nabij.
Nòdemiddag	's namiddags.
Noemer	nummer. <i>welke noemer hè ollie huis?</i> , welk huisnummer hebben jullie?
Noenes	's middags, tussen de middag.
Noit	nooit. <i>dè hè 'k nog noit nie gedaon</i> , dat heb ik nog nooit gedaan.

Nòjoor	najaar.
Nöl	ook <i>Nol</i> , Arnold.
Nôld	1) naald; 2) nok van het dak.
Nòmaak	namaak.
Nondejuu	vloek.
Nondejuuke	vrijgezellenstrikje.
Noo	na.
Noodenken	nadenken.
Noogebòrt	nageboorte.
Nóói	node, met tegenzin.
Nookaorten	nakaarten.
Nookeind	nakomertje.
Noolóópen	nalopen.
Noomaken	namaken.
Noordhoek	weg in het noorden van een plaats.
Noot	naad. mv. <i>neui</i> . verkl. <i>nùtje</i> .
Noovunt	goedenavond.
Noozitten	achterna lopen, <i>hij zaat 'm noo tot achter op d'n dries</i> , hij liep hem achterna tot achter in het weiland..
Nou	nu. <i>ge moet 't nou zeggen</i> , je moet het nu zeggen.
Nòvenant	naar evenredigheid. zie ook <i>venant</i> .
Novent	Advent.
Nòvvember	november.
Nuchtere	1) jong, pasgeboren. <i>d'n boer gè 't nuchtere kalf witteren</i> , de boer gaat het pasgeboren kalf melk geven; 2) nog niet gegeten. <i>vrugger moesse we op de nuchtere maag naor de kerk</i> , je mocht in de mis alleen de communie ontvangen als je nog niet gegeten had.
Nukken	vervelende streken.
Numen	noemen.
Nuun	fluitje, gemaakt van de bast van een dun wilgentakje, die aan het ene einde platgedrukt wordt. In de lente gemakkelijk te maken; als de sapstroom weer op gang komt, zit de bast van de wilg wat losser om de tak.
Nuutelijk	geprikkel.
Nuver	1) ijverig, werkzaam; 2) gezond (van een klein kind gezegd).
O.	
Ochèèrm	och, helaas.
Ochot	maar, och. zie ook <i>oegótte</i> .

Oe	jou, je. <i>hoe gùgget mè oe?</i> , hoe gaat het met je? <i>waor hedde oewen mins?</i> , waar is je man?
Oegótte	och toch.
Oest	schep voor meel of varkensvoer.
Oetóch	jammer toch.
Oever	voor- of achterstuk van het land. zie ook <i>vùrk</i> .
Oit	ooit.
Oiver	ooievaar.
Ok	ook. <i>Hij duuget ok nog ok</i> , hij doet het ook nog.
Okst	oogst.
Oksten	oogsten.
Okstmònd	augustus
Ollie	1) olie; 2) jullie, <i>b'ons</i> , <i>b'òllie en b'alle mense</i> , bij ons, bij jullie en bij alle mensen.
Olliefant	olifant.
Ollienùtje	pinda.
Ollie sloon	olie persen uit lijnzaad, d.m.v. een oliemolen.
Ölper	afval van vlas.
Om	oom. het woord komt achter de naam: <i>Tiesòm</i> , oom Ties; komt het woord voor de naam, dan wordt gezegd: <i>ome Ties</i> .
Ombenullig	lomp.
Ommelen	<i>houtommelen</i> , houtskool.
Onderbôks	onderbroek.
Onderèn	onder elkaar. <i>hij ruurt zonne bùrd onderèn</i> , hij roert met een vork zijn eten onder elkaar.
Onderháánd	eindelijk.
Onderschiéten	onderspitten.
Onderweeges	onderweg. <i>hij blij lang onderweeges</i> , hij bleef lang onderweg.
Ongeràkt	ongeregeld. <i>hij kumt alt ongeràkt van z'n wèèrk af</i> , hij komt altijd op ongeregelde tijden van zijn werk thuis.
Onjeklònje	eau de cologne. <i>brengde 'n fleske onjeklonje mee?</i> , breng je een flesje eau de cologne mee?
Onláánd	woeste, braakliggende grond. vgl. <i>brabbant</i> .
Onneuzel	1) onschuldig; 2) simpel, idioot. <i>Onneuzele keinder</i> , gedenkdag van de kindermoord door Herodus, 28 december.
Onnut	ondeugend.
Onrèngs	oneerlijk.
Ons Héér	de communie. <i>de pestoor gonk mè ons Héér naor 't Loo</i> , de pastoor ging met de communie naar de zieke mensen op het Loo.
Ontij	ontijd. mv. <i>ontijen</i> , slechte tijd: <i>bij naacht en ontij</i> .
Ontheùkt	verbolgen.

Ontig	ongepast, onbehoorlijk.
Ontigheid	zie <i>ontig</i> .
Oo	Aa (rivier). <i>de Oo duut 'r uit</i> , de Aa overstroomt.
Oóg	oog. mv. <i>eug</i> en <i>óógen</i> . verkl. <i>eugske</i> .
Oógen	eruitzien. <i>dè óógt toch nie</i> , dat ziet er niet uit.
Oojer	ader. verkl. <i>eujerke</i> .
Ool	aal.
Oor	aar. mv. <i>aoren</i> . verkl. <i>örke</i> .
Oór	oor. mv. <i>órre</i> . verkl. <i>örke</i> . <i>hedde gij gèn órre?</i> , waarom luister je niet?
Oort	punt van een mes. Als je bij een ander een mes leent om b.v. een appel door te snijden, moet je een <i>mèssenoort</i> : het mes met een stukje appel aan de punt, teruggeven. verkl. <i>eùrtje</i> .
Oòstal	noodstal, hoeftal.
Ooteren	knutselen, bezig zijn.
Opbreken	spijt krijgen.
Opfroemelen	opfrommelen.
Ophaolen	<i>de taofel ophaolen</i> , de tafel dekken.
Ophebben	ergens om geven. <i>die hebben veul mè mekaar op</i> , zij houden veel van elkaar.
Opheujen	opjuttten.
Opjuinen	opjuttten.
Opkalefateren	opknappen.
Opkamer	opkamer, kleine kamer boven de kelder. <i>hij slùpt in d'opkamer</i> , hij slaapt in de opkamer.
Opklooren	opklaren. <i>'t kloort wèr op, we doen op huis aon</i> , het klaart weer op, we gaan naar huis.
Opkwikken	1) opfrissen, opfleuren; 2) opkweken, opfokken.
Opnéit	opnieuw. <i>Jèntje moes van de mèster z'n sommen opnéit maken</i> , Jantje moest van de onderwijzer zijn sommen opnieuw maken.
Oppáássen	gedragen. <i>ge moet nètjes oppáássen</i> , je moet jezelf netjes gedragen.
Oppper	hoop.
Oppézaort	wellicht, waarschijnlijk.
Oproepen	wakker maken. <i>hoe laot moet ik oe oproepen?</i> , hoe laat moet ik je wekken?
Opschöppen	opscheppen. <i>schôpt nog mar unne kéér op, d'r is nog zat</i> , schep nog maar een keer op, er is nog genoeg.
Opschudden	opmaken. <i>de bedden opschudden</i> , de bedden opmaken.
Opspeulen	mopperen.
Opsteuken	iemand tot iets kwaads aanzetten; <i>z'n eigen ópsteuken</i> , zich opwinden.

Opstieren	de koe door de stier laten bespringen.
Opwèèrmèn	opwarmen.
Opwijnèn	opwinden. <i>ge moet oe eigen nie zo opwijnèn</i> , je moet jezelf niet zo opwinden.
Oranjes	oranje. <i>gif mèn die oranjes snuupkes mar</i> , ik zou graag die oranje snoepjes willen hebben.
Orde	<i>de derde orde</i> , een kerkelijke groepering.
Ordeneren	bevelen, regelen. <i>hij li alléén mar te ordeneren</i> , hij beveelt alleen maar. zie ook <i>verordeneren</i> .
Örgel	orgel. ook <i>ölger</i> . <i>'n Smitsörgel wier in De Reek gemakt</i> , het Smitsorgel werd in Reek gemaakt.
Örgelist	organist.
Orlog	oorlog. <i>hij wit nog veul van d'n orlog van 14-18</i> , hij weet nog veel van de eerste wereldoorlog.
Orrie	Arie.
Orten	overschot van het eten, dat op iemands bord blijft liggen. <i>Ge meut gèn orten maken</i> , je moet alles opeten.
Orwörm	oorworm.
Ossenhaam	onderbroek met pijpjes.
Ost	oost.
Otteren	klungelen. <i>wa ligder toch te otteren</i> , wat ben je toch aan het klungelen.
Out	uit (Uden).
Outoor	altaar. verkl. <i>outörke</i> .
Ouw	u of uw.
Ouwoer	kletser.
Ouwoeren	kletsen.
Ovenblok	noga.
Ovend	avond.
Overweek	na de volgende week.
Ovver	over. <i>hij duuter zonne tijd ovver</i> , hij neemt er de tijd voor.
Overgank	epidemie.
Ow	jouw.

P.

Páád	pad (dier). mv. <i>padden</i> , verkl. <i>pèdje</i> .
Páántkerremaken	gereed maken, (zich) inspannen.
Páássen	passen, aanpassen. <i>páást 'm 'ns</i> , pas het eens aan. <i>piessie?</i> , paste het?
Pad	voetpad. mv. <i>pee</i> en <i>paoi</i> . verkl. <i>pètje</i> , <i>peeike</i> .

Pak	1) kostuum; 2) pakket, doos. verkl. <i>pèkske</i> .
Pakhuis	gebouw van de boerenbond, waar voer en zaaigoed gekocht kan worden.
Pakkendrager	bagagedrager van een fiets.
Palm	ongeveer 10 cm.
Pallumpaosen	Palmpasen.
Pallumtak	palmtak. verkl. <i>pallumtèkske</i> .
Pampier	papier. mv. <i>pampieren</i> .
Pannebakker	maker van dakpannen.
Pannelekker	kikkervisje.
Paolling	paling.
Paor	echtpaar.
Paosen	Pasen.
Paoslillie	gele narcis. zie ook <i>Pinksterlillie</i> .
Paosnaogel	spijker in de paaskaars.
Par	paar.
Parepluu	hooiberg.
Pastorij	pastorie.
Paternoster	rozenkrans.
Pàternaat	patronaat, jeugdgebouw.
Peei	wortel.
Péél	de Peel.
Péélen	versieren met (papieren) bloemen, linten, gekleurd papier, groene slingers, takken of kleine denneboompjes. Een 'jong' lijk (van een ongehuwde), de pijp van een bruidegom, het huis van een bruidspaar, dit alles wordt 'bepéélt'. <i>Bepéélen</i> is 'met <i>péélsel</i> (bloemen enz.) versieren.
Pééltuuters	mensen uit de Peel.
Péér	1) Peter of Pieter; 2) klap, <i>moet 'n peer hebbe?</i> , wil je een klap hebben?; 3) mv. <i>pirre</i> , peer. verkl. <i>pirke</i> .
Peerke Verschiet	vogelverschrikker in de <i>kersenboogerds</i> .
Pèkweg	geasfalteerde weg.
Pellerien	omslagdoek, hing los over de schouders, met franjes.
Pels	onderrok.
Pelsen	kleren.
Penkeren	sterk afdingen.
Pepier	papier.
Perbeersel	probeersel.
Perberen	proberen.
Pèrd	paard. mv. <i>peerd</i> . verkl. <i>perdje</i> .
Pèrdstal	paardenstal.

Peren	slaan. <i>hij peert erop</i> , hij slaat er op los.
Perkhinken	hinkelen.
Perl	parel.
Permegracie	<i>permegracie speulen</i> , dringend bidden, smeken. Zoals ‘ <i>asjeblief speulen</i> ’ betekent: ‘bij herhaling asjeblief! zeggen’ en vandaar: ‘zich nederig en dienstbaar opstellen’, zo betekent ‘ <i>permegracie speulen</i> ’ eigenlijk: ‘herhaaldelijk zeggen <i>permitteer me de gracie!</i> ’: ‘zich opstellen als iemand, die op smekende wijze ergens om aanhoudt.’
Permitteren	dringend bidden, smeken. Zoals <i>foeteren</i> eigenlijk betekent ‘vloeken met <i>foutre!</i> ’, <i>aaien</i> ‘strelen met <i>aai!</i> ’ en <i>jammeren</i> ‘klagen met <i>jammer!</i> ’ zo is <i>permitteren</i> eigenlijk ‘verzoeken met het woord <i>permitteer!</i> ’ Later kreeg het woord de betekenis ‘goedgunstig. welwillend veroorloven’.
Pers	paars.
Persessie	processie. Op 23 oktober was er een <i>persessie</i> ter gelegenheid van de feestdag van Maria ter Linde.
Persjonkelen	aflaten verdienen. Op Allerzielen, 2 november, kon men, door de kerk binnen te gaan en vijf ‘onzevaders’ en ‘weesgegroetjes’ te bidden een aflat verdienen. Door de kerk uit en weer binnen te gaan kon men dit onbeperkt herhalen. Het werd vaak een wedstrijd wie de meeste aflaten kon verdienen.
Persôn	persoon.
Pert	part.
Pèsser	passer.
Pestóór	pastoor. <i>as d’n diejen pestóór wurd dan kalft d’n os</i> , iets wat onmogelijk is.
Petazzie	stamppot.
Petemoei	peettante.
Petoet	gevangenis.
Petrontje	haak- of breipatroon.
Pettertunneke	sleutelbloem.
Peukelen	peuteren.
Piekenhoek	weg met een scherpe hoek, tussen Zeeland en Schaijk.
Piel	penis.
Pielen	prutsen. <i>wa ligde ’r toch te pielen</i> , wat ben je toch aan het prutsen.
Pieper	aardappel.
Pieperke verbergen	verstoppertje spelen.
Piepers	inwoners van Volkel.
Pier	regenworm. <i>hij kèkt nogal pierig</i> , hij ziet nogal bleek.. <i>unnen pierigen appel</i> , een wormstekige appel.

Pierig	pips, bleek.
Pies	poes.
Pieta	Petronella.
Pieteròllie	petroleum.
Pijppot	kan om melk in te bewaren.
Pikdrood	ook <i>pikkeldrood</i> , prikkeldraad.
Pikhook	samen met de <i>zicht</i> gebruikt om b.v. koren te maaien.
Pin	1) gierigaard. zie ook <i>prèngel</i> ; 2) eind. <i>d'r een pin aon lullen</i> , een eind maken aan het gesprek.
Pinegel	egel.
Pingdelijk	pijnlijk.
Pingt	pijn.
Pinhout	een tak van de vuilboom, waar pinnen uit gesneden worden om klompen te kunnen repareren.
Pink	kalf van 1 jaar.
Pinksterlillie	witte narcis.
Pinneke	wasknijper.
Pionier	ontginners, eerte bewoners.
Pip	ziekte onder kippen.
Pipperkoek	peperkoek. <i>de Ujese slingerkoek</i> was destijds famous.
Pis	plas.
Pisdoek	luier.
Pisknùlleke	groenknol.
Pispötje	bloem van de haagwinde.
Pissen	plassen. <i>As ge unne pestóór tegen zonne toog pist, dreuget noit mèr op</i> , zegt men wanneer iets niet meer goed gemaakt kan worden. <i>toen pissen plassen wier, is 't gezeik begonnen</i> , toen alles op een andere manier moest, begonnen de problemen.
Pistòl	pistool.
Pittertùnnekes	petunia's.
Pizzerik	geslachtsorgaan van het mnl. varken. Werd gebruikt om de zaag mee in te vetten.
Plak	uitgestrektheid, hoeveelheid: <i>unne plak wàtter</i> , een plas water; <i>ze hebbe unnen hèlle plak afgemaeit</i> , men heeft een grote uitgestrektheid hooiland gemaaid. Niet iedereen betaalt bij die kapper evenveel: <i>ge moet door betaolen venant plak</i> , je betaalt daar naar de hoeveelheid haar die geknipt wordt. De oude wijze van landmaat op te geven is: <i>dè láánd is 'n schepel plaks</i> , 'n <i>mud plaks</i> , die akker is zo groot, dat men een schepel, een mud koren nodig heeft om hem in te zaaien. verkl. <i>plèkske</i> .
Plakken	vorderen, vooruitgaan. <i>plakt 't al?</i> , gaat het goed vooruit?
Plakkezeren	nadenken. zie ook <i>prakkezeren</i> .

Plaks	oppervlaktemaat. <i>unne zak plaks</i> , voldoende zaaigoed voor een bepaalde oppervlakte.
Plant	plant. verkl. <i>plèntje</i> .
Plaoster	pleister.
Plaot	plaat. verkl. <i>plaotje</i> . 'k heb 'n <i>plaotje van de poter gekrigge</i> , ik heb een prentje van de pater gekregen.
Plaots	plaats.
Plat	dialect. <i>plat proten</i> , dialect praten.
Plattebuis	soort kachel.
Plèk	vlek.
Plèksteel	zuurstok.
Plès	beschuit, platte, ronde mik van het deeg wat overbleef. verkl. <i>plèske</i> .
Plevuis	plavuis. mv. <i>plevuizen</i> .
Pliesie	politie.
Ploeg	ploeg. mv. <i>pluug</i> . verkl. <i>pluugske</i> .
Ploegdrijverke	kwikstaart.
Ploegsteuker	mikvormige stok om mest in de ploegvoor te duwen. zie ook <i>riéper</i> .
Plogen	plagen.
Ploog	plaag.
Plôts	plaats. <i>ge moet oe plôts kennen</i> , je moet weten wat je plaats is.
Pluksel	onkruid.
Poeleke	handje.
Poelepetaat	parelhoen.
Poelie	dunne vloeistof, als men melk of ondermelk verdunde met water.
Poeliën	schudden, water in beweging brengen.
Poes	bont.
Poeskes	wilgenkatjes.
Poesten	term uit de beugelsport. Als de bal zonder de grond te raken in een keer door de ring gegooid wordt.
Poetjes	beenwindsels voor soldaten.
Poets	iemand die graag en veel poetst. <i>dè's 'n goei poets</i> , zij kan heel goed schoonmaken.
Póf	<i>op de póf kóópen</i> , op krediet kopen, borgen.
Póffen	op krediet kopen of verkopen.
Póffer	strook met linten, veren en bloemen, boven op de muts bevestigd. Door boerinnen gedragen. Vaak wordt ook het hele hoofddekseel als zodanig genoemd.
Poken	met een pook porren.
Polen	<i>bònne polen</i> , bonen van hun schil ontdoen.

Pool	paal. mv. <i>peul</i> . verkl. <i>pölleke</i> .
Poolstaak	ijzeren ring aan de <i>hookstaak</i> .
Pòòst	1) post; 2) deurstijl.
Pòòstbooi	postbode.
Póót	poot. mv. <i>peut</i> . verkl. <i>pùtje</i> .
Pop	prop, gemaakt van stro, om dakpannen tochtvrij te maken.
Por	om aan de eg te bevestigen.
Pors	1) pers; 2) egketting.
Porsen	persen.
Port	poort.
Portefulje	portefeuille.
Portret	foto.
Pot	pot. verkl. <i>pötje</i> .
Poter	pater.
Potlóód	potlood. verkl. <i>potlödje</i> .
Potloodsel	kachelpoets.
Potstal	zachte stal, stal waarin de koeien op hun eigen mest staan en dus steeds hoger komen te staan, want er komt ook steeds <i>strauwsel</i> onder. Dit in tegenstelling tot de <i>groepstal</i> .
Prakkezeren	1) uitdenken, verzinnen, piekeren. <i>laot me 's efkes prakkezeren</i> , laat me eens eventjes nadenken. <i>wa prakkezeerde toch</i> , wat denk je wel; 2) zich zorgen maken. <i>ge moet nie zo veul prakkezeren</i> , je moet je niet zoveel zorgen maken.
Pratten	pruilen, zacht huilen.
Prelweg	parallelweg.
Prèngel	gierigaard.
Prent	plaatje met (religieuze) afbeelding, o.a. gemaakt door de rond 1773 in Uden werkzame Philippus J. Lecuyer.
Pressen	ontbieden (personen).
Prikstoel	preekstoel.
Pril	april.
Prilleke	oude linde op de markt in Uden.
Pronkappel	sierkalebas.
Pront	secur.
Prop	vrucht van een els.
Proptuit	uitgeholde vliertak om propfen mee weg te schieten.
Pròst	armstoel.
Proten	praten. (<i>proot</i> , <i>praotte</i> , <i>gepraot</i>).
Pròts	praats. <i>hij hè nogal veul pròts</i> , hij heeft nogal veel praatjes.
Pruim	pruimtabak.
Prul	1) bedrieger; 2) los deeg dat gebakken wordt.
Prunselke	beetje.

Pruut	bips.
Pruuven	proeven; borreltjes drinken.
Pùing	puingras, onkruid.
Pulling	kussen, peluw.
Pulper	purper.
Pulske	gebreid bandje voor om de polsen.
Punder	unster.
Punèèske	punaise.
Putmik	stok om water te putten.

R.

Raak	gehemelte.
Ráánd	rand.
Raap	biet.
Rad	rad. mv. <i>raoi</i> , wiel. verkl. <i>raoike</i> , <i>rèdje</i> .
Raken	<i>hij is gaauw gerakt</i> , hij is snel op z'n teentjes getrapt.
Rakt	langgerekte strook land.
Rallen	klaaglijk loeien van een koe.
Rammelesant	plaatsvervanger, (voor iemand die in het leger moest).
Raodhuis	raadhuis, gemeentehuis.
Raodsel	raadsel.
Raoimaker	wielmaker, ook wagenmaker.
Raom	1) afgebakend perceel; 2) waterloop.
Raot	honingraat.
Raozen	razen. zie ook <i>rozen</i> .
Ratelaar	ratelpopulier of esp.
Rauzen	wild tekeergaan.
Razzend	razend.
Rebbelen	onophoudelijk praten.
Réder	iemand, die de boel overhoop haalt.
Réderen	de boel overhoop halen.
Rèècht	recht.
Rèèchtdéur	rechtdoor.
Reek	<i>De Reek</i> , de plaats Reek. Hier woonde de beroemde orgelbouwersfamilie Smits.
Rèèngen	peulen van uiteinden en draad ontdoen.
Reep	werktuig om vlas van de zaadbollen te ontdoen, vlaskam. ook <i>reepel</i> .
Réép	1) dik lang touw; 2) band, hoepel. verkl <i>réépke</i> .

Reepelen	vlas van zaadbollen ontdoen.
Reepeltáánd	ijzeren tand van een vlaskam.
Réépen	met een hoepel spelen.
Regenhundjes	grijze regenwolken.
Registerkoe	stamboekkoe.
Réi	1) rij; 2) lat, grote liniaal.
Rèieren	rillen.
Reifelen	rafelen.
Rein	Reinaart.
Rèin	rein. ook <i>rèng</i> .
Rèins	ook <i>rèngs</i> , eerlijk (bij het spel).
Rekètsel	stenen of ijzeren afrastering om de tuin.
Rekken	afleggen. <i>unnen dooie rekken</i> .
Rèllif	rijg- of keurslijf.
Rèmmen	met een snoer dichttrekken, b.v. een geldzak.
Retrèt	retraite.
Retrèthuis	retraitehuis.
Rètsen	veel adressen achter elkaar bezoeken.
Rètskont	iemand die vaak weg is.
Réuken	in de rook hangen, (b.v. ham, worst of spek).
Rèumer	roemer. zie ook <i>ròmmer</i> .
Réupen	wild stoeien.
Reusel	rooster.
Reut	<i>d'n hèlle reut</i> , de hele boel.
Richt	<i>d'r is gèn richt mè te schiéten</i> , daar is niets mee te beginnen.
Ridderen	organiseren.
Riek	Maria of Ria.
Riéék	drietandige vork, mestvork.
Riels	1) slank. <i>wa'n riels vrommis</i> , wat een slanke jongedame; 2) spoorrails.
Riem	bòksenbáánd.
Riéper	stok gebruikt bij het ploegen.
Rieps	rupe. <i>d'r zitten veul riepse in de kòlle</i> , er zitten veel rupsen in de kool.
Ries	Marinus.
Riet	Maria of Margriet.
Rijen	rijden. <i>hij rijt 'm</i> , hij zit in de problemen.
Rijf	1) houten hooihark; 2) niet zuinig.
Rijn	molenijzer, dat de bovenste molensteen doet draaien. Het embleem van de <i>mulder</i> .
Rijnassel	schoenveter. mv. <i>rijnassels</i> .
Rijsbos	bos hout, takkenbos.

Rijsmijt	mijt van takkenbossen.
Rijt	beek of waterloop.
Rijven	hooi bijeen harken.
Rijzen	(<i>rees, rezen, gerezen</i>), 1) stijgen; 2) uitdijen, uitzetten: <i>de mik begint te rijzen</i> ; 3) Langzamerhand afvallen van bloemen of bladeren; 4) van korsten op een wond zegt men dat ze <i>rijzen</i> of <i>afrijzen</i> : groter of kleiner worden.
Rikraoien	zich afvragen.
Riks	rijksdaalder.
Rillekwie	relikwie.
Rillijk	redelijk. zie ook <i>rolluk</i> .
Rink	ring. <i>wa 'ne schònne rink</i> , wat een mooie ring.
Rins	ook <i>rings</i> , zuur.
Rinus	Marinus.
Ritnaold	larve van de kniptor.
Ritse	perzikkruid.
Ritsig	tochtig, van koeien.
Riyen	reden.
Roe	sausje van bloem en boter.
Roefel	wasbord.
Roei	1) roe. mv. <i>roeien</i> , de roe van zwarte Piet; 2) mv. <i>roei</i> , oppervlaktemaat, $\pm 14 \text{ m}^2$. Er gaan dus <i>700 roei in ènnen buunder</i> ; 3) gordijn- of traproede.
Roep	drie zondagen voor de trouwdag. ook <i>onder de gebooi stôn</i> .
Roest	rust: <i>we gaon naor de roest</i> , we gaan rusten; <i>d'n haon van 't geweer stö in de roest</i> , de slagpen is ontspannen.
Rog	rogge. ook <i>rok</i> . <i>rog palmen</i> , met palmzondag een palmtakje in het gewas zetten.
Roggekuch	roggebrood.
Rogùmgang	jaarlijkse rondgang om rogge of ander voedsel op te halen voor de pastoor. zie ook <i>ùmgang</i> .
Rojekòl	rode kool.
Rojen	1) (<i>rooi, raoide, gerojen</i>) raden; 2) aanraden. <i>dè's oe gerojen</i> , dat word je aangeraden.
Ról	1) rol; 2) gedrukt lied. verkl. <i>rölleke</i> .
Róllezanger	liedjeszanger.
Rolluk	redelijk, tamelijk.
Rolploeg	soort ploeg, met een wiel vooraan.
Ròmboer	de man die de <i>ròmkannen</i> vervoert naar de <i>ròmfebriek</i> .
Ròmfebriek	coöperatieve stoomzuivelfabriek, waar de melk verwerkt wordt. In Uden was dat, tot 1971, een <i>ròm-/bòtterfebriek</i> , de Heilige Henricus; in Volkel, tot 1942 de Heilige Anthonius Abt; en in

	Zeeland, tot 1970, een <i>bòtterfebriek</i> , St. Jacobus.
Ròmgeld	melkgeld.
Ròmkan	melkbus.
Ròmkar	melkwagen.
Ròmme	melk.
Ròmmer	roemer, wijnglas.
Ròmpot	melkkan.
Ròms	rooms, <i>nog ròmsers dan de paus</i> .
Ròmschöpper	monsternemer. zie ook <i>schöpper</i> .
Ròmtuit	melkkan.
Rondeel	stuk land met ronde vorm.
Róndum	rondom.
Rood	raad. <i>'k weet er gènne goeie rood mè</i> , ik weet niet goed wat ik moet doen; <i>hij zit in de rood</i> , hij zit in de (gemeente)raad.
Róód	rood. <i>hij wier róód tot ááchter z'n òrre</i> , hij werd rood tot achter zijn oren.
Rooi	1) de plaats St.-Oedenrode; 2) een gerooide plek in het bos.
Róói	<i>wa hédde toch 'n róói kleur</i> , wat heb je toch een rode kleur.
Rooien	volbrengen. <i>dè rooit ie nie</i> , dat krijgt hij niet klaar.
Róók	rook.
Rookelen	1) rakelen, poken; 2) slaan, oorvijgen uitdelen.
Rookelijzer	pook. Het Zeelands nieuwsblad.
Róóken	roken.
Room	raam. mv. <i>romen</i> . verkl. <i>römke</i> .
Roond	rond.
Róós	1) roos (bloem); 2) hoofdroos; 3) rode huidontsteking; 4) koorts.
Róósduiif	duif, die meestal in een kooi binnenshuis verbleef en scheen te helpen tegen koorts.
Róósèèchtig	koortsig.
Róót	kuil waarin vlas <i>geróót</i> wordt.
Róóten	vlas in het water leggen, om de stengels te laten rotten, zodat ze bewerkt kunnen worden.
Rós	1) graszode; 2) paard. verkl. <i>ruske</i> .
Rosdoek	juten zak die onder de kar hangt.
Roskammer	veehandelaar.
Rossen	de dieren borstelen.
Rouw	rouw, droefheid.
Roúw	1) rauw, ongekoekt. Meestal zegt men <i>gruun</i> ; 2) ruw, ruig, wild. <i>dè zèn toch 'n par roúw jong</i> , dat zijn toch een paar wilde jongens.
Rouwigheid	1) struikgewas; 2) rommel.

Rozen	razen.
Ròzzenhuudje	vijf ‘ <i>tientjes</i> ’ van de <i>ròzzenkrans</i> bidden.
Ròzzenkrans	1) een kralen- of bidsnoer; 2) de <i>ròzzenkrans</i> bidden: drie keer een <i>ròzzenhuudje</i> bidden.
Rudig	ruig.
Ruik	geur.
Ruiken	ruiken, stinken.
Ruin	gecastreerde hengst.
Ruiter	1) houten pyramidevormig droogrek, voor hooi enz.; 2) vierkante brok, kubus: <i>unne ruiter spek</i> .
Ruk	rug.
Rullekus	ronde gummi hakken voor de schoenen.
Rundje	rondje.
Runmeulen	molen om eikenschors te malen.
Rus	riet- of buntgras.
Russel	rooster. zie ook <i>rùster</i> .
Rùster	rooster.
Rusven	moerasgebied met buntgras.
Ruuren	roeren.
Ruut	rundervet.

S.

Sacrement	sacrament.
Sacramentsdag	2 ^e donderdag na Pinksteren. Herdenkingsdag van de instelling van de eucharistie, dag waarop de <i>sacramentspersessie</i> gehouden werd.
Sacramentspersessie	door de Kruisheren werd deze processie gehouden op de eerste zondag na 3 mei (feest van de Kruisvinding).
Saldoet	soldaat. mv. <i>saldoten</i> .
Sallemander	salamander. <i>we gòn in de Kleuter sallemanders vangen</i> , we gaan in de Kleuter salamanders vangen.
Saomkes	samen.
Sars	aan elkaar genaaide juten zakken.
Saus	jus.
Sauwelen	kletsen, onzin praten.
Schaaf	grendel. Algemeen: in Uden wordt de ‘sch-’ aan het begin van een woord, als ‘sk-’ uitgesproken. Vruuger skupten ze in Uje mekaar mè de klompen nog wel ’s tigde de skeenen en dè waar netuurlijk gróóte skaand. Mar tiggeworrig gaon ze mè skôn skoén naor skool. En sommige rijke keieskijters gaon

zellufs schiën op de Skans.

De onderstaande woorden met sch- worden in Uden en Volkel dus met sk- uitgesproken.

Scháánd	schande. <i>'t is gróóte scháánd.</i> zie ook <i>schamt.</i>
Schaarsen	bijeen doen, verzamelen.
Schabber de bonk	er opuit gaan om iets van zijn gading te treffen, zonder er echt naar te zoeken.
Schaei	1) schede (van een zakmes); 2) dwarshout (van een kar).
Schakel	soort ring, die een koe om de poot kreeg als zij getuierd werd.
Schamppóóst	schuin houten gedeelte onder aan een deurstijl.
Schamt	schande. zie ook <i>schèmt.</i>
Schandòllig	schandalig.
Schandool	schandaal.
Schans	rijsbos, takkenbos.
Schaoi	1) schade; 2) schaduw.
Schaol	peul, eierdop.
Schaolie	lei, als dakbedekking.
Schaopenwáássers	inwoners van Odiliapeel
Schaort	gat. mv. <i>schaorden</i> , uitgebroken stuk, inkerving in een mes, opening in een heg.
Schaots	schaats.
Schaotsen	schaatsen. <i>op Iese gat kunde goed schaotsen</i> , de plas bij de Heische Tip is goed geschikt om op te schaatsen.
Schars	1) scheermes; 2) schaars.
Schaviérlijk	ondeugend.
Schaviérlijkheid	baldadigheid, straatschenderij.
Scheef	gebroken vlasstengel, zoals bij het <i>braken</i> en <i>zingen</i> afvalt.
Scheel	deksel (van een pot); <i>óógscheel</i> , ooglid.
Schéér	schaar. zie ook <i>schíér.</i>
Schèèrf	scherf.
Schèèrp	scherp.
Scheet	wind. <i>'t is gènné scheet werd</i> , het is niet de moeite waard.
Schéi	1) scheiding in het haar; 2) verbinding tussen wagen en burrie, voorste plank van een kar.
Schéien	scheiden.
Schèinen	ook <i>schèngen</i> , <i>schèènen</i> , schenden.
Schéistéén	een kei die in de grond op de grens tussen twee akkers ligt.
Scheiweg	grensweg.
Schèl	schil.
Schèlbôjem	aardappelschilmandje. zie ook <i>schribber.</i>
Schelft	hooizolder
Schèllen	1) schillen, <i>de èlper schèllen</i> , de aardappels schillen; 2)

	schelden. <i>hij lit 'm geduurig uit te schèllen</i> , hij scheldt hem steeds uit.
Schèlmes	schilmes.
Schèmt	schaamte.
Schengen	schenden.
Schènk	bot, been. verkl. <i>schènkske</i> .
Schepel	schop. mv. <i>schepel</i> , grote platte houten schop om graan mee te scheppen, inhoud ongeveer 10 liter (2 vat); 8 schepel is een <i>leúpes</i> .
Schepenbank	rechtbank.
Scheper	schaapherder.
Schepersschupke	schopje van een herder.
Scheresliëp	scharen- en messenslijper.
Schèrke	slot op een venster.
Schêrlappen	oogkleppen voor een paard.
Scheurbot	scheurbuik.
Scheut	<i>we zijn al wijd op scheut</i> , we vorderen al heel goed.
Scheuterig	goedgeefs.
Schibbelen	beven, trillen.
Schieferen	onscherp zien.
Schielijk	vlug.
Schiem	flits. <i>hij zag 't in unnen schiem</i> , hij zag het in een flits.
Schiemeren	licht worden, schemeren. 't <i>schiemert</i> , het is morgenschemering; <i>m'n ogen schiemeren</i> , het schemert mij voor de ogen. zie ook <i>schimmer</i> .
Schiér	schaar.
Schierlijk	vlug, plotseling.
Schiertsen	giechelen.
Schiéten	ontkiemen. <i>de elper schiéten al</i> , de aardappels ontkiemen al. <i>hij heggut geschoten</i> , hij heeft het goed getroffen.
Schietwörm	zilvervisje.
Schif	scheef. <i>dè pölleke stè aolling schif</i> , dat paaltje staat helemaal scheef.
Schijt	uitroep van onverschilligheid.
Schijtbossen	graspollen.
Schijten	poepen. <i>hij kan dóór op de taofel schijten</i> , hij kan daar alles doen wat hij wil.
Schijthakken	hakken van de koe.
Schijtmilt	milde (onkruid).
Schik	plezier, pret, ze <i>hebben veul schik</i> , ze maken veel plezier. <i>hij hettur gènne schik</i> , hij heeft het daar niet naar zijn zin.
Schikken	meevallen. <i>dè schikt nogal</i> , dat valt nog wel mee.

Schilfsel	zolder van schelf- of rijshout, boven de stal of dorsvloer.
Schillen	schelen. <i>da schilt nie veul</i> , dat scheelt niet veel.
Schilling	30 cent.
Schilver	bos hout.
Schimmel	bederf.
Schimmer	schemer.
Schingen	schijnen.
Schip	schip. mv. <i>scheep</i> .
Schob	bos.
Schóbben	zich schurken, wrijven.
Schoefel	schoffel.
Schoelie	minderwaardige mensen.
Schoén	schoen. mv. <i>schoén</i> en <i>schuun</i> . verkl. <i>schoéntje</i> , <i>schuuntje</i> .
Schoentrekker	schoenlepel.
Schoep	platte schop.
Schoer	onweersbui. ook wel <i>donder-</i> , <i>regen-</i> , <i>weind-</i> of <i>záándschoer</i> .
Schoeren	schuren.
Schòft	1) scheve schouder, schoft van een dier; 2) een kwart van een werkmansdag.
Schòien	schooien, bedelen, dringend verzoeken.
Schòier	schooier.
Schòik	Schaijk.
Schokken	betalen.
Schol	ijsschots. <i>scholleke lóópen</i> , van de ene op de andere ijsschots springen.
Scholen	verstoppertje spelen.
Scholk	schort, voorschoot. verkl. <i>schölkske</i> .
Schölp	1) schelp; 2) bovendeele van een klomp; 3) dop van een noot.
Schòlt	bakkers-, ovenschotel.
Schòn	schoon. Van personen gezegd betekent het: met mooie kleren aan: <i>wa bende schòn</i> . En van iemand, die op zondag en werkdag met dezelfde kleren loopt, zegt men: <i>Alle daag even schòn, likkus ons lievrouwke in d'n tròn</i> .
Schoof	schoof. mv. <i>scheuf</i> , vooral van schoon gemaakt, enkel lang stro.
School	kerkschaal, weegschaal.
Schoop	schaap. mv. <i>schoop</i> en <i>scheup</i> . verkl. <i>schöpke</i> .
Schop	schuurtje, afdak, waar het landbouwgereedschap opgeborgen wordt.
Schöplèppel	opscheplepel.
Schöppen	scheppen.
Schöpper	melkmonsternemer.
Schoren	het vee <i>in-</i> of <i>uitschoren</i> , in een andere wei brengen.

Schorstéén	schoorsteen, het gedeelte dat boven het dak uitsteekt; dit in tegenstelling tot de <i>schouw</i> .
Schot	schutting, plank om iets af te maken.
Schòttel	schotel. <i>schòttele wáássen</i> , de afwas doen. <i>kaauw schòttel</i> , koude schotel.
Schötteling	big van ± 1 maand oud.
Schòttelkesfèst	na een huwelijk werden de meisjes uit de buurt uitgenodigd op de koffietafel.
Schòttelslèt	vaatdoek.
Schòttelwàtter	afwaswater.
Schout	rechter, voorzitter van de <i>schepenbank</i> .
Schouw	1) schoorsteen, het gedeelte dat van buitenaf niet zichtbaar is; 2) schuw, wild; 3) gek, erg, grof: <i>wa hèddet schouw gemàkt</i> , wat heb je het gek gemaakt; <i>alles litter even schouw</i> , alles ligt er erg wanordelijk door elkaar; 4) verlegen: <i>da zèn toch schouw jong</i> , die kinderen zijn erg verlegen; 5) inspectie van het waterschap.
Schouwer	schouder.
Schouwveld	wanordelijk gebied.
Schòvven	voor een tijdje de arbeid onderbreken, schaften; een keer overslaan.
Schraap	gierigaard. ook <i>schraperd</i> .
Schrap	streep. verkl. <i>schrèpke</i> .
Schrappen	land ondiep ploegen, b.v. met drieschaar.
Schreek	schreeuwend persoon.
Schreken	schreeuwen. zie ook <i>schriéken</i> .
Schrekerd	schreeuwerd.
Schreùwen	schreeuwen, schreien.
Schribben	schillen. <i>èrpel schribben</i> , aardappels schillen.
Schribber	mandje, waaruit de aardappels geschild worden. zie ook <i>schrubber</i> .
Schriéken	gillen.
Schrijven	heten. <i>hoe schrijfde gij?</i> , hoe heet je? zie ook <i>van</i> .
Schrijverke	geelgors.
Schrikèèchtig	schrikachtig. <i>wa 'n schrikèèchtig pèrd</i> , wat een schrikachtig paard.
Schriks	schrijlings.
Schrobbèssum	schrobber, boender.
Schrobgat	afvoer in de muur voor het schrobwater.
Schrobscholk	werkschort. zie ook <i>slobscholk</i> .
Schroepen	krassen.
Schrool	schraal.
Schrubber	aardappelmandje.

Schubhelster	om paard te sturen.
Schudden	inschenken. <i>schud 'm nog mar 's vol</i> , schenk het glas nog maar eens in.
Schuifelen	1) met platte steentjes over het water keilen. zie ook <i>titsen</i> ; 2) voorzichtig lopen; 3) op de vingers fluiten.
Schuinewèg	schuin. ook <i>schuins</i> .
Schulp	bovenste helft van een klomp.
Schup	schop.
Schuppen	schoppen.
Schurke	smal pad van de weg naar het erf.
Schut	plaats waar loslopend vee werd vastgehouden. ook <i>schutte</i> .
Schutbòm	slagboom waarachter loslopend vee werd vastgehouden. ook <i>schutpaal</i> .
Schutkoi	omheinde plaats, waar verdwaald vee werd ingesloten.
Schuts	stuiter, grote stenen of ijzeren knikker.
Schutsbòm	schutsboom. lange paal, waarop de vogel geplaatst wordt, die de schutters (van het gilde) moeten proberen eraf te schieten.
Schutteling	varken, iets groter dan big.
Schutveld	plaats waar de <i>schutkooi</i> stond.
Schuupen	bezoeken, zoekend rondgaan.
Schuuperd	stiekemer. zie ook <i>smierkerd</i> .
Sebiet	nu meteen.
Seffes	direkt, dadelijk.
Segaar	sigaar.
Seins	sinds. <i>ik heb 'm nie mèr gezien seins ie naor Canada is geëmmigreerd</i> , ik heb hem niet meer gezien sinds hij naar Canada is geëmmigreerd.
Seketsel	ijzeren poort.
Semmedenne	zo meteen.
Sèp	drop (van zoethout).
Sèpkètje	1) katjesdrop; 2) vrouw met zwart haar en donkere ogen.
Sèpwàtter	hoestdrank, gemaakt van in water opgeloste drop.
Sester	zesde deel, een halve liter.
Seuj	jus of saus.
Sevooi	savooie.
Sien	Francina.
Sigret	sigaret.
Sik	1) (gemeente)secretaris; 2) geit.
Simmenarie	seminarie.
Singel	brede riem aan het tuig van een paard.
Sint Tunnis	St. Antonis.
Sintels	afval van kolen.

Sintelzeef	om as mee te zeven.
Sinterklòs	Sint Nicolaas.
Sjans	avontuurtje, flirt.
Sjansen	flirten.
Sjanskousen	gekleurde kousen.
Sjaok	Jacobus.
Sjegrijnig	boos, chagrijnig. <i>wa kèkt ie toch wèr sjegrijnig</i> , wat kijkt hij toch weer boos.
Sjèk	shag.
Sjet	halfruw wollen garen.
Sjimmes	jeetje.
Sjuffeur	chauffeur.
Sjuust	juist.
Slabben	1) knoeien; 2) oplikken.
Slachten	ook <i>beslachten</i> , gelijken.
Slachter	slager.
Slachtmònd	november
Sladderig	glibberig.
Slag	1) ondiepe plaats in een sloot, waardoor men bij lage waterstand droogvoets kan lopen. 2) ingang tot het weiland. zie ook <i>hekkeslag</i> .
Slang	slang, verkl. <i>slèngske</i> .
Slaag	slaag. zie ook <i>sleeg</i> .
Slaoi	sla. <i>de slaoi ziet vol riepsen</i> , de sla zit vol met rupsen.
Sleeg	slaag. <i>wa kriggie toch veul sleeg</i> , wat kreeg hij toch veel slaag. <i>de zoon van d'n bovenmèster kreeg 't mèste sleeg</i> , de zoon van de hoofdonderwijzer kreeg het meeste slaag.
Sléén	sleedoorn.
Sleger	plankje, waarmee bij het beugelspel de ballen geworpen worden.
Sleipen	slepen. (<i>sleip, slèpt, gesleipt</i>).
Slèk	slak.
Slèkkenhuis	slakkenhuis.
Slenk	het lage deel langs een <i>breukrand</i> .
Sles	slechts, zonder reden, zonder aanleiding: <i>ik heb 't sles gedaon</i> , ik heb het gedaan, ofschoon ik er geen reden toe had; <i>we speulen vèur sles</i> , we spelen zonder gewin of verlies.
Sleutel	sleutel. zie ook <i>sluttel</i> .
Sleùws	gevoelig. <i>unnen sleùwsen taand</i> , een gevoelige tand.
Slibberen	glijden over het ijs.
Slichten	slechten, met de grond gelijk maken; <i>sporen slichten</i> , de karresporen in de weg dichtmaken. ook <i>sliechten</i> .

Slief Vrouwke	Onze Lieve Vrouw.
Slién	kleine paarse pruimen, zie ook <i>króós</i> .
Sliép	karrevet wat gebruikt is.
Slieps	stropdas.
Sliepuut	uitroep bij het uitlachen, terwijl men de wijsvingers over elkaar strijkt.
Sliet	rechte wilgen- of elzentak van een paar meter lang.
Slieven Heerke	Onze Lieve Heer.
Slijklap	spatlap.
Slim	1) scheef, <i>ze hèt unne slimmen heup</i> , zij heeft een scheve heup; 2) erg, <i>dès nie zo slim</i> , dat is niet zo erg.
Slinger	bekende <i>Ujese pipperkoek</i> .
Slingerlèeste	spel waarbij men in een lange rij rondloopt.
Slingerpád	fraai fietspad in de bossen tussen Uden en Zeeland, door de Belgen, die vanaf 1914 op Vluchtoord woonden, aangelegd. Restanten van een wielervedbaan zijn nu ook nog enigszins langs dit pad te bespeuren.
Slinteren	vlechten.
Slip	schoot, voorschoot. <i>kom mar kiendje, kom mar op munne slip zitten</i> . schort, als draagdoek gebruikt: <i>unnen slip èrpel</i> .
Slipover	spencer.
Slob	1) modder; 2) schort.
Slobberen	luidruchtig drinken, van b.v. varkens.
Slobbroek	Slabroek. moerassig gebied.
Slobscholk	werkschort, vaak van jute.
Sloefen	sloffen.
Sloepen	de voeten niet opheffen onder het lopen.
Sloerpen	slurpen.
Slöier	sluier; sjerp.
Sloof	voorschoot, sloop. verkl. <i>sleufke</i> .
Sloon	slaan. ook <i>slòn</i> , (<i>sladi</i> , <i>slù</i> , <i>sloeg</i> , <i>geslaogen</i> , <i>geslòn</i>).
Sloop	slaap.
Slóót	sloot.
Slopen	slapen. (<i>sloop</i> , <i>slùpt</i> , <i>sliép</i> , <i>geslopen</i>).
Slopestijd	middagdutje, zo ongeveer tussen een en drie uur.
Slopsokken	sloffen over de schoen gedragen.
Slörpen	slurpen.
Slot	1) slot. verkl. <i>slötje</i> ; 2) ui, sjalot. mv. <i>slotten</i> .
Slotpad	weg in de richting van de kapel of abdij. verkl. <i>slotpèdje</i> .
Sluitspel	veiligheidsspeld. <i>gif 's efkes 'n sluitspel, want m'n boks zakt af</i> , geef eens eventjes een veiligheidsspeld, want mijn broek zakt af.

Slunger	slinger. <i>de slunger van de klok is d'r afgevallen</i> , de slinger van de klok is eraf gevallen.
Slurfen	met de klomp een streep door het zand trekken.
Slusion	solutie, bandenlijm.
Sluttel	sleutel.
Smaol	smal. <i>dè's 'n smaol pèdje</i> , dat is een smal paadje.
Smeejen	smeden.
Smees	smederij. <i>wa wier d'r wir geslagen in de smees</i> , wat werd er weer flink gehamerd in de smederij.
Smekken	smakken. <i>zitter 's nie zò te smekken</i> , zit er eens niet zo te smakken.
Smelen	schimpen, smalen.
Smèrdèl	1) smeerpots; 2) poel bij Nabbegat.
Smeren	ervandoor gaan, weggaan. <i>nou smeert ie 'm gaauw</i> , nu knijpt hij er vlug tussenuit.
Smèrlap	smeerlap. ook <i>smirlap</i> .
Smèrrig	smerig, vies.
Smert	smart.
Smetkoort	een met roet bestreken koord, waarmee men op bomen, die tot planken gezaagd moeten worden, rechte lijnen trekt.
's Middeg	's middags, na de middag
Smierken	rondneuzen, zich stiekem gedragen.
Smierkerd	stiekemer.
Smiespelen	fluisteren. <i>in gezelschap gôdde nie zitte smiespelen</i> , in gezelschap mag je niet fluisteren.
Smit	smid. mv. <i>smeei</i> .
Smoezelen	1) vuil, morsig maken; 2) eten (vooral vette spijzen). <i>Smoezelpanneke</i> , pan met stukken gebraden vlees of spek.
Smous	1) hondenras; 2) inwoner van Zeeland.
Snaauwen	snauwen.
Snelbijnder	snelbinder.
Sneui	1) schrande, snugger; 2) jammer.
Sneuw	sneeuw.
Snevel	jenever.
Snevelbokken	inwoners van Loosbroek.
Snijbòn	snijboon. mv. <i>snijbònne</i> .
Snijen	snijden. (<i>snij, sneej, gesnejen</i>).
Snijer	kleermaker.
Snijgetuig	snijgereedschap.
Snijssel	kort gesneden stro.
Snoek	snoek. mv. <i>snuuk</i> . verkl. <i>snuukske</i> .
Snoep	snoep. verkl. <i>snuupke</i> .

Snoffen	snikken, snuiven.
Snollen	snoepen, het beste ergens uit eten.
Snörken	snurken.
Snotneus	klein kind. ook <i>snotpin</i> .
Snuffelkes	anjers.
Snuffen	een snuifje nemen.
Snuupkestrùm- melke	snoepjestrommel.
Snuut	snuit, gezicht. verkl. <i>snuutje</i> .
Soebelen	sabbelen.
Soek	hond. 't is <i>unne goeien soek</i> , het is een braaf hondje.
Soeliën	1) in het klein uitverkopen; 2) onvoordelige, nutteloze arbeid verrichten.
Soézelen	dommelen.
Soft	zacht. <i>softe sloffen</i> , zachte sloffen. zie ook <i>zôft</i> .
Sommendenne	dadelijk of straks.
Sommeteien	soms. ook <i>somwelle</i> .
Sop	drank voor de koeien of varkens (lauw water met kaf, koren, groen, raapkoek, aardappels enz.).
Sopkettel	ook <i>soppot</i> , ketel waar het voer voor de varkens in gekookt werd, en 's maandags de was.
Soppen	1) het vee sop geven; 2) indopen. <i>hij sopt 'n speeklasiemènneke in zonne koffie</i> , hij doopt een speculaasje in de koffie.
Sopscholk	voorschoot.
Sort	soort. mv. <i>sorten</i> .
Spaar	spar.
Spalk	haagappel, rozebottel.
Span	ongeveer 20 cm.
Spanjerd	Spanjaard.
Spannen	1) spannen; 2) het aanwezig zijn van grote drukte, haast of levendigheid. 't <i>spènt 'r</i> , er is een grote drukte. zie ook <i>naauwen</i> .
Spaojen	spitten. <i>hij is d'n hof aon 't umspaojen</i> , hij is de tuin aan het omspitten.
Spaon	gesneden dunne plakjes hout, die hield men even in het vuur van de kachel en stak daarmee de lamp of de pijp aan. zie ook <i>spoon</i> en <i>stèkske</i> .
Speek	spaa. mv. <i>speken</i> .
Speeklasie	ook <i>speeklasiemènneke</i> , speculaas.
Spekgavel	lange, gaffelvormig stok om spek of worst in de schouw te hangen of er uit te halen.
Spekhoutje	waar het spek aanhing in de schouw.

Spèl	dunne mest.
Spèllen	aan diarree lijden. zie ook <i>dunne</i> .
Spelreet	mager meisje.
Speulen	1) spelen. (<i>speul, speùlde, gespeùld</i>); 2) loten voor de dienstplicht. <i>wa spent 't 'r toch? bè, de jonges moeten speulen</i> , wat is er toch een drukte? wel, de jongens moeten loten.
Speuren	het spoor volgen.
Spiegelen	pronken. <i>zit 'r nie te spiegelen</i> , je moet niet gaan zitten pronken met iets wat een ander niet heeft.
Spier	spriet. mv. <i>spieren</i> , pijltje, halm: <i>grasspier</i> , grasspriet; <i>stròispier</i> , strohalm; <i>haorspier</i> , haartje.
Spierk	perzik. mv. <i>spierken</i> .
Spiertsen	spuwen. zie ook <i>spoúwen</i> .
Spierzak	knapzak, linnen etenszak, aan beide einden gesloten, in het midden open.
Spijnt	ook <i>spingt</i> , spinthout, het buitenste, weke hout van een boom.
Spijntje	spinde. ook <i>spingtje</i> , kleine voorraadkast.
Spik	bruggetje, knuppelweg.
Spikkellillie	soort lelie.
Spinhuis	gevangenis. <i>hij zit in 't spinhuis</i> , hij zit in Den Bosch in de gevangenis.
Spinnejager	ragebol. zie ook <i>spinnekop</i> .
Spinnekop	1) ragebol; 2) ijzeren raam, in de vorm van een halve cirkel.
Spinning	namiddag- of avondpartij voor meisjes. Wordt in het voorjaar, na de schoonmaak, gegeven. Het spinnen zelf raakte op de achtergrond. zie ook <i>nober</i> .
Spintje	opbergplaats voor kleren.
Spits	mager. <i>dè kiendje hè mar 'n spits gezicht</i> , dat kind ziet er mager uit.
Spitse	1) torenspits, <i>hij li achter de spitse</i> , hij ligt op het kerkhof; 2) langwerpige driehoekige akker.
Spiy	spie, wig, stuk taart.
Splijnter	splinter. <i>d'r zit unne splijnter in munnen duim</i> , ik heb een splinter in mijn duim.
Spóchten	zwetsen, snoeven.
Spoi	schop om turf te steken.
Spollen	rennen, omwoelen. <i>de koei hebben deur d'n hèllen hof gespold</i> , de koeien hebben met hun geren de hele tuin omgewoeld.
Spònjerd	Spanjaard.
Spòns	spaans. <i>spònse kersen</i> , een kersensoort.
Spoon	spaan. mv. <i>sponen</i> . verkl. <i>spöntje</i> .
Spoor	trein.

Sporen	(<i>spoor, spoorde, gespoord</i>), sparen. <i>ze hè al goed gespoord vèur d'ren uitzet</i> , ze heeft al veel (linnengoed enz.) bijeengespaard voor haar toekomstige huishouden.
Spörrie	spurrie, een muurachtig gewas, gebruikt als veevoer.
Spörrieën	tekeer gaan. (<i>spörriede, gespörried</i>). <i>'t hèt 'r gespörried</i> , het (onweer) is nogal tekeer gegaan.
Spoúw	speeksel.
Spouwbeke	kwispedoortje.
Spoúwen	spuwen.
Spreut	sport (van een stoel of ladder).
Springen	(<i>spring, spronk, gesprongen</i>), springen.
Sprokkelmònd	februari
Spreùw	spreeuw. mv. <i>spreùwen. makt 's gróót leven, d'r zitten veul spreùwen in d'n kersenbòm</i> , maak eens veel lawaai om de spreeuwen uit de kersenboom te verjagen.
Sprikt	<i>dè sprikt</i> , dat is vanzelfsprekend.
Spuihuiske	berging voor de brandspuit en blusmaterialen.
Spulgoed	speelgoed.
Spullig	tochtig, van een koe.
Spulplàts	speelplaats. <i>ze dinne moi speulen op de spulplàts</i> , er werd mooi gespeeld op de speelplaats.
Spuls	speels.
Spuulen	spoelen.
Staar	1) ster. mv. <i>starren</i> ; 2) star.
Stad	stad. mv. <i>steei</i> . verkl. <i>stetje, steeike</i> .
Stadrijt	grond langs een waterloop. ook <i>stadrijk</i> .
Stads	deftig.
Stads proten	deftig praten.
Staken	koeien vast zetten.
Stal	stal. verkl. <i>stèlleke</i> .
Stalkars	dwaallichtje. De <i>stalkarsen</i> zijn de zielen van ongedoopt gestorven kinderen. Het zijn waarschijnlijk dezelfde verschijnselen als de <i>gloejige mennekes</i> , die in de Peel rondzwerven en de zielen zijn van de burgemeesters, die wederrechtelijk de grenzen verlegd hebben.
Stalriép	palen, waartussen de koeien op stal staan.
Stamhouwer	stamhouder.
Stammelen	stamelen.
Stamp	stampot.
Standard	standaard.
Standerd	voetstuk van een molen.
Standbeêld	standbeeld.

Stang	bit dat achter de kaken van het paard zit.
Staal	monster, staal.
Staolen	op elkaar lijken. <i>Die jonges staolen goed</i> , die jongens lijken goed op elkaar. <i>Da staolt nerges op</i> , dat lijkt nergens op.
Staalpeert	paarden, die op elkaar lijken, die bij elkaar horen.
Staon	(<i>staoi, sti, stöt, stonnen, gestaon</i>) staan.
Start	1) staart. verkl. <i>stèrtje</i> ; 2) nagebeden van het rozenkransgebed.
Startbutje	stuitbeentje.
Startmèrten	treuzelen.
Startpènneke	steelpan.
Stèchelen	bekvechten.
Steeg	onwillig (van paarden), koppig, eigenzinnig.
Steekt	pijn in de zijde.
Stèl	steil, rechtop.
Stéén	steen. mv. <i>stéén</i> . Als gewicht (voor vlas) is de <i>stéén</i> 4 kg.
Stèèrk	sterk. <i>dè 's unnen stèèrken mins</i> , dat is een sterke man.
Steiperke	randje langs de muur.
Steketsel	hekwerk.
Stekkerhoek	bewaarplaats voor stookmateriaal
Stèkske	houten spaan.
Stèkskesbak	zwavelstokkenbakje, gevuld met <i>stèkskes</i> , om de pijp of de lamp mee aan te steken. zie ook <i>zwevelke</i> .
Stellingploeg	andere naam voor <i>karploeg</i> .
Stènoven	steenfabriek. <i>haolt 's wa stéén aon de stènoven in De Reek</i> , haal eens wat bakstenen bij de steenfabriek in Reek.
Steuk	vrouw die opruit.
Steuken	opruien, onrust stoken.
Steuren	storen.
Steuter	stoter, stuiter.
Stiebeugels	stijgbeugels.
Stiefel	laars.
Stiefelen	lopen.
Stiek	1) snelbinder; 2) kousenband.
Stien	Christina.
Stiéven	1) (<i>stief, stòf, gestòvven</i>) stuiven, stof maken; 2) (<i>stiefde, gestiefd</i>) snel ergens naar toe gaan.
Stik	1) zo meteen, aanstonds: <i>ik zal stik kommen</i> ; 2) heel: <i>'k heb stik wa bònne gepòt</i> , ik heb heel wat bonen gepoot; 3) ontzettend, in uitdrukkingen als <i>stikblijnt</i> , stekeblind, <i>stikdòf</i> , heel erg doof.
Stinkòllie	petroleum.
Stippent	Stiphout.
Stivvig	stevig. <i>ze vatte mekaar stivvig váást</i> , ze pakken elkaar stevig

St. Jansklokken	vast. het latere Bisdombiad. Hierin publiceerte de Udense kruisheer Herman Linnebank (1876-1927) diverse artikelen, o.a. over oude volksgebruiken en ook enkele verhalen in het Udense dialect.
Stoef	weiland met boomstronken.
Stoél	stoel. mv. <i>stuul</i> . verkl. <i>stuuleke</i> .
Stöffer	ragebol.
Stofneùzik	stofdoek.
Stofvèèrken	handveger.
Stok	stok. verkl. <i>stökske</i> .
Stoken	stoken, iets <i>aonstoken</i> en iets <i>opstoken</i> .
Stoksel	kachelvoorraad.
Stòl	stola.
Stomboot	stoomboot.
Stòndebens	staande iets drinken.
Stook	brandstof. <i>hèdde nog zat stook?</i> , heb je nog genoeg brandstof voor de kachel?
Stookhoek	hoek bij het vuur om <i>stoksel</i> te bewaren. zie ook <i>stekkerhoek</i> .
Stookhok	ruimte in de boerderij waar de <i>sopkettel</i> staat.
Stool	stola.
Stoomfiets	motor.
Stoon	staan. (<i>staoi</i> , <i>stöt</i> , <i>stónt</i> , <i>stónden</i> , <i>gestaòn</i>).
Stóóp	grote kruik.
Stóót	1) stoot; 2) poos. verkl. <i>stötje</i> .
Stötje	tijdje.
Stôtkant	bandje aan de binnenkant van een zoom.
Stouwen	stuwen, drijven: <i>de biste stouwen</i> , de koeien opdrijven.
Strak	straks, op een enigszins verwijderd tijdstip in het verleden of in de toekomst. ook <i>strakke</i> .
Strant	brutaal.
Streek	dwars liggen: <i>wa hèdde toch streek</i> .
Streen	streng (garen).
Stréép	streep. mv. <i>stréép</i> . verkl. <i>striepke</i> .
Streng	touw voor ploeg of eg.
Strepen	veldweg.
Streumen	stromen. (<i>strùmt</i> , <i>strùmde</i> , <i>gestròmd</i>).
Streung	aardappelloof. <i>ze zèn de streung aon 't verstooken</i> , ze zijn het aardappelloof aan het verbranden.
Streúpen	1) stropen, afstropen; 2) onbevoegd jagen of vissen, boomvruchten stelen.
Streut	strot.

Striem	streep of strook.
Striép	streep. mv. <i>striép</i> . verkl. <i>striepke</i> .
Strijen	1) strijden; 2) redetwisten. <i>die liggen geduurig te strijen</i> , die zijn steeds aan het bekvechten.
Strijker	stiekemerd. 'n <i>strijkerige hen</i> , een kip die de pip heeft (snotziekte).
Strik	stropdas.
Strikkel	1) plankje om de zeis te wetten; 2) speen van een melkbeest.
Strikkepoffer	poffer met strikken.
Strisselen	fluisteren.
Stroemelen	onvast gaan, wankelen.
Stròi	stro.
Stròibloem	strobloem.
Stroiezel	bak om stro in te snijden.
Stroisel	strooisel. <i>stroisel krabben</i> , dennennaalden verzamelen. zie ook <i>strouwsel</i> .
Stroizak	strozak. gebruikt als matras.
Stronten	1) de darmen schoonmaken; 2) bemesten.
Stronthommel	kever.
Strool	straal.
Stroot	straat. verkl. <i>strötje</i> . In het algemeen wordt met de <i>stroot</i> de hoofdstraat in het dorp bedoeld, of het centrum. <i>Wònde gij achteraf of in de stroot?</i> Woon je buiten het dorp of in het centrum?
Strootlamp	straatlantaarn.
Strootweg	straatweg.
Stroppen	een soort uierontsteking.
Strôtse	mensen uit het dorp.
Stroúwen	strooien: <i>d'n hèrd stroúwen</i> , de vloer bestrooien (versieren) met wit zand; <i>de koei stroúwen</i> , stro of ander strooisel onder de koeien gooien.
Stroúwer	strooier.
Stroúwsel	strooisel, voor onder het vee, bestaande uit stro of heide.
Struif	pannenkoek.
Stuf	gum.
Stuik	vier of zes garven bij elkaar.
Stuiken	met de armen rechthout stoten; <i>de wès stuiken</i> , het wasgoed polsen, uit de kuip optrekken en daarna weer onder water duwen.
Stuiten	tevredenheid betuigen: <i>ge hèt netjes opgepáást, ik moet stuiten</i> , je hebt jezelf keurig gedragen, ik ben heel tevreden. <i>De mèster stuitte óvver mèn rapport</i> , de onderwijzer was heel tevreden

	over mijn rapport.
Stùlp	1) glazen stolp; 2) eenvoudige woning.
Stùlpen	met de opening naar beneden plaatsen.
Stùlperen	struikelen.
Sturen	1) zenden; 2) met de <i>stuur</i> spelen, schommelen.
Stùrm	storm.
Stùrmramp	stormramp. <i>in 25 waar d'r unne gruwelijken stùrmramp in Zeland en Langenbòm</i> , in 1925 was er een vreselijke stormramp in Zeeland en Langenboom. Tijdens een windhoos op 10 augustus 1925, in Zeeland en Langenboom, werd er heel veel vernield. Een omgewaaide ijzeren lichtmast op het Oventje herinnert daar nog steeds aan.
Stuukhùlleke	knikkerkuiltje.
Stuur	schommel.
Stuwicht	bank van ijzeroer.
Suikerij	surrogaatkoffie, ook wel buisman genoemd, gemaakt van de geroosterde en gemalen wortel van de cichoreiplant.
Suikerpeei	suikerbiet.
Suj	jus. zie ook <i>seuj</i> .
Sukkeler	sukkelaar.
Sunt	ook <i>sunte</i> , Sint (voor heiligennamen).
Sunterknellis	feestdag van St. Cornelius, de eerste zondag in mei, in Zeeland.
Sunterknellisróós	pioenroos.
T.	
Taaftere	na de middag.
Táám	tam.
Táánd	tand. mv. <i>tèènd</i> en <i>táánd</i> . verkl. <i>tèndje</i> , als een kind talmt met eten zegt men wel eens: <i>dè páást in unnen hoolen táánd</i> , dat past in een holle tand. <i>hij it mè lang táánd</i> , hij eet met tegenzin.
Taar	teer, pek.
Taarspot	boodschappentas.
Taei	taai, kwaad.
Taggentig	tachtig.
Taggentiggen	een kaartspel.
Tajjeken	talmen.
Taks	takshond.
Talhout	geschild eikenhout.
Tàlje	taille. <i>dè dùrske hè 'n smaol tàlje</i> , dat meisje heeft een smalle taille.

Taofel	tafel.
Taofelen	Een gewoonte die vroeger hier en daar nogal in zwang was: als een meisje dat al in ondertrouw was, er nog 'uitscheidt', verzamelt zich een groep jongelui bij haar thuis en wordt er <i>getaofeld</i> : men slaat dingen kapot, besmeert het huis met vuil enz.
Taofelklééd	tafellaken.
Taok	taak.
Taol	taal.
Taolen	verlangen. (<i>taol, taolde, getaold</i>) ergens naar verlangen, <i>hij taolt er nie naor</i> , hij vraagt er niet naar.
Taolie	takel.
Taomelijk	tamelijk.
Taon	ton.
Taotelen	druk en onverstaanbaar spreken, zoals kleine kinderen vaak doen.
T'aovend	vanavond.
Tas	kop, <i>luste 'n tas koffie?</i> , heb je graag een kopje koffie?
Tat	vader.
Tazzie	stampot.
Tée	thee.
Téen	teen.
Tèènen	aan het einde. ook <i>tèèngen</i> . <i>We zèn tèènen</i> , we zijn aan het einde, het is klaar. <i>ge blijft 'r tèènen</i> , je moet er vanaf blijven.
Tèèng	tijding, bericht.
Téér	teder.
Tegaor	samen.
Téien	1) gaan. (<i>téi, tèide, getèit, téé, getejen</i>), tijgen; 2) van plan zijn, <i>'k heb getèit mèèrgen nao de mèrt te gaon</i> , ik ben van plan om morgen naar de markt te gaan.
Telder	etensbord.
Tellen	1) waarden, <i>schòiersvolk waar nie in tel</i> , schooiers werden niet gewaardeerd; 2)erop rekenen, <i>hij telt 'r op</i> , het rekent er op.
Tementie	voor de middag.
Tèn	het einde.
Tengentòw	stuk van de dikke darm van het varken om worst van te maken.
Ter erre	ter ere.
Ternoo	erna, naderhand.
Terraveen	oude naam voor Odiliapeel.
Terwe	tarwe.
Tes	1) broekzak; 2) zak met linten vastgemaakt onder de jurk.
Tèske	envelop.

Tesneùzik	zakdoek.
Tèts	vuurbakje voor in de stoof.
Teulen	telen, oogsten. <i>De boere teulen van 't jaor goed</i> , de boeren hebben dit jaar een goede oogst.
Teun	1) Anthonius; 2) bladzijde (van een schrijfblok of –boek); 3) toon, klank.
Teunen	tonen.
Teut	marskramer.
Teutelen	ook <i>teuten</i> , aarzelen, verlegen doen.
Tevèurre	tevoren.
Tiek	knikker. mv. <i>tieken</i> . verkl. <i>tiekske</i> .
Tieken	knikkeren, <i>tieken we vèur sles of vèur houwes</i> , knikkeren we voor de lol of voor winst en verlies; voor het spel of voor de knikkers.
Tien	Martinus.
Tién	tien.
Tiend	het tiende gedeelte van de opbrengst moest als belasting afgedragen worden.
Tientje	tien weesgegrootjes.
Ties	Martinus.
Tiet	1) Thea; 2) ei; 3) kuiken.
Tigge	tegen, <i>daor moette nie tiggenin gaon</i> , daar moet je niet tegen in gaan, hem moet je niet tegenspreken.
Tiggenaon	tegenaan.
Tiggeworrig	tegenwoordig.
Tijen	tijden.
Tikeren	vlechten, tijgeren, van kleine vlechtjes voorzien.
Til	Mathilde.
Timmer	bouw. <i>lichten timmer</i> , licht van zeden.
Timmeren	bouwen (van een huis).
Timmerplàts	bouwplaats voor een huis.
Timper	1) (pannekoek)beslag; 2) de garde om dat te maken.
Timperen	beslag maken.
Tims	zeurkous.
Tintel	tondel.
Tinus	Martinus.
Tip	driesprong, het grasveldje ertussen, <i>hij wönt op d'n tip</i> , hij woont bij de driesprong. De Markt in Uden heeft een tipvorm.
Tirring	tuberculose, tbc of tb.
Tissen	gonzen. <i>ze is net unnen hommel, as ge d'r aon komt tist ze</i> , die is erg gauw geraakt.
Titsen	met platte steentjes over het water keilen. zie ook <i>schuifelen</i> .

Tiy	Theodorus.
Tjan	tamme kauw.
Toddekrèmmer	voddenboer.
Toelietap	knoeierd.
Toemp	hoek, punt van b.v. een stoel.
Toesen	ruilen van vee.
Toetimmerke	winterkoninkje. zie ook <i>winterkùnningske</i> .
Tol	tolgeld. <i>as ge d'r deur wilt bij d'n tol in Velp, dan zulde uurst moeten betaolen</i> , als je bij het tolhuis in Velp verder wilt rijden, dan zul je eerst moeten betalen.
Tölp	tulp.
Tòmmet	naweide.
Ton	ton, vat. verkl. <i>tùnneke</i> , 100 liter.
Tòn	ook <i>Tón</i> , Anthonius.
Tônia	Antonia.
Tôna	Antonia
Tontelpot	vuurmaker, tondeldoos.
Tóón	1) toon, klank; 2) Anthonius.
Toop	1) houten stop van de <i>melker</i> ; 2) sullig manspersoon.
Toorteltje	klos van een spinnewiel.
Toorzen	trillen
Toot	dennenappel. mv. <i>tooten</i> .
Top	wilde meid.
Töppen	de top er af halen.
Toppentaol	helemaal, van het hoofd tot de voeten: <i>toppentaol onder wàtter vallen</i> , kopje onder gaan.
Toren	land dat spits toeloopt.
Tòrre	toren.
Torten	uitdagen, tarten.
Torzen	tornen.
Tót	ook <i>taót</i> , mv. <i>tódden</i> , vod, lap, lor. verkl. <i>tödje</i> .
Touwen	druk doen op een manier, die anderen verveelt.
Tów	1) toen; 2) toe, dicht.
Tówbaot	toebaot, de kleren, die een knecht of meid boven het loon verdient.
Tówgeven	toegeven, inbuigen: <i>'t glas gift nie tów</i> , het glas buigt niet, het breekt als men er tegenaan stoot.
Tówleggen	1) op iets toegeven; 2) zich op iets toeleggen, concentreren.
Traktement	zakgeld.
Trallie	tralie. zie ook <i>traolie</i> .
Trammelant	ruzie, drukte.
Transport	fiets met bagagedrager aan de voorzijde, waar twee melkbussen

	op passen.
Traolie	tralie.
Traon	traan. mv. <i>traonen</i> . verkl. <i>tròntje</i> .
Trapper	pedaal.
Trats	punaise.
Treefje	roostertje als onderzetter voor hete pannen.
Treej	1) traptrede; 2) stap.
Trees	Theresia.
Trejen	lopen.
Trekmònnik	ook <i>trekzak</i> , accordeon.
Trem	Tramlijn 's-Hertogenbosch-Helmond-Veghel-Oss, die van 1885 tot 1939 door Uden kwam en die zes keer per dag op en neer ging tussen Veghel en Oss. Met de opkomst van de 'Auto-Omnibusdienst' verdween dit vervoermiddel uit het straatbeeld.
Trens	bit in de bek van een rijpaard.
Trent	gebied met schrale grond.
Treusten	troosten.
Trien	Catharina.
Trijzelen	ronddraaien: <i>hij krig 'n fleer um z'n òrre, dèt ie trijzelde</i> , hij kreeg een klap tegen zijn oren, dat hij ronddraaide.
Tristig	ongeduldig.
Troekie	koosnaam voor een konijn.
Trog	voerbak voor varkens; er werd ook wel deeg in gekneet voor brood of mik.
Trommel	kacheldeksel.
Tròntje	beeldenstaanplaats, bloemtafeltje, console.
Troog	ook <i>traog</i> , traag.
Troon	traan.
Tróón	drinkkan.
Trop	troep.
Troslèuwerik	leeuwerik.
Tròst	troost. <i>zij zuukt tròst in de kerk</i> , zij zoekt troost door te gaan bidden in de kerk.
Tròsten	troosten.
Trouwvèrrig	klaar om te trouwen.
Trug	terug.
Truggeler	sukkelaar, tobber.
Trui	Geertruda.
Truifel	troffel.
Truste	welterusten.
Tuchtig	tochtig (van koeien).
Tuffen	spuwen.

Tuft	biezenpollen.
Tuieren	de koe of geit aan een touw vastbinden.
Tuierhammer	grote houten hamer.
Tuiken	<i>tuiken trekken</i> : loten met gras- of strosprieten van verschillende lengte.
Tuit	melkkan.
Tuk	aard. <i>hij is nog van d'n aauwen tuk</i> , hij is nog van de oude stempel.
Tukken	even ophouden, aarzelen.
Tullefrut	treuzelaar.
Tump	top, uiteinde. verkl. <i>tumpke</i> . 't <i>tumpke van munne vinger duu wéé</i> , het topje van mijn vinger doet pijn. <i>ik leg 'n knup in 't tumpke van munne tesneùzik</i> , ik leg een knoop in het uiteinde van mijn zakdoek.
Tùrf	turf.
Tùrfhoek	bewaarplaats voor turf bij de schouw.
Turkslérreboks	bombazijnen broek, gemaakt van sterk katoen.
Tùrp	dorp.
Tus	1) in de war; 2) handvol.
Tut	1) fopspeen; 2) saaie vrouw.
Tutten	duimen.
Tuut	1) (papieren) puntzak; 2) autoclaxon.
Twaelf	twaaif.
Twèd	<i>mi twèd</i> , met z'n tweeën.
Twèdde	tweede. ook <i>twidde</i> .
Twèddehands	tweedehands.
Twéé	twee.
Twèntig	twintig.
Twer	twijn(tweedraads)garen.
Twèrrèn	twijnen.
Twidde	tweede.
Twilling	tweeling.

U.

Ufenen	oefenen.
Uieren	1) meer of minder worden. 't <i>uiert af</i> , 't <i>uiert aon</i> , het wordt minder, het wordt meer; 2) treuzelen. <i>wa ligde toch te uieren</i> , wat ben je toch aan het treuzelen.
Uierzáálf	zalf, speciaal tegen uierontstekingen, maar in de praktijk een veelgebruikt wondermiddel.

Uitbilden	uitbeelden.
Uitdoen	eruit halen, rooien. <i>ze zèn de èlper aon 't uitdoen</i> , ze zijn de aardappels aan het rooien.
Uiterdijk	uiterwaard.
Uiterèn	uit elkaar.
Uitgòien	slijm opgeven.
Uithörken	uithoren.
Uitmaak	uitvlucht.
Uitnaejen	<i>d'r uitnaejen</i> , zich uit de voeten maken.
Uitporteleveren	fotograferen. ook <i>uitprenten</i> .
Uitprenten	fotograferen.
Uitschiéten	schoonmaken. <i>hij is de vèèrkeskoi aon 't uitschiéten</i> , hij is het varkenshok aan het schoonmaken.
Uitslag	huidziekte.
Uitsleutel	oplossing, verklaring (b.v. van een raadsel).
Uitsliepen	uitlachen.
Uitstukken	verstellen.
Uittrekken	uitkleden. <i>z'n eigen uittrekken</i> , zichzelf uitkleden.
Uitzet	linnengoed en huishoudvoorwerpen. <i>ze hè al veul vèur d'ren uitzet</i> , ze heeft al veel artikelen voor haar toekomstig huishouden.
Uiventje	<i>'t Uiventje</i> , het Oventje, buurtschap bij Zeeland. <i>Bij Goertjes op 't Uiventje bakken ze goeie mik</i> , bij bakker Willems op het Oventje bakken ze lekker brood.
Uje	Uden. <i>Gòdde mee naor Uje mèrt?</i> , ga je mee naar de markt in Uden?
Ujese zwarte	Udense zwarte, een zoete kers.
Ullieje	jullie.
Ulling	bunzing.
Um	1) om; 2) hem.
Umblèg	omlaag. <i>de weind stè umblèg</i> , de wind komt uit het zuiden.
Umdè	omdat. ook <i>umda</i> .
Umdùrrum	daarom.
Umgang	omgang. de pastoor of kapelaan kwam enkele keren per jaar goederen of geld ophalen om in hun levensonderhoud te voorzien. Zo had je de <i>bòtter-, éier- of rogùmgang</i> .
Umhog	omhoog. <i>de weind stè omhòg</i> , de wind komt uit het noorden.
Umlullen	ompraten, op andere gedachten brengen. zie ook <i>umproten</i> .
Ummers	immers.
Umproten	ompraten.
Umstebùrt	om de beurt.
Umtrekken	<i>z'n eigen umtrekken</i> , zichzelf omkleden.

Umtrent	omtrent, bij lange niet.
Umwáássen	afwassen.
Umwèèngen	omkeren.
Unne	een.
Uperen	opperen, een metselaar of rietdekker de materialen anbrengen.
Uperman	opperman.
Urre	haar.
Utje	gróótmoeder.
Uttevan	gróótvader. zie ook <i>utvaai</i> .
Utvaai	gróótvader.
Uùrst	eerst.
Uuveren	vorderen. <i>'t uuvert nie</i> , het vordert niet.
Uweg	weg. <i>hij gè uweg</i> , hij gaat weg, er vandoor.

V.

Váást	vast.
Váásten	vasten.
Váástenaovend	vastenavond, carnaval. zie ook <i>vastelaovend</i> .
Vaauwen	vouwen.
Vàd	vader. <i>hulliejen vād hē 'n neij pèt</i> , hun vader heeft een nieuwe pet.
Vàdder	vader. <i>waor is onze vādder?</i> zie ook <i>vaoder</i> .
Vadderkants	rechts.
Vadderons	onze vader. ook <i>vadderonzer</i> .
Val	1) val, muizenval; 2) zolderluik.
Van	<i>hoe schrijft hij mi zunne van?</i> , hoe is zijn familienaam?
Vandaon	vandaan, <i>waor komde vandaon?</i> , waar kom je vandaan?
Vandehandsekant	rechterkant van een paard.
Vandeur	vandoor.
Vandeweek	deze week. <i>we gaon vandeweek de elper uitdoen</i> , we gaan deze week de aardappelen rooien.
Vandoor	vandaar.
Vaneiges	vanzelf. <i>dè gè nie vaneiges</i> , dat gaat niet vanzelf. zie ook <i>vanzelvers</i> .
Vanèn	vaneen. <i>hòlt die twéé heund 's vanèn</i> , haal die twee honden eens uit elkaar.
Vang	rem van een molen.
Vanmèèrgen	vanmorgen.
Vannaacht	vannacht.
Vanzelvers	vanzelf.

Vaoder	vader.
Vaog	vaag.
Vaojem	vadem, 6 voet ($\pm$ 1.80 m).
Vaojemen	wijdbeens lopen.
Vaol	vaal, vuil.
Vaolendries	veulenweide.
Vaon	vaan; <i>vliegende vaon</i> , wapperende vaandel.
Vaoren	1) varen; 2) stapvoets met een kar of wagen rijden.
Vaos	vaas.
Vaoten	vangen. <i>biyen vaoten</i> , een bijenzwerm vangen.
Var	stier.
Varrig	tochtig, van koeien.
Vastelaovend	vastenavond, carnaval.
Vat	17 pond. ' <i>n vat rog</i> , genoeg om 6 are in te zaaien. In 1533 besloot Johan III van Kleef, Heer van Ravenstein, dat het land van Herpen voortaan moest meten met de 'Graafsche maat': 1 <i>vat</i> is 12 liter, en in Uden, Zeeland en Boekel moest men de 'Bossche maat' gebruiken: 1 <i>vat</i> is 10 liter.
Vatbàr	vatbaar, gevoelig.
Vatsel	1) ongeveer 7 are; 2) een vat van ongeveer 26 liter.
Vatten	pakken. <i>we gaon d'r ènne vatten</i> , we gaan een borrel of biertje drinken.
Vatters	handen. <i>unnen vatterse vent</i> , iemand die z'n handen niet kan thuishouden.
Vattum	pak hem.
Vazzel	vagina.
Vée	vee.
Vèèchten	vechten. (<i>vèècht</i> , <i>vócht</i> , <i>gevóchten</i>).
Veeke	hort voor de kippen.
Veer	1) (vogel)veer. mv. <i>virre</i> ; 2) ' <i>t Nisserois veer</i> . In Nistelrode overstroomde een beek regelmatig de doorgaande weg naar Heesch. Uit balorigheid riep men (vooral buitendorpers) dan wel eens om een veerpont.
Véére	<i>va véére</i> , van verre.
Vèèrken	varken. mv. <i>vèèrkes</i> .
Vèèrkeskoi	varkenshok.
Vèèrkesmesjien	apparaat om gekookt varkensvoer fijn te malen.
Vèèrkesstamper	stamper om varkensvoer kort te maken.
Veers	vaars.
Vèf	vijf.
Vèfde	vijfde.
Vegen	<i>hoe krijgde 't geveegd?</i> , hoe krijg je dat voor elkaar?

Veger	jonge kerel.
Veiling	plaats waar jarenlang in Zeeland groenten en in Uden vooral kersen werden verhandeld.
Veinde	vind je.
Veinen	vinden.
Veld	1) gebied dat afwatert op lagere gebieden; 2) in cultuur gebrachte grond. <i>te vèld gaon</i> , erop uit gaan.
Velen	verdragen, dulden. <i>gij kunt ok nie veul velen</i> , jij verdraagt ook niet veel.
Velling	velg van een wiel.
Ven	veen, een soort zandgrond.
Venant	naar verhouding.
Vèndel	vaandel.
Vèndrik	vaandrig.
Venster	luik. <i>maakt de vensters mar 's efkes dicht</i> , sluit de vensters maar eens.
Verandering	ongesteldheid.
Verbellemonden	verwaarlozen.
Verbeuren	verspelen. zie ook <i>verspeulen</i> .
Verbiejen	verbieden.
Verbij	voorbij.
Verbilding	fantasie, <i>ge hèt veul verbilding</i> , je hebt veel fantasie.
Verbòjen	verboden.
Verdikkese	verdraaide.
Verdimmes	verschrikkelijk. <i>'t gè verdimmes te kéér</i> , het gaat verschrikkelijk te keer (het onweer). zie ook <i>vergimmes</i> .
Verdolen	verdwalen. <i>ge kunt in de Péél hèndig verdolen</i> , je kunt in de Peel gemakkelijk verdwalen.
Verdreijen	verdraaien.
Verdreugen	verdrogen. <i>'t moet noddig wir 's regenen, alles stè te verdreugen</i> , het moet nodig regenen, want alles verdroogt.
Verduld	verdraaid.
Verdulds	ontzettend. <i>ge hèt verdulds geluk</i> , je hebt ontzettend veel geluk.
Verdulleme	verdorie. ook verdullemis.
Verfroemelen	verfrommelen.
Vergimmes	verschrikkelijk.
Verheugen	verhogen.
Verjoordag	verjaardag. <i>de verjoordag worde vruuger nie zò gevierd</i> , aan de verjaardag werd vroeger niet veel aandacht geschonken.
Verjoren	verjaren.
Verkeindst	dement. <i>diejen mins is aolling verkeindst</i> , die man is helemaal dement.

Verkèt	vork.
Verlegendigheid	velegenheid.
Verliézen	verliezen. (<i>verlies, verlòr, verlòrren</i>).
Vermeutelen	vergaan door houtworm.
Verneuken	ook <i>verdónderen</i> , bedriegen.
Vernijndig	nijdig.
Verordeneren	bevelen, gebieden.
Verpieren	wormstekig worden. <i>die appel zijn aolling verpierd</i> , die appels zijn helemaal wormstekig.
Verrèkken	<i>ge kunt verrèkken</i> , verwensing.
Verrèkkes	heel erg. 't <i>duu verrèkkes wée</i> , het doet heel erg pijn.
Verrèkt	vervloekt.
Vèrrig	ook <i>vèrdig</i> , klaar.
Verrojen	verraden.
Verrood	verraad.
Verrotskooi	heel kwaad.
Verscheijere	veel.
Verschiéten	1) verschrikken, (<i>verschoot, verschoten</i>); 2) verkleuren, van stof.
Verschoren	het vee in een andere wei brengen.
Verslètteren	verwelken. <i>De bluumkes zijn glijk verslètterd</i> , de bloemen zijn allemaal verwelkt.
Verslijten	mager worden. <i>hij is nogal versleten</i> , hij is erg mager geworden.
Verslòn	verslaan.
Versloopen	verslapen.
Verspeulen	verspelen, kwijtraken. <i>hij hè veul verspeuld</i> , tijdens zijn ziekte is hij erg zwak geworden.
Verstòn	verstaan, begrijpen.
Vertellen	misrekenen. <i>hij hè z'n eigen grof verteld</i> , hij heeft erg misgerekend.
Vervatten	opnieuw doen.
Verw	verf.
Verwer	schilder.
Verzörge	verzorgen.
Verzuuken	uitnodigen. <i>we verzuuke de heel buurt</i> , we nodigen de hele buurt uit.
Vest	ijzeren lepel.
Vètmèesten	vetmesten.
Vetpot	aardewerken potje, gevuld met boter of vet.
Veul	veel of heel: <i>hij is veul ziek</i> , hij is heel ernstig ziek. <i>nie veul</i> , niet veel.
Vèulen	veulen. ook <i>völlen</i> ,.

Veunen	aankomen. (<i>geveund</i>), dikker worden.
Vèur	voor.
Vèuraf	vooraf. <i>ge moet door vèuraf betaolen</i> , je moet daar van te voren betalen.
Vèural	vooral.
Vèuraon	vooraan. <i>hij stè alt vèuraon</i> , hij staat altijd vooraan.
Vèurdorsen	dorsen meteen na de oogst; dit was soms nodig voor eigen gebruik; meestal dorste men pas in de winter, de rustige tijd.
Vèurhuis	voorhuis.
Vèurdùrske	dochter uit een vorig huwelijk.
Vèurjongen	zoon uit een vorig huwelijk.
Vèurkeind	kind uit een vorig huwelijk, voorechtelijk kind.
Vèurop	voorop. <i>hij stè duk vèurop</i> , hij staat vaak vooraan.
Vèurouwers	voorouders.
Vèurpéél	voorstede gedeelte van de <i>Ujese Péél</i> , tussen de <i>Graspèl</i> en de <i>natte Péél</i> .
Vèurre	(van) voren.
Vèurrood	voorraad.
Vèurslip	halve schort.
Vèursprès	expres. <i>da hedde vèursprès gedaon</i> , dat heb je expres gedaan.
Vèurst	voorst.
Vèurstal	gedeelte voor de <i>zeul</i> , waarachter de koeien staan.
Vèurtijd	voorjaar.
Vèurtijig	voortijdig.
Vèurzùrg	voorzorg.
Vier of zes garven	stuik
Vierel	een vierde deel, een kwart. <i>een vierel joor</i> , een kwartaal.
Vigilie	vooravond van een kerkelijk feest.
Vijger	wingerd. zie ook <i>wijgert</i> .
Vijnen	ook <i>vingen</i> , vinden.
Vim	1) honderd garven; 2) schuurpoeder.
Virman	veerman. <i>kende gij unne virman in Nisseroi?</i>
Virtien	veertien.
Virtig	veertig.
Virtigdagentijd	vastentijd, van Aswoensdag tot Pasen.
Vitselstek	vlechtwerk, opgevuld met leem. ook <i>fitselstek</i> .
Vizierhool	raampje om vanuit <i>d'n hèrd</i> in de stal te kunnen kijken.
Vlag	plag, afgehakte of afgestoken graszode.
Vlaghak	soort schop, om plaggen uit het weiland of hei te hakken. zie ook <i>vlieger</i> .
Vlegel	1) dorsknuppel; 2) ondeugende jongen.
Vlegelen	dorsen met de <i>dorsvlegel</i> .

Vlès	vlees. <i>de slachter snijdt 'n stuk vlès van 't vèèrken af</i> , de slager snijdt een stuk vlees van het varken af.
Vlessen	linnen, van (zelfgesponnen) vlas.
Vliég	vlieg. <i>jaagt die smèrrige vlieg 's uweg</i> , jaag die vieze vlieg eens weg.
Vliegen	vliegen. (<i>vlieg, vlòg, gevlòggen</i>).
Vlieger	schop, om heiplaggen mee te steken.
Vlòcht	vlucht (vogels).
Vloeike	vloeitje.
Vloers	velours, fluweel.
Vloet	overstroombaar gebied.
Vlòi	vlo. mv. <i>vlòien</i> .
Vlòienstoken	oud gebruik op <i>Bedaf</i> ; op de eerste zondag van de vastentijd wordt daar het stro of de kaf uit de bedden verbrand.
Vloot	deegbak.
Vlos	stilstaande plas in bos of hei. ook <i>vlaas</i> .
Vnaovend	vanavond.
Vócht	1) vechtpartij: <i>daor is vócht</i> , daar wordt gevochten; 2) vochtig, vocht.
Voeier	1) voer; 2) voering in kleding.
Voeieren	voeren.
Voeiergeut	goot waaruit het vee eet.
Voeiergroep	voergoot voor de koeien.
Voeierheil	buurtschap Voederheil.
Voeierwikke	voedergewas.
Voét	1) voet. mv. <i>vuút</i> verkl. <i>vuutje</i> ; 2) ongeveer 30 cm.
Voetgetouw	schoeisel
Vogel	vogel, verkl. <i>vögelke</i> . <i>er vliegt gèn vögelke deur de locht of hij hi 'ter 'n virke van</i> , hij is een weetal.
Voldoén	voldoen. (<i>volduu, voldòn, voldòn</i>). <i>hij volduu goéd</i> , hij bevalt goed.
Volk	Met <i>ons volk</i> bedoelt men zijn huisgenoten of, wanneer men buiten het ouderlijk huis woont, zijn daar nog wonende ouders, broers en zusters.
Volle	<i>te volle</i> , helemaal afmaken.
Volluk	uitroep bij het binnenkomen van een huis, waar men niemand ziet.
Voltòien	voltooien. (<i>voltòi, voltòit, voltòide, voltòid</i>).
Vonde	vond je.
Vonder	vlonder.
Voor	vore, groef. <i>d'n boer bouwt 'n rèèchte voor</i> , de boer ploegt een rechte vore.

Voort	doorwaadbare plaats in een rivier of beek.
Voren	tegenvallen, afvallen, vreemd vallen.
Vörk	mestriek.
Vörm	vorm.
Vörrige	vorige. <i>dè hebbe we de vörrige week afgeprôt</i> , dat hebben we vorige week afgesproken.
Vörrevoet	kousevoet. mv. <i>vörrevoeten</i> , <i>vörrevuut</i> , voet die alleen met een kous bedekt is, zonder klompen of schoenen. <i>Ik kan nie 't huis uit, want ik ben op de vörrevoeten</i> , ik kan het huis niet uit, want ik ben op mijn kousen. <i>Op de vörrevoeten gaon</i> , betekende oorspronkelijk: op de tenen lopen, daarna: zo zacht mogelijk lopen; zonder schoeisel dus.
Vorring	vervoer.
Vors	vers. <i>Vorse romme</i> , pas gemolken. 'n <i>vorse ków</i> , een koe die pas gekalfd heeft.
Vòrt	1) vooruit; 2) voortaan, <i>ik doe dè wel vòrt</i> , ik doe dat voortaan wel.
Vòrtdoen	voortmaken, <i>doe 's vòrt</i> , schiet eens op;
Vòrtvatten	een nieuw kledingstuk pakken als het andere versleten is.
Vòrtvertellen	doorvertellen.
Vòrtzetten	vooruitzetten. <i>zet de klok 's wa vòrt</i> , zet de klok eens iets vooruit.
Vraelen	wringen, ruzie zoeken.
Vraelerd	vervelend persoon.
Vrat	wrat. <i>as ge mè de schèl van 'n flodderbòn ovver die vrat vrijft dan gettie uweg</i> , als je met de schil van een tuinboon over een wrat wrijft, dat verdwijnt deze.
Vrééd	1) afschrikwekkend, bars: 'n <i>vrééd gezicht</i> ; 2) streng, hard: <i>vrééd werken</i> ; <i>hij is vrééd</i> , hij werkt heel hard; 3) buitengewoon: 't is <i>vrééd</i> , zo as 't <i>regent</i> .
Vrèmd	vreemd. <i>unnen vrèmd</i> , iemand uit een ander dorp. zie ook <i>vrimd</i>
Vreúken	een werktuig, dat ergens in- of ondergestoken is, met zo'n geweld omdraaien, duwen of trekken, dat het dreigt te breken.
Vreúwen	ontzien. <i>mi zo eenen is 't alteit gevorlijk te vèèchten</i> , <i>hij vreúwt niks</i> , <i>hij zou steken en snijen zo 't ie kós</i> . het is gevaarlijk om met zo iemand te vechten, hij ontziet niemand en zou zonder pardon steken en snijden.
Vrijer	vriend, verloofde.
Vrijhof	huis waar de dochter of de meid alleen thuis is. Het was gebruikelijk, in zulk geval de bezem bij wijze van vlag uit te steken, ten teken dat het (de) hof vrij was; 'k heb <i>vrijhof</i> , ik mag

Vrijven	<i>d'n bèssum wel uitsteken.</i> wrijven. (<i>vrijf, vrif, gevriiven</i>).
Vrimd	vreemd.
Vringen	wringen.
Vringer	wringer.
Vrogen	vragen. (<i>vroog, vroeg, gevroogt</i>).
Vrollie	meisjes.
Vrommis	ongetrouwd vrouwspersoon. mv. <i>vrollie</i> .
Vrongel	wrongel, gestremde melk, voor de kaasbereiding.
Vrónk	haarknot, wrong. mv. <i>vrúng</i> .
Vroog	vraag. <i>vroog 's offie mee duu</i> , vraag eens of hij mee doet.
Vrook	wraak.
Vrouw	vrouw. verkl. <i>vrouwke</i> .
Vrouwmeid	huishoudster.
Vruug	vroeg. <i>vruug in de wei is vruug vet</i> , als je vroeg met je werk begint, ben je op tijd klaar.
Vruugèèchtig	vroeg.
Vruuger	eerder, vroeger.
Vruuten	1) wroeten; 2) veel en hard op het land werken.
Vruuter	harde werker, ploeteraar.
Vuig	gemeen.
Vùillak	smeerlap.
Vunder	brugje, gemaakt van palen.
Vùrk	vorste en achterste stuk van het land.
Vùrkt	stuk grond dat nog apart geploegd moet worden als het land klaar is, de <i>oever</i> , ook wel <i>vùrt</i> .
Vùrmen	vormen.
Vurstal	gang voor de koeien door.
Vùrt	weerseinden van het land, dat het laatst wordt geploegd.
Vurzichtig	voorzichtig.
Vuugen	voegen, passen. <i>dè vuugt nie</i> , dat past niet.
Vuujen	1) voeden; 2) verwekken, veroorzaken (b.v. ongedierte).
Vuulen	voelen.
Vuur	vuur. <i>ge meut nie mi vuur speulen</i> , je mag niet met vuur spelen.
Vuurslag	staal om vonken uit een vuursteen te slaan.
Vuurtuin	ijzeren hekwerk, wat om de haard of kachel werd geplaatst, zodat kleine kinderen zich daaraan niet konden branden.
Vuutsen	te voet gaan, lopen.

W.

Wà	wat. <i>wà zinde?</i> , wat zei je?
Wáácht	wacht. <i>wáácht 's èkkes</i> , wacht eens eventjes.
Wáächten	wachten.
Wáálm	walm, rook.
Wáálmen	walmen, roken.
Wáánd	wand, muur. <i>d'r hengt 'n kruisbèld aon de wáánd</i> , daar hangt een kruisbeeld aan de muur.
Wáássen	1) wassen, van kleren b.v.; 2) groeien. <i>'t wáást goéd</i> , het (koren) groeit goed.
Wablief	wat zegt u.
Waeck	wijk. Vroeger was Uden in vier wijken verdeeld: <i>Biesen, Leegbroek, Hoogbroek en de Grote Waeck</i> . Deze laatste werd verdeeld in <i>Hoeven</i> en <i>Zandbergen</i> ; vandaar de naam <i>Bitswijk</i>
Waejen	waaïen. (<i>waeit, waeide, gewaeid</i>).
Wal	windkering en afscheiding van weiland of akker.
Waldhòren	Een dikke wilgentak ontdoet men spiraalsgewijs van zijn bast, rolt deze op in de vorm van een trechter, steekt in de opening aan het dunne einde een <i>nuun</i> en de <i>waldhòren</i> is klaar.
Walroos	heg van rozenstruiken.
Wan	mand om te <i>wannen</i> : het kaf van het koren scheiden.
Wang	wang. verkl. <i>wèngske</i> .
Wanmeulen	machine om te <i>wannen</i> . Veel apparaten in deze streken kwamen van wanmolenfabriek 'De Roem' uit Boekel.
Wànnē	ook <i>wànie, waonie</i> of <i>wonne</i> , niet waar?
Wànnéér	wanneer.
Wannen	gedorst graan zuiveren, het kaf van het koren scheiden.
Waofel	wafel.
Waogen	wagen, auto.
Waojen	waden. (<i>waoide, gewaoijen</i>).
Waoken	waken.
Waonen	wanen, <i>ge waont oe eigen in d'n himmel</i> , je waant jezelf in de hemel.
Waar	(koop)waar.
Waornemen	verzorgen.
Woorst	worst. <i>gift d'n hond òk mar 'n stukske waorst</i> , geef de hond ook maar een stukje worst.
Waort	waarheid. zie ook <i>wòrheid</i> .
Waosem	wasem, damp.
Waoseven	wasemen.
Waoter	water, meestal in grote hoeveelheden: <i>ik goi nie ovver 't waoter</i> , ik vaar niet over de zee. zie ook <i>wàtter</i> .
Waozig	wazig.

Wardeeren	waarderen.
Wasezel	schraag om de was op te hangen.
Washèndje	washandje.
Wasknipke	wasknijper. zie ook <i>knipke</i> of <i>pinneke</i> .
Wastaofel	wastafel.
Wat	wat. verkl. <i>wètje. hij douwt 'n wètje in z'n órre</i> , hij stopt een watje in zijn oren.
Wats	klap. <i>moet 'n wats hebbe?</i> , moet ik je een klap geven?
Wàtter	water, in kleinere hoeveelheden. <i>unnen emmer wàtter</i> , een emmer water. <i>Ik geef 'r gèn háánd wàtter um</i> , ik geef er niets om, <i>'t hèt 'r gèn háánd wàtter bij</i> , het heeft er niets bij, het kan er niet aan tippen.
Wàtterblaos	waterblaas. <i>kom 's gaauw, de wàtterbloos is er al</i> , kom eens gauw, de koe staat op kalven.
Wàtterkant	waterkant.
Wàtterkont	waterkont. <i>die hen hè'n wàtterkont</i> , die kip heeft een dik achterwerk.
Wàtteropper	klein hoopje hooi.
Wàtterpot	po.
Wéé	pijn. <i>'t duu wéé</i> , het doet zeer. zie ook <i>wiéje</i> .
Weem	land dat aan de kerk behoort. ook <i>wim</i> .
Weer	1) ram. mv. <i>weren</i> , mannetjesschaap; 2) verwering. <i>'t weer zit in 't hout</i> , het hout is verweerd.
Weerde	waarde. <i>wa's de weerde van diejen plak grond?</i> wat is de waarde van dat stuk land?
Wèèrk	werk. <i>hij gùt naor 't wèèrk</i> , hij gaat naar het werk.
Wèèrm	warm.
Wèèrmèn	warmen.
Weerum	weer terug. <i>wànnéér komde weerum?</i> , wanneer kom je weer terug?
Wééten	weten, (<i>wit, wis, wiessen, gewééten</i>).
Weg	weg. mv. <i>weeg</i> . verkl. <i>wègske. hij is door geweegd</i> , hij heeft daar het recht van overpad.
Wèg	witbrood. mv. <i>wèggen</i> , eigen gebakken witbrood. <i>unne wèg bòtter</i> , een kluit boter.
Wegescheet	puistje bij het oog.
Wèggòien	weggooien.
Wéi	1) weiland; 2) melk zonder kaasstof. zie ook <i>fiets</i> .
Wéien	weiden.
Wéiken	weken. <i>de wès stè in de wéik</i> , de was wordt ingeweekt.
Weind	wind. <i>de weind stè verkéérd</i> , de wind komt uit de verkeerde richting. zie ook <i>wingt</i> .

Weindéi	windei, een ei zonder schaal.
Wéingen	ook <i>wéngen</i> , wenden, schudden, keren. <i>hoi wèingen</i> , hooi schudden.
Wel	1) rolblok, om het ingezaaide gras aan te drukken; 2) bron.
Wellen	een ingezaaid grasveld aanrollen.
Wellie	wij.
Welver	wervel, sluithout aan een deur.
Wennig	weinig.
Weps	wesp. <i>slòt die weps kapot!</i> , sla die wesp dood!
Wèr	weer, nogmaals. zie ook <i>wir</i> .
Wèrd	1) de waard van een herberg; 2) waarde van iets. <i>hoeveul is dè pèrd wèrd</i> , wat is de waarde van dat paard?
Weren	zich verweren.
Werf	plaats waar de zicht aan het hout vast zat.
Werkendag	dag waarop gewekt wordt, doordeweekse dag. <i>da doede 's werkendags</i> , <i>mar s' zondags nie</i> , dat doe je door de week, maar niet op zondag.
Wèrlicht	bliksem. zie ook <i>wirlicht</i> .
Wèrlichten	bliksemen.
Wèrmt	warmte.
Wèrrus	weer eens. zie ook <i>wirrus</i> .
Wès	was. <i>de wès hengt aon d'n draod</i> , de was hangt aan de lijn.
Wethouwer	wethouder.
Wetplank	harde plank om een mes of zeis te scherpen. zie ook <i>wètstrikkel</i> .
Wetstéén	slijpsteen.
Wetstrikkel	scherper voor zeis of zicht.
Wetten	scherp maken, slijpen.
Weùw	weduwe.
Weùwer	weduwnaar.
Wevers	inwoners van Nistelrode
Wezen	1) gelaat, gelaatstrekken; 2) <i>laot 'm in z'n wezen</i> , laat hem met rust, maak hem niet kwaad.
Wichelroei	wichelroede.
Wiég	wieg. zie ook <i>zuus</i> .
Wiéje	pijn. <i>waor duuget wiéje?</i> , waar doet het pijn?
Wieksen	(schoenen) poetsen. <i>Gewiekst</i> , glad, vlug, bij de hand; <i>unne gewiekste kèl</i> , een gladde vent.
Wiel	1) spinnewiel; 2) kolk of kuil.
Wiemelen	wemelen, krioelen. <i>'t wiemelt 'r van 't òngedièrt</i> , het krioelt er van het ongedierte.
Wies	1) Louise; 2) tot. <i>wies mèèrgen</i> , tot morgen.
Wijd	ver. <i>hij gè wijd uweg</i> , hij gaat ver weg.

Wijdhèn	veruit. <i>hij is wijdhèn d'n bèeste</i> , hij is veruit de beste.
Wijen	wieden van onkruid.
Wijer	verder. <i>gò's wijer</i> , ga eens verder, ga eens door.
Wijergoon	doorgaan, verder gaan.
Wijf	vrouw, meestal in ongunstige betekenis. mv. <i>wijver</i> .
Wijgert	wingerd, wijnstok.
Wijl	tijd. verkl. <i>wijleke</i> of <i>wijlke</i> .
Wijnmònd	oktober.
Wijst	vochtige, hooggelegen grond.
Wijwàtter	wijwater.
Wijwàtterbèkske	wijwaterbakje, dat in ieder huis aanwezig was.
Wil	hulp. <i>daor hettie al veul wil af</i> , daar krijgt hij al veel hulp van.
Wilde	wil je. <i>wild'èvvel</i> , wil je wel.
Windjèk	stevige jack.
Wing	1) wijn; 2) krik.
Wingt	wind.
Winterdinge	winterkleren. <i>haolt de winterdinge mar 's uit de káást, want 't is Allerhèlligen</i> , vanaf Allerheiligen, 1 november, tot aan Pasen, droeg men winterkleren.
Winterkùnningske	winterkoninkje.
Wintermònd	december
Wir	weer, nogmaals.
Wirbaor	weerbaar.
Wirbaórstel	tegendraaiing in het haar.
Wirlicht	bliksemstraal.
Wirlichten	bliksemen. <i>'t wirlicht</i> , het bliksemt.
Wirruld	wereld.
Wirrum	weer om.
Wirrus	weer eens. <i>tot 't wirrus is</i> , tot de volgende keer.
Wirskáánte	weerskanten.
Wirslag	weerslag.
Wis	1) takje, twijg. <i>Unnen bàànd en unnen wis, die haolde daor 'tie is</i> , boerengeriefhout kun je overal kappen; 2) bundeltje stro; 3) touw waarmee de koeien op stal vastgebonden staan.
Wisbòm	lang hout om over het hooi op de kar te leggen, zodat het er niet af valt.
Witte	<i>witte wa 'k wou?</i> , weet je wat ik wilde? <i>witte gij 't?</i> , weet jij het?
Witteren	1) (het vee) te drinken geven; 2) hout in water leggen om hard te worden.
Wittering	wetering.
Wiy	wie.
Woelie	overdrukke vrouw.

Wogen	wagen. (<i>woog, woogde, gewoogd</i>). <i>woog 't is as ge dūrft!</i> , waag het eens als je durft!
Wôkôk	dat wou ik ook.
Wòks	waaks. <i>dè's unnen wòksen hond</i> , dat is een goede waakhond.
Wólf	1) wolf. mv. <i>wùlf</i> ; 2) tandbederf.
Wólfstáánt	moederkoren: schimmelwoekering in koren.
Wònning	woning. zie ook <i>wunning</i> .
Woog	waag.
Wooghals	waaghals.
Wool	Waal.
Woor	waar, echt. <i>'t is echt woor</i> , het is echt waar.
Wopie	wapie.
Wòr	nietwaar, waar, op welke plaats. <i>'t is goei wee wor?</i> , het is mooi weer nietwaar? <i>wor hedde m'n kniep geloten?</i> , waar heb je mijn zakmes neergelegd?
Wòraf	waaraf.
Wòraon	waaraan.
Wörgen	wurgen.
Wòrheid	waarheid. <i>ge moet alt de wòrheid spreken</i> , je moet altijd de waarheid zeggen.
Wòrhèn	waarheen.
Wòrin	waarin. <i>wòrin hède mènne tèsneùzik gedouwd?</i> , waar heb je mijn zakdoek in gestopt?
Wörm	worm.
Wòrmi	waarmee. <i>wòrmi hède gij da gedaon?</i> , waarmee heb je dat gedaan?
Wòrnò	waarna.
Wòrop	waarop.
Wörp	worp.
Wörpen	worpen.
Worren	worden. (<i>wor, wörd, wier, geworren</i>).
Worren	in elkaar verward raken.
Wòrschouwen	waarschuwen. <i>ik heb oe zat gewòrschouwd</i> , ik heb je genoeg gewaarschuwd.
Wòrtòw	waartoe. <i>wòrtòw diént dè?</i> , waar is dat voor nodig?
Wörvel	ook <i>wölver</i> , wervel.
Wörvelweind	wervelwind.
Wòrvèur	waarvoor. <i>wòrvèur is dè ding?</i> , waar is dat ding voor?
Woude	wilde je. <i>woud'iets vroogen?</i> , wilde je iets vragen?
Wout	Wouter.
Wulg	wilg. <i>we hebben diejen wulg umgedaon</i> , we hebben die wilgenboom omgehakt.

Wùllen	wollen. <i>unnen wùllen bòn</i> , een grote boon.
Wulver	schakel van een ketting.
Wunning	woning.
Wunsen	verwensen, vervloeken.
Wùrrum	waarom. <i>wùrrum? dùrrum!</i> , waarom? daarom!
Wuulen	woelen.
Wuust	woest. <i>dòr lùpt unne wuusten stier</i> , daar loop een wilde stier.

Z.

Záácht	zacht, glad. zie ook <i>zaóft</i> .
Zaagijzer	Haal om ketel boven het vuur aan op te hangen.
Záálf	zalf.
Záálven	zalven.
Záánd	zand.
Záánden	vloer met zand bestrooien. zie ook <i>zandten</i> .
Záándman	mannetje dat kinderen slaperig maakt door zand in de ogen te strooien, Klaas Vaak.
Zaejen	zaaien.
Zak	zak. verkl. <i>zèkske. dè zit nog in unne wijze zak</i> , dat zal nog wel een poosje duren.
Zaltpond	ploeg.
Zamme	uitroep. <i>Godzamme! nou zamme't krijgen</i> , nu zullen we het krijgen.
Zandten	met zand bestrooien.
Zaniktès	zeurkous. <i>wà's dè toch 'n zaniktès</i> , wat is dat toch een zeurkous.
Zaniktrien	zeurkous.
Zànnikken	zeuren. <i>ge moet nie zo zànnikken</i> , je moet niet zo zeuren.
Zaóft	zacht, week. <i>dieje spierk is goed zaóft</i> , die perzik is lekker zacht. zie ook <i>zôft</i> .
Zaol	1) zadel; 2) zaal.
Zaolig	zalig.
Zaoliger	wijlen. <i>vaoder zaoliger</i> , wijlen mijn vader, <i>Willem zaoliger</i> , wijlen Willem. De uitdrukking is eigenlijk <i>zaoliger gedaachtenis</i> : aan wie het zalig is te denken.
Zaon	zon.
Zaoterdag	zaterdag.
Zat	1) dronken; 2) genoeg. <i>'t is zat gewist</i> , het is genoeg.
Zaut	zout.
Zawdoek	zakdoek.
Zée	zee.

Zeef	zeef. <i>ze begosse al vruug boven mi 't grof zeef te werken</i> , 't regende 's morgens vroeg al hard.
Zeeg	mak, tam.
Zeel	dik touw.
Zèèldeur	zijdeur.
Zeeldreijer	touwslager.
Zeelen	1) slaan, in elkaar draaien; 2) van touw gemaakt. <i>'n zeelen hèlster</i> , een halster van touw.
Zéém	zeem.
Zéémen	zemen (<i>zeùmt, zeùmde, gezeùmd</i>).
Zeen	zenuw.
Zéép	zeep.
Zéér	zeer.
Zèèrk	grafzerk.
Zeggen	zeggen. (<i>zeg, zè, zi, zèn, zin, zènnen, zinnen, gezeed</i>). <i>wa zittie?</i> , wat zegt hij?, <i>wa zinnie?</i> , wat zei hij?, <i>wa zinde?</i> , wat zei je?, <i>wa zèdde?</i> , wat zeg je?, <i>wa hè'k gezeed?</i> , wat heb ik gezegd?, <i>wa zènnik oe?</i> , wat heb ik je gezegd?
Zéi	1) melkzeef; 2) <i>unnen hóóge zeije</i> , een hoge hoed.
Zeide	zei je.
Zéidoek	melkzeefdoek.
Zéien	melk door de <i>zéi</i> gieten, zijgen.
Zeik	plas. <i>iemand in de zeik zetten</i> , iemand belachelijk maken.
Zeiken	plassen.
Zeikmeik	mier. mv. <i>zeikmeike</i> .
Zeikmier	mier. mv. <i>zeikmière</i> . zie ook <i>zeikwörm</i> .
Zeiktès	gierigaard. <i>die zeiktès gift noit 'n rundje</i> , die gierigaard trakteert nooit.
Zeikwörm	mier.
Zeildeur	achterdeur, buitendeur, staldeur.
Zeissie	zeis.
Zeiveren	zeveren. <i>wa littie toch te zeiveren</i> , wat zevert hij toch.
Zelf	ook <i>zaelf</i> , salie.
Zelfbeinder	stropdas.
Zelland	Zeeland. <i>hij kumt van Zelland</i> , hij komt uit Zeeland.
Zellie	zij. zie ook <i>zullie</i> .
Zèn	zijn. <i>wa zèn da vèur dinger?</i> , wat zijn dat voor dingen? zie ook <i>zijn</i> .
Zèpnat	zeepsop.
Zèpsop	zeepsop.
Zetten	planten, poten.
Zetters	poters, pootaardappels.

Zeujen	uitzaaien. <i>het pluksel zeujt vaneiges</i> , het onkruid zaait zichzelf uit.
Zeul	laag, met een platte balk bedekt muurtje, dat de koestal scheidt van de <i>vèurstal</i> . Achter de <i>zeul</i> staan de koeien, op de <i>vèurstal</i> wordt het voer bewaard. In de <i>zeul</i> staan de <i>stalriépen</i> waartussen het vee met de koppen staat.
Zeum	zoom. mv. <i>zeum</i> .
Zeumen	zomen.
Zeugen	zeven.
Zeugenbergen	Zevenbergen.
Zeugenberghuis	Zevenbergs huis.
Zeuvende	zevende.
Zeugenhuis	Zevenhuis.
Zeveren	1) zeuren; 2) kwijlen.
Zevertklep	domme praat verkopend.
Zicht	korte zeis.
Ziede	zie je.
Ziedut	zie je het.
Ziekt	ziekte.
Zielboek	boek met namen van overledenen, die herdacht worden tijdens de mis.
Zién	zien. (<i>ziy, ziet, zaag, zagen, gezien</i>).
Ziften	zeven.
Zijkkloot	fiets. <i>hij zit op unne neije zijkkloot</i> , hij zit op een nieuwe fiets.
Zijn	zijn. (<i>ben, is, waar, gewist</i>). <i>ieder 't zijn</i> , geef ieder wat hem toekomt.
Zijtert	Zijtaart.
Zilletries	zelatrice, collectante.
Zimmelzeiker	treuzelaar.
Zimmeren	treuzelen.
Zinde	zei je. <i>wa zinde?</i> , wat zei je?
Zingen	zingen. (<i>zing, zonk, gezongen</i>), zingen.
Zink	laagte in het akkerland. zie ook <i>zónk</i> .
Zinken	zinken. (<i>zink, zónk, gezónken</i>). Als een dode, vanwege een besmettelijke ziekte, in stilte begraven wordt en later pas de plechtige uitvaart zal plaats hebben, dan zegt men dat hij <i>gezónken</i> wordt.
Zinnuweigtig	zenuwachtig. <i>doe's nie zo zinnuweigtig</i> , doe eens niet zo zenuwachtig.
Zitten	zitten. (<i>zit, zaat, gezeten</i>).
Zô	zo. <i>ze dinne zô gek</i> , ze gedroegen zich zo vreemd.
Zôdt	zou 't.

Zoei	gier van koeien.
Zoeien	gieren.
Zoeiput	gierput.
Zoeischùpper	emmer met een lange steel om gier uit de <i>zoeiput</i> te scheppen.
Zoeiton	gierton.
Zoel	benauwd.
Zoer	zuur. <i>zoer weer</i> , koud, donker weer.
Zoersel	zuurdeeg voor roggebróód.
Zoerselton	ton met varkensdrank.
Zoersig	zuur.
Zoetelen	lanterfanten.
Zôft	zacht.
Zóg	1) zeug. mv. <i>zeug</i> ; 2) deel van een maaimachine om het koren, wat afgemaaid moet worden, te scheiden.
Zóggel	varkensbos
Zolpond	schroef om de ploeg af te stellen.
Zòmmer	zomer. verkl. <i>zummerke</i> .
Zòmmerdinge	zomerkleren. <i>'t is Paosen, we doen de zòmmerdinge wir aon</i> , het is Pasen, de zomerkleren mogen weer aan.
Zòmmerhuis	prieel, tuinhuisje.
Zòmmermònd	juni
Zòmmervogel	vlinder.
Zónk	laagte in een akker. verkl. <i>zunkske</i> .
Zònne	zo'n. <i>zònne goeie hebbe wij nog nie gehad</i> , wordt als compliment gezongen
Zóó	zo. <i>dè moette zóó doén</i> , dat moet je zo doen.
Zood	zaad. <i>Op zood zèn</i> , zijn verlies weer gewonnen hebben.
Zooi	1) rommel, troep; 2) maagzuur; 3) zode.
Zóón	zoon. mv. <i>zeun</i> .
Zörg	1) zorg. mv. <i>zörg</i> . 2) luie stoel. zie ook <i>pròst</i> .
Zörgen	(<i>zörg, zörgde, gezörgd</i>), zorgen.
Zôt	zou 't.
Zoude	zou je.
Zoveul	zoveel
Zoveulàs	zo iets. <i>hij is zoveulàs d'n baos</i> , hij is zo'n beetje de baas.
Zowà	zowat.
Zowoor	zowaar. <i>zowoor as ik hier stoi</i> , zowaar als ik hier sta.
Zozéér	zozeer.
Zuijen	zuiden. <i>'t zuijen</i> , het zuiden.
Zùinnig	zuinig.
Zuipen	zich <i>zat</i> drinken.
Zulder	1) zolder; 2) achterpand van een broek.

Zullie	zij. <i>zullie gaon al naor huis</i> , zij gaan al naar huis.
Zult	hoofdkaas.
Zund	zonde. <i>'t is zund</i> , het is jammer, het is zonde.
Zunne	zijn. <i>hij hè zunnen hond bij um</i> , hij heeft zijn hond bij zich.
Zuuk	(<i>zuuk, zuukt, zòòcht, gezòòcht</i>), 1) zoeken; 2) zin hebben. <i>ik</i>
Zuuk	<i>zuuk 't nie mèr</i> , ik heb er geen zin meer in.
Zuurke	zuurtje.
Zuus	wieg.
Zuut	zoet. <i>wa'n zuute kiendjes</i> , wat een lieve kinderen. <i>'n zuut borreltje</i> , een glaasje onverdunde grenadine.
Zuutjes	zachtjes.
Zuzen	wiegen.
Zwaejen	zwaaien. <i>daluk zwaejt 'r wa</i> , zo meteen krijg je straf.
Zwaoluw	zwaluw.
Zwaon	zwaan.
Zwaard	1) zwoerd, van spek; 2) zwaard.
Zwaovel	zwavel.
Zwartsel	kachelpoets.
Zwarte	<i>Ujese zwarte</i> , befaamd kersenras, vroeger veel geteeld in Uden.
Zweel	eelt.
Zwéép	zweep.
Zwèèrm	zwerm. <i>d'n bieboer vengt unnen zwèèrm biyen</i> , de imker vangt een zwerm bijen.
Zwèèrm	zwermen.
Zweert	zwaarte. zie ook <i>zworte</i> .
Zwéét	zweet.
Zwerfkéi	zwerfkei. In Volkel en Mill worden veel zwerfkeien, die door de rivieren zijn meegesleurd, uit de grond gehaald.
Zwert	zwart.
Zwètsen	dom, opschepperig, kletsen.
Zwètser	opschepper. ook <i>zwètserd. wa bende toch unne zwètserd</i> , wat ben je toch een opschepper.
Zwètskloot	opschepper.
Zwevel	zwavel.
Zwevelke	zwavelstokje.
Zwijgen	zwijgen. (<i>zwijg, zwig, gezwiggen</i>).
Zwillen	zwellen.
Zwingel	stok om vlas te braken.
Zwingelen	vlas braken. ook <i>zwingen</i> .
Zwoger	zwager.
Zwoor	zwaar. <i>dè's unnen zworen balk</i> , dat is een zware balk.
Zworte	zwaarte.

Deel 2.

Nederlands / Dialect

A.

Aa	Oo
Aaien	Eijen
Aal	Ool
Aan	Aon
Aanbetalen	Aonbetaolen
Aanbranden	Aonbráánden
Aanbreken	Aonbreken
Aan de ladder	Geliérd
Aanduiden	Beduien
Aangenaam	Geneem
Aanhebben	Aonhebben
Aankleden	Aontrekken
Aankomen	Veunen, Aonkommen
Aan komen lopen	Aonèrven
Aankomend meisje	Klòtdùrske
Aanleggen	Aonleggen
Aannemen	Aonnemen, Aonvatten
Aanpakken	Aonvatten
Aanplakbord	Léi
Aanraden	Rojen, Aonroojen
Aanraken	Aonraken
Aanrecht	Aonrecht
Aanrollen	Wellen
Aansmeren	Aonsmeren
Aansporen	Maonen
Aanspreken	Aonpraoten
Aanstalten	Aonstalten, Apperensie
Aanstalten maken	Aonwérk maken, mertselen.
Aansteken	Aonstoken
Aansteller	Koljekker, Kwidammer
Aanstonds	Stik
Aap	Aop
Aar	Oor
Aard	Aord, Tuk
Aardappel	Elper, Erpel, Pieper
Aardappelkelder	Erpelkelder
Aardappelloof	Streung

Aardappelmandje	Schribber, Schrubber
Aardappelriek	Erpelriek
Aardappelschop	Erpelschoep
Aardappels zoeken	Dùbben
Aardbei	Erdbeer
Aarde	Eerd
Aarden	Aorden
Aardewerk	Breekgoéd
Aardewerken inmaakpot	Keulse Pot, Kronenpot
Aardig	Aorig
Aars	Krèp, Ers
Aarzelen	Teutelen, Tukken
Aas	Aos
Abuis	Abuus
Accordeon	Mònnikà, Trekmònnikà
Acht	Aacht
Achter	Aachter
Achteraf	Aachteraf, Bedaf
Achterdeur	Zeildeur
Achter elkaar	Achtermekare
Achterhuis	Aáchter
Achterna lopen	Noozitten
Achterom	Aachterum
Achterpand	Zulder
Achterstelt	Medam
Achterwerk	Kont
Adam	Addàm
Adem	Aojem
Ader	Oojer
Adriaan	Arjaon, Joon
Advent	Novent
Advocaat	Advokoot
Afdingen	Afpengelen
Afdraaien	Afsloon
Afgebakend perceel	Kammer, Raom
Afgelegen	Aachteraf
Afgemaaid gras	Gezwad
Afgezette ijzerdeeltjes	Broekstéén
Afgunst	Kift
Afkijken	Afbliken
Afkomst	Komaf
Aflaten verdienen	Persjonkelen

Afleiden	Afleyen
Afmaken	Volle
Afpakken	Afheffen, Afvatten
Afpellen	Blèkken
Afranselen	Afsloon
Afrasteren	Freeën
Afrastering	Gelent, Gelint, Rekètset
Afruimen	Afhaolen
Afschillen	Afblotten
Afschrikwekkend	Vrééd
Afslaan	Afròssen, Afsloon
Afspreken	Afprooten
Afval	Sintels
Afval van vlas	Baort, Ölper
Afvallen	Rijzen
Afvoer	Schrobgat
Afwassen	Schòttele wáássen, Umwáássen
Afwaswater	Gùtwatter, Schòttelwàtter
Afwateringsgeultje	Grip
Akelig	Aokelig
Akker	Ekker, Ing
Allebei	Allebaej, Baej
Alleen	Alléén, Allènnig
Allegonda	Gon
Allemaal	Allemaol, Ammaol, Glijk
Allerheiligen	Allerhellingen
Allermooiste	Alderschônste
Alles	Glijk
Als	As
Alsof	Asof
Altaar	Alter, Autoor
Altijd	Alt, Alteit, Alzeleven, Aolted
Amper	Cefiel
Ander	Aánder
Ander eind	Gineind
Andersom	Andersum, Auwsum
Andreas	Dries, Dreej
Anjers	Snuffelkes
Anthoinet	Net
Anthonia	Tônia, Tónna
Anthonius	Tóón, Tòn, Teun
A-paal	Bokpool

Apotheek
Appel
Appelstampot
April
Arbeider
Arend
Arie
Arm
Arme
Armoede
Armoedig
Armstoel
Armvol
Arnold
As
Asbak
Asfaltweg
Askruisje
Asschop
Astma
Aszeef
Augustus
Auto
Autoclaxon
Avond
Avontuurtje
Azijn

Appeteek
 Appel
 Hete bliksem
 Grasmònd, Pril
 Arbeier, Erbeier
 Aorend
 Orrie
 Eèrm
 Eèrme
 Eèrmoei
 Eèrmujig
 Pròst
 Elver, Ervel
 Nöl, Nol
 Aásse
 Aássenbak
 Pèkweg
 Aássekruiske
 Aássenschup
 Astman
 Sintelzeef
 Okstmònd
 Waogen
 Tuut
 Aovend, Ovend
 Sjans
 Eek

B.

Baan
Baard
Baas
Bagagedrager
Bakblik
Bakje
Baldadigheid
Balk
Balk voor de hagten
Balkenbrei
Band

Baon
 Baort
 Baòs
 Pakkendrager
 Mikplaot
 Bèkske
 Schaviérlikheid
 Zeul
 Handknuppel
 Brei
 Báánd, Bèngel, Beugel, Réép

Bandenlijm	Slusion
Bangerik	Bangescheitert
Barak	Brak
Barrevoets	Baar
Barrière	Brier, Tol
Bed	Krib
Bedelen	Schòien
Bederf	Schimmel
Bedevaart	Beevert
Bedienen	Afhelpen
Bedriegen	Belaoitaofelen, Verneuken
Bedrieger	Prul
Bedroefd	Bedruufd
Beek	Rijt
Beeld	Beld, Bild
Beeldenstaanplaats	Trôntje
Been	Béén, Bot
Beenwindsels	Poetjes
Beest	Bèst, Bist
Beetje	Bietje, Bitje, Ietskes, Krats, Prunselke
Begerig	Begèrrig
Beginnen	Aongaon
Beginnen te lopen	Aonlópen
Begon	Begos
Begoochelen	Bekeukelen
Begrafenis	Begraffenis
Begraaven	Begraoven
Begroeting	Hoi
Behouden	Behóuwen
Beide	Béi
Bejaardenhuis	Gáásthuis
Bekvechten	Stèchelen
Belachelijk maken	In de zeik zetten
Belangstelling hebben	Taolen
Belasting	Cijns
Belazeren	Naejen
Belgisch trekpaard	Bèls
Bemesten	Misten, Stronten
Bemoeien	Moeien
Benadelen	Benadeilen
Benauwd	Zoel
Benauwd weer	Fosweer

Beneden	Benejen
Bengelen	Bèmmelen
Benige vrouw	Klapzweper
Berg	Bèèrg
Bergmaas	Bergmaos
Bericht	Beschèit, Tèèng
Berm	Groeskant
Beroerte	Beslag
Bes	Beer, Kral
Beschoren	Bescheert
Beschuit	Plès
Beslag	Timper
Beslagkom	Bòttertelder
Beslag maken	Timperen
Besnijden	Besnijen
Bestelen	Bestillen
Betalen	Afschiéten, Betaolen, Schokken
Beter	Bètter
Betrokken lucht	Belommert
Beugelbaon	Beugelbaan
Beuk	Buuk
Beurt	Bùrt
Bevallen	Inkóópen
Bevalling	Kroom
Bevelen	Ordeneren, Verordeneren
Beven	Schibbelen
Bevestiging	Hù-ù
Bewaarplaats stooksel	Stekkerhoek, Tùrfhoek
Bewaren	Bewaoren
Bezem	Bèssum, Buntbèssum, Heibèssum
Bezig	Bezzig, Bizzig
Bezinningstijd	Missie
Bezoeken	Schuupen
Bezuren	Besniéten
Bezwijmd	Kwellik
Bieden	Biya
Bierbrouwer	Brouwer
Biertonnetje	Aachje
Bieslook	Juinpèpkas
Biet	Mangel, Raap
Bietensnijder	Mangelmeulen
Biezenpollen	Tuft

Big	Bag
Big van ± 1 maand oud	Schötteling
Biggenmand	Baggemáánd
Biggenmarkt	Baggemèrt
Biggetangetje	Baggetèngske
Bij	Bè, Biy
Bijeengaren	Krabben
Bijl	Aks, Beslagbijl
Bij lange niet	Umtrent
Bijlichten	Luchten
Bijna	Bekanst, Bekant, Haost, Hòst
Bijten	Bitsen
Bijvoorbeeld	Beveurbild
Bijzonder	Bezunder
Bikkel	Hilt
Binden	Bijnen, Bingen
Binnenkant	Binnenèèst
Binnenkort	Korts
Binnensmonds praten	Mummelen
Binnenzak	Binnetès
Bips	Pruut
Biscuitje	M'riekuukske
Bisdomblad	St. Jansklokken
Bit	Hottie, Stang, Trens
Bitswijk	Bitsek
Blaar	Bloojer
Blaarkop	Bleur
Blaaspijp	Bloospijp
Bladderen	Afblotten
Bladeren	Blaoi, Blaoieren
Bladluizen	Hemmelzood
Bladzijde	Teun
Blank	Blak
Blaten	Blèren
Blazen	Blozen
Bleek	Bleik, Pierig
Bleekveld	Bleik
Bleken	Bleiken
Blijven	Blevven
Blik	Blèk
Bliksem	Wèrlicht, Wirlicht
Bliksemen	Wèrlichten, Wirlichten

Blind	Bleind
Blinddoek	Kakkemom
Blindemannetje	Kakkemommen
Bloeden	Bloeien
Bloedzuiger	Egel
Bloeien	Bluien
Bloemtafeltje	Trôntje
Bloes	Jak, Kulder
Blok hout	Hóuwpost
Blootsvoets	Bèrrevoets
Blussen	Lèssen
Blut	Kweps
Bocht	Draèi
Bodem	Bòjjem
Boekje	Buukske
Boekweit	Boekent
Boekweitkoek	Boekendekoek
Boender	Buunder, Schrobbèssum
Boenen	Buunderen
Boerderij	Gedoei
Boerdonk	Boerring
Boeren	Buksen, Búúken
Boerenerf	Misse
Boerenkool	Boeremoes, Moes
Boerenkoolstamppot	Moesstamp
Boerinnenmuts	Póffer
Boeten	Besnieten
Boezeroen	Baseloen
Bokking	Bukkem
Bolle akker	Koldert
Bolster	Boest
Bont	Poes
Boodschappentas	Kabas, Mat, Taarspot
Boog	Bòg
Boom	Bòm
Boomgaard	Boogerd
Boon	Bòn, Capecijn
Boos	Beus, Sjegrijnig
Boot	Bóót
Borg	Bùrg
Borstel	Heibuunder
Borstelen	Rossen

Borstrok	Hemsrok
Bos	Hout, Loo, Schob
Bosgebied dat overstroomt	Houtvennen
Bos hout	Schilver
Bosschenaar	Bussener
Bot	Knokel, Knook, Schènk
Boter	Bòtter
Boterbloem	Bòtterbloem
Boterfabriek	Bòtterfebriek
Boterham	Bot, Bòtteram
Botermaker	Bòtterkletser
Botervloot	Botterpot
Bouw	Timmer
Bouwen	Timmeren
Bouwplaats	Timmerplàts
Boven	Bovvene
Bovendeel van klomp	Schölp, Schulp
Bovenste balk in de boerderij	Haonenbalk
Box	Lóóprek
Braaf	Braof
Braakliggend afgebakend gebied	Brabbant
Braaksel	Kits, Kots
Braambes	Beer, Brèmbeer, Brembèzzem, Brembèssum
Braamstruik	Breem
Brabants Dagblad	Huisgezin
Brabantse vlag	Brabants bont
Braden	Broojen
Braken	Kitsen, Kotsen, Krotsen
Brand	Bráánd
Brandnetel	Brannittel
Brandstof	Stook, Stoksel
Brede riem	Singel
Breed	Brééd
Breinaald	Breijzer, Breijnôld
Bretels	Gálgen
Broeden	Brujen
Broeder	Brujer
Broek	Bòks
Broekriem	Bòksenbáánd
Broekzak	Bòksetès, Tès

Broer	Bruur
Broer die priester is	Hèrbuur
Broers	Gebruurs
Bron	Wel
Bronstig, van schapen	Brustig
Brood	Bróód, Mik
Broodmaaltijd gebruiken	Koffiedrinken
Broodpap	Brokkepap
Broodschaal	Mikvlóót
Bruggetje	Spik, Vunder
Bruiloft	Brulluft
Buigen	Buigen
Buiig	Laplocht
Buikband	Kwikriem
Buitenbeentje	Buitenbins
Buitendeur	Zeildeur
Buitengewoon	Vrééd
Bukken	Bòkken
Buntgras	Rus
Bundeltje	Wis
Bunzing	Ulling
Burgemeester	Bùrgemèster, Burgemister
Burrie	Bùrrie
Buurman	Nober
Buurt	Bùùrt
Buurtschap	Geboert, Gebuurt

C.

Café	Herberg, Kefee
Capucijn	Capecijn
Carnaval	Vastelaovend
Caroline	Lien
Castreren	Besnijen
Catharina	Kaat, Ketoo, Trien
Ceintuur	Centuur
Chagrijnig	Koerlig, Sjegrijnig
Chauffeur	Sjuffeur
Chocoladedrank	Kwattawàtter
Chocolodemelk	Kwattarómme
Christianus	Janus

Christina
Christusafbeelding
Clown
Cognac
Collectante
Collectebusje
Communie
Complimenteren
Concentreren
Console
Contributie
Coöperatie
Cornelia
Cornelis
Cowboy
Cylinderhoed

Stien
 Calvarie
 Kloon
 Coenjac
 Zilletries
 Missiebuske
 Ons Héér
 Bestuiten
 Tówleggen
 Trôntje
 Contrebutie
 Coperatie
 Cora, Kee, Neel
 Kès, Kis, Knillis, Nillus
 Coyboy
 Hoge zeije, Hónskoi

D.

Daad
Daalder
Daar
Daaraan
Daarbij
Daarginds
Daarheen
Daarin
Daarmee
Daarom
Daas
Dadelijk
Dagelijks
Dakbedekking
Dakdruppel
Dakgoot
Dakpannenmaker
Dakrand
Dalen
Dam in een beek
Damp
Dan

Dood
 Daolder
 Dèr, Dóór, Dòr
 Dòraon
 Dòrbij
 Dòrgins, Geeneind, Ginter
 Ginsop
 Dòrin
 Dòrmi
 Dùrrum, Umdùrrum
 Daos, Bleindaos
 Daluk, Seffes, Sommendenne
 Daogeluks
 Léi
 Euzendrùp, Neuzendrùp
 Geut
 Pannenbakker
 Euzen
 Daolen
 Kraej
 Waosem
 As

Dapper	Mentig
Darm	Dèèrm
Darmen schoonmaken	Stronten
Dat	Asda, Da, Dè
Dauw	Daauw
De boel overhoop halen	Réderen
December	Dizzember, Wintermònd
Deed je	Dinde
Deegbak	Vloot
Deel	Dèl
Deftig	Stads
Deftig praten	Stads proten.
De Graspeel	De Graspèl
De hele boel	Reut
De koe hoeden	Heuien
Dekrijpe zeug	Beergelt
Deksel	Dek, Lit, Scheel
Delen	Déilen
Dement	Keinds, Verkeindst
Dennenappel	Foep, Kruts, Toot
De Peel	Péél
Derde	Dòrde
Dertien	Dartien
Dertiende	Dortierende
Dertig	Dartig
Dertigste	Dortigste
De top er af halen	Töppen
Deugniet	Kloris
Deuk	Buts, Duts
Deurkozijn	Deùrgebont, Gebont
Deurstijl	Pòòst
De voeten niet opheffen	Sloepen
De volgende dag	Mèèrgen
Deze	Dizze
De zeis scherpen	Haoren, Wetten
Deze week	Vandeweek
De zondag na Pasen	Beloken Paosen
Dialect	Plat
Dialect spreken	Plat prooten
Diarree	Deùrloop, Dunne, Spèllen
Dicht	Tów
Dichtstbijzijnde	Naoste

Dichttrekken	Rèmmen
Die	Diy
Diegene	Dieje
Dienstmeid	Maot, Meid, Vrouwmeid
Diep	Diép, Bovenèrmens
Difterie	Kroep
Dikke winterjas	Duffel
Dik touw	Réép, Zeel
Dikwijls	Dik, Dikkels, Diksentijs, Duk, Duksentijs, Mèstal, Mistentèds
Ding	Dingen
Direkt	Mee, Seffes
Dissel	Dijssel
Distel	Dijssel, Dijstel
Dit	Di, Dees
Dobbelen	Dùbbelen
Doe je	Doede
Doek	Bensletter, Fallie, Lap
Doel	Buut
Doet 't	Duget
Dom iemand	Gaperd, Karhengst
Domme praat verkopen	Lullen, Zeveren
Domme vrouw	Bloos, Gaap
Dommelen	Dutselen, Soézelen
Domoor	Gááperd, Gaapmuts
Donder	Faolie, Mieter
Donker	Donkere
Donsveren	Dòns
Dood	Dóód
Doof	Dòf, Hardheurig
Dooien	Dòien
Dooier	Dòjjer
Door	Deur, Dur
Door de modder gaan	Dabben
Doorgaan	Deurgoon, Dùrgaon, Wijergoon
Doorvertellen	Vòrtvertellen
Doorwaadbare plaats	Voort
Door water lopen	Klossen, Waojen
Doorzeuren	Graozen
Doos	Dóós, Pak
Dop van noot	Schölp
Doppen	Döppen

Dor	Dùr
Dorp	Dùrp
Dorpel	Dùlper, Dùrpel
Dorsen met de dorsvlegel	Vlegelen
Dorsknuppel	Vlegel
Dorsmachine	Hekkelemeulen
Draad	Droot
Draagbaar	Boor
Draagdoek	Slip
Draai	Draèi
Draaien	Draèjen, Koenkelen
Draaier	Wolver
Draaiorgel	Draèjörgel
Drank	Sop
Drassig bosgebied	Brobbelbiés, Mirlo
Drassig land	Broek
Drek	Drats, Mozzik, Slob
Drie	Driy
Driekoningen	Driykunningen
Drie maal	Driymel
Drieslagstelsel	Driyslag
Driesprong	Tip
Dril	Klibber
Dringend bidden	Permegracie, Permitteren
Drinken	Lèppen, Zuipen
Drinken geven	Witteren
Drinkkan	Tróón
Droefheid	Rouw
Droevig	Druvig
Drogen	Dreugen
Dronken	Zat
Droog	Dreug
Droogrek voor hooi	Ruiter
Droogtrekken	Aftrekken
Drop	Sèp
Dropwater	Sèpwàtter
Drossaard	Drossent
Druivestruik	Druivevijger, Vijger, Wijgert
Druk bewegen	Krienselen
Druk doen	Touwen
Druk praten	Kebbelen, Klazineren
Drukknoopje	Knipknupke

Drukte	Begènkenis, Gedoe, Trammelant
Druppel	Drop, Drùp, Drùppel
Druppen	Drùppen
Dubbel	Dobbel
Dubbeltje	Dùbbeltje
Duiden	Duien
Duif	Róósduif
Duikelen	Keukelen
Duimen	Tutten
Duit	Dòit
Duivel	Duvel
Duizelig	Dol
Duizend	Duzend
Duizendschoon	Lievermènnenes
Dun touw	Koort
Dunne mest	Spèl
Dunne roe	Gieps, Sliet
Dunne vloeistof	Loerie, Poelie
Dunner	Dunder
Duwen	Douwen
Dwaallichtje	Stalkars
Dwarrelwind	Hóuwmóuw
Dwars	Dwèrs, Streek
Dwarshout	Schaei
Dwarshout voor een deur	Melker
Dwars liggen	Streek hebben
Dwarsliggers	Dwèrsliggers
Dweil	Dwael

E.

Eau de cologne	Onjeklònje
Echt	Eècht, Woor
Echtpaar	Paor
Eerlijk	Erlijk
Eelt	Zweel
Een	Eén, Unne
Eend	End
Een doornen haag	Dòrre heg
Een kwart	Vierel
Eenmaal	Immaal

Een nieuwe pakken	Vòrtvatten
Een paar	Eppor
Een pak slaag	Faolie
Een poos	Hort, Stóót
Een poosje	Lutske, Wijlke
Eens	Ens, Ins
Een snuifje nemen	Snuffen
Een streep trekken	Slurfen
Een van	Evvan
Eenvoudige woning	Stùlp
Eerbetoon	Bezwaoi
Eerbied	Devossie
Eerbiedig	Eerbiejig
Eerde	d'Eerd, Oivers
Eerder	Erder, Irder, Vruuger
Eerlijk	Irlijk, Rèins
Eerst	Uùrst
Eerste bewoners	Pioniers
Eerste korst	Huufke
Eerste melk	Biest
Eeuw	Eùw
Eg	Eegt
Egel	Pinegel
Egshudder	Eghook
Egtrekker	Egpors
Ei	Tiet
Eierdop	Schaol
Eieren	Eijer
Eiermand	Eijerkurf
Eikenschorsmolen	Runmeulen
Eind	End, Pin
Einde	Eint, Engt, Tèn
Eindelijk	Onderháánd
Ekster	Hannik, Klapekster
Elite van het dorp	Burgerij
Elizabeth	Bèt, Bèts
Elk	Ielk
Elkaar	Bekanderen, Malkander, Mekandere
Elleboog	Ermboog
Emigreren	Immigreren
Emilius	Miel
Energie	Knokenvet

Eng	Nauw
Enig	Innig
Enige	Innige
Enigst	Innigst
Enkels tegen elkaar slaan	Horènkelen
Envelop	Tèske
Epidemie	Overgank
Eredienst	Lof
Er opuit gaan	Schabber de bonk, Schuupen
Erfenis afhandelen	Boelslichten
Erg	Eèrg, Grof, Slim
Ergens	Ergent, Erges, Ernte, Errest
Ergens aangaan	Aongaon, Aonlópen
Erna	Ternoo
Ernstig	Bedrukt
Eromheen	Drumhinne
Erop rekenen	Tellen
Erop uit gaan	Te vèld goon
Erp	Errup, Beren
Eruitzien	Oógen
Ervoor	Daorveur
Erwt	Ert
Erwtensoep	Ertesoep
Escharen	Esteren
Eten	Bikken, Smoezelen
Eten prakken	Dabben
Etensbord	Bùrd, Telder
Evangelie	Evangelie
Even	Kwijt
Evenaar	Evventer
Eventjes	Eefkes, Efkes, Ekkes
Evenwel	Evvel
Expres	Vèursprès

F.

Fabriek	Febriek
Familie	Femie
Fantasie	Verbiding
Fatsoen	Fesoen
Fatsoenlijk	Fesoenlijk

Fazant	Fezant
Februari	Fibberwarie, Sprokkelmònd
Fee	Feej
Feest	Fèst, Fist
Feestelijk	Fistelijk
Feesten	Fèsten
Feestpartij	Heug
Feestvieren	Limeneren
Feliciteren	Fliciteren
Fiets	Zijkkloot
Fijn	Feeng
Filosoof	Filesoof
Fles	Flès
Flink	Z'n bèst
Flirt	Sjans
Flirten	Sjansen
Flits	Schiem
Flox	Kermisbloem
Fluisteren	Smiespelen
Fluiten op de vingers	Schuifelen
Fluitje	Nuun
Fluweel	Vloers
Fluweelboom	Hannes
Fooi	Foi
Fopspeen	Frutje, Tut
Foto	Portret
Fotograferen	Uitporteleveren, Uitprenten
Francina	Sien
Francisca	Cisca
Franciscus	Cis, Frènske

G.

Ga je	Gòdde
Gaaf	Geef, Gef
Gaan	Téien, Goon
Gaar	Gaór
Gaas	Gaós
Gaat 't	Gigget, Gùgget
Gading	Gaojing
Gaffelvormig	Mik

Gang	Gank
Garde	Timper
Garen	Gaören, Garre, Sjet, Twer
Garenopwinder	Garrewijnder
Garf	Schoof
Garven aangeven	Hoken
Gast	Gáást
Gat	Gat, Schaort
Gat in de staldeur	Kiepegat
Gauw	Gauw
Gauw boos	Kittig
Gauwer	Gawwer
Geaardheid	Aort
Gebaar	Gebaor
Gebed	Doodbidden
Gebieden	Verordeneren
Gebied met biezen	Biesthoek.
Geboorte	Gebòrte
Geboren	Gebòrren
Gebouw van de boerenbond	Pakhuis
Gebreide muts	Kapmuts
Gecastreerde hengst	Ruin
Gecastreerd varken	Bùrgt
Gedaante	Gedaonte
Gedeelte	Gedèlte
Gedorst graan zuiveren	Wannen
Gedragen	Oppáassen
Gedrukt lied	Ról
Geel	Gèl
Geen	Gèn, Gin
Geen een	Ginnen innen
Geertruda	Trui
Geest	Gèst, Gist
Geestelijk	Gistelijk
Geestelijkheid	Gistelijkheid
Geeuwen	Gapen
Geeuwhonger	Geehonger
Geheim afspreken	Bekoenkelen
Gehemelte	Raak
Geit	Guit, Mieneke, Sik
Gek	Dèl, Schouw

Gekleurde kousen	Sjanskousen
Gelaat	Wezen
Gelag	Gelog
Geld bijeenleggen	Lappen
Geleerd	Geliérd
Gelijk	Likkus
Gelijken	Staolen
Geloof	Gelóóf
Geloven	Geleuven
Geluid dat een koe maakt	Gungzen, Rallen
Gelukken	Lukken
Gemakkelijk	Allicht, Gemekkelijk, Hèndig, Mèkkelijk
Gemeenschappelijke akkers	Gróótveld
Gemeenschappelijke grond	Muntgrond
Gemeente	Gemènte
Gemeentehuis	Gemèntehuis, Raodhuis
Gemoed	Moét
Gemopper	Kijves
Genoeg	Buj, Genog, Zat
Genoegen	Genugen
Gepikeerd	Geràkt
Geprikkeld	Nuutelijk
Geraamte	Geràmte
Geraas	Geroos
Geraden	Geroojen
Gerardus	Gert, Graarus, Grad, Graorus
Gereed	Kloor
Gereed maken	Páántkerremaken
Gereedschap	Geridschap, Grei
Gerooide plek	Bráánd
Gerst	Garst
Geschild eikenhout	Talhout
Geslachtsorgaan van varken	Pizzerik
Gesp	Gaspel, Geps
Gestremde melk	Vrongel
Getreuzel	Gezoetel
Getroffen	Geschoten
Geur	Ruik
Gevaar	Gevoor
Gevaarlijk	Gevorlijk
Gevangenis	Bak, Petoet, Spinhuis
Gevoel	Gevuul

Gevoelig	Gevulig, Sleùws, Vatbàr
Gewaad	Gewood
Gewaar	Gewaor
Geweten	Gewééten
Gewoonlijk	Gewònlijk
Gewoonte	Aonwensel, Gewònte
Gewricht	Gevricht
Gezanik	Gesèmmel
Gezicht	Bakkes, Moel, Snuut
Gezichten trekken	Brillen
Gezin	Huishaauwe
Gezond	Kloek, Nuver
Giechelaar	Giebel
Giechelen	Giebelen, Schiertsen
Giechelend meisje	Giebelkont
Gier	Zoei
Gieremmer	Zoeischùpper
Gieren	Zoeien
Gierigaard	Gierigerd, Pin, Prèngel, Schraap, Zeiktès
Gierpomp	Kattekop
Gierput	Zoeiput
Gierton	Zoeiton
Gijsbertina	Bèrtha
Gijsbertus	Bèrtus, Bijs, Gijs
Gilde	Gild, Guld
Gillen	Schriéken
Ginds	Ginderwijd, Gins
Glaasje	Kappertje bier
Glad	Geef, Glattig, Záácht
Gladheid	Glattigheid
Glibberig	Sladderig
Glijden	Glijen, Slibberen
Gloeien	Glöjen
Gluren	Bliéken
Gluurder	Bliékerd
Godefridus	Goert
Goed	Bij, Goei
Goedemorgen	Gemèèrrege
Goedenavond	Noovunt
Goedgeefs	Scheuterig
Goedig	Goeiig
Goedkoop	Goeiekóóp

Goed van hart	Goeilijk
Goedzak	Laobes
Golving in zeis	Koekoek
Gonzen	Tissen
Gooien	Flikkeren, Gòjen
Goot	Geut, Groep
Gootsteen	Gùtsteen
Gordijnroe	Roei
Gorgel	Golger, Gùrgel
Graad	Gróót
Graaf	Groof
Graag	Geer
Grabbelen	Gribbelen
Graf	Graft
Grafzerk	Zèèrk
Grappenmakerij	Kulderij
Gras	Groés
Grasbegroeid land	Groesplak
Graspollen	Schijtbossen
Grasvelden	Eùwsel
Graszode	Rós
Grave	De Graaf
Grendel	Schaaf
Grens	Geschéid, Meet
Grensloop	Scheiwal
Grenssteen	Schéistéén
Grensweg	Scheiweg
Gretig	Greeg, Grùppig
Gretig iemand	Grùp
Griffel	Griffie
Groef	Voor
Groeien	Grùjen, Wáássen
Groen	Gruun
Groenachtig	Gruunsig
Groene specht	Merts veulen
Groene vruchten eten	Groézen
Groenknol	Gruun, Pisknùlleke
Groenling	Gruunsel
Groenten	Gruuntes
Groep	Klocht
Grond langs een waterloop	Stadrijt, Stadrijk
Gróót	Gróót

Gróót leven
Gróótmoeder
Gróótvader
Grote bijl
Grote boerderij
Grote drukte
Grote hamer
Grote mand
Groter
Gulp
Gum
Gummi hakken

Boenhej, Lawijt, Leven
Gròtmoeder, Grùtje, Grùtmoeder, Utje
Gròtvadder, Grùtvadder, Uttevan, Utvaai
Aks
Hoeve
Begèkenis, Gedoe, Spannen
Tuierhammer
Kelmáánd
Gròtter
Gùlp
Stuf
Rullekus

H.

Haagwinde
Haak
Haak- of breipatroon
Haaks
Haal
Haan
Haar
Haard
Haarknot
Haas
Haast
Haastig
Haastig lopen
Haat
Had ‘t
Had ik
Had je
Hadden
Hagedis
Hakbijl
Hakken
Hakken van de koe
Hakselbak
Hakselen
Halen
Half

Pispötje
Hook
Petrontje
Hòks
Haol, Heug, Zaagijzer
Haon
Durre, Heur, Hoor, Hurre, Urre
Hèrd
Vrónk
Haos
Haost
Haostig, Nippig
Bèssumen
Haot
Hagget
Haik, Ha’k
Hàdde, Haide
Hân
Hiksik
Dissel
Hóuwen
Schijthakken
Kniybak
Hekselen
Haolen
Hallef

Halfbakken	Flieren
Half ons	Lóód
Halsjuk	Haam
Halsriem	Helster
Halve morgen	Mèrtsel
Halve stuiver	Flapper
Hamer	Hammer, Hèst
Hand	Háánd
Handboogschutterij	D'n Doel
Handel	Nirring
Handel (plaats)	Hândel
Handen	Háánd, Jatten
Handje	Poeleke
Handknuppel	Evventer
Handtas	Karbas
Handvat	Hèft, Knaap
Handveger	Stofvèèrken
Handvol	Haffel
Handwarmer	Mof
Hanebalken	Hosbalken
Hanekam	Haonekáám
Hangijzer	Haol
Hard werken	Mooren, Vruuten
Harde bezem	Bamboes
Harde plank	Wetplank
Harde werker	Vruuter
Hard rijden	Jagen, Stieven
Haring	Hèrring
Hark	Griesel
Harken	Grieselen
Harmonie	Hèrmenie
Harrie	Hènt
Hart	Hàrt, Hert
Haspel	Hapsel
Hatelijk	Haotelijk
Haten	Haoten
Hebben	Hemmen
Hebben we	Hemme
Heb ik	Hè'k
Heb je	Hedde
Hectare	Buunder
Hectoliter	Ton, Mud

Heden ochtend	Tementie
Heel	Aoling, Héél, Hil, Kéi, Stik
Heel erg	Verrèkkes
Heel kwaad	Verrotskooi
Heel vaak	Duk, Ieder hóndsgezeik
Heen	Hèn, Hin, Hinne
Heen doen	Hinsloeriën
Heer	Héér
Heerroom	Hèrròm
Hees	Hès
Heesch	Hès
Heftig aan toe gaan	Krullen, Naauwen
Heide	Héi
Heideveld met moeras	Heeze
Heilig	Hèllig
Heiligenplaatje	Hèlliske, Prent
Heiplaggen	Heivlaggen
Heiturf	Bult
Hek	Hèkke
Hekwerk	Steketsel
Hel	Hèl
Helaas	Ochèèrm
Helder	Kloor
Hele	Hèlle, Hille
Helemaal	Aolling, Deger, Glad, Hèllemaol, Hillemaol, Kaol, Toppentaol
Helen	Hillen
Helmgras	Bunt
Hem	Hum, Um
Hemd	Lijf
Hemel	Himmel
Hemelvaartsdag	Himmelvaortsdag
Hendricus	Driek, Hent
Hendrika	Drieka, Riek
Hennip	Kennip
Henriët	Jet, Riet
Herder	Scheper
Herdersschopje	Schepersschupke
Herkauwen	Nèrken
Hermanus	Manus, Mònnus
Het eerste zijn	Afwinnen
Heten	Hèiten, Schrijven

Het eten	D'n Eet
Het einde	Tèènen, Tèèngen
Heten	Hèiten, Hieten
Het geslachte (varken)	Geslacht
Het Oventje	Uiventje
Het spoor volgen	Speuren
Het vee sop geven	Soppen
Hevig	Hivvig
Het Zeelands Nieuwsblad	't Rookelijzer
Hierheen	Dis
Hij	Ie
Hik	Hibbik
Hinkelen	Perkhinken
Hinniken	Briensen, Gròniejen
Hitte	Hèit
Ho	How, Huui
Hoe	How
Hoed	Hoéd
Hoeden	Hujen
Hoek	Toemp
Hoeken	Huukes
Hoepelen	Réépen
Hoestdrank	Sèpwàtter
Hoeve	Hoéf
Hoeveel	Hoeveul
Hoeveelheid	Elvert, Kwak, Maot, Mat, Plak
Hoge hoed	Hònskoi, Hooge zéije, Zéi
Hoge kar	Hògkar, Hóógkar
Ho ho	Hou hou
H. Oliesel toedienen	Bediénen
Hond	Hónd, Mormel, Soek
Hondenkooi	Hónskoi
Honderd garven	Vim
Honing	Hònning
Honingraat	Raot
Hoofd	Hàs, Heut
Hoofdeinde	Heutenèind
Hoofdkaas	Zult
Hoofdpijn	Koppingt
Hoofdroos	Róós
Hoog	Hòg, Hóóg
Hooggelegen gebied	Horst

Hoog land	Akker, Donk, Geest, Veld
Hoogmis	Hògmis
Hoogte in het land	Horst
Hooi	Hòi
Hooi bijeen harken	Rijven
Hooiberg	Berg, Hòiberg, Parepluu
Hooien	Hòien
Hooihark	Hòireif, Rijf
Hooiland	Eùwsel
Hooivork	Gavel
Hooiwagen	Hòiwagen
Hooizolder	Balken, Hòizulder, Schelft
Hoop	Hóóp, Kuil, Opper
Hoop zand	Erdhóóp
Hoopje	Wàtteropper
Hoorbaar bijten	Knoeperen
Hoorn	Horre
Horen	Heuren
Horloge	Lòzzie
Hort	Veeke
Horzel	Heurs, Hoorz
Houden	Hóuwen
Houden van	Ophebben
Houten beugel	Karréép
Houten constructie	Gebont, Gebint
Houten schep	Kòrreschoep
Houten stop	Toop
Houtskool	Kruiskolen, Ommelen
Houtworm	Meutel, Vermeutelen
Houwen	Hóuwen
Hozen	Euzen
Huidziekte	Uitslag
Huilen	Brullen, Janken, Krijten
Huis	Hous
Huishouden	Huishaauwe
Huishoudster	Meid, Vrouwmeid
Huisvloer	Hèrd
Hulp	Wil
Hun	Hullie
Hurken	Huiken, Hulken
Huwelijksaankondigingen	Gebooi

I.

Ida	Iet
Iedereen	Alleman, Ielken
Iemand	Iemes, Iemest
Iemand die vaak weg is	Rètskont
Iemand vervelen	Kloten, Neuken, Vraelen
Iets	Iet, Ietskes
Ijlen	Daolen
Ijselijk	Eiselik
Ijspegel	Ijspin, Krekel
Ijsschots	Schol
Ijver	Iever
Ijverig	Nuver
Ijzel	Hijzel
Ijzelen	Hijzelen
Ijzeren lepel	Vest
Ijzeren pinnetje	Fietspinneke
Ijzeren poort	Seketsel
Ijzeren ring	Poolstaak
Ijzeren schopje	Blèkschup
Ijzeroer	Broekstéén
Ijzeroerbank	Stuwicht
Ik	Ikke
Illegaal slachten	Mollen
Imker	Bieboer, Bieman
Immers	Ummers
Inbeelding	Inbiding
In de gaten hebben	Eèrg hebben
In de handen nemen	Haffelen
In de rook hangen	Réuken
In de slokdarm blijven steken	Kröppen
In de war	Dutselig, Tus
In een andere wei brengen	Verschoren
In weinig water koken	Kort koken
Inbeelden	Inbilden
Inbinden	Inbeinden
Indeuken	Butsen, Dutsen
In de gaten hebben	Gewaor worre
Indopen	Soppen
Ineens	Inèns, Inins

Ingang tot het weiland	Slag, hekkeslag
Ingeblikt rundvlees	Cornètbief
Ingewanden	Bulling
Inhalen	Inhaolen
Inkomen	Inkòmmende
Inkt	Int
Inschenken	Inschudden
Insekten	Gewùrmt
Insnijding	Krèp
Inspectie van het waterschap	Schouw
Inwoners van Boekel	Knöllekes
Inwoners van Eerde	Oivers
Inwoners van Erp	Beren
Inwoners van Loosbroek	Snevelbokken
Inwoners van Mariaheide	Heikrikkels
Inwoners van Nistelrode	Wevers
Inwoners van Odiliapeel	Schoopenwáássers
Inwoners van Ravenstein	Kéienschijters
Inwoners van Reek	Keelestreupers
Inwoners van Schaijk	Moeskoppen, Moesstampers
Inwoners van Uden	Kéienschijters, Knoerissen.
Inwoners van Veghel	Kuusen
Inwoners van Volkel	Piepers
Inwoners van Zeeland	Smouzen
Inwoners van Zijtaart	Reigers
Isidoor	Ies

J.

Ja	Jao, Jè
Jaar	Joor
Jaarlijks	Jorlijks
Jaartal	Jortal
Jack	Windjèk
Jacoba	Kôba
Jacobus	Jôp, Jòpik, Kôbus, Sjaok
Jagen	Jaogen
Jammer	Jaommer, Oetóch, Sneui
Janken	Joekeren, Joenkelen, Joenkeren
Januari	Jannewarie, Louwmònd
Je	De, Jouw, Oe, Ouw

Jeetje	Sjimmes
Je het	Det
Jenever	Snevel
Jeugdgebouw	Pàtternaat
Jeuken	Euken
Jezus	Jizzus
Jij	Gè, Gij
Jodocus	Docus
Johanna	Han, Hanne, Jaan, Jans, Jòntje, Sjaan
Johannes	Hannes, Hàs, Janus, Jas, Jaonus, Jônus
Jokken	Gekken, Liégen
Jong	Jónk
Jong kalf	Hokkeling, Pink
Jonge koe	Mool
Jongen	Baòske, Jungske, Knapzaak, Knèchtje
Jood	Jòd
Jou	Oe
Jouw	Ow
Jozef	Jòzzef, Jozep
Juffrouw	Joffer, Jufferke
Juist	Krèk, Sjuust
Juli	Hòimònd
Jullie	Aollie, Gellie, Gullie, Ollie, Ullieje
Juni	Zommermònd
Jurk	Jepon
Jus	Saus, Seuj, Suj
Juten schort	Slob, Slobscholk
Juten zak	Rosdoek

K.

Kaal	Kaol
Kaantjes	Kooikes
Kaars	Kars
Kaarten	Kaorten
Kaas	Kaos, Kees
Kaatsbal	Kaotsenbal, Kètsenbal
Kaatsen	Kaotsen, Kètsen
Kacheldeksel	Trommel
Kachelhekwerk	Vuurtuin
Kachelpoets	Potloodsel, Zwartsel

Kachelvoorraad	Stoksel, Stook
Kadaster	Kedaster
Kadaver	Kedaver
Kadaverhuisje	Kedaverhùiske
Kado voor kraamvrouw	Krommen èèrm, Kromme slip
Kaft	Kappetunie
Kalebas	Pronkappel
Kalf	Kuuske, Mùk
Kalf van 1 jaar	Pink
Kam	Kaam
Kameel	Kimmel
Kamer	Kammer
Kameraad	Kammerood, Moot
Kammen	Kèmmen
Kanariepiet	Karnarrie
Kandelaar	Luchter
Kantenkrabber	Krabzeissie
Kantoor	Kantóór
Kapelaan	Kappeloon
Kapot	Gepot, Keduuk, Kepot
Kapper	Hoordresser
Kar	Kaar
Karbonade	Karmenaai
Karnemelk	Mùlk
Karnemelksepap	Mùlkepap
Karnen	Kernen, Kèren
Karnmachine	Kermeulen
Karnton	Keer
Karploeg	Stellingploeg
Karrevet	Sliép
Karwats	Kerwats
Karwei	Kerwei
Karwiel	Karrad
Kast	Káást
Kastanje	Kestanje
Kasteel	Kesteel
Kater	Kaoter
Katholiek	Kàtteliek
Katjesdrop	Sèpkètje
Katoen	Ketoen
Katoendrukker	Blaauwverver
Kauwen	Knáuwen

Kazuifel	Kezuifel
Keer	Kir
Keilen	Schuifelen, Titsen
Kelderraam	Kelderketrallie
Keldonk	Kelling
Kenbaar	Kenber
Kerel	Kèl
Kerkbank	Kooi
Kerkbestuur	Kerkmèster
Kerkelijke feestdag	Hèlligendag
Kerkland	Weem
Kerkschaal	School
Kern	Keer
Kers	Kers, Kors
Kersenboom	Kersenbòm, Korsenbòm
Kersenboomgaard	Kersenboogerd, Korsenboogerd
Kersenmand	Bussel
Kersenras in Uden	Ujese Zwarte
Kerstlied	Leis
Kerstliederen zingen	Leisen
Kerstmis	Korsmis
Kervel	Kelver
Ketel	Kettel, Kittel
Ketellapper	Kettelbuter
Ketting	Hacht
Kettingkast	Kettingkáást
Keuken	Geut, Hèrd
Keurslijf	Rèllif
Kever	Stronthommel
Kiel	Keel
Kieskeurig	Naauw
Kievit	Kieviet
Kiezen	Kiézen
Kijk	Keek
Kijken	Blieken, Keeken
Kikker	Kikkerd, Kikvors
Kikkervisje	Dikkop, Kwab, Pannelekker
Kind	Keind
Kind dat bij andere mensen wordt opgevoed	Haauwkeind
Kinderachtig	Keinderéchtig
Kinderen	Jóng, Keinder

Kinderstoel	Kakstoel
Kinkhoest	Kooien hoest
Kip	Hen, Kiep
Kippenkooi	Kiepekoi
Kippenuitgang	Hennegat
Kippenziekte	Pip
Kist	Kiest, Mars
Klaar	Gankvèrrig, Kloor, Vèrrig
Klaar om te trouwen	Trouwvèrrig
Klaas	Klòs
Kladje	Klèdje
Klagen	Lamenteren
Klank	Tóón
Klap	Péér, Wats
Klauteren	Klaveren
Klaver	Klééver
Klaveren	Klèvveren
Kleed	Klééd
Kleermaker	Klirmaker, Snijer
Klein	Kléin, Luttel
Kleine bijl	Hiep
Kleine boerderij	Keuterij
Kleine boomvrucht	Krots
Kleine kinderen	Kortòrre
Kleine kamer	Opkammer
Kleine pruim	Króós, Slién
Kleine varkenstrog	Baggebèkske
Kleine voorraadkast	Spijntje
Kleinigheid	Klennigheid
Klein kind	Kaveleuter, Snotneus, Snotpin
Kleinkinderen	Keinskeinder
Klein vlees	Kort
Klepbroek	Klepboks, Hansopboks
Kleren	Goéd, Klerazie, Pelsen
Kleren aantrekken	Aontrekken, Inpiepen
Klerenkast	Kleerkaaaaas
Kletsen	Buurten, Lullen, Ouwoeren, Sauwelen, Zwètsen
Kletser	Lulbòks, Ouwoer, Zwètser
Kleuterschool	Bewaarschool, Kakschool
Kleven	Kliéven
Klieven	Bitsen

Klokhen	Kloek
Klokhuis	Króós
Klokken	Kloeken
Kloof	Kleúf
Kloofbeitel	Kleufbeitel
Kloofbijl	Kleufbijl
Klooster	Klòster
Kloven	Kleúven
Klungelen	Otteren
Kluts kwijt zijn	Aon d'n dutsel, Er af zijn
Knap	Geef, Schòn
Knapzak	Spierzak
Knarsen	Knoerpen
Knekelhuis	Krekelhuis
Kneu	Kneuter
Knie	Kniy
Knijpen	Nijpen
Knikker	Mölmer, Tiek
Knikkeren	Tieken
Knikkerkuiltje	Stuukhülleke
Knipperdul	De Knip
Knipmes	Kniép
Knoeien	Slabben
Knoeierd	Toelietap
Knoop	Kneúp, Knup
Knopen	Kneúpen, Knuppen
Knorren	Knoerken
Knot haar	Knut
Knotwilg	Knóót
Knotwilgegebied	Knoors
Knuppelweg	Spik
Knutselen	Ooteren
Koe	Ków
Koebeugel	Halsbeugel, Kenf
Koeien vast zetten	Staken
Koeienvla	Flats
Koekje	Mop
Koelen	Kuulen
Koewachter	Herd, Koeherd
Koffiedrinken	Koffiën
Koffiekop	Bak, Tas
Koffiemaaltijd	Koffietòffel

Koffiesurrogaat	Buisman, Cichrei
Koker	Kòkker
Kolk	Wiel
Komen	Kommen
Kon	Kos
Kon je	Konde
Konijn	Kanijn, Knijnt, Troekie
Koning	Keuning, Koekoek, Kunning
Koningin	Kunnigin
Konkelen	Koenkelfoézen
Kooi	Koi
Kool	Kòl
Koolrapen	Knolderapen
Koolmees	Bimbees, Biymeess
Kooplieden	Kòplui
Koopman	Kòpman
Koopwaar	Negòssie, Waor
Koor	Kóór
Koorts	Korts, Róós
Koortsig	Róósèèchtig
Kop	Kom, Tas
Kopen	Kóópen
Koper	Kóóper, Kòpper
Koperen pot	Burremiel
Kopschuw	Kòpschouw
Koren	Kòren
Korenschoof	Garf, Gáást, Gèèrf
Korf	Körf
Korrel	Kòren
Korset	Kursjet, Rèllif
Kort stro	Haksel, Snijssel
Kortademig	Dèmpig
Korte kar	Erdkar
Korte middagdienst	Lof
Korte zeis	Heizicht, Zicht
Kortwieken	Leùwieken
Kost	Kòòst
Koster	Köster
Kostuum	Pak
Kostwinning	Nirring
Koud	Kaauw
Koude schotel	Kaauwschòttel

Koukleum	Kaauwkrimper
Kous	Hoos
Kousenband	Kousenbengel, Stiek
Kousophouder	Hoosbender
Kousevoet	Vörrevoet
Kraai	Kreij
Kraaien	Kreijen
Kraakbeen	Knoersel
Kraambed	Kroom
Kraan	Kroon
Krabzeis	Krabzeissie
Krassen	Schroepen
Krediet	Póf
Krent	Krint
Krentenbrood	Krintemik
Kreunen	Kruchen
Kreupel	Laam
Kreupelhout	Hees, Hout
Kreupel lopen	Hoempen, Hompen
Krik	Wing
Krioelen	Friemelen, Wiemelen
Kromming	Bocht
Kruidachtige plant	Aals, Aalst
Kruik	Stóóp
Kruimel	Krummel
Kruimelen	Brusselen, Krummelen
Kruisbeeld	Kruisbèld, Lievenhiér
Kruisbes	Kroesel
Kruisbessenstruik	Kroeselbos
Kruisheren	Kruishirren
Kruiwagen	Kruigen
Krulhaar	Krolhoor, Krulhoor
Kuiken	Tiet
Kuil	Bultekuil, Wiel
Kuil waarin vlas geroot wordt	Róót
Kuipenmaker	Kuiper
Kun je	Kunde
Kunsten	Fratsen
Kussen	Pulling
Kussensloop	Kusstrúpke
Kwaad	Kood
Kwaadaardig	Kwaolik

Kwade	Kooi
Kwart	Vierel
Kwartaal	Viereljaar
Kwartier	Ketier
Kwijlen	Zeveren
Kwijtraken	Verspeulen
Kwijtschelding	Aflaot
Kwikstaart	Akkermènneke, Ploegdrijverke
Kwispedoortje	Spouwbèkse
Kwispelen	Kwipselen

L.

La	Laoi
Laag	Léég, Lèg, Loog
Laag gelegen grond	Broek
Laag gelegen gebied	Slenk
Laagte	Dèl, Hult, Lègt, Zink, Zónk
Laagte tussen twee heuvels	Keel
Laars	Lèrs, Stiefel
Laat	Laot
Laat maar	Lammar
Laatst	Lèst, Lòtst
Laatste gras in de herfst	Lèkeimund
Laatste koek	Kladkoek
Laatste stukjes gerookt vlees	Krèppenéind
Ladder	Liér
Ladder van de rietdekker	Dekliér
Laden	Laojen
Lamberdina	Dien, Dina, Lammerdien
Lambertina	Bèrta
Lambertus	Bèrtus
Lampje	Bráánder
Land	Láánd
Land dat spits toeloopt	Toren
Landmaat	Buunder, Mèèrgen, Roei
Land van Ravenstein	Heikant
bestaande uit Uden, Boekel en Zeeland.	
Land van Ravenstein ten noorden van Zeeland.	Maoskant

Landweer	Lander
Lang	Lank
Lang hout	Sliet, Spekgavel, Wisbòm
Lange benen	Langstrekke
Langenboom	Langenbòm
Lang oevergewas	Bies
Langgerekte strook land	Rakt
Langpotig insekt	Hòiwagen
Langwerpige driehoekige akker	Spitse
Langzaam	Langsam, Lansam
Langzaamaan	Allengskes
Langzamerhand	Allèngskes
Lantaarn	Lantarn
Lantaarnpaal	Lantarnpool, Lichtpool
Lanterfanten	Zoetelen
Lariks	Lork
Larve van de kniptor	Ritnaold
Lastig	Kummelijk, Láástig
Lastige kinderen	Klòtjong
Lat	Réi
Laten	Laoten, Loten
Later	Laoter, Làtter, Naoderhand
Latten	Hort, Latter
Lauw	Loúw
Lawaai	Leven
Ledikant	Liddiekant
Leed	Lééd
Leer	Léér
Leeuw	Leùw
Leeuwebekje	Leùwebèkske.
Leeuwerik	Leùwerik, Troslèuwerik
Lege kist	Lóóskist
Leger van een haas	Lechter
Legkip	Lèghen
Lei	Schaolie
Leiden	Laejen
Lekken	Lijken
Lelie	Spikkellillie
Lelijk	Lellijk, Leulik, Lillijk
Lelijkerd	Lillekerd
Lendenen	Lennen

Leonarda
Leonardus
Lepel
Leren
Leuning
Leven
Levendig
Levendigheid
Levenslust
Leveren
Licht gekleed
Lichte haver
Lid
Lieden
Liedjeszanger
Liefkozen
Lien
Lieshout
Lieveheersbeestje
Liever hebben
Lijden
Lijnzaad
Likken
Lindeboom
Linkerkant
Links
Linnen
Linnen etenszak
Linnengoed
Lint
Loeien
Lof
Lof in de kapel
Lollie
Lomp
Long
Longontstekking
Lood
Loof
Loon
Looprek
Loops

Leentje
Leej, Leen, Nard, Narus
Lèppel, Lippel
Lééren
Lunning
Lawijt
Hel
Naauwen, Spannen
Moét
Livveren
Kollus, Locht
Eve
Lit
Loi
Róllezanger
Foewelen
Caroline
Liesent
Lievrouwenhèneke
Lieverkuukskes
Lijen
Lijnzènt
Lèkken
Lijndenbòm
Haarrekant, Handsekant
Aar, Auws
Lijnen, Vlessen
Spierzak
Uitzet
Leint
Rallen
Eredienst
Kapelse lof
Knots
Ombenullig
Lóós
Bezetting
Lóód
Lòf
Lóón
Lei
Löps

Loos	Lóós
Loosbroek	Lòsbroek
Lopen	Lóópen, Stiefelen, Trejen, Vuutsen
Los deeg	Prul
Los stro	Krombos
Losmaken	Lossen
Losraken	Lóssen, Meutelen
Losse plank	Bret
Loten	Speulen, Lóóten, Tuiken
Loting met speelkaarten	Kaorten sloon
Louis	Lewie, Wies
Louise	Wies
Lucht	Lòcht
Luchtig	Lòcht
Luiden	Lúijen
Luidruchtig drinken	Slobberen
Luie stoel	Zörg, Pròst
Luier	Pisdoek
Luik	Venster
Lupinen	Fielepienen
Lus	Ligt
Lusten	Lussen
Luxe	Luuks

M.

Maag	Maog
Maagd	Maogd
Maagzuur	Zooi
Maaïen	Maejen
Maalloon	Maollóón
Maan	Moon
Maand	Mònd
Maandag	Mòndag
Maanzaad	Moonzood
Maar	Mar, Ochot
Maart	Lentemònd, Mèrt
Maas	Maos
Maas-Waal	Maoswool
Maat	Moot

Made	Maoi
Madeliefje	Meizuuntje
Mag je	Made, Meude
Mager	Spits
Mager meisje	Spelreet
Mager worden	Verslijten
Mak	Zeeg
Malen	Maolen
Mallemolen	Mallemeulen
Man	Manskèl, Mens, Mins
Manchester	Mechèster
Mand	Bèn, Máánd, Wan
Manier	Menier
Manier van lopen	Gank
Mank lopen	Hoempen
Mannen	Máánsvolk, Minsen
Mantel	Kapmantel
Manufacturen	Ellewaar
Margreta	Greet, Griet
Maria	Marie, Mariet, Mie, Miep, Miet, M'riet, Riek, Riet
Maria ten hemel opneming	Hóóglievrouw, 15 augustus
Maria geboorte	Lééglievrouw, 8 september
Mariabeeld	Lievrouw
Mariaheide	Mariahéi
Marinus	Mies, M'rinus, Ries, Rinus
Markt	Merkt, Mèrt
Marktkraam	Kroom
Marmer	Mölmer
Marskramer	Krèmmmer, Teut
Marskramers	Kisjesvolk
Martinus	Mart, Tien, Ties, Tinus
Masker	Boembakkes, Moembakkes
Mathilde	Til
Medelijden	Jaommer, Millij
Meel	Dòns
Meer	Mir
Meer dan	Grif
Meer worden	Aònuieren
Meest	Mèst
Meestal	Mèstal, Mistal
Meester	Mèster, Mister

Meevallen	Schikken
Mei	Bluímònd
Meikever	Mùlder
Meimaand	Meimônd
Meimarkt	Meimèrt
Meisje	Ding, Dùrske, Meid, Mèske
Meisjes	Vrollie
Melde	Milt
Melk	Ròmme
Melkboer	Ròmboer
Melkbus	Kan, Ròmkan, Ròmtuit, Tuit
Melkgeld	Ròmgeld
Melkkan	Pijppot, Ròmpot
Melk met beschuit	Luiwijvepap
Melkmonsternemer	Ròmschöpper, Schöpper
Melkstoel	Melkstuuleke
Melkwagen	Ròmkar
Melkzeef	Zéi
Melkzeefdoek	Zéidoek
Men	Eenen
Meneer	Menier
Menen	Méinen
Mengen	Husselen, Hutselen
Menig	Minnig
Menigte	Minnigte
Mensen uit de Peel	Pééltuuters
Mensen uit het dorp	Strôtse
Merel	Malder, Merl, Merling
Merg	Mörg
Mes	Kniép, Kotter, Kouter
Mesje	Mèske
Mest	Mèèst, Mist
Mestbewaarplaats	Mèèstvaalt
Mest verspreiden	Mèèstbreken
Mesten	Mèèsten
Mestkalf	Lombakker, Mèèstkalf
Mestvork	Riék, Vörk
Met	Mee, Mi
Met de stoel op en neer gaan	Kwakken
Meteen	Achterèn, Achtermekare, Medènne, Mee, Metènne, Sebiet, Seffens
Meteen dorsen	Vèurdorsen

Metselaar	Metseler
Michiel	Giel
Middagdutje	Slopestijd
Middaggebed	Engel des Heren
Mier	Mierzeiker, Zeikmeik, Zeikmier, Zeikwörm
Mij	Mèn
Mijn	Mènne, Ming, Munne
Mijnen	Mingen
Mijt van takkenbossen	Rijsmijt
Milde	Schijtmilt
Minderen	Afslappen, Afuieren
Minderwaardige mensen	Schoelie
Mis	Faoliekant
Misdienaar	Misdiender
Mishandelen	Begaojen
Miskraam	Miskroom
Mismaakt	Mismakt
Mispel	Mipsel
Misrekenen	Vertellen
Mist	Mok, Mot
Mistig	Mokkig, Mottig
Mnl. konijn	Hannes
Mnl. varken	Beer
Modder	Drats, Slob
Modderpoel	Brats
Mode	Mòdde
Moe	Meui, Muui
Moed	Moét, Foek
Moeder	Moen, Moet
Moederkoren	Wólfstáánt
Moed geven	Aonieveren
Moeizaam werken	Haspelen
Moeras	Kwab, Moer
Moerassig gebied	Goor, Maos, Rusven
Moet je	Moete
Mogelijk	Meugelijk, Muggelijk
Mogen	Meugen
Molen	Meulen
Molenaar	Mùlder
Molen in de Kerkstraat te Zeeland	Coppesmeulen

Molen op Moleneind te Uden	Jettemeulen
Molensteenschper	Bil, Bilhammer
Molenstraat	Meulenstroot
Molenijzerembleem	Rijn
Molenwiek	Meulewiek
Mond	Klep, Moel
Mondharmonica	Moeltrom, Mondmònnika
Mondharmonicamuziek	Mondmeziek
Mondvol	Móffel
Monster	Staol
Mooier	Mòier
Mopperen	Grijnzen, Opspeulen
Mopperpot	Grijnzerd
Morsdood	Hartsteken dóód
Mosterd	Mostert
Motor	Moter, Stoomfiets
Muggezifter	Kriekel
Muizenval	Val
Muur	Miér, Wáánd
Muurachtig gewas	Spörrie
Muziek	Getoelie, Meziek

N.

Na	Nao, Nò, Noo
Na de middag	Nòdemiddag, Taaftere
Naad	Noot
Naaf	Aaf
Naaien	Naejen
Naaister	Naejster
Naakt	Nakt
Naald	Naold, Nôld
Naar	Naor
Naar de markt gaan	Mèrten
Naar evenredigheid	Nòvenant
Naargelang	Naorgelang
Naar links	Haarop
Naar rechts	Hottum
Naast	Bezije, Langs, Neven
Naaste	Naoste
Naaste buurman	Beluchtdrager

Nabij	Nòbij
Nabuur zijn	Noberen
Nabuurschap	Noberschap
Nacht	Naacht
Nachthemd	Hansop
Nachtmerrie	Nachtmaar
Nachtmis	Naachtmis
Nadat	Naodè
Nadeel	Naodeel
Nademiddag	Nòdemiddag, ‘s Middags, ‘s Nòmiddags
Nadenken	Noodenken, Plakkezeren
Nagebeden	Start
Nageboorte	Bocht, Noogebòrt
Najaar	Nòjoor
Nakaarten	Nookaarten
Nakijken	Naozién
Nakomertje	Nookeind
Nalopen	Noolóopen
Namaak	Nòmaak
Namaken	Noomaken
Namiddag	Nòdemiddag
Napraten	Kleuteren, Kloteren
Narcis, geel	Paoslillie
Narcis, wit	Pinksterlillie
Natuurlijk	Allicht, Netuurlijk
Nat gebied	Mirhoek
Natte drassige grond	Liessent
Nauwelijks	Kwellik, Naauw
Nauwgezet	Naauw
Navenant	Naovenant
Naweide	Ijment, Tòmmet
Nederzetting bij bosgebied	Himmelrijk
Nee	Nieje
Neef die priester is	Hèrneef
Neel	Cornelia
Neergooien	Kwakken
Neerkijken	Nirkeken
Neerslag	Derf
Negende	Nèggende, Niggende
Negentien	Nèggentien, Niggentien
Negentig	Nèggentig, Niggentig
Nergens	Nèrnte, Nèrreste

Nicolaas	Klaos
Niemand	Niemes, Niemest
Niet	Nie
Niet al te snugger	Jut en Jul, Toop
Niet anders kunnen	Dienen
Niet eens	Ginins
Niet lekker	Mieterig
Niets	Niks
Nietsnut	Dôddoener, Lul
Nietsnutten	Klinkriemen
Nietsnutter	Klaplóóper, Kolbender
Niet ver	Unne goi
Niet vuil	Geef, Schòn
Nietwaar	Niewòr, Wanne, Wonne, Wòr
Niet zuinig	Rijf
Nieuw	Néi, Neit
Nieuwe mode	Nijmoddes
Nieuwjaar	Neijoor
Nieuws	Néis
Nieuwsgierig	Néischierig
Nijdig	Vernijndig
Nijmegen	Nimwegen
Nis	Koekgat
Nistelrode	Nisseroi, Wevers
Noemen	Numen
Noest	Knook
Noga	Ovenblok
Nogmaals	Wir
Nog niet gegeten	Nuchtere
Nok	Nôld
Noodstal	Oòstal
Nooit	Noit
November	Nòvvember, Slachtmònd
Nu	Nou
Nummer	Noemer

O.

Och toch	Oegótte
Ochtend	Mèèrgen
Odiliapeel	De Péél, Schaopenwáássers, Terraveen

Oefenen	Ufenen
Oktober	Wijnmònd
Olie	Ollie
Olie persen	Ollie sloon
Olifant	Olliefant
Om	Um
Oma	Grùtje, Moetje
Omdat	Umdè
Om de beurt	Umstebùrt
Omgang	Umgang
Omheining plaatsen	Afmaken
Om het even	Ender, Nètènder
Omhuus van graankorrels	Kaf
Omheinde tuin	Gáárd
Omhoog	Heuj, Umhog
Omkeren	Umwèèngen
Omlaag	Umlèg
Ompraten	Umlullen, Umproten
Omslagdoek	Neùzik, Pellerien
Omtrent	Umtrent
Omwoelen	Spollen
Onbeschaamd	Ekstrant
Onbevoegd jagen	Streúpen
Onderbroek met pijpjes	Ossenhaam
Onder elkaar	Onderèn
Onderkaak	Kinnebak
Onderrok	Baaien hemdrek, Pels
Onderspitten	Onderschiéten
Onderste stompje	Kuntje
Onderweg	Onderweeges
Onderwijzer	Mèster, Mister
Onderzetter	Treëfje
Ondeugend	Onnut, Schaviérlijk
Ondeugende jongen	Klòtjong, Vlegel
Ondeugend persoon	Doerak
Ondiep ploegen	Schrappen
Ondiepe plaats	Slag
Onerlijk	Onrèngs
Ongeduldig	Tristig
Ongehuwde moeder	Hegweùw
Ongekookt	Gruun, Roúw
Ongepast	Ontig

Ongeregeld	Ongeràkt
Ongesteldheid	In de lapmáánd, Verandering
Ongeveer	Fel
Onhandig lopen	Stùlperen
Onkruid	Bocht, Pluksel, Pùing
Onmiddellijk	Achterèn, Achtermekare, Medènne, Mee
Onontgonnen	Héi
Onophoudelijk praten	Rebbelen
Onrijp	Gruun
Onscherp zien	Schieferen
Onschuldig	Onneuzel
Ontbieden	Pressen
Ontfutselen	Aftroefelen
Ontgelden	Misniéten
Ontginners	Pioniers
Ontkiemen	Schiéten
Ontijd	Ontij
Ontsteking	Hóndsblooier
Ontzettend	Verdulds, Verdullemis
Ontzien	Vreúwen
Onverstaanbaar spreken	Taotelen
Onverstandig iemand	Lôrias
Onvoordelige arbeid	Soeliën
Onvruchtbaar stuifzand	Klapzáánd
Onweersbui	Donderschoer, Schoer
Onwillig	Steeg
Onze Lieve Heer	Slieven Heerke
Onze Lieve Vrouw	Slief Vrouwke
Onze vader	Vadderons, Vadderonzer
Onzin	Kwats
Onzin vertellen	Lullen
Onzin verteller	Lulboks, Lulfiep
Oog	Oóg
Oogkleppen	Schêrlappen
Ooglid	Scheel
Oogst	Okst
Oogsten	Inhaolen, Oksten
Ooievaar	Oiver
Ooit	Oit
Ook	Ok
Oom	Om
Oom die priester is	Hèrròm

Oor	Oór
Oorlog	Orlog
Oorvijs	Fleer, Peer
Oorworm	Orwörm
Oost	Ost
Op krediet kopen	Póffen
Opbergplaats	Spintje
Openbare dorsplaats	Den
Openbare verkoop	Erfhuis
Opening naar beneden	Stùlpen
Opening naar de balken	Hookgat
Opening voor lamp	Lampegat
Openluchttheater	Naat Piek
Open plek in het bos	Laar, Loo
Open veld	Laar
Opfrissen	Opkwikken
Opfrommelen	Opfroemelen
Opgedroogde mest	Kloeters
Opgehoogde kant	Barm, Berm
Opgeschoten jeugd	Herfsthaonen
Opgestoven hoogte	Berg
Opgewaaide sneeuw	Hissneùw
Ophitsen	Hissen
Ophopen	Hissen
Ophouden	Afscheien, Tukken
Opjagen	Hissen
Opjutten	Heuen, Opheujen, Opjuinen
Opklaren	Opklooren
Opknappen	Opkalefateren
Opkweken	Opkwikken
Oplossing	Uitsleutel
Opmaken	Opschudden
Opnieuw	Opnéit
Opnieuw doen	Vervatten
Opperen	Uperen
Oppershuid	Erft
Opperman	Uperman
Oppotten	Mòjiken
Opruien	Opsteuken, Steuken
Opscheplepel	Schöplèppel
Opscheppen	Opschöppen
Opschepper	Zwètser, Zwètserd, Zwètskloot

Opschieten	Avvaneeren, Avveseren, Heksen, Vòrtdoen
Opstappen	Inspannen
Opwarmen	Opwèèrmen
Opwinden	Opwijnen
Oranje	Oranjes
Organiseren	Ridderen
Organist	Örgelist
Orgel	Örgel
Oud	Aut, Aauw
Oud koren	Eve
Oude linde	Prilleke, in Uden
Ouderdom	Aauwer
Ouders	Aauwers, Aauwlui
Oude vrijgezel	Herfsthaon
Ouderwets	Aauwverwetst
Over	Ovver
Ovenschotel	Schòlt
Overdrukke vrouw	Woelie
Overgeven	Kitsen, Krotsen
Overhangende dakgoot	Euzendrùp, Neuzendrùp
Overhoop halen	Modden, Mòjiken
Overlangs	Langsdeur
Overschot	Orten
Overstroombaar gebied	Vloet
Overweg kunnen	Akkerdéren, Bòtteren

P.

Paal	Pool
Paar	Par
Paard	Rós, Bonk, Knol, Pèrd
Paard	Hit, Pèrd
Paard aansporen	Jeu
Paard ouder dan 8 jaar	Aftands
Paardebloem	Erdgal
Paardenstal	Pèrdstal
Paars	Pers
Pachtboer	Huuvender
Pad	Páád
Pakjessoep	Luiwijvesoep

Pakken	Vatten
Paling	Paolling
Palmpasen	Pallumpaosen
Palmtak	Pallumtak
Pannenkoek	Koek, Struif
Papier	Pampier, Pepier
Parallelweg	Prelweg
Parel	Perl
Parelhoen	Poelepetaat
Part	Pert
Particuliere akkers	Kleinveld
Partij voor meisjes	Spinning
Pas	Korts
Pasen	Paosen
Pasgeboren	Nuchtere
Pasgeboren kuiken	Kwaap
Passen	Betaomen, Vuugen
Passend	Betaomelijk
Passer	Pèsser
Pastoor	Pestóór
Pastorie	Pastorij
Pater	Poter
Pedaal	Trapper
Peettante	Petemoei
Pek	Taar
Pellen	Afblèkken
Penis	Lul, Piel
Peperkoek	Pipperkoek
Per maand	Mòns
Pers	Pors
Persen	Porsen
Persoon	Kademmer, Persôn
Perzik	Spierk
Perzikkruid	Ritse
Peter	Péér
Petroleum	Bromòllie, Bronòllie, Pieteròllie, Stinkòllie
Petroleumstel	Mesientje
Petronella	Nèl, Pieta, Pieternel
Petunia's	Pittertùnnekes
Peul	Huls, Schaol
Peulachtige vrucht	Hauwkes

Peuteren	Peukelen
Pijn	Krèmmmer, Pingt, Wée, Wiéje
Pijn in de zijde	Steekt
Pijnlijk	Pingdelijk
Pikhaak	Berhook, Pikhook
Pin in de as	Luns
Pinda	Ollienùtje
Pioenroos	Sunterknellisróós
Pips	Pierig
Pissebed	Kelderzog
Pistool	Pistòl
Plaag	Ploog
Plaat	Plaot
Plaats	Plaots
Plaatsvervanger	Rammelesant
Plaats voor loslopend vee	Schut, Schutte
Plaats voor verdwaald vee	Schutkoi
Plaats waar de schutkooi stond	Schutveld
Plag	Vlag
Plagen	Drèggen, Ezelen, Koejeneren, Nètsen, Plogen
Plaggenschop	Vlaghak
Plakjes hout	Spaon
Plank in de bedstee	Bedplank
Plank op een kar	Heùbeùrt, Hubburd
Plankje	Sleger
Plannen smeden	Koenkelen
Planten	Zetten
Plas	Pis, Zeik
Plassen	Afzetten, Pissen, Zeiken
Platte lepel	Bòtterkletser
Platte schop	Schoep
Platzak	Kèps
Plavuis	Plevuis
Pleister	Plaoster
Plezier	Schik
Ploeg	Ploeg, Zaltpond
Ploegen	Boúwen, Eren
Ploegstok	Ploegsteuker
Ploeteraar	Vruuter
Ploeteren	Eèrmoeien

Po	Wàtterpot
Poel	Smèrdèl, Wiel
Poepe	Schijten
Poes	Pies
Poes die veel gepakt wordt	Haffelkat
Poetsen	Wieksen
Poetsvrouw	Poets
Poffer met strikken	Strikkepoffer
Poken	Rookelen
Politie	Pliesie
Pook	Rookelijzer
Poort	Port
Poos	Stóót
Poosje	Lutske, Wijleke, Wjlke
Poot	Póót
Pootstok	Erpelpoter
Populier	Canidas
Porren	Poken
Porselein	Breekgoéd
Portefeuille	Portefulje
Portemonnaie	Knipbeurs
Post	Pòòst
Postbode	Booi, Pòòstbooi
Poters	Zetters
Potgrond	Bòmeerd
Potlood	Potloód
Praats	Pròts
Prakken	Debberen
Praten	Proten
Precies hetzelfde	Hoorènder, Nètènder
Preekstoel	Prikstoel
Prentje	Hèlliske
Prieel	Zómmerhuis
Priem	Klompèls
Priesterkoor	Hóógkóór, Kóór
Prikkeldraad	Pikdood
Probeersel	Perbeersel
Proberen	Perberen
Processie	Persessie
Proeven	Pruuven
Pronken	Spiegelen
Pruilen	Pratten

Pruimtabak
Prutsen
Puistje
Pukkel
Punaise
Punt van een mes
Puntzak
Purper

Pruim
 Frotten, Pielen
 Wegescheet
 Butsel
 Punèèske, Trats
 Oort
 Tuut
 Pulper

R.

Raad
Raadgever
Raadsel
Raam
Raampje naar de stal
Raapstelen
Raar iemand
Raden
Rafelen
Ragebol
Rails
Rakelen
Ram
Rand
Randje
Ranzig
Rare snijboon
Ratelpopulier
Ravage
Ravotten
Razen
Razend
Recht
Rechtbank
Rechtbank van Uden,
Zeeland en Boekel
Rechtdoor
Rechter
Rechterkant
Rechts

Rood
 Lievenhiér
 Raodsel
 Room, Spinnepkop
 Vizierhool
 Keelen
 Floeremik
 Rojen
 Reifelen
 Spinnepkop, Spinnepjager, Stöffer
 Riels
 Rookelen
 Weer
 Ráánd
 Steiperke
 Gárst
 Kedemmer
 Ratelaar
 Broelie
 Balduinen
 Raozen, Rozen
 Razzend
 Rèècht
 Gerèècht, Schepénbank
 Heikantsgericht

 Rèèchtdéur
 Schout
 Hottekant, Vandehandsekant
 Hot, Vadderkants

Rechtuit stoten	Stuiken
Redelijk	Rillijk
Reden	Riyen
Redetwisten	Strijen
Reek	De Reek
Reep stof	Bèmmel
Regelmatig	Geregeld
Regenbui	Buij
Regenwolken	Regenhundjes
Regenworm	Pier
Rein	Rèin
Reinaart	Rein
Relikwie	Rillekwie
Rem van een molen	Vang
Rennen	Aonholleperen, Spollen
Repareren	Máoken
Restje	Klad, Klèdje
Retraite	Retrèt
Rietbegroeid land	Knookerd
Rietdekker	Dekker
Rietgras	Buntgras, Rus
Rij	Réi
Rij garven	Géén
Rijden	Rijen
Rijke boer	Hèrboer
Rijksdaalder	Knaak, Riks
Rijsbos	Schans
Rijtuig	Brik
Rillen	Eizen, Rèieren, Schibbelen
Ring	Rink, Schakel
Roddelaar	Bàllie
Roddelen	Kleppen
Rode huid	Róós
Rode kool	Rojekòl
Rode perzik	Merketon
Roe	Roei
Roemer	Rèumer
Roepen	Kieuwen, Kweken
Roeren	Ruuren
Rogge	Rog
Roggebrood	Bróód, Roggekuch
Roken	Róóken

Rol	Ról
Rolblok	Wel
Rollen	Drùllen
Rommel	Kneut, Rouwigheid, Zooi
Rommelpot	Foekepot
Rond	Roond
Ronddraaien	Trijzelen
Rondje	Rundje
Rondneuzen	Smierken
Rondom	Róndum
Rondrennen	Beezen
Rondverteller	Klabaaaj
Rondvormig land	Rondeel
Rood	Róód
Roofvogel	Krempvogel
Roaien	Uitdoen
Rook	Róók
Rookvlees	Krèp
Rooms	Ròms
Roos	Róós
Rooster	Reusel, Russel, Rùster
Rozebottel	Spalk
Rozenkrans	Paternoster, Rôzzenkrans
Rug	Ruk
Ruif	Hòirep
Ruig	Rudig
Ruilen	Mangelen, Toesen
Ruimte in de schuur	Láást
Rundervet	Ruut
Runderziekte	Kopziekt
Rups	Rieps
Rust	Roest, Wezen
Rustig lopen	Kuieren
Ruw	Rouw
Ruwe tak	Hekkenbèssum
Ruwe wind	Balliweengt
Ruzie	Trammelant

S.

Saaie vrouw	Tut
--------------------	-----

Sabbelen	Soebelen
Sacristie	Gerfkammer
Salie	Zelf
Salmiakpoeder	Muizepeper
Samen	Tegaor, Saomkes
Saus	Seuj, Suj
Sausje	Roe
Savooie	Sevooie
Scapulier	Luizelèpke
Schaamte	Schèmt
Schaap	Schoop
Schaapherder	Scheper
Schaar	Schéér, Schiér
Schaars	Schars
Schaats	Schaots
Schaatsen	Schaotsen
Schade	Schaoi
Schaduw	Schaoi
Schaft	Schòft
Schaften	Schòvven
Schaijk	Moeskoppen, Moesstampers, Schòik
Schakel	Brak, Wulver
Schakelaar	Afsluiter
Schandaal	Schandool
Schandalig	Schandòllig
Schande	Scháánd, Schamt
Scharen- en messenslijper	Scheresliep
Scharnier	Gheng
Schatten	Bossen
Schede	Schaei
Scheef	Schif, Slim
Scheermes	Schars
Scheiden	Schéien
Scheiding	Schéi
Schelden	Kijven, Schèllen
Schelen	Bòkken, Schillen
Schelm	Naat Piek
Schelp	Schölp
Schemer	Schimmer
Schemerdonker	Aovend
Schemeren	Schiemeren
Schemering	Griebelgroúwen, Groúwen

Schenden	Schèinen, Schengen
Schenken	Besteken
Schep	Hoest, Oest
Scheppen	Schöppen
Scherf	Schèèrf
Scherp	Schèèrp
Scherpe hoek	Hurk
Scherper	Wetstrikket
Scherpplank	Wetplank
Scheurbuik	Scheurbot
Schiften	Hotten
Schijnen	Schingen
Schil	Schèl
Schilder	Verwer
Schillen	Döppen, Polen, Schèllen, Schribben
Schilmes	Schèlmes
Schimpen	Smelen
Schoen	Schoén
Schoenlepel	Schoentrekker
Schoenveter	Rijnassel
Schoffel	Schoefel
Schommel	Stuur
Schommelen	Sturen
Schoof	Garf
Schooier	Schèier
Schoonmaken	Uitschiéten
Schoorsteen	Horst, Schouw, Schorstéén
Schoot	Slip
Schop	Bats, Schepel, Schup, Spoi, Vlieger
Schoppen	Schuppen
Schors	Blèk, Looi
Schort	Scholk, Slob, Vèurslip
Schotel	Schèttel
Schouder	Schouwer, Schòft
Schraag	Ezel, Wasezel
Schraal	Schrool
Schrake grond	Trent
Schrander	Sneui
Schreeuwen	Bùlken, Schreken, Schreùwen
Schreeuwend persoon	Schreek
Schreeuwerd	Schrekerd
Schreeuwerig manspersoon	Kwekerd

Schreeuwerig vrouwspersoon	Kweek
Schrijfbordje	Léi
Schrijlings	Schriks
Schrobben	Buunderen
Schrobber	Schrobbèssum
Schroef	Zolpond
Schudden	Poeliën
Schuin	Schuinewèg, Schuins
Schuren	Schoeren
Schurft	Krets
Schutting	Schot
Schuurpoeder	Vim
Schuurtje	Schop
Schuw	Schouw
Secretaris	Landschrijver, Sik
Secuur	Pront
Seminarie	Simmenarie
September	Herfstmònd
Seringen	Kruinagels
Serviesgoed	Breekwaor
Shag	Sjèk
Sierappel	Pronkappel
Sierspeld	Bröske
Sigaar	Segaar
Sigaret	Sigret
Simpel	Onneuzel
Simpel manspersoon	Dùp
Simpel vrouwspersoon	Dóós
Sinds	Seins
Sint	Sunt, Sunte
Sint Nicolaas	Sinterklòs
Sintels	Kachelgruis
Sjalot	Slot
Sjacheraar	Jòd
Sjerp	Slöier
Sla	Slaoi
Slaag	Beuren, Rokelen, Sleg, Slaog, Zeelen
Slaan	Batteren, Peren, Sloon
Slaap	Sloop
Slaapmannetje	Záándman
Slaapplaats	Alkoof, Bedsteej
Slabroek	Slobbroek

Slag	Neuk
Slagboom	Schutbòm, Schutpaal
Slager	Slachter
Slak	Slèk
Slakkenhuis	Slèkkenhuis
Slampamperen	Mökele
Slank	Riels
Slap	Kwebs
Slapen	Slopen
Slecht	Kooi
Slecht pad	Kladderpad
Slechten	Slichten
Slechts	Sles
Sleedoorn	Sléén
Slenteren	Bemmelen
Slepen	Sleipen
Sleutel	Sleutel, Sluttel
Sleutelbloem	Pettertunneke
Slijm opgeven	Uitgòien
Slijpen	Wetten
Slijpsteen	Wetstéén
Slinger	Slunger
Slingerspelletje	Kyrië
Sloffes	Sloefen, Slopsokken
Sloot	Graaf, Lóóp, Slóót,
Slot op venster	Schèrke
Sluier	Slöier
Sluithout	Wolver
Slurpen	Sloerpen, Slörpen
Smakken	Smekken
Smal	Smaol
Smart	Smert
Smeden	Smeejen
Smederij	Smees
Smeerlap	Smèrlap, Vùillak
Smeerpoets	Smèrdèl
Smid	Smit
's Middags	Noenes, 's Middags
Snauwen	Snaauwen
Sneeuw	Sneùw
Sneeuwbes	Klapbes
Snel ergens naar toe gaan	Stiéven

Snelbinder	Snelbijnder, Stiek
Snert	Ertesoep
Snijboon	Snijbòn
Snijden	Snijen
Snijgereedschap	Snijgetuig
Snikken	Snoffen
Snoek	Snóek
Snoepen	Snollen
Snoepje	Snuupke
Snoepjestrommel	Snuupkestrùmmelke
Snor	Knevel
Snotaap	Klòtjong, Klòtveger
Snuit	Snuut
Snurken	Snörken
Soda	Kunstzéép
Soepketel	Berremiet, Burremiel
Soldaat	Saldoot
Soldatenpet	Kepi
Soms	Sommeteien, Somwelle
Soort	Sort
Soort kachel	Plattebuis
Soort ploeg	Karploeg, Rolploeg
Soort snoep	Jòddenvét
Soort stal	Groepstal, Potstal
Spaak	Speek
Spaan	Spaon, Spoon, Stèkske
Spaans	Spòns
Spanjaard	Spanjerd, Spònjerd
Spar	Spaar
Sparen	Sporen
Spatlap	Slijklap
Speculaas	Speeklasie
Speeksel	Spoúw
Speelgoed	Spulgoed
Speelplaats	Spulplàts
Speels	Spuls
Speen	Strikkel
Speld	Klem
Spelen	Speulen
Spencer	Slipover
Sperwer	Klemvogel
Spijker	Nagel

Spijkeren	Nagelen, Nèggelen
Spijker in de paaskaars	Paosnaogel
Spijt krijgen	Opbreken
Spinnewiel	Wiel
Spinhout	Spijnt
Spitsroeden lopen	Deur de kardóns
Spitten	Spaojen
Spits toelopende stukken land	Geeren
Spits toelopend	Geerend
Splijten	Bitsen, Kleuven
Splinter	Splijnter
Splinters	Heter en fleter
Spoelen	Spuulen
Spoorlijn Boxtel-Wesel	Duits lijntje
Sport	Spreut
Sporthemd	Hemsmouwes
Spreeuw	Spreùw
Spriet	Spier
Sprokkelhout	Dorshout
Spurrie	Spörrie
Spuwen	Klieken, Spiertsen, Spouwen, Tuffen
Staal	Staal
Staan	Staon, Stoon
Staande	Stòndebens
Staart	Start
Staartbotje	Startbùtje
Staldeer	Zeildeur
Stallamp	Lampteur
Stalpalen	Stalriép
Stamboekkoe	Registerkoe
Stamelen	Stammelen
Stamhouder	Stamhouwer
Stamppot	Betazzie, Petazzie, Stamp, Tazzie
Standaard	Standard
Standbeeld	Standbèld
St. Antonis	Sint Tunnis
Stap	Treej
Stapel	Mijt
Stapel takkenbossen	Musterdmijt
Stapvoets rijden	Vaoren
Star	Staar
St. Cornelius	Sunterknellis

St. Donatus	De Natus, Natus
Steeds	Gedurig, Geregeld
Steekvlieg	Daos
Steelpan	Startpènneke
Steen	Stéén
Steenfabriek	Stènoven
Steentje	Kietelkeike
Steil	Stèèl
Stelen	Jatten
Stempel	Tuk
Ster	Staar
Sterk	Stèèrk
Sterk afdingen	Penkeren
Sterven	Afpikken, Himmelen
Stevig	Stivvig
Stiekem	Beheimd, Heimelijk
Stiekem doen	Foezelen
Stiekemerd	Schuuperd, Smierkerd
Stier	Var
Stijgbeugels	Stiebeugels
Stijgen	Rijzen
Stilstaande plas	Vlaas, Vlos
Stiphout	Stippent
St.-Oedenrode	Rooi
Stoel	Knopstoel, Stoél
Stofdoek	Stofneùzik
Stok	Bònnestaak, Hoord, Stok
Stok gebruikt bij het ploegen	Riéper
Stok om water te putten	Putmik
Stola	Stòl, Stool
Stolp	Stölp
Stompen	Doffen
Stookplaats	Stookhok
Stookselbewaarplaats	Stekkerhoek, Stookhoek
Stoomboot	Stomboot
Stoot	Neuk, Stóót
Stopplaats	Halte
Storen	Steuren
Storm	Keisterweind, Stùrm
Stormgeluid	Hoorzen
Stormramp	Stùrmramp
Stoten	Boetsen, Neuken, Steuten

Stoter
Straal
Straat
Straatlantaarn
Straatweg
Straks
Stram
Streep
Streng
Strijden
Strijdperk
Stro
Strobloem
Stromen
Strooien
Strooier
Strooisel
Stropdas
Stropen
Stro snijden
Strosnijder
Strot
Strozak
Struikelen
Struikgewas
Stuitbeentje
Stuiter
Stuiven
Stuiver
Stuwen
Sufferd
Suikerbiet
Sukkel
Sukkelaar
Sul
Surrogaatkoffie

Steuter
 Strool
 Stroot
 Strootlamp
 Strootweg
 Sommendenne, Strak, Strakke
 Krèmmig
 Schrap, Stréép, Striem, Striép
 Streen, Vrééd
 Strijen, Krijten
 Krijt
 Stròi
 Stròibloem
 Streumen
 Stroúwen
 Stroúwer
 Stroisel, Stroúwsel
 Slieps, Strik, Zelfbeinder
 Streúpen
 Hakselen, Hekselen
 Hekselmachine, Stroiezel
 Streut
 Stroizak
 Stùlperen
 Rouwigheid
 Startbutje
 Schuts, Steuter
 Moúwen, Stiéven
 Bok
 Stouwen
 Gaperd, Kloekendooier, Toop
 Suikerpeei
 Hannes, Kloris
 Lampampus, Sukkeler
 Kloris, Toop
 Cichrei, Suikerij

T.

Taai
Taak

Taei
 Taok

Taal	Taol
Tachtig	Taggentig
Tachtigen	Taggentiggen
Tafel	Taofel
Tafel afruimen	Taofel afhaolen
Tafel dekken	Taofel ophaolen
Tafellaken	Taofelklééd
Tafel met lade	Laoitaofel
Taille	Tàlje
Tak	Báánd, Geerd, Sliet
Takel	Taolie
Takje	Tèkske, Wis
Takkenbos	Musterd, Rijsbos, Schans
Takkenbrug	Knipperdul
Takshond	Taks
Talen	Taolen
Talmen	Tajjeken
Tam	Táám, Zeeg
Tamelijk	Rolluk, Taomelijk
Tamme kauw	Tjan
Tand	Táánd
Tandbederf	Wólf
Tandwiel	Kamwiel
Tangetje	Kreijenbek
Tante	Moèt, Mòi
Taptemelk	Fiets, Wéi
Tarwe	Terwe
Teder	Téér
Teen	Téén
Teer	Taar
Tegelijk	Meepesant
Tegen	Tigge
Tegenaan	Tiggenaon
Tegendraads	Krups
Tegendraaing	Wirbaórstel
Tegenhouden	Dwèrsbòmmen, Keren
Tegenvallen	Voren
Tegenwoordig	Tiggeworrig
Tegenzin	Nóói
Tekeergaan	Aongaon, Krullen, Rauzen, Spörriën
Telen	Teulen
Tepel	Mèm

Ter ere	Ter erre
Terug	Trug
Teugel	Leengt, Lijnt
Teugels	Schubhelster
Tevoren	Tevèurre
Tevredenheid betuigen	Stuiten
Thee	Tée
Theodora	Door, Dora, Thea, Tiet
Theodorus	Tiy, Dòrrus
Theresia	Trees
Tien	Tién
Tiende deel als belasting	Tiend
Tijd	Wijl, Wijlke
Tijden	Tijen
Tijdje	Stötje
Tijdschrift	Blèdje
Tijd tussen dood en begraven	Boven d'eerd staon
Tikkertje	Förtsen
Tobber	Truggeler
Tochtig	Ritsig, Spullig, Tuchtig, Varrig
Toegeven	Bijdrijen, Tówgeven, Tówleggen
Toe	Tòw
Toen	Tów
Toeslag	Tówbaot
Toffee	Babbel
Tol	Dol, D'n Tol, Friemelmuis, Tolhuis
Ton (gewicht)	Tóon
Ton (vat)	Zoerselton
Tondel	Tintel, Tontel
Tondeldoos	Tontelpot
Tonen	Teunen
Top	Tumpke
Toren	Tòrre
Torenspits	Spitse
Tornen	Torzen
Tot	Tòw, Wies
Tot kwaad aanzetten	Opsteuken
Tot ziens	Houdoe
Touw	Leint, Streng, Wis, Zeel
Touwslager	Zeeldreijer
Traag	Troog
Traan	Traon, Troon

Tralie	Ketrallie, Trallie, Traolie
Tram	Trem
Trap naar de hooizolder	Hòilèrke
Traptrede	Treej
Trein	Spoor
Trek- of mondharmonica	Mònnikà
Trekketting	Hagt
Treuzelaar	Frotkont, Tullefrut, Zimmelzeiker
Treuzelen	Startmèrten, Uieren, Zimmeren
Treuzelwerk	Fimelen
Trillen	Toorzen
Troep	Klócht, Trop
Troffel	Truifel
Troost	Tròst
Troosten	Treusten, Tròsten
Tuberculose	Tirring
Tuchtig van koe	Ritsig, Spullig, Tochtig, Varrig
Tuchtig van zeug	Bèrrig
Tuierpin	Hookstaak
Tuig	Achterboks, Bocht
Tuinboon	Flodderbòn, Làbòn
Tuinieren	Heuven
Tulp	Tölp
Turen	Mieren
Turf	Tùrf
Tussen de middag	Noenes
Tussen gróót en klein	Fip en Fallie
Tussendeur	Mildeur
Twaalf	Twaelf
Twee	Twéé
Tweede	Twèdde, Twidde
Tweedehands	Twèddehands
Twee eetpannen aaneen	Hinderman
Tweeën	Twèd
Twee handen vol	Hupsel
Tweeling	Twilling
Twijnen	Twèrren
Twintig	Twèntig

U.

U of uw	Ouw
Uden	Uje
Udense peperkoek	De Slinger
Udense markt	Uje mèrt
Udense zwarte kers	Ujese zwarte
Ui	Juin, Slot
Uierontstekeing	Stroppen
Uil	Kàtoul
Uit	Out
Uit de wind	Luwt
Uitbeelden	Uitbilden
Uitdagen	Torten
Uitdenken	Plakkezeren, Prakkezeren
Uiteinde	Tumpke
Uit elkaar	Uiterèn
Uiterwaard	Uiterdijk
Uitgebreide broodmaaltijd	Koffietòffel
Uitgeholde vliertak	Proptuit
Uitgestrektheid	Plak
Uithalen	Aonvangen
Uithollen	Heulen
Uithoren	Hörken, Uithörken
Uitkleden	Uittrekken
Uitlachen	Sliepuut, Uitsliepen
Uitnodigen	Aonzeggen, Begraffenisbidden, Neujen, Verzuuken
Uitroep	Godsamme, Gòrs, Schijt, Volluk, Zamme
Uitslag	Bluisteren, Krintenbaord
Uitverkopen	Soeliën
Uitvlucht	Uitmaak
Uitzaaien	Zeujen
Uitzending	Missie
Uitzetten	Rijzen
Unster	Punder

V.

Vaag	Vaog
Vaak	Dik, Dikkels, Diksentijs, Dikstentijs, Duk, Duksentijds
Vaal	Vaol

Vaan	Vaon
Vaandel	Vèndel
Vaandrig	Vèndrik
Vaars	Veers
Vaas	Vaos
Vaatdoek	Schòttelslèt
Vadem	Vaojem
Vader	At, Faai, Tat, Vàd, Vàdder, Vaoder
Vagina	Vazzel
Vallen	Nirkletsen
Vals spelen	Koételen
Vanaf	Tèènen
Vanavond	T'aovend, Vnaovend
Vandaan	Vandaon
Vandaar	Vandoor
Van de bast ontdoen	Blèkken, Boesten
Van de wijs	Aon d'n dutsel
Vandoor	Vandeur
Van draad ontdoen	Rèèngen
Vaneen	Vanèn
Vangen	Vaoten
Van hout	Houteren
Vanmorgen	Vanmèèrgen
Vannacht	Vannaacht
Van plan zijn	Getijd, Téien
Van verre	Véére
Van vlier	Flieren
Vanzelf	Vaneiges, Vanzelvers
Vanzelfsprekend	Dè sprikt
Van zich afbijten	Aonkéren
Varen	Vaoren
Varenplant	Haonekáám
Varken	Keut, Knoeris, Koer, Vèèrken
Varken, iets groter dan big	Schutteling
Varkensblaas	Bloos
Varkensbos	Zóggel
Varkenshok	Vèèrkeskoi
Varkenskaak	Kieuw
Varkensketel	Fornuiskettel, Sopkettel
Varkensvoermaler	Drankmesjien, Vèèrkesmesjien
Varkensvoerstamp	Vèèrkesstamp
Vast	Váást

Vastbinden	Kn iepoten, Tuieren
Vasten	Váásten
Vastenavond	Váástenaovend
Vastentijd	Váástentijd, Virtigdagentijd
Vat van ongeveer 26 liter	Vatsel
Vechten	Vèèchten
Vechtpartij	Vócht
Vee	Vée
Veehandelaar	Roskammer
Veel	Verscheijere, Veul
Veel bezoeken	Rètsen
Veel dragen	Elveren
Veel drinken	Loeriën
Veen	Ven
Veerkracht	Foek, Foep
Veerman	Virman
Veertien	Virtien
Veertig	Virtig
Vegen	Keren
Veghels bier	Dobbel-aaw
Veiligheidsspeld	Sluitspel
Velg	Velling
Ven	Dèl, Wiel
Ver	Wijd
Verachterlijk vrouwspersoon	Loéter
Veranderlijk weer	Kwakkellocht
Verbeelding	Kasgenade, Verbilding
Verbieden	Verbiejen
Verbinding	Schéi
Verboden	Verbòjen
Verbolgen	Ontheùkt
Verbruien	Begaojen
Verder	Wijer
Verdorie	Gordulleme ,Verdulleme
Verdraaid	Gors, Gorts, Gôs, Verduld
Verdraaide	Verdikkese
Verdraaien	Verdreijen
Verdragen	Velen
Verdrogen	Verdreugen
Verdwaasd	Deuzig
Verdwalen	Verdolen
Verf	Verw

Verfrommelen	Verfroemelen
Vergeetachtig	Lot
Vergeetachtig persoon	Lapschaei, Lotflôri, Lotskop
Vergeleken met	Buiten
Vergiet	Deûrslag
Verhogen	Verheugen
Verhouding	Venant
Verjaardag	Verjoordag
Verjaren	Verjoren
Verkeerd	Auwsum
Verkiezen	Begèrren
Verklaren	Duien
Verkleuren	Verschiéten
Verlangen	Taolen
Verlegen	Bleui, Schouw
Velegenheid	Verlegendigheid
Verliezen	Verliézen
Verloofde	Vrijer
Vermolmen	Meutelen
Vermeerderen	Aònuieren
Verminderen	Afuieren
Veroorzaken	Vuujen
Verplichting	Moetert
Verraad	Verrood
Verraden	Verrojen
Vers	Vors
Verschrikkelijk	Verdimmes, Vergimmes
Verschrikken	Verschiéten
Versieren	Péélen, Sjansen
Versiering op de boter	Bòtterprent
Verslaan	Verslòn, Versloon
Verslapen	Verslopen
Verspelen	Verbeuren, Verspeulen
Verstaan	Verstòn
Verstand	Bezij
Verstellen	Uitstukken
Verstopptje spelen	Pieperke verbergen, Scholen
Verticale plank	Hubburd
Vervaldag van de pacht	Bamis
Veruit	Wijdhèn
Vervelen	Kloten, Neuken, Vraelen
Vervelend persoon	Knarrie, Krekelskont, Lamzak, Vraelerd,

Vervelende streken	Zevertklep
Verver	Nukken
Vervloeken	Blauwverver
Vervloekt	Wunsen
Vervoer	Verrèkt
Verwaand	Vorring
Verwaandheid	Grùts, Hôg
Verwaarlozen	Kak
Verward	Verbellemonden
Verwarmen	Worren
Verweiden	Hèiten
Verwelken	Verschoren
Verwensing	Verslètteren
Verwering	Verrèkken
Verzamelen	Weer
Verzekering	Schaarsen
Verzorgen	Astrantie
Vetmesten	Naozién, Verzörgen, Waornemen
Veulen	Vètmèèsten
Veulenweide	Vèulen, Völlen
Vier of zes garven	Vaolendries
Vies	Stuik
Vijf	Smèrrig
Vijfde	Vèf
Vind je	Vèfde
Vinden	Veinde
Vingerhoed	Veinen
Vink	Néirink
Vlaamse gaai	Fink
Vlas van zaadbollen ontdoen	Morkolf, Morkuus
Vlas braken	Repelen, Repen
Vlas in het water leggen	Zwingelen
Vlasvezelstok	Róóten
Vlas zwingelen	Koenkel
Flaskam	Zwingen
Vlas zuiveren	Repel
Vlechten	Hekelen
Vlechtwerk	Slinteren, Tikeren
Vleermuis	Vitselstek
Vlees	Flirmuis
Vlek	Vlès
	Plèk

Vlieg	Vliég
Vliegen	Vliégen
Vlierstruik	Flier
Vlinder	Zómmervogel
Vlo	Vlòì
Vloeitje	Vloeike
Vloek	Gordju, Nondejoo, Verrèkt
Vloer	Floer
Vlooiënstoken	Vlòienstoken
Vlonder	Vonder
Vlucht	Vlòcht
Vlug	Schielijk, Schierlijk
Vochtig	Vócht
Vochtig weiland	Bimd
Vochtige grond	Wijst
Vod	Tót
Voddenboer	Toddekrèmmer
Voddenmand	Lapmànd
Voeden	Vuujen
Voederbiet	Mangel
Voedergewas	Voeierwikke
Voederheil	Voeierheil
Voelen	Vuulen
Voer	Voeier
Voerbak	Trog
Voeren	Voeieren
Voergoot	Voeiergeut, Voeiergroep
Voering	Voeier
Voet	Voét
Voetpad	Pad
Voetstuk van een molen	Standerd
Vogelverschrikker	Bangmaker, Peerke Verschiet
Volbrengen	Rooien
Voldoen	Beschiéten
Volgende	Kommende
Voltooien	Voltòien
Vond je	Vonde
Vonken slaan uit een vuursteen	Vuurslag
Voogd	Mómmer
Voor	Vèur, Vèur
Vooraan	Vèuraon

Vooraf	Vèuraf
Vooral	Vèural
Voorbij	Verbij
Voordat	Eer, Vèurda
Voor de gek houden	Deurhaolen, Gekken, Kullen
Voor de middag	Tementie, Vèurdemiddag
Voor echt	Hóuwes
Voorechtelijk kind	Vèurkeind
Voorhuis	Vèurhuis
Voorjaar	Vèurjoor, Vèurtijd
Voor- of achterstuk van het land	Oever
Voorop	Vèurop
Voorouders	Vèurouwers
Voorpeel	Vèurpéél
Voorraad	Vèurrood
Voorschoot	Sloof, Slopscholk
Vorst	Vèurst
Vorstal	Deel, Vèurstal
Voortaan	Vòrt
Voortijdig	Vèurtijig
Voortmaken	Vòrtdoen
Vooruit	Alla, Vort
Vooruitgaan	Koeveréren
Voorzichtig	Vèurzichtig
Voorzichtig lopen	Schuifelen
Voorzorg	Vèurzùrg
Vorderen	Plakken, Uuveren
Voren	Vèurre
Vorige	Vörrige
Vork	Verkèt
Vorm	Vörm
Vormen	Vùrmen
Vouwen	Vaauwen
Vraag	Vroog
Vragen	Vrogen
Vreemd	Aorig, Vrèmd, Vrimd
Vreemde praat	Gedwas
Vrijgezellenstrikje	Nondejuuke
Vrl. konijn	Moejer
Vrl. varken	Gèlt, Zog
Vroeg	Vruug, Vruugèèchtig

Vrouw	Wijf
Vrouw die opruit	Steuk
Vrouw met zwart haar	Sèpkètje
Vrouwspersoon	Baolie, Vrommis
Vrucht van de els	Prop
Vruchten wegstoppen	Mòjiken
Vuil	Smèrrig, Smoezelig, Vaol
Vuilboom	Pinhout
Vuurbakje	Tèts
Vuurmaker	Tontelpot

W.

Waag	Woog
Waaghals	Wooghals
Waaien	Waejen
Waaks	Wòks
Waal	Wool
Waar	Woor, Wòr
Waaraan	Wòraon
Waaraf	Wòraf
Waard	Wèrd
Waarde	Weerde
Waarderen	Menteneren, Tellen, Wardeeren
Waarheen	Wòrhèn
Waarheid	Waort, Wòrheid
Waarin	Wòrin
Waarmee	Wòrmi
Waarna	Wòrnò
Waarom	Wùrrum
Waarop	Wòrop
Waarschijnlijk	Lichelijk, Oppézaort
Waarschuwen	Wòrschouwen
Wartoe	Wòrtòw
Waarvoor	Wòrvèur
Wacht	Wáácht
Wachten	Wááchten
Waden	Waojen
Wafel	Waofel
Wagen	Waogen
Wagen	Wogen

Wagenmaker	Raoimaker
Waken	Waoken
Wakker maken	Oproepen
Walm	Blook, Wáálm
Walmen	Bloken, Wáálmen
Wand	Wáánd
Wanen	Waonen
Wang	Wang
Wankelen	Stroemelen
Wanmachine	Wanmeulen
Wanmolen	Wanmeulen
Wanneer	Wànnéér
Wanordelijk gebied	Schouwveld
Wapen	Wopie
Warm	Wèèrm
Warmen	Wèèrmen
Warmte	Wèrmt
Was	Wès
Wasbord	Roefel
Wasemen	Waosemen
Washandje	Badhandschoentje, Washèndje
Wasknijper	Knipke, Pinneke, Wasknipke
Wassen	Wáassen
Wastafel	Wastaofel
Wat	Wà
Water	Waoter, Wàtter
Waterblaas	Wàtterblaos
Watergang	Duiker
Waterkant	Wàtterkant
Waterketel	Moer, Moor
Waterkont	Wàtterkont
Waterloop	Raom, Rijt
Wat zegt u	Wablief
Wazig	Waozig
W.c.	Beste, Biste, Huiske
Wecken	Inmaken
Weduwe	Weùw
Weduwnaar	Weùwer
Weegschaal	School
Weer	Wèr, Wir
Weer eens	Wèrrus, WIRRUS
Weer terug	Weerum

Weerbaar	Wirbaor
Weerom	Wirrum
Weerskanten	Wirskáánte
Weerslag	Wirslag
Weet je	Witte
Weg	Baon, Dijk, Hin, Uweg
Weggaan	Smeren
Weggooien	Flansen, Flatsen, Flikkeren, Mieteren, Wèggòien
Weglopen	D'r uitnaejen, Gaon heffen
Wegpakken	Schoepen
Weg voor het vee	Dreef
Wegwijzer	Handwijzer
Weiden	Wéien
Weigeren	Afslaon
Weiland	Dries, Wéi
Weiland met boomstronken	Stoef
Weinig	Wennig
Weipaal	Heiningspool
Weken	Wéiken
Wel	Bè
Welterusten	Truste
Wenden	Wéingen
Wereld	Wirruld
Werk	Wèèrk
Werkdag	Werkendag
Werken	Dienen
Werkjas	Keljas
Werkkiel	Boezeroen
Werkschort	Schrobscholk, Slobscholk
Werktuig om zand te verplaatsen	Molbord
Werpen	Wörpen
Wervel	Wolver, Wörvel
Wervelwind	Wörvelweind
Wesp	Weps
Weten	Wééten
Wetering	Wittering
Wetgeving	Keur.
Wethouder	Wethouwer
Wezel	Eijerwezel
Wichelroede	Wichelroei

Wie	Wiy
Wieden	Wijen
Wieg	Wiég, Zuus
Wiegen	Zuzen
Wielmaker	Raoimaker
Wig	Spiy
Wij	Wellie
Wijdbeens lopen	Vaojemen
Wijf	Karnallie
Wijk	Waeck
Wijlen	Zaoliger
Wijn	Wing
Wijnglas	Ròmmer
Wijnstok	Vijger, Wijgert
Wijwater	Wijwàtter
Wijwaterbakje	Wijwàtterbèkske
Wikken	Kwikken
Wilde kers	Boskriek
Wil je	Wilde
Wild stoeien	Réupen
Wilde je	Woude
Wilde kers	Houtkers
Wilde meid	Top
Wilg	Wulg
Wilgen- of elzentak	Sliet
Wilgenkatjes	Poeskes, Kètjes
Wilgetak	Báánd
Wilhelmina	Ien, Mien, Mijntje, Mina
Wind	Scheet, Weind, Wingt
Windei	Weindéi
Windkering	Wal
Winterkieren	Winterdinge
Winterkoninkje	Winterkùnningske, Toetimmerke
Wit brood	Mik, Wèg
Witte kwikstaart	Akkermènneke, Ploegdrijverke
Woelen	Wuulen
Woest	Wuust
Woeste braakliggende grond	Brabbant, Onlaand
Woest spookachtig gebied	Kattenhool
Wolf	Wólf
Wollen	Wùllen
Wollen doek	Kazineel

Wonder	Mirakel
Woning	Wònning, Wunning
Worden	Worren
Worm	Wörm
Wormstekig	Pierig
Worp	Wörp
Worst	Waorst
Wortel	Peei
Wouter	Wout
Wraak	Vrook
Wrat	Vrat
Wrijven	Schobben, Vrijven
Wrikken	Vreúken
Wringen	Vraelen, Vringen
Wringer	Vringer
Wroeten	Vruuten
Wrongel	Vrongel
Wurgen	Wörgen

Z.

Zaad	Zood
Zaad van de papaver	Moonzood
Zaaïen	Zaejen
Zaal	Zaol
Zacht	Gemujig, Soft, Zaóft, Zôft
Zachte stal	Potstal
Zachtjes	Zuutjes
Zadel	Zaol
Zak	Tès, Buil
Zakdoek	Tesneùzik, Zawdoek
Zakgeld	Traktement
Zaklamp	Kniplichje
Zalf	Záálf
Zalig	Zaolig
Zalven	Záálven
Zand	Grond, Hèrdkèrsel, Záánd
Zand strooien	Záánden, Zandten
Zandweg	Erdweg
Zangkoor	Kóór
Zaterdag	Zaoterdag

Zee	Zée
Zeef	Zeef
Zeeland	Zelland
Zeem	Zéém
Zeep	Zéép
Zeepsop	Zèpnat, Zèpsop
Zeer	Zéér
Zeer waarschijnlijk	Allergedachten
Zei je	Zeide, Zinde
Zeis	Zeissie
Zeisscherper	Strikkel, Wetstrikket
Zelatrice	Zilletries
Zelf	Eiges
Zemen	Zéémen
Zenden	Sturen
Zenuw	Zeen
Zenuwachtig	Zinnuweigtig
Zesde deel	Sester
Zeug	Zóg
Zeurderig praten	Daozen
Zeuren	Gròniejen, Knáuwen, Mauwen, Meieren, Zànnikken, Zeveren
Zeurkous	Tims, Zaniktès, Zaniktrien
Zeven	Zeuvén
Zeven	Ziften
Zevenbergen	Zeuvénbergen
Zevenbergs huis	Zeuvénbergshuis
Zevende	Zeuvende
Zevenhuis	Zeuvénhuis
Zeveren	Zeiveren
Zich	Eigen
Zich afvragen	Rikraoien
Zich bemoeien	Moeien
Zich schurken	Schóbben
Zich stiekem gedragen	Smierken
Zich uit de voeten maken	D'r uitnaejen
Zich voorstellen	Inbilden
Zichzelf	Z'n eigen
Zichzelf omkleden	Umtrekken
Zie je	Ziede
Zie je het	Ziedut
Ziek worden	Kèllen

Ziekte	Kwool, Ziekt
Zien	Zién
Zij	Hullie, Zellie, Zullie
Zijdelings verplaatsen	Hom
Zijdeur	Zèèldeur
Zijgen	Zéien
Zijn	Zèn, Zijn, Zunne
Zijtaart	Zijtert
Zijzak	Naozik
Zilvervisje	Schietwörm
Zin	Schik
Zin hebben	Zuukén
Zo	Zóó
Zoals	Lek, Lik
Zode	Erft, Zooi
Zoeken	Dobben, Zuukén
Zoekend rondgaan	Schuupén
Zoet	Zuut
Zoete kers	Ujese zwarte
Zo iets	Zoveulàs
Zolder	Schilfsel, Zulder
Zolderluik	Val
Zomen	Zeumen
Zomer	Zòmmer
Zomerkleren	Zòmmerdinge
Zo meteen	Semmedenne
Zon	Zaon
Zo'n	Zònne
Zonde	Zund
Zoom	Bezetsel, Stôtkant, Zeum
Zoon	Zóón
Zoon die priester is	Hèrzóón
Zorg	Zörg
Zorgen	Zörgen
Zou 't	Zôdt, Zôt
Zou je	Zoude
Zout	Zaut
Zoutblok	Lékstéén
Zoveel	Zoveul
Zowaar	Zowoor
Zowat	Zowà
Zozeer	Zozéér

Zuiden	Zuijen
Zuinig	Zùinnig
Zuivelfabriek	Ròmfebriek
Zult	Huutvlès
Zure kers	Morel
Zusters Birgittinessen	Aauw nonnen
Zuur	Rins, Zoer, Zoersig
Zuurdeeg	Hevel, Zoersel
Zuurstok	Plèksteel
Zuurtje	Zuurke
Zwaaien	Baoliën, Zwaejen
Zwaan	Zwaon
Zwaar	Zwoor
Zwaard	Zwaord
Zwaar persoon	Meulepèrd
Zwaarte	Zweert, Zworte
Zwager	Zwoger
Zwak	Kummelijk, Min
Zwak ijs	Hoolijs
Zwaluw	Zwaoluw
Zwanger zijn	Bestellen
Zwart	Zwert
Zwart maken	Bekruizen
Zwarte turf	Klot
Zwavel	Zwaovel, Zwevel
Zwavelstokkenbakje	Stèkskesbak
Zwavelstokje	Zwevelke
Zweep	Zwéép
Zweet	Zwéét
Zwellen	Zwillen
Zwerfkei	Zwerfkéi
Zwerm	Zwèèrm
Zwermen	Zwèèrmén
Zwetsen	Spóchten
Zwetserij	Kasgenade
Zwijgen	Zwijgen
Zwoerd	Zwaord

Geraadpleegde literatuur:

- **Brabantius**
  - **Proeve eener Grammatica der Taal van oostelijk Noord-Brabant.**
  - **Nog eene Bijdrage tot de Klankleer van het Noord-Brabantsch.**
  - **Woordenlijst der Noord-Brabantsche Volkstaal.**
  - **De quantiteit in de Noord-Brabantsche Volkstaal. Uit: Onze Volkstaal. jrg. 1882 – 1890**
- **W. Brands**
  - **Schajjk in dialect. Schajjk.**
- **B. van Dam**
  - **Oud-Brabants dorpsleven Stichting Brabants Heem, Oisterwijk 1972.**
- **A. van den Elsen**
  - **In den hoek van 't vuur. Openbare Bibliotheek, Uden 1977.**
- **J.B. van Heesel**
  - **Tweeduizend jaar Uden. Biblo, 's-Hertogenbosch 1976.**
- **H. Linnebank**
  - **Artikelen in de St. Jansklokken. 's-Hertogenbosch. jrg. 1925 - 1927.**
- **Ch. de Mooij**
  - **Rijke oogst van schrale grond. Noordbrabants Museum, 's-Hertogenbosch, 1991.**
- **Ut Rookelijzer**
  - **Verzamelde woordenlijsten Zeeland, 1979.**
- **Ut Rookelijzer**
  - **Zeeland, toen & nu. Zeeland, 1990.**
- **J. Sluijters**
  - **Klein historisch prentenboek. Streekarchivariaat Land van Ravenstein en Graafschap Megen. Uden, 1978.**

- **Cor Swanenberg**   - **Krèk wè'k wó.
Biblo, 's-Hertogenbosch 1979.**
- **Jos Swanenberg**   - **Brabantse beestjes**
- **Cor Swanenberg**   - **v.d. Berg, Enschede 1998.**
- **Gemeente Uden**   - **Straatnamenboek**
- **De Winter, Uden, 1998.**
- **P. H. Vos**   - **Het maken van een dialectwoordenboek.**
- **Lezing tijdens Drie Historische Dagen,**
- **'s-Hertogenbosch, 1996.**
- **P. H. Vos**   - **Spellingvoorstel i.v.m. dialectdictees in de provincie**
- **Noord-Brabant.**
- **Dieren, 1995.**
- **Ad Vrenssen**   - **De Rakt, 'n stukske Uje.**
- **Drukkerij Krommenacker, Uden, 1989.**
- **Willy Wellekens**   - **Een referentiespelling voor alle Brabantse dialecten.**
- **Stichting Brabantse Dialecten, Leuven, 1998.**
- **John van Zuijlen**   - **150 jaar straten in het Maasland.**
- **Jan Cunencentrum, Oss, 1981.**
